

**UCHWAŁA NR XXXVIII/417/2021
RADY GMINY SZYDŁOWO**

z dnia 24 września 2021 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.), Rada Gminy Szydłowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo, uchwalonego uchwałą Nr XXIX/5/2001 Rady Gminy w Szydłowie z dnia 20 lutego 2001r., zwaną dalej zmianą Studium.

§ 2. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo obejmuje swym zasięgiem obszar w granicach administracyjnych Gminy Szydłowo.

§ 3. Integralnymi załącznikami do uchwały są kolejno:

- 1) załącznik nr 1 – ujednociony tekst studium;
- 2) załącznik nr 2 – ujednociony rysunek studium w skali 1:25 000;
- 3) załącznik nr 3 - rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo;
- 4) załącznik nr 4 – załącznik elektroniczny zawierający dane przestrzenne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo.

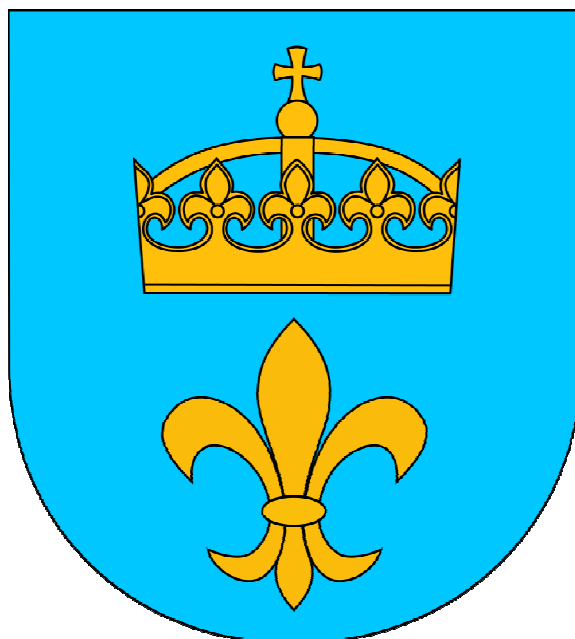
§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szydłowo.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZYDŁÓWO

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR ...../...../.....
RADY GMINY SZYDŁÓWO z dnia ..... r.**

2019

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	6
1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania	6
2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa	7
3. Podstawa opracowania studium	8
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	9
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	9
1.1. Podstawowe informacje o gminie	9
1.1.1. Obszar gminy	9
1.1.2. Funkcje gminy	9
1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu	9
1.2.1. Zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa	10
1.2.2. Zabudowa rekreacji indywidualnej	10
1.2.3. Zabudowa usługowa	10
1.2.4. Przemysł i rzemiosło produkcyjne	12
1.2.5. Tereny zieleni	12
1.2.6. Użytki rolne	13
1.2.7. Wody	13
1.3. Uzbrojenie terenów	14
1.3.1. Wodociąg	14
1.3.2. Kanalizacja	14
1.3.3. Oczyszczanie ścieków	14
1.3.4. Gaz	14
1.3.5. Zaopatrzenie w ciepło	14
1.3.6. Elektroenergetyka	15
1.3.7. Telekomunikacja	15
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	15
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	16
3.1. Rzeźba terenu	16
3.2. Budowa geologiczna	17
3.3. Gleby	19
3.4. Wody powierzchniowe i podziemne	24
3.5. Warunki klimatu lokalnego	26
3.6. Fauna i flora	28
3.7. Hałas	30
3.8. Pole elektromagnetyczne	33
3.9. Uwarunkowania ekologiczne	34
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	52
4.1. Rys historyczny	52
4.2. Charakterystyka zabudowy historycznej	54
4.3. Charakterystyka miejscowości	55
4.4. Obiekty objęte ochroną	59
4.5. Stanowiska archeologiczne	73
5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia	74
5.1. Liczba i rozmieszczenie ludności	74
5.2. Ruch naturalny ludności	75
5.3. Migracje ludności	76
5.4. Uwarunkowania społeczne w zakresie rynku pracy	76

5.5. Warunki życia mieszkańców	77
5.6. Administracja	78
5.7. Opieka medyczna i socjalna	78
5.8. Oświata i wychowanie.....	78
5.9. Zróżnicowanie i dostępność usług	79
5.10. Kultura, sport, turystyka i rekreacja	80
6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	81
6.1. Zagrożenie powodziowe	81
6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych	82
6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.....	82
7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy Szydłowo	82
8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	83
9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	83
9.1. Obszary Natura 2000	83
9.2. Obszar chronionego krajobrazu.....	86
9.3. Rezerwaty przyrody	87
9.4. Obszar przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa”	88
9.5. Pomniki przyrody	89
9.6. Projektowany Park Krajobrazowy	91
9.7. Inne obiekty cenne przyrodniczo.....	91
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	92
11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	92
11.1. Udokumentowane złoża kopalin	92
11.2. Główne zbiorniki wód podziemnych.....	94
12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	94
13. Uwarunkowania wynikające ze stanu system komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	96
13.1. Sieć komunikacyjna.....	96
13.2. Zaopatrzenie w wodę.....	97
13.3. Odprowadzanie ścieków	98
13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz	98
13.5. Gospodarka odpadami	99
13.6. Telekomunikacja	99
14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	100
15. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	100
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA	102
PRZESTRZENNEGO	102
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów ..	102
1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wraz z dopuszczalnym ich zakresem i ograniczeniami	103
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	109
2.1. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne	109
2.2. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych.....	111
2.3. Tereny wskazane do ograniczenia zabudowy	111
2.4. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy.....	111
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	112

3.1. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska:	112
3.1.1. Potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska	112
3.2. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych projektem studium i uzdrowisk.....	120
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	122
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	124
5.1. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych.....	124
5.1.1. Wodociąg.....	124
5.1.2. Kanalizacja	126
5.1.3. Gaz.....	128
5.1.4. Elektroenergetyka.....	128
5.1.5. Ciepłownictwo	128
5.1.6. Telekomunikacja.....	129
5.1.7. Zagospodarowanie odpadów	129
5.2. Układ drogowy	129
5.3. Sieć kolejowa	132
5.4. Szlaki turystyczne.....	132
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	133
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	134
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej.....	135
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	146
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	147
10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	147
10.2. Tereny rolne	148
10.3. Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych	148
10.4. Tereny leśne	149
10.5. Tereny przeznaczone do zalesienia.....	150
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	150
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	152
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.....	152
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji i obszary zdegradowane.....	152
14.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	152
14.2. Obszary zdegradowane	153
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	156
16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	157

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	158
VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ.....	160
S T U D I U M.....	160
VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM 160	
VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM.....	163

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania

Rada Gminy Szydłowo Uchwałą Nr ..... z dnia ..... r. przyjęła „Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo”, w której określono główne cele i kierunki rozwoju przestrzennego i zasady prowadzenia polityki przestrzennej gminy.

Proces związany ze sporządzeniem projektu zmiany studium poprzedziły prace przygotowawcze, w wyniku których przygotowano niezbędne materiały tekstowe i kartograficzne, przedstawiające stan zagospodarowania przestrzennego gminy. W oparciu o zebrane informacje sporządzono projekt dokumentu, przyjętego przez Radę Gminy Szydłowo.

Zachodzące na terenie gminy zmiany gospodarcze, społeczne i przestrzenne wpłynęły na potrzebę aktualizacji polityki przestrzenno-gospodarczej gminy. Przeprowadzona analiza aktualności wcześniej obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, przyjętego Uchwałą XIX/5/01 Rady Gminy Szydłowo z dnia 20 lutego 2001 r., wykazała, iż przedmiotowy dokument planistyczny nie jest już aktualny zarówno w zakresie faktycznego zagospodarowania obszaru gminy, jak i oczekiwań inwestycyjnych jej mieszkańców oraz inwestorów zewnętrznych. Ponadto stwierdzono braki merytoryczne wynikające z ówczesnego prawodawstwa. Planowany dalszy rozwój inwestycji, wynikający zarówno z potrzeb realizacji polityki przestrzennej gminy, jak i zainteresowania inwestorów prywatnych, wymagał dostosowania zapisów studium w zakresie zasięgu i lokalizacji terenów inwestycyjnych. Aktywizacja nowych terenów uzależniona była w pierwszym etapie od ustalenia odpowiednich zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, spełniających aktualne oczekiwania i potrzeby społeczności lokalnej, co w dalszej perspektywie umożliwi sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem ładu przestrzennego oraz potrzeb ochrony najcenniejszych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Wójt Gminy Szydłowo wystąpił zatem do Rady Gminy z wnioskiem o przystąpienie do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo.

Rada Gminy Szydłowo Uchwałą nr XXXIV/8/06 z dnia 26 lutego 2006 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo wyraziła wolę opracowania nowego dokumentu.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) zmieniła zakres, problematykę i tryb sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Przede wszystkim wprowadziła ona wymóg braku sprzeczności ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z ustaleniami studium. Ponadto wśród obowiązkowych do uwzględnienia elementów studium należy wyszczególnić i ustalić zasady ochrony dóbr kultury współczesnej, określić obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu gminnym i ponadlokalnym, obszary przestrzeni publicznej, określić obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych, określić obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wyszczególnić obszary występowania złóż surowców mineralnych, obszary pomników zabytkowe i ich stref ochronnych, granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Zgodnie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) sporządzającym studium jest Wójt Gminy Szydłowo. Studium jako dokument

przyjmowany jest uchwałą Rady Gminy i podlega nadzorowi Wojewody w zakresie jego zgodności z obowiązującym prawem.

Studium składa się z części tekstowej i graficznej obejmującej dwie plansze: „Uwarunkowania” oraz „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wykonane w skali 1:25 000.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstało w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233),
- przepisy odrębne.

Studium jest podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy. Jest ono dokumentem o charakterze strategicznym, w którym samorząd przyjmuje określoną wizję i cel rozwoju przestrzennego gminy. Drogą do ich osiągnięcia jest przestrzeganie przyjętych zasad oraz ukierunkowanie koniecznych i pożądanych zmian w polityce przestrzennej. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa i województwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Podstawowym zadaniem studium jest także identyfikacja lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wyznaczającym ogólną politykę przestrzenną gminy. Dokument ten jednocześnie zawiera wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochrona zdrowia oraz bezpieczeństwa ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uchwała Rada Gminy. Nie jest ono jednak aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim zasady polityki przestrzennej są wiążące podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi ważny akt władczy, w którym Rada Gminy bezpośrednio wpływa na działania aparatu wykonawczego.

2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa

W myśl art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy Szydłowo sporządzając zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma obowiązek uwzględniać ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub niewprowadzenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych, uwzględnia ustalenia programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy.

Wójt przedkłada projekt zmiany studium do zaopiniowania i uzgodnienia. Szczególnie istotnym jest, aby w studium zostały uwzględnione zamierzenia w zakresie ponadlokalnych inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów.

3. Podstawa opracowania studium

Podstawą prawną przystąpienia do opracowania „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo” jest art. 9 i art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Podstawę formalną opracowania stanowi Uchwała nr XXXIV/8/06 z dnia 26 lutego 2006 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Podstawowe informacje o gminie

1.1.1. Obszar gminy

Gmina Szydłowo położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego, w zachodniej części powiatu pilskiego. Od północy na niewielkim odcinku graniczy z gminą Jastrowie, od północno-wschodu z gminą Tarnówka, od wschodu z gminą Krajenka, od południowo-wschodu z miastem Piła, od południa z gminą Trzcianka, a od zachodu z województwem zachodniopomorskim – gminą Wałcz.

Rozciągłość południkowa gminy wynosi 25'57", od 16°23'36" do 16°49'33" długości geograficznej wschodniej. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 1T35", od 53°06'20" do 53°17'55" szerokości geograficznej północnej.

1.1.2. Funkcje gminy

Dominującą funkcją gminy Szydłowo jest rolnictwo. Gmina ma korzystne warunki do rozwoju rolnictwa, jak również do hodowli ryb. Ponadto spławne rzeki oraz atrakcyjny krajobraz stwarzają warunki do rozwoju różnych form turystyki.

W 2010 roku w gminie zarejestrowanych było 680 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z czego 660 prowadziło działalność w sektorze prywatnym. W gminie funkcjonowały 34 spółki handlowe, 9 spółek z udziałem kapitału zagranicznego, 5 spółdzielni oraz 22 fundacje i stowarzyszenia. Większość zarejestrowanych w 2010 roku na terenie gminy podmiotów gospodarczych zajmuje się działalnością w zakresie handlu hurtowego i detalicznego (25,88% ogółu podmiotów gospodarczych) i budownictwa (10,88% ogółu podmiotów gospodarczych). Kolejnymi ważnymi sektorami, w obrębie których funkcjonują firmy, są: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (8,82% ogółu podmiotów gospodarczych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (8,82%), transport i gospodarka magazynowa (7,35%) oraz produkcja artykułów spożywczych (5,88% ogółu podmiotów gospodarczych).

Gmina pełni rolę strefy podmiejskiej dla miasta Piły. Wszystkie wsie na obszarze gminy mają dobre połączenia komunikacyjne z siedzibą gminy. Każda wieś w obrębie istniejącej zabudowy ma możliwość dalszego rozwoju. Ograniczenia rozwojowe wynikają głównie z ochrony gruntów rolnych wysokich klas i niepełnego uzbrojenia. Bliskość Piły stwarza korzystne warunki do rozwoju małej przedsiębiorczości, budownictwa mieszkaniowego i zabudowy rekreacyjnej.

1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Gmina Szydłowo jest gminą wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenie obszarów pod poszczególne funkcje. Na terenie gminy wyróżnić można następujące formy zagospodarowania:

- zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa produkcyjna, składy i magazyny,
- zieleń,
- użytki rolne,
- ciek i zbiorniki wodne.

1.2.1. Zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa

Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich wsiach na terenie gminy Szydłowo i związana jest bezpośrednio z gospodarstwami rolnymi. Składa się z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni oraz gospodarczych (garaży, składów itp.), w zależności od profilu gospodarstwa. Wzrostowi efektywności produkcji rolnej nie sprzyja utrzymujące się rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy. Wśród 708 gospodarstw indywidualnych zaledwie nieco ponad 26% (179) posiada powierzchnię większą niż 10 hektarów, co pozwala na osiąganie zysków z efektów skali produkcji rolnej. Można przypuszczać, że gospodarstwa poniżej 5 hektarów, których jest na terenie gminy aż 469 (67%), w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli.

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo indywidualne wynosi 13,25 ha, co w polskich warunkach jest wynikiem powyżej średniej krajowej, wynoszącej 9,48 ha. Na tym tle struktura powierzchniowa gospodarstw na obszarze gminy Szydłowo prezentuje się stosunkowo korzystnie i może być przyczyną zwiększania efektywności produkcji rolnej.

Ze względu na wiejski charakter gminy zabudowa mieszkaniowa występuje głównie jako element zintegrowany zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych. Coraz częściej jednak pojawiają się budynki mieszkalne jednorodzinne, wolnostojące, niezwiązane z gospodarstwami rolnymi. Budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne rozwija się najsilniej m.in. w Dolaszewie, Zawadzie, Dobrzyca i Kotuniu.

1.2.2. Zabudowa rekreacji indywidualnej

Uzupełnieniem terenów mieszkaniowych są obszary zabudowy rekreacji indywidualnej, stanowiące zwarte zespoły zlokalizowane w pobliżu najatrakcyjniejszych turystycznie rejonów gminy. Największe obszary zlokalizowane są we wsiach Dobrzyca, Tarnowo i Zabrodzie. Zabudowa rekreacji indywidualnej coraz częściej jest adaptowana pod funkcję mieszkaniową, co jest zjawiskiem niekorzystnym ze względu na brak odpowiednich parametrów wielkościowych działek oraz właściwego wyposażenia infrastrukturalnego poszczególnych terenów.

1.2.3. Zabudowa usługowa

Gmina Szydłowo jest wyposażona w obiekty służące zaspokajaniu podstawowych potrzeb jej mieszkańców w zakresie administracji, oświaty, opieki medycznej, handlu, kultu religijnego, kultury oraz sportu i rekreacji.

▪ oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Przedszkole w Szydłowie,
- Przedszkole w Starej Łubiance,
- Przedszkole w Skrzatuszu,
- Szkoła Podstawowa w Szydłowie,
- Szkoła Podstawowa w Starej Łubiance,
- Szkoła Podstawowa w Skrzatuszu,
- Publiczne Gimnazjum w Szydłowie,
- Publiczne Gimnazjum w Starej Łubiance,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Starej Łubiance,
- Liceum ogólnokształcące,
- Branżowa Szkoła I Stopnia,
- Szkoła Specjalna Przesposobienia do Pracy

▪ opieka medyczna i socjalna

Ochroną zdrowia na terenie gminy zajmują się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Andrzej Stańczak” w Jaraczewie oraz Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Jan Olszewski w Starej Łubiance. Na terenie gminy znajdują się dwa punkty apteczne w Jaraczewie i Starej Łubiance.

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie.

▪ **kultura**

Działalność kulturalną prowadzi Centrum Upowszechniania Kultury w Szydłowie oraz Biblioteka Publiczna w Szydłowie i filie w Starej Łubiance i Róży Wielkiej

▪ **obiekty sakralne**

Obsługa mieszkańców gminy Szydłowo w zakresie usług kultu religijnego realizowana jest przez 4 parafie zlokalizowane w Szydłowie, Róży Wielkiej, Skrzatuszu i Starej Łubiance.

▪ **administracja i finanse**

W Jaraczewie swą siedzibę mają:

- Urząd Gminy Szydłowo,
- Nadnotecki Bank Spółdzielczy – oddział w Szydłowo,
- GOPS w Szydłowie

W Szydłowie natomiast swą siedzibę ma:

- Posterunek Policji
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Zespół Szkół im. Janusza Korczaka
- Centrum Upowszechniania Kultury

Ponadto punkty pocztowe znajdują się w Szydłowie i Starej Łubiance. Urząd Gminy położony jest w miejscowości Jaraczewo.

▪ **sport**

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące obiekty sportowe:

- hala sportowa w Zespole Szkół w Starej Łubiance
- hala sportowa w Zespole Szkół w Szydłowie
- boisko sportowe w Szydłowie, Starej Łubiance, Krępsku, Leżenicy i Zawadzie
- boisko orlik w Kotuniu

Place zabaw dla dzieci funkcjonują w Szydłowie, Nowym Dworze, Skrzatuszu, Cochu, Dobrzycy, Kotuniu, Pokrzywnicy, Róży Wielkiej, Róży Małej, Gądku, Zawadzie, Starej Łubiance, Dolaszewie, Jaraczewie, Leżenicy, Leżenicy – Kolonia, Tarnowie, Kłodzie i Krępsku.

Siłownie zewnętrzne funkcjonują w Starej Łubiance, Krępsku, Dobrzycy, Nowym Dworze, Jaraczewie, Dolaszewie, Gądku i Kotuniu.

▪ **turystyka i rekreacja**

Turystyka i rekreacja stanowią dynamicznie rozwijającą się funkcję w gminie. Atutem gminy są liczne rzeki i lasy, które przyciągają zarówno turystów jak i wędkarzy. Na terenie gminy funkcjonuje 10 obiektów prowadzących działalność noclegową z 72 miejscami noclegowymi oraz ponad 150 stanowiskami dla namiotów. Przez południowe i północne obrzeża gminy przebiegają odcinki międzyregionalnych tras rowerowych. Stwarza to możliwości wyznaczenia atrakcyjnych turystycznie gminnych ścieżek rowerowych. Gmina planuje budowę ścieżek rowerowych na terenie gminy na następujących odcinkach m.in.: Dobrzyca – Piła, Stara Łubianka – Piła, Dolaszewo – Szydłowo, Piła – Kotuń, Cyk – Dolaszewo, Pokrzywnica – Szydłowo i Szydłowo – Skrzatusz.

▪ **handel oraz obsługa ludności i przedsiębiorstw**

Funkcja usługowa wykazuje silną koncentrację na terenie największych miejscowości. W Szydłowie i Starej Łubiance zlokalizowane są obiekty handlowe zajmujące się sprzedażą artykułów spożywczych i przemysłowych oraz podmioty gospodarcze świadczące inne usługi podstawowe. W pozostałych miejscowościach występują nieliczne punkty handlowe i usługowe, głównie sklepy spożywczo-

przemysłowe.

Analiza rozmieszczenia obiektów usługowych na obszarze gminy pozwala stwierdzić, że obecne potrzeby jej mieszkańców w tym zakresie są zaspokojone. Rozwój zabudowy mieszkaniowej musi jednak pociągać za sobą równomierny wzrost zainwestowania funkcją usługową.

1.2.4. Przemysł i rzemiosło produkcyjne

Gmina Szydłowo posiada stosunkowo dobrze rozwinięte zaplecze produkcyjne. W 2017 roku na terenie gminy funkcjonuje obecnie 555 zarejestrowanych i aktywnych podmiotów działalności gospodarczej (liczba wpisów do CEIDG wg miejsc zamieszkania przedsiębiorcy). Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 84 przedsiębiorstwa. Istniejące profile działalności zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie gminy związane są głównie z budownictwem i dystrybucją materiałów budowlanych, mechaniką pojazdową, handlem detalicznym, transportem towarów, agencjami ubezpieczeniowym, doradctwem podatkowym i gospodarczym oraz opieką medyczną. Oprócz większych przedsiębiorstw działa także wiele zakładów rzemiosła produkcyjnego. Są to zakłady małe, zatrudniające właściciela i ewentualnie kilku pracowników.

W 2010 roku w gminie zarejestrowanych było 680 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z czego 660 prowadziło działalność w sektorze prywatnym. W gminie funkcjonowały 34 spółki handlowe, 9 spółek z udziałem kapitału zagranicznego, 5 spółdzielni oraz 22 fundacje i stowarzyszenia.

1.2.5. Tereny zieleni

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzeczne mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w gminie. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz łąki i pastwiska. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez skwery, cmentarze oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne – wpływają na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy, kształtowanie układów urbanistycznych, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miastu.

- **lasy**

Lasy zajmują 40,15% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w północno-wschodniej i zachodniej części gminy. Wśród zbiorowisk leśnych w gminie Szydłowo dominują bory sosnowe, które zajmują ponad 80% powierzchni leśnej.

- **łąki**

Największa koncentracja łąk ma miejsce w dolinach rzek oraz w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Tereny te odznaczają się bardzo dużą bioróżnorodnością oraz wysokimi walorami krajobrazowymi. Poza tym skupiska łąk występują w sąsiedztwie mniejszych lokalnych cieków wodnych.

- **cmentarze**

Na terenie gminy znajdują się liczne cmentarze. Większość z nich pochodzi z XIX i początku XX wieku i są objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru lub ewidencji zabytków.

- **parki**

Parki Wiejskie – Podworskie Podlegają One Ochronie Przez Konserwatorów Przyrody I Zabytków. Na Terenie Gminy Zlokalizowane Są Parki:

Coch - Park Dworski Bryś, 1 Poł. XIX W.,

Skrzatusz - Zespół Dworski Klęśnik - Park Dworski, 2 Poł. XIX W.

Stara Łubianka Dwór Z Parkiem, Poł. XIX W.

Jaraczewo - Dwór, 4 Ćw. XIX W
Kotuń - Dwór, 2 Poł. XIX W.,
Nowy Dwór - Dwór, 1839 R., .
Skrzatusz - Park Dworski, 2 Poł. XIX W.,
Stara Łubianka Zespół Dworski, XIX /XX W., Dwór,

Wszystkie zachowane obiekty dworskie powstały od końca lat 30-tych XIX do początku XX wieku. Dwory w Nowym Dworze, Starej Łubiance i Skrzatuszu zbudowano w stylu neoklasycystycznym z tym, że dwa pierwsze dodatkowo nawiązują swoją architekturą do willi włoskiej. Dwory w Kotuniu i Jaraczewie powstałe w 2 poł. XIX wieku nawiązują do powszechnej w tym okresie stylistyki eklektycznej. Zespół dworsko-parkowy w Starej Łubiance znajduje się w coraz lepszym stanie technicznym, w 2014 roku zakończono remont kapitalny dworu. Dwór w Nowym Dworze utrzymywany jest w dostatecznym stanie. Dwory w Kotuniu, Jaraczewie i Skrzatuszu wymagają podjęcia prac remontowych. Uzupełnieniem historycznej architektury są zachowane wokół nich parki.

1.2.6. Użytki rolne

Użytki rolne zajmują około 12 844 hektarów, co stanowi 48,01% całej powierzchni gminy. Większość z nich – 11 692 hektarów – jest wykorzystywana jako grunty orne. Łąki zajmują 445 ha, pastwiska 353 ha, a sady – 84 ha.

Rolniczy charakter gminy wynika z wysokiego wskaźnika bonitacji gruntów, sposobu uprawy i nawożenia, który stosowany jest na obszarze gminy. Grunty gminy charakteryzują się dobrą kulturą rolną, stanowią kompleksy przydatne zarówno do produkcji roślinnej i hodowli zwierząt. Gmina Szydłowo wykorzystuje w sposób optymalny uwarunkowania przyrodnicze i fizjograficzne dla prowadzenia wysokotowarowej gospodarki rolnej. Średnia klasa bonitacyjna dla gruntów ornych na terenie gminy Szydłowo to klasa IV (62% powierzchni). Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (IIIa i IIIb) zajmują łącznie 15,2% użytków rolnych i występują licznie w centralnej części gminy.

W obrębie dolin rzecznych i rynien jeziornych, w strukturze użytkowania gruntów dominują użytki zielone: łąki i pastwiska, głównie klasy IV i V. Użytki zielone w gminie występują nielicznie i zajmują ok. 3% użytków rolnych.

Odzwierciedleniem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest dobór gatunków roślin do uprawy. W produkcji roślinnej dominują pszenica, żyto i pszenżyto (56,24%). W ostatnich latach znacznie wzrosła powierzchnia przeznaczona pod uprawę rzepaku (15,54%). Udział pozostałych upraw w ogólnej powierzchni zasiewów wciąż pozostaje stosunkowo niewielki.

1.2.7. Wody

▪ ciek wodne

Dominująca część obszaru gminy należy do zlewni Gwdy, prawostronnego dopływu rzeki Noteci. Najbardziej bogata w sieć rzeczna jest północno-wschodnia część gminy. Znajdują się tam następujące rzeki: Gwda, Rurzyca, Piława, Dobrzyca i Ruda (Piła). W południowej części gminy znajdują się: ciek Kotuń, Kanał Stobieński i Krępica. Zachodni fragment gminy odwadnia rzeka Łomnica, która płynie wzdłuż części południowo-zachodniej granicy gminy Szydłowo.

▪ zbiorki wodne

Na obszarze gminy występuje kilka naturalnych większych zbiorników wodnych. Największym zbiornikiem wód stojących jest: Jezioro Skrzatusz o pow. ogólnej 11,88 ha i pow. lustra wody 9,13 ha oraz Jezioro Łachotka o pow. ogólnej 39,62 ha i pow. lustra wody 6,20 ha. Oprócz jezior na obszarze gminy występują liczne niewielkie zbiorniki wodne. Urządzenia piętzące znajdują się w Dobrzycy na

rzece Gwdzie oraz na rzece Piławie (powyżej Zabrodzia). Największe zespoły zbiorników hodowlanych znajdują się w północno-wschodniej części gminy. Są to stawy na rzece Dobrzyca w rejonie Tarnowa, na Piławie w rejonie wsi Zabrodzie, na Rurzyca w Krępsku oraz na Rudzie stawy karpiove Czaplino.

1.3. Uzbrojenie terenów

1.3.1. Wodociąg

Gmina Szydłowo wyposażona jest w sieć wodociągową. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z centralnych ujęć wody, poprzez wodociągi wiejskie grupowe i zakładowe. Grupowe wodociągi działają we wsiach: Róża Wielka, który zaopatruje w wodę mieszkańców wsi: Róża Wielka, Róża Mała i Różanka, oraz Skrzatusz, który zaopatruje również wieś Klęśnik. Na terenie gminy działają wodociągi zakładowe we wsiach: Nowy Dwór, Kotuń, Dobrzyca, które zaopatrują istniejące gospodarstwa po byłych gospodarstwach PGR oraz budownictwo mieszkaniowe

1.3.2. Kanalizacja

Większość miejscowości nie posiada zorganizowanej kanalizacji sanitarnej, ścieki gromadzone są przeważnie w zbiornikach bezodpływowych. Jedynie we wsi Dobrzyca, działa mała oczyszczalnia ścieków obsługująca osiedle budynków wielorodzinnych, budynki jednorodzinne zlokalizowane przy ul. Baśniowej, ul. Olszynowy Zakątek. Obecnie trwa rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Dobrzyca: ul. Mała, ul. Miła.

Z miejscowości Jaraczewo, Szydłowo, Dolaszewo + Dolaszewo Stare, Kotuń, Stara Łubianka, Zawada osiedle ścieki odprowadzane są przewodami tłocznymi do urządzeń kanalizacyjnych MWiK (MWiK pobiera opłatę za każdy przyjęty m³ ścieków), a następnie transportowane są wraz ze ściekami od mieszkańców Piły do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Pile przy ul. Na Leszkowie 4 - GWDA sp. z o.o. Eksploatatorem urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Szydłowo jest GWDA sp. z o.o. Oczyszczalnie we wsiach Kotuń i Szydłowo zostały zamknięte.

W sieć kanalizacji sanitarnej zaopatrzone są wsie: Jaraczewo, Szydłowo, Dolaszewo + Dolaszewo Stare, Kotuń, Stara Łubianka, Zawada osiedle - ścieki skierowane do miasta Piły, a następnie do oczyszczalni GWDA sp. z o.o., Dobrzyca - ścieki skierowane do oczyszczalni ścieków w Dobrzyca o przepustowości 36 m³/d (własność: Gmina Szydłowo, eksploatacja: GWDA sp. z o.o.)Pozostałe wsie gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych lub odprowadzają je do przydomowych oczyszczalni ścieków. Sieci kanalizacyjnej nie posiadają miejscowości: Kłoda, Cyk, Skrzatusz, Pluty, Pokrzywnica, Leżenica, Róża Wielka, Nowy Dwór.

Na terenach wiejskich wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo poprzez infiltrację do gruntu. Lokalne odcinki kanalizacji deszczowej posiadają bezpośrednie wyloty do odbiorników.

1.3.3. Oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy Szydłowo, w miejscowości Dobrzyca działa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Przepustowość oczyszczalni ścieków w Dobrzyca wynosi 36 m³/d. Oczyszczalnia nie posiada znacznych rezerw. Z uwagi na rozbudowę kanalizacji sanitarnej w Dobrzyca i w celu przyjęcia większych ilości ścieków przez oczyszczalnię ścieków w Dobrzyca konieczna jest jej modernizacja i rozbudowa.

1.3.4. Gaz

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Krobia – Poznań – Piła – Szczecin, którym przesyłany jest gaz ziemny zaazotowany.

1.3.5. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło pokrywane jest w gminie ze źródeł indywidualnych. Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne zaopatrywane jest w ciepło z lokalnych kotłowni węglowych. Natomiast pozostali indywidualni odbiorcy korzystają z własnych

źródeł ciepła, w których czynnikiem grzewczym jest również węgiel.

1.3.6. Elektroenergetyka

Gmina Szydłowo zasilana jest w energię elektryczną liniami średnich napięć 15 kV głównie z kierunku GPZ Wałcz, następnie poprzez stacje transformatorowe i sieć linii niskich napięć energia dostarczana jest do odbiorców. Sieć elektroenergetyczna niskich i średnich napięć w ostatnich latach została zmodernizowana, co stwarza możliwość dostatecznego zaopatrzenia w energię elektryczną obecnych odbiorców. Dla przyszłych odbiorców układ wymaga rozbudowy. Gmina posiada również drugostronne połączenia linią 15 kV z GPZ Piła, co zmniejsza awaryjność układu. Przez omawiany teren biegnie linia wysokiego napięcia 110 kV zasilająca GPZ Wałcz.

1.3.7. Telekomunikacja

Wszystkie miejscowości w gminie Szydłowo posiadają dostęp do sieci telefonii stacjonarnej. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Szydłowo trudno wyznaczyć dominujący sposób zagospodarowania terenów. Największe obszary użytkowane rolniczo znajdują się w centralnej części gminy. Krajobraz tej części zdominowany jest przez rozległe pola wzbogacone skupiskami zadrzewień śródpolnych, stanowiących najczęściej obudowę niewielkich cieków wodnych bądź rowów melioracyjnych. W północnej i zachodniej części gminy wyraźnie zaznacza się przewaga lasów i gruntów zadrzewionych.

Zabudowa skoncentrowana jest przede wszystkim wokół wsi gminnej (Szydłowo). Pozostałe obszary koncentrują się w sąsiedztwie poszczególnych miejscowości, przy czym większe skupienia występują w centralnej części gminy (Jaraczewo, Dolaszewo, Stara Łubianka).

Wsie gminy Szydłowo charakteryzują się zwartą zabudową. Zabudowa rozproszona występuje w niewielkim procencie i głównie w południowo-zachodniej części gminy. Większość zabudowy na terenach wiejskich pochodzi sprzed 1939 roku. Wiele budynków, najczęściej wskutek braku remontów, niedbałości w eksploatacji jest zdekapitalizowanych lub w złym stanie technicznym. Współczesna zabudowa (domy mieszkalne, obiekty usługowe, produkcyjne itp.) realizowane głównie w latach siedemdziesiątych nie nawiązują swoją architekturą do zabudowy wiejskiej. Zespoły obiektów produkcyjnych z urządzeniami towarzyszącymi i blokami wielorodzinnymi nie spełniają aktualnych oczekiwań w zakresie rozwiązań technicznych i estetycznych. Degradacji uległy istniejące podworskie budynki folwarczne (Kotuń, Róża Mała, Skrzatusz).

Najważniejsze dla mieszkańców funkcje usługowe – administracja, oświata, ochrona zdrowia, handel zlokalizowane są w Szydłowie i Jaraczewie. W pozostałych wsiach obecność funkcji usługowej ogranicza się do usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Obecne obszary zabudowy mieszkaniowej nie zaspokajają w pełni potrzeb społeczności lokalnej gminy. Podstawowym celem przy planowaniu nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Przede wszystkim należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero w dalszej kolejności zagospodarowywać tereny całkowicie wolne od zabudowy. Rozwój powinien być uzależniony od potencjału demograficznego miejscowości i przebiegać etapowo. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Istotne jest także właściwe wyposażenie nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną

podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Głównym elementem układu drogowego są drogi krajowe nr 10 i 11 oraz drogi wojewódzkie nr 178 i 179. Stanowią one powiązanie gminy z gminami sąsiednimi oraz z głównymi miastami. Uzupełnieniem jest sieć dróg powiatowych i gminnych zapewniająca odpowiednią obsługę komunikacyjną. Przez obszar gminy przebiegają trzy linie kolejowe.

Północna i wschodnia część gminy wyróżnia się na tle pozostałego obszaru najwyższym stopniem zadrzewienia i lesistości. Lasy pełnią rolę zarówno turystyczno-rekreacyjną jak i ochronną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb oraz powietrza. Oddziałują stabilizująco na środowisko przyrodnicze poprzez wpływ na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat i erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość naszego życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Rzeźba terenu

Według podziału Polski J. Kondrackiego na krainy fizyczno-geograficzne gmina Szydłowo leży w obrębie mezoregionów Pojezierze Wałeckie (314.64) i Dolina Gwdy (314.68) należących do makroregionu Pojezierze Południowopomorskie (314.6), który wchodzi w skład podprowincji: Pojezierze Południobałtyckie (314.315).

Ukształtowanie powierzchni gminy Szydłowo jest bardzo urozmaicone. Najwyższy punkt w gminie – Dąbrowa Góra (Dąbrówka) o rzędnej 207 m n.p.m. znajduje się ca 2 km na północ od wsi Szydłowo. Najniższy punkt w gminie o rzędnej ca 58 m n.p.m. znajduje się w dolinie rzeki Rudy (Piły) na północ od Jez. Rudnickiego. Maksymalne deniwelacje terenu dochodzą więc do 149 m. Na terenie gminy wyróżnić można dwie zasadnicze jednostki morfogenetyczne.

Południowo-zachodnia część gminy wchodząca w skład Pojezierza Wałeckiego położona jest na wysoczyźnie morenowej falistej. Powstanie jej należy wiązać z recesją lądolodu z północnej części wysoczyzny poznańskiej.

Powierzchnię tej wysoczyzny urozmaica ciąg wzgórz czołowo-morenowych (na północ od miejscowości: Dolaszewo, Szydłowo, Jaraczewo, a na południe od Starej Łubianki i Skrzatusza) i pagórków kemowych występujących przede wszystkim w rejonie Nowego Dworu i Róży Wielkiej oraz na zachód od tej wsi. Ze względu na duże deniwelacje terenu rejon ten nazwano Pagórkami Różewskimi. Powstanie ww. form na wysoczyźnie morenowej wiązać należy z fazą chodzieską oscylacją wyrzyską, a ostatecznie rzeźbę tę ukształtowała oscylacja strączyńsko-zawadzka. Na wysoczyźnie morenowej znajduje się szereg zagłębień bezodpływowych wypełnionych wodą (oczka polodowcowe) lub zabagnionych.

Północno-zachodnia i częściowo południowa część gminy położona w obrębie Doliny Gwdy – to fragment Sandru Gwdy, który powstał w wyniku akumulacyjnej działalności wód roztopowych lodowca skandynawskiego w stadiale pomorskim zlodowacenia bałtyckiego. Efektem tej działalności jest równinny bądź lekko sfalowany krajobraz pocięty licznymi dolinami rzecznyymi: Gwdy, Rurzyca, Piławy, Dobrzyca i Rudy (Piły) o stromych zboczach (od kilku do ponad 20 m.). Poszczególne etapy rozwoju doliny zaznaczone są przez piaszczyste terasy.

W południowej części w obrębie doliny Gwdy znajdują się podmokłe płaszczyny zastoiskowe, nazywane: Bagno Dolaszewo, Bagno Kotuń. Naturalny krajobraz gminy

został miejscami przeobrażony przez działalność człowieka.

Znaczącymi formami antropogenicznymi są wyrobiska po eksploatacji kruszywa w Krępsku, Nowej Łubiance, Kłodzie, na południe od wsi Dąbrowa, przy granicy gminy z gm. Trzcianka (teren prywatny) oraz nasypy kolejowe, wiadukty i drogi.

3.2. Budowa geologiczna

Gmina Szydłowo położona jest w obrębie jednostki geologiczno - strukturalnej zwanej Wałem Pomorsko-Kujawskim (Antyklinorium Pomorsko-Kujawskie). Stratygrafia tego regionu poznana została do głębokości 5 482 m .

W odwiercie tym przewiercono:

- piaszczysto-gliniaste osady czwartorzędu do głębokości 88,0 m,
- trzeciorzęd o miąższości 97,0 m (od 88,0 m do 185,0 m),
- jurę środkową od 185,0 m do 263,5 m p.p.t. (iły ciemnoszare i piaski),
- jurę dolną o miąższości 805,0 m (od 263,5 m do 1.068,5 m: piaskowce, iłowce, mułowce),
- trias od 1.068.5 m do 3.127,5 m, początkowo są to piaskowce, mułowce i iłowce, a następnie seria gipsowo-węglanowa i mułowcowa,
- perm od 3.127,5 m do 4.380 m to kompleks solny z anhydrytami cechu sztywny, od 4.380 m do 5.468 m dużych miąższości utwory piaszczyste czerwonego spągowca,
- karbon od 5.468 m do 5.482 m - 14 metrowa warstwa osadów silezu (karbon).

W profilu tym brak jest osadów kredy, co jest typowe dla rejonu centralnego Wału Pomorsko-Kujawskiego. W formacji dolnojurajskiej na głębokości ca 1.048 m nawiercono wody mineralne. Są to 0,65% wody hipotermalne, chlorkowo-sodowe, bromkowe, fluorkowe, borowe o wydajności 15,7 m³/h, przy depresji 27,0 m, o temperaturze +25,3°C. (wydajność na dobę 360 m³). Aktualnie wody te nie są eksploatowane.

Budowa geologiczna czwartorzędu i częściowo trzeciorzędu poznana została dokładniej na podstawie wierceń studziennych i poszukiwawczych za węglem brunatnym.

Utwory trzeciorzędowe to głównie osady miocenu podścielone cienką warstwą utworów oligoceńskich. W południowej części gminy na podczwartorzędowej powierzchni zalegają utwory pliocenu i niewielka enklawa utworów eocenu. Osady oligocenu zostały z terenu gminy w dużej mierze zdenudowane i wyniesione. Pomiedzy miąższością miocenu a ukształtowaniem powierzchni podtrzeciorzędowej zaznacza się ścisła zależność, charakteryzująca się tym, że maksymalną miąższość powłoka miocenska osiąga w zagłębieniach obszarów schyłku jury. Może ona dochodzić do 80-100 m grubości. Miocen reprezentowany jest na terenie gminy przez trzy formacje:

- ilasto-mułkową
- mułkowcową, z detrytusem i węglem brunatnym,
- piaszczystą, najbardziej charakterystyczną dla tego okresu (drobnoziarniste piaski kwarcowe, lokalnie z łyszczkiem i pyłem węglowym).

Dominującym osadem plioceńskim są tłuste iły. Osady te zalegające na powierzchni podczwartorzędowej zostały w rejonie Stobna i Kłody wypiętrzone i występują w postaci porwaków (kier) wśród osadów czwartorzędowych, bądź na powierzchni terenu.

Utwory czwartorzędowe tworzą na terenie gminy ciągłą pokrywę (z wyjątkiem plioceńskich kier) o dość zróżnicowanej miąższości. Centralna i północno-zachodnia część gminy na powierzchni zbudowana jest z glin zwałowych z licznymi gniazdami piasków i żwirów. Północno-wschodnia i częściowo południowa część gminy zbudowana jest z piasków i żwirów fluwioglacjalnych. Utwory holocenu reprezentowane są głównie przez osady organiczne i piaski rzeczne. Osady pochodzenia organicznego tj. torfy i gytie zostały osadzone w zagłębieniach bezodpływowych oraz podmokłych dolinach rzek (terasa zalewowa). Budowę geologiczną wierzchnich warstw terenu gminy obrazują przedstawione poniżej profile geologiczne.

Krępsko – rzędna ca 75 m n.p.m. (Ładowisko w Krępsku)

0,0 - 2,5 m	piasek różnoziarnisty	
2,5 - 4,0 m	głazy, otoczaki	Q
4,0 - 56,0 m	glina zwałowa, szara, silnie zwarta z głazami	
56,0 - 57,0 m	ił ciemnoszary, z rozdrobnionym węglem brunatnym	
57,0 - 71,0 m	piasek jasnoszary, pylasty	
71,0 - 72,0 m	węgiel brunatny	T
72,0 - 81,0 m	piasek średnioziarnisty	

Stara Łubianka – rzędna terenu ca 118,5 m n.p.m. (na północ od zabudowy wsi).

0,0-12,0 m	glina barwy żółtej, twarda, zbita	
12,0-15,2 m	glina szarobrązowa zbita, z przewarstwieniami	
15,2-17,1 m	piaszczysto-żelazistymi	
17,1-21,0 m	piaski pylaste, barwy jasnożółtej, suche.	Q
	piaski drobnoziarniste, nieco pylaste z domieszką drobnego żwirku z pojedynczymi otoczkami	
21,0-22,8 m	piaski drobnoziarniste ze żwirami i otoczkami barwy żółtej,	
22,8-27,2 m	piaski drobnoziarniste, barwy jasnożółtej	
27,2-32,0 m	piaski różnoziarniste nieco gliniaste, z przewarstwieniami bardzo cienkimi gliny piaszczystej	
32,0-34,6 m	piaski drobnoziarniste barwy żółtoszarej	
34,6-35,1 m	glina barwy szarej	
35,1-42,0 m	piaski drobnoziarniste barwy żółtoszarej	
42,0-42,9 m	mułki zwarte barwy szarej, z pojedynczymi drobinami żwiru	

Jaraczewo – rzędna terenu 146 m n.p.m.

0,0 - 0,3 m	gleba	
0,3 - 2,0 m	piasek gliniasty, brunatny	
2,0 - 6,0 m	glina zwałowa, piaszczysta	
6,0 - 10,0 m	piasek drobnoziarnisty	
10,0 - 25,0 m	ił warwowy	
25,0 - 28,0 m	piasek średnioziarnisty	
28,0 - 31,0 m	mułek warwowy	
31,0 - 36,0 m	piasek średnioziarnisty	
36,0 - 37,0 m	żwir	
37,0 - 43,5 m	piasek średnioziarnisty	
43,5 - 47,0 m	ił warwowy	
47,0 - 82,5 m	glina zwałowa, szara	
82,5 - 85,0 m	piasek średnioziarnisty	
85,0 - 86,0 m	ił szary	
86,0 - 92,5 m	piasek drobnoziarnisty z rozdrobnionymi kawałkami węgla brunatnego	
92,5 - 94,0 m	ił szary (HCI-)	T
94,0 - 97,0 m	piasek średnioziarnisty	
97,0 - 99,8 m	pospółka z głazami	
99,8 - 100,5 m	węgiel brunatny, lignitowy	

Róża Wielka – rzędna terenu ca 140 m n.p.m.

31,0 - 36,0 m	piasek średnioziarnisty	Q
0,0 - 2,0 m	glina zwałowa, jasnobrązowa	
2,0 - 16,0 m	glina zwałowa, szara	
16,0 - 22,0 m	glina zwałowa, jasnobrązowa	
22,0 - 28,0 m	piasek średnioziarnisty	

28,0 - 30,0 m	piasek drobnoziarnisty
30,0 - 34,0 m	glina zwałowa, jasnobrązowa
34,0 - 42,0 m	glina zwałowa, szara
42,0 - 43,0 m	pospółka
43,0 - 46,0 m	glina zwałowa, szara
46,0 - 46,5 m	żwir
46,5 - 50,0 m	glina zwałowa, szara
50,0 - 65,0 m	piaski średnioziarniste
65,0 - 66,5 m	piaski drobnoziarniste

Q – utwory czwartorzędowe

T – utwory trzeciorzędowe

3.3. Gleby

Gmina Szydłowo charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem pod względem glebowym, natomiast pod względem rolniczej przydatności zróżnicowanie to jest znacznie mniejsze. Na przeważającym obszarze materiałem glebotwórczym są gliny i piaski zwałowe.

W gruntach ornych wydzielono główne typy i podtypy gleb: gleby brunatne kwaśne i brunatne wylugowane oraz mniejsze powierzchnie gleb pseudobielicowych i czarnych ziem. Większość występujących gleb na terenie gminy Szydłowo wytworzone są w przeważającej części z glin lekkich całkowitych średnio głęboko spiaszczonych. W północnej części gminy dominują gleby wytworzone z piasków słabogliniastych płytkich, zalegających na piaskach luźnych.

Największą powierzchnię gminy (50,6%) stanowią gleby zaliczane do kompleksu 4-żytniego bardzo dobrego. Gleby tego kompleksu wytworzone są z glin lekkich średnio głęboko spiaszczonych, przeważnie o składzie piasku gliniastego mocnego. Gleby opisywanego kompleksu są lekkie i nietrudne w uprawie. Charakteryzują się dobrą strukturą gruzełkową, są w miarę przewiewne przepuszczalne, a także właściwie uwilgotnione oraz w średniej kulturze rolnej. Pod względem przyrodniczym i ekonomicznym najlepsze wyniki dają uprawy : żyta, jęczmienia, kukurydzy, ziemniaków, buraków cukrowych i pastewnych, marchwi pastewnej, rzepaku, peluszek, lucerny oraz innych roślin o podobnych wymaganiach glebowych. W skład tego kompleksu wchodzi większość gleb klasy IIIb gruntów ornych. Największe powierzchnie tych gleb występują we wsiach : Nowy Dwór, Jaraczewo, Skrzatusz oraz Róża Wielka.

Następną grupę gleb stanowią gleby lekkie w uprawie, zaliczane do kompleksu 5-żytniego dobrego. Zajmują one 13,8% powierzchni gruntów ornych gminy. Obejmują one gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko na glinie lekkiej oraz piasków gliniastych całkowitych podścielonych piaskiem słabogliniastym. Gleby te wymagają właściwych zabiegów agrotechnicznych, pełnego nawożenia organiczno-mineralnego, stosowania nawozów zielonych i wapnowania. Dają dobre plony: żyta, ziemniaków, owsa i wyki ozimej. Bonitacyjnie gleby tego kompleksu zalicza się do klasy IVa i IVb gruntów ornych. Duże powierzchnie tego kompleksu spotyka się we wsiach : Stara Łubianka, Krępsko i Dobrzyca.

Gleby piaszczyste składające się z piasków słabogliniastych całkowitych lub zalegających średnio głęboko na piasku luźnym, zalicza się do kompleksu 6-żytniego słabego.

Pod względem zajmowanego obszaru, który wynosi 13,6% gruntów ornych, gleby tego kompleksu zajmują trzecie miejsce w gminie. Wymienione gleby są bardzo lekkie i nietrudne do uprawy. Posiadają słabą strukturę gruzełkową dużą przewiewność i przepuszczalność, niską zawartość próchnicy i składników pokarmowych w warstwie ornej. Na glebach tych uzyskuje się dobre i wierne plony : żyta, owsa, gryki, ziemniaków, wyki i łubinu żółtego. Wartość i wysokość tych plonów uzależniona jest jednak w dużym stopniu zarówno od pełnego nawożenia jak i rozkładu opadów atmosferycznych. Bonitacyjnie gleby tego kompleksu zaliczono do V klasy gruntów ornych. Kompleks ten występuje dużymi obszarami we wsiach : Zabrodzie, Tarnowo i Krępsko.

Najlepsze gleby, na terenie gminy Szydłowo, kompleksu 2-go, wytworzone są z gliny lekkiej, posiadające w poziomie orno-próchniczny piasek gliniasty mocny. Zajmują one najkorzystniejsze położenie w rzeźbie terenu o optymalnym uwilgotnieniu. Powierzchnia ich wynosi II 5% gruntów orných, co plasuje je na czwartej pozycji w gminie. Położone są w stosunkowo równym terenie, w związku z czym uwilgotnienie ich jest właściwe. Gleby te posiadają dość głęboki poziom orno-próchniczny, trwałą strukturę warstw powierzchniowych, co wskazuje że utrzymane są one w dobrym stopniu kultury. Gleby te są średnio ciężkie w uprawie, w miarę przewiewne i przepuszczalne. Można uprawiać na nich wszystkie rośliny o wysokich wymaganiach glebowych i uzyskiwać dobre plony. Bonitacyjnie gleby te zaliczane są do II i IIIa klasy gruntów orných. Największe powierzchnie gleb kompleksu 2-go występują w Jaraczewie, Nowym Dworze, Starej Łubiance, Róży Wielkiej i Skrzatuszu.

Pozostałe gleby kompleksów 7, 8, 9, i 3, zajmują niewielkie obszary gminy. Gleby kompleksu 7-żytniego najłagodszego, obejmują 4,7% gruntów orných gminy. Gleby te wytworzone są z piasków słabogliniastych płytkich zalegających na piaskach luźnych, w typie brunatnym kwaśnym i wylugowanym. Gleby te są ubogie w składniki pokarmowe, przewiewne, przepuszczalne w słabej kulturze. Ze względu na skład mechaniczny oraz położenie w rzeźbie terenu zaliczone zostały one do gleb bardzo lekkich w uprawie. Gleby te wymagają pełnego nawożenia organicznego i mineralnego. Z natury są suche w całym okresie wegetacyjnym. Najlepsze i najwierniejsze plony dają żyto, ziemniaki, owies, łubin żółty i seradela. Bonitacyjnie zalicza się je do VI klasy gruntów orných. Duże obszary gleb kompleksu 7-go występują we wsiach: Zabrodzie, Tarnowo i Krępsko.

Gleby kompleksu 8-pastewnego mocnego zajmują 3,0%, a 9-pastewnego słabego 6,0% gruntów orných gminy. Gleby te to czarne ziemie okresowo podmokłe, średnio ciężkie do uprawy. Położone są w obniżeniach terenowych, a z racji swojego zwężlejszego składu mechanicznego trudno przepuszczalne i słabo przewiewne. Na glebach tych wody wsiąkowe i opadowe utrzymują się okresowo zbyt długo na powierzchni, co jest przyczyną obniżenia plonów uprawianych tam roślin. Uprawa na nich jest opóźniona ok. 10 dni, w stosunku do gleb sąsiednich. Gleby te powinno się meliorować. Gleby te to czarne ziemie deluwialne, wytworzone z piasków gliniastych mocnych zalegających na glinie lekkiej. Bonitacyjnie zalicza się je do V klasy gruntów orných. Najlepsze rośliny do uprawy na tych glebach to : owies, buraki pastewne, lucerna, koniczyna i kapusta pastewna. Większe powierzchnie tych kompleksów występują w Jaraczewie, Róży Wielkiej, Szydłowie, Starej Łubiance i Leżeniczy.

Wśród gleb gliniastych wyodrębniono grunty orne położone w terenie falistym na zboczach i szczytach pagórków. Gleby te zaliczono do kompleksu 3-pszennego wadliwego. Zajmują one 2,2% powierzchni gruntów orných gminy. Gleby w tym kompleksie posiadają płytki poziom orno-próchniczny na skutek występujących procesów erozyjnych. Wymagają one w uprawie zabiegów przeciw erozyjnych.

Gleby te do uprawy są średnio ciężkie i trudne. Odznaczają się strukturą bryłkową i słabym stopniem kultury rolnej. Gleby te dają dobre plony pszenicy, jęczmienia jarego, kukurydzy na ziarno i lucerny.

Największe zwarte kontury gleb, o najlepszych warunkach do produkcji rolnej, znajdują się we wsiach: Stara Łubianka, Nowy Dwór, Coch, Jaraczewo i Skrzatusz.

Użytki zielone zajmują najniższe partie terenu oraz doliny i obrzeża cieków. Większość użytków zielonych występuje na glebach pobagiennych i organiczno-mineralnych. W trwałych użytkach zielonych dominują użytki zielone średnie, w typie czarnych ziem, o właściwym lub okresowo podmokłym uwilgotnieniu. Wśród nich przeważają gleby murszowo-torfowe, a tylko niewielka ilość gleb murszowo-mineralnych. Trwałe użytki zielone 2z-użytki zielone średnie, zajmują 65,5% powierzchni. Pozostałe użytki zielone to 3z-użytki zielone słabe. W typie siedliskowym pobagiennym, są to gleby mułowo-torfowe, stale podmokłe. W całości wymagają one zabiegów melioracyjnych. Największe powierzchnie użytków zielonych występują w Kotuniu, Kłodzie, Dolaszewie i Starej Łubiance.

Tab. 3.3.1. Klasyfikacja użytków rolnych według kompleksów glebowych

Kompleksy	grunty orne	
	gmina Szydłowo	powiat pilski
1	0,0	0,1
2	11,5	6,0
3	2,2	3,4
4	50,6	27,2
5	13,8	23,5
6	13,6	20,3
7	4,7	14,0
8	3,0	2,0
9	0,6	3,5
Grunty orne przeznaczone pod użytki zielone	0,0	0,5
Kompleksy	Trwałe użytki zielone	
1z	0,0	0,1
2z	65,5	63,6
3z	34,5	36,3
Użytki rolne rolniczo nieprzydatne.		
% ogólnej pow.	0,2	0,3

Źródło: Dane IUNG w Puławach 1990 r.

Zdecydowaną przewagę w gminie posiadają gleby kompleksu 4-żytniego bardzo dobrego. Wydajność tych gleb w dużej mierze zależy od poziomu nawożenia organiczno-mineralnego, jak i agrotechniki. Przy wysokiej kulturze rolnej można uprawiać i uzyskiwać wysokie plony roślin, tak jak w kompleksach pszennych. W innej sytuacji, ze względów przyrodniczych i ekonomicznych, korzystniejsza jest uprawa żyta, jęczmienia, ziemniaków, marchwi pastewnej i roślin mniej wymagających.

Jakość trwałych użytków zielonych, 2-z średniej klasy jest wyższa niż w całym powiecie pilskim. Wartość ich w dużym stopniu zależy od nawożenia i pielęgnacji.

Tab. 3.3.2. Klasyfikacja użytków rolnych wg klas bonitacyjnych w gminie Szydłowo

klasy	gmina Szydłowo				powiat pilski		
	razem	grunty orne i sady	łąki i pastwiska	razem	grunty orne i sady	łąki i pastwiska	
	ha	%					
II	0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
III	2189	15,2	15,6	12,3	21,7	25,5	8,4
IV	8879	61,7	62,6	54,7	53,4	52,0	58,1
V	2373	16,5	15,7	22,6	17,4	15,6	23,9
VI	817	5,7	5,2	9,9	6,8	6,1	9,4
Via	125	0,9	0,9	0,6	0,5	0,6	0,2
Razem	14383	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Dane IUNG w Puławach 1990 r.

Grunty rolniczo nieprzydatne, w układzie kompleksowym zajmują powierzchnię 49 ha. Wskaźnik ten jest dużo niższy od poziomu powiatu.

Powyższe zestawienie wykazuje na zdecydowaną przewagę w gminie gleb IV klasy

bonitacyjnej. Występują one na około 63% powierzchni gruntów ornych i ok. 55% łąk i pastwisk. Grunty najlepszych klas IIIa i IIIb zajmują na terenie gminy prawie 16%, zwłaszcza w powierzchni gruntów ornych. Natomiast najłabsze grunty (V i VI klasy) obejmują około 21% użytków rolnych. Przewaga gruntów dobrych III i IV klasy, które stanowią ok. 77% użytków rolnych głównie gruntów ornych, decydują o wybitnie rolniczych możliwościach gminy. Gmina Szydłowo wskaźnikiem dobrych gleb znacznie przewyższa poziom byłego województwa piłskiego. Wysoki poziom gruntów IV i V klasy bonitacyjnej oraz stosunkowo duża powierzchnia lasów jest charakterystyczna dla północno-zachodniej Wielkopolski.

Tab. 3.3.3. Klasy bonitacyjne gruntów miejscowościami, z terenu gminy Szydłowo

Miejscowości	Użytki rolne	grunty w klasach bonitacyjnych, w ha				
		III	IV	V	VI	VIz
Cyk	115,73	20,02	46,80	44,67	4,23	-
Dobrzyca	219,87	-	54,14	85,12	71,76	8,43
Dolaszewo	518,05	21,63	273,08	189,12	33,08	1,12
Jaraczewo	657,58	203,03	408,89	33,74	10,73	-
Kłęśnik	633,58	118,40	401,77	98,91	14,50	-
Kłoda	1048,19	209,50	608,19	126,62	81,10	22,75
Kotuń	855,47	199,83	452,85	175,43	26,50	0,84
Krępsko	455,47	0,63	73,56	174,91	93,53	12,91
Leżenica	713,84	37,85	575,52	75,14	21,37	3,71
Nowa Łubianka	429,54	29,16	324,37	63,01	11,97	-
Nowy Dwór	841,97	370,47	394,33	68,22	5,85	3,08
Pokrzywnica	575,67	29,22	429,73	81,71	25,58	9,42
Róża Wielka	1889,71	174,19	1328,39	290,39	66,64	26,08
Skrzatusz	1710,40	337,57	1082,58	246,55	42,26	1,01
Stara Łubianka	1778,18	391,66	1197,32	164,07	24,33	0,07
Szydłowo	419,10	2,83	360,34	36,27	16,24	1,42
Tarnowo	453,91	9,21	140,97	180,57	107,16	12,85
Wildek	92,69	4,70	70,09	17,72	0,18	-
Zabrodzie	160,47	-	14,53	53,34	77,66	14,60
Zawada	696,76	18,92	531,97	119,96	20,60	5,29
Razem	14266,18	2178,52	8769,42	2325,47	755,27	123,58

Źródło: Dane UG Szydłowo 1999 r.

Największe powierzchnie użytków rolnych, w gminie Szydłowo, występują w miejscowościach Róża Wielka, Stara Łubianka i Skrzatusz.

Najlepsze i najwartościowsze grunty na terenie gminy to gleby III klasy bonitacyjnej. Duże ich powierzchnie występują w Starej Łubiance, Nowym Dworze i Skrzatuszu.

Najliczniej występują grunty IV klasy bonitacyjnej, są to gleby średniej wartości produkcyjnej. Obejmują one gleby lekkie do uprawy, zaliczane do kompleksu 5-żytniego dobrego. Dają one dobre plony żyta, ziemniaków i wyki ozimej. Utrzymane w bardzo dobrej kulturze oraz odpowiedniej agrotechnice i opadach atmosferycznych, dają dobre i wierne plony, nawet roślin bardziej wymagających.

Tab. 3.3.4. Struktura gruntów w klasach bonitacyjnych

Miejscowości	Użytki rolne	Gleby w klasach bonitacyjnych				
		III	IV	V	VI	VIz
	ha	%				
Cyk	115,73	17,29	40,43	38,59	3,65	-
Dobrzyca	219,87	-	24,62	38,71	32,63	3,83
Dolaszewo	518,05	4,17	52,71	36,50	6,38	0,21
Jaraczewo	657,58	30,87	62,18	5,13	1,63	-
Kłęśnik	633,58	18,68	63,41	15,61	2,28	-
Kłoda	1048,19	19,98	58,02	12,07	7,73	2,17
Kotuń	855,47	23,35	52,93	20,50	3,09	0,09
Krępsko	455,47	0,13	16,15	38,40	20,53	2,83
Leżenica	713,84	5,30	80,62	10,52	2,99	0,51
Nowa Łubianka	429,54	6,78	75,51	14,66	2,78	-
Nowy Dwór	841,97	44,00	46,83	8,10	0,69	0,36
Pokrzywnica	575,67	5,07	74,64	14,19	4,44	1,63
Róża Wielka	1889,71	0,09	70,29	15,36	3,52	1,38
Skrzatusz	1710,40	19,73	63,29	14,41	2,47	0,05
Stara Łubianka	1778,18	22,02	67,33	9,22	1,36	-
Szydłowo	419,10	0,67	85,96	8,65	3,87	0,33
Tarnowo	453,91	2,02	31,05	39,78	23,60	2,83
Wildek	92,69	0,50	75,61	19,11	0,19	-
Zabrodzie	160,47	-	9,05	33,23	48,39	9,09
Zawada	696,76	2,71	76,34	17,21	2,95	0,75
Razem	14266,18	15,27	61,46	16,30	5,29	0,86

Zródło: Dane UG Szydłowo 1999 r.

Wyniki tabeli struktury gruntów wskazują na zdecydowaną przewagę gleb IV klasy bonitacyjnej. Zbliżoną powierzchnię zajmują gleby V i VI klasy. Gleby dobre zajmują ok. 15% użytków rolnych gminy. Dają one dobre plony większości roślin uprawnych, a zwłaszcza pszenicy, jęczmienia, kukurydzy i rzepaku oraz innych roślin, o podobnych wymaganiach glebowych. Gleby najslabsze, o najmniejszych walorach produkcyjnych, zajmują łącznie ok. 6% powierzchni gruntów ornych gminy. Bardzo duże powierzchnie tych gleb występują w Zabrodziu, gdzie obejmują one ok. 57% obszaru użytków rolnych wsi. Duże powierzchnie słabych gleb znajdują się również w Dobrzycy, Tarnowie i Krępsku. Powierzchnie te ze względów ekonomicznych należy przeznaczyć pod zalesienie.

Przyrodnicze warunki dla rozwoju rolnictwa w gminie Szydłowo ocenić można na podstawie waloryzacji przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w 1994 r.

Tab. 3.3.5. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jednostka administracyjna	Wskaźnik bonitacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	Jakości i przydatności rolniczej gleb	Agroklimatu	Rzeźby terenu	Warunków wodnych	
Gmina Szydłowo	53,1	10,4	3,7	3,4	70,6
Powiat pilski	46,7	10,1	4,1	2,8	63,7
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Według oceny wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gmina Szydłowo ma korzystniejsze warunki rozwoju produkcji rolnej. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy od poziomu kraju i powiatu pilskiego. Gmina przewyższa wskaźnik dla kraju i powiatu w jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimacie oraz warunkach wodnych. Nieznacznie wyższy jest w gminie wskaźnik rzeźby terenu.

3.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe na terenie gminy Szydłowo zajmują powierzchnię 317 ha, co stanowi 1,19% jej ogólnej powierzchni. Podział wód jest następujący.

- zbiorniki wodne 24 ha 7,6%
- rzeki i zbiorniki przepływowe 249 ha 78,5%
- rowy 44 ha 13,9%

Z powyższego zestawienia widać, że blisko 80% w powierzchni wód zajmują wody płynące. Są to liczne rzeki, strugi i mniejsze ciekły płynące przez teren gminy. Najbardziej bogata w sieć rzeczna jest północno-wschodnia część gminy. Znajdują się tam następujące rzeki: Gwda, Rurzyca, Piława, Dobrzyca i Ruda (Piła). W południowej części gminy znajdują się: ciek Kotuń, Kanał Stobieński i Kręcica. Zachodni fragment gminy odwadnia rzeka Łomnica, która płynie wzdłuż części południowo-zachodniej granicy gminy Szydłowo.

Powierzchnia wysoczyzny morenowej charakteryzuje się niewielką ilością cieków, są to najczęściej rowy odwadniające, które zajmują w gminie 44 ha (ca 14% wód powierzchniowych). Bardzo mały jest udział wód stojących w ogólnej powierzchni wód (7,6%), co jest wynikiem braku jezior w gminie. Największym zbiornikiem wód stojących jest: Jezioro Skrzatusz o pow. ogólnej 11,88 ha i pow. lustra wody 9,13 ha oraz Jezioro Łachotka o pow. ogólnej 39,62 ha i pow. lustra wody 6,20 ha. (według atlasu jezior województwa pilskiego).

Jeziorność gminy jest bardzo mała i wskaźnik ten wynosi 0,06 %. Daje się zauważyć wyraźny proces zaniku jezior. Powierzchnię wód stojących uzupełniają liczne występujące na wysoczyźnie morenowej oczka wodne (polodowcowe) i stawy. Są one ważnym elementem ekologicznym i retencyjnym.

Gęstość sieci rzecznej na terenie gminy Szydłowo jest zróżnicowana. Najbogatsza w sieć rzeczna jest północno-wschodnia część gminy, natomiast uboga w nią jest powierzchnia wysoczyzny. Stosunki wodne tego obszaru nie uległy istotnym przeobrażeniom. Elementami antropogenicznymi są urządzenia piętrzące, stawy hodowlane, niedługie odcinki skanalizowanych cieków i nieliczne rowy melioracyjne.

Urządzenia piętrzące znajdują się w Dobrzycy na rzece Gwdzie oraz na rzece Piławie (powyżej Zabrodzia). Wody rzeki Gwdy piętrzone są do 6 m. wskutek działania zespołu elektrowni i zapór wodnych. Wchodzą one w dolny odcinek rzeki Piławy. Wody Piławy (powyżej Zabrodzia) piętrzone są do 5 m. W wyniku tego piętrzenia tworzy się na rzece zbiornik nazywany „Zalewem Piławy”. Inne mniejsze piętrzenia na rzekach nie mają większego znaczenia w gospodarce wodnej gminy. Największe zespoły zbiorników hodowlanych znajdują się w północno-wschodniej części gminy. Są to stawy na rzece Dobrzycy w rejonie Tarnowa, na Piławie w rejonie wsi Zabrodzie, na Rurzyca w Krępsku oraz na Rudzie stawy karpiove Czaplno.

Stawy znajdują się także w Róży Wielkiej: na rzece Łomnicy na działce nr 440/6

o powierzchni 1,75 ha i na działce nr 410/8 o łącznej powierzchni 5,42 ha.

W dolinie rzeki Krępiczy powstały trzy zbiorniki o powierzchni około 8 ha, co w istotny sposób wzbogaciło walory krajobrazowe okolic wsi Kłoda.

Cieki na terenie gminy charakteryzują się gruntowo-deszczowo-śnieżnym reżimem zasilania, z jednym maksimum i jednym minimum w ciągu roku. Kulminacje stanów występują zazwyczaj między styczniem a kwietniem, po czym stany wody zmniejszają się osiągając wartości minimalne między czerwcem a październikiem. Przejścia od stanów najwyższych do najniższych są słabo wyraźne. Rzeki tego obszaru znajdują się w strefie najmniejszego zróżnicowania stanów (przepływów) w skali kraju. Jest to następstwem bardzo dużej zdolności retencyjnej terenu - sandr, lasy. Dla rzeki Dobrzycy przy przepływie średniorocznym (SSQ) 4,89 m³/s i powierzchni zlewni (A) 858 km², odpływ jednostkowy (q) wynosi 5,7 l/s/km². Dla rzeki Gwdy przy przepływie średniorocznym (SSQ) 10,82 m³/s i powierzchni zlewni (A) 2 117 km², odpływ jednostkowy (q) wynosi 5,1 l/s/km². Dla rzeki Piławy przy przepływie średniorocznym (SSQ) 7,66 m³/s i powierzchni zlewni (A) 1 322 km², odpływ jednostkowy (q) wynosi 5,8 l/s/km². Dla rzeki Płytnicy przy przepływie średniorocznym (SSQ) 1,35 m³/s i powierzchni zlewni (A) 295 km², odpływ jednostkowy (q) wynosi 4,6 l/s/km². Wielkości te są nieznacznie mniejsze od wartości średniego odpływu jednostkowego dla Polski. (Źródło: Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000, lata obserwacji: 1956 - 1980).

We wschodniej części gminy Szydłowo znajduje się obszar zasobowy dla miasta Piły. Obszary położone na wschód od Starej Łubianki do doliny Gwdy należy objąć ochroną.

Na terenie gminy Szydłowo można wydzielić cztery strefy o odmiennie kształtujących się reżimach występowania wód gruntowych:

- 1) **strefa dolin rzecznych**, den, rynien i zagłębień terenu o różnej genezie charakteryzująca się płytkim występowaniem zwierciadła wody gruntowej. Poziom ten związany jest ze stanem wody w rzekach, jeziorach i rowach odwadniających. Dolina Gwdy okresowo zalewana jest lub podtapiana przez wody powodziowe.
- 2) **strefa płaszczyzn sandrowych** (Sandr Gwdy) charakteryzująca się ciągłym zaleganiem pierwszego poziomu wodonośnego, który posiada kontakt z poziomem wód w rzekach i jeziorach. Powierzchnia sandru pocięta jest głębokimi dolinami rzecznyymi, dlatego też zwierciadło wody gruntowej występuje na głębokości 5 - 10 m p.p.t. Tereny te są silnie drenowane przez odpływ powierzchniowy, dlatego mają deficyt wody, są silnie przesuszone.
- 3) **strefa pagórków moreny czołowej** charakteryzuje się silnym zróżnicowaniem zalegania pierwszego poziomu wodonośnego, w zależności od 1 ukształtowania terenu i zalegania warstw nieprzepuszczalnych. Występuje on na głębokości od kilku do kilkunastu, a w skrajnych wypadkach do kilkudziesięciu metrów (32 m na północ od Szydłowa). W tej strefie warstwy wodonośne charakteryzują się nieciągłością.
- 4) **strefa moreny dennej, płaskiej lub falistej**, gdzie I poziom wodonośny występuje w piaskach i żwirach przewarstwionych gliny zwałowe, które zalegają najczęściej na głębokości kilku, rzadziej kilkunastu metrów pod , powierzchnią terenu. Poziom ten nie ma charakteru ciągłego, ale posiada dużą stabilność warunków wodnych

Ogólnie wody gruntowe spływają od wzgórz morenowych Dolaszewo - Skrzatusz w kierunku wschodnim i południowo-wschodnim do doliny Gwdy oraz w kierunku południowym do pradoliny Noteci.

Gmina Szydłowo leży w obszarze o dość znacznych zasobach wód podziemnych. Zgodnie z mapą obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony gmina położona jest w środkowej części GWZP z okresu trzeciorzędowego o nazwie Subzbiornik Złotów - Piła - Strzelce Krajeńskie. Szacunkowe zasoby tego zbiornika wynoszą 186 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć 100 m pod powierzchnią terenu. Ponadto znaczna część gminy leży w obszarze czwartorzędowego GZWP o nazwie Zbiornik Piła - Wałcz. Jest to zbiornik morenowy. Szacunkowe zasoby tego zbiornika wynoszą 169 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć

wynosi 65 metrów. Zbiorniki wód podziemnych stanowią rezerwę czystej, zdrowej wody pitnej dla przyszłości.

Obecnie na terenie gminy eksploatowane są przede wszystkim wody czwartorzędowe – plejstocenijskie z warstw wodonośnych zalegających płycej niż wymienione wyżej zbiorniki wód podziemnych. Występują one na głębokościach od ca 30 do 60 m p.p.t. (Szydłowo – 34 m. p.p.t., Dolaszewo – 37 m p.p.t., Róża Wielka: od 42 – 50 m p.p.t.). Na wysoczyźnie morenowej występuje najczęściej kilka poziomów wodonośnych – dwa lub trzy. W Dolinie Gwdy występuje najczęściej jeden poziom wód podziemnych. Miąższość warstw wodonośnych jest dość znaczna, od kilkunastu do ponad 30 m, a wydajność od 10 do 40 m³/h.

Na terenie gminy Szydłowo (we wschodniej części) znajduje się obszar zasobowy wody pitnej dla miasta Piły, dlatego też wschodnia część gminy od Starej Łubianki do Gwdy powinna być chroniona. Wody trzeciorzędowe eksploatowane są w ujęciu w Jaraczewie z głębokości 94-105 m. Wydajność studni trzeciorzędowej wynosi około 20 m³/h.

Udokumentowane zasoby wód podziemnych w gminie Szydłowo wynoszą około 2 500 m³/h, w tym z ujęcia Stara Łubianka – Dobrzyca: 1 260 m³/h. Jest to więc obszar bardzo zasobny w wody podziemne.

3.5. Warunki klimatu lokalnego

Gmina Szydłowo według podziału Polski na dzielnice rolniczo- klimatyczne R. Gumińskiego (1948) położona jest w obrębie VI – nadnoteckiej (bydgoskiej) dzielnicy. Klimat tej dzielnicy ma charakter przejściowy, pomiędzy chłodną i dość wilgotną dzielnicą pomorską a cieplejszą i suchą dzielnicą środkową.

Charakteryzuje się on następującymi cechami:

– średnia roczna temperatura powietrza	ok. 7,7 °C
– średnia temperatura powietrza w lipcu	ok. 17,5 °C.
– średnia temperatura powietrza w styczniu	ok. -2,5 °C.
– średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną	ok. 65
– średnia roczna liczba dni z temp. ponad 15°C	ok. 90
– średnia roczna liczba dni z temp. poniżej 0°C	ok. 80
– długość okresu wegetacyjnego około	210 dni
– średnia roczna suma opadów powyżej	550 mm
– dni z opadem	165-170
– dni z przymrozkiem	107-108
– dni mroźnych	30-35
– dni pogodnych	37-40
– dni pochmurnych	ok. 160

Tab. 3.5.1. Przebieg niektórych elementów i wskaźników klimatycznych w najbliższych położonych stacjach meteorologicznych w Pile i w Wałczu przedstawia zestawienie (lata obserwacji 1971 – 1980 i 1998 r.)

	Miesiące												Rok
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
I	Średnia miesięczna i roczna temperatura powietrza w °C												
Piła	-2,1	-0,9	2,3	6,2	12,3	15,9	17,2	16,8	12,2	7,3	3,4	0,5	7,6
	0,9	4,1	2,6	9,4	14,4	16,5	16,7	15,6	13,5	7,7	-0,5	-0,6	8,4
Wałcz	-1,7	-2,5	1,2	6,6	12,1	16,5	17,8	16,7	12,7	8,2	3,2	0,7	7,6
II	Średnia wilgotność względna powietrza w %												
Piła	89	88	81	74	70	71	74	75	82	87	90	91	81

Wałcz	86	84	79	75	70	72	76	80	83	86	90	90	81
III	Średnie zachmurzenie ogólne nieba (w skali od 1 do 10 i 0- 8 w 1998 r.)												
Piła	6,5	6,3	5,3	5,3	4,7	5,0	5,3	4,1	5,1	5,8	6,8	6,7	6,6
	5,8	6,5	4,6	5,7	4,1	5,2	5,4	5,0	5,4	5,8	6,8	6,6	5,6
Wałcz	7,9	7,5	6,0	6,4	5,8	6,0	6,6	6,3	5,6	6,7	8,2	8,3	6,8
IV	Średnie miesięczne i roczne sumy opadów w mm												
Piła	31,6	21,5	24,6	34,8	54,2	62,7	79,0	51,4	40,3	54,8	43,0	47,7	545,0
	53,6	32,9	73,5	39,6	58,9	79,9	105,0	73,5	67,9	72,6	45,1	56,7	759,2
Wałcz	48,5	33,1	27,0	36,2	39,5	61,9	96,9	79,2	42,2	49,0	37,0	55,6	606,1
V	Średnia miesięczna i roczna prędkość wiatru (w m/sek.)												
Piła	3,3	3,3	3,8	3,7	3,5	3,4	3,3	2,8	2,8	3,1	3,8	3,8	3,4
	2,3	3,1	2,6	2,5	2,5	2,2	2,4	2,4	2,0	3,1	2,1	2,5	2,5
Wałcz	2,8	2,4	2,7	2,4	2,5	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1	2,6	2,3

Tab. 3.5.2. Częstotliwość kierunków wiatrów i cisz w poszczególnych porach roku i w roku w % jest następująca (za lata 1954-1963)

	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Cisza
Wałcz									
Zima	5,3	11,4	11,8	6,5	8,6	19,3	23,9	8,2	5,0
Wiosna	9,3	16,3	12,2	4,0	5,0	10,2	21,5	15,8	5,7
Lato	6,4	10,3	7,3	3,3	5,9	20,5	23,7	14,0	8,6
Jesień	3,6	12,8	11,8	5,7	8,5	16,6	21,7	6,7	12,6
Rok	6,0	12,7	10,8	4,9	7,0	16,7	22,7	11,2	8,0
Piła									
Rok (1971-80)	6,0	9,5	10,5	8,2	9,3	15,7	19,8	10,9	10,1

Z powyższych danych wynika, że dominują wiatry z sektora zachodniego (SW-W-NW) – około 49%. Warunki klimatyczne na terenie gminy Szydłowo są zróżnicowane w zależności od rzeźby terenu, wzniesienia nad poziom morza, wilgotności podłoża oraz pokrycia terenu, dlatego też można wydzielić na jej terenie kilka głównych typów topoklimatu.

Są to:

1. Topoklimat zalesionych równin sandrowych, charakteryzujący się mniejszym nasileniem wiatrów, mniejszymi amplitudami temperatury, zmniejszoną insolacją w lecie i zwiększoną wilgotnością powietrza.
2. Topoklimat pól na wysoczyznach morenowych, o mało zróżnicowanych warunkach klimatu lokalnego, silnie przewietrzanego na skutek braku większych kompleksów leśnych i małego zróżnicowania hipsometrycznego.
3. Topoklimat rynien i dolin rzecznych o płytko zalegającej wodzie gruntowej, z częstymi zjawiskami mgieł i występowaniem inwersyjnych układów temperatury oraz większą ilością dni z przymrozkami.
4. Topoklimat pagórków moren czołowych o zróżnicowanym nasłonecznieniu,

w zależności od ekspozycji stoków.

5. Topoklimat jednostek osadniczych o zmniejszonych prędkościach wiatrów, mniejszych amplitudach dobowych temperatur, nieco wyższej temperaturze powietrza.

3.6. Fauna i flora

Powierzchnia terenów trwale pokrytych roślinnością na terenie gminy Szydłowo wynosi 12 314 ha, co stanowi 46% jej ogólnej powierzchni (wskaźnik ten w byłym województwie pilskim wynosił 53,5%, a w wielkopolskim wynosi ca 35,3%). Jest to więc gmina o nieco niższym niż średnio w byłym woj. pilskim udziale terenów trwale pokrytych roślinnością i znacznie wyższym ich udziale w porównaniu ze średnią w woj. wielkopolskim. Na zieleń tą składają się:

– tereny leśne	10 972 ha
– tereny zadrzewień i zakrzewień	18 877 ha
– łąki trwałe	526 810 ha
– pastwiska trwałe	935 369 ha
– zieleń osiedlowa	18 ha.

Ekosystemy leśne

Na terenie gminy Szydłowo grunty pod lasami zajmują 10 741 ha, co stanowi 40,15%) jej ogólnej powierzchni (w powiecie pilskim 28,4%, a w woj. wielkopolskim 25,3%). Zalesienie gminy jest znacznie większe niż w powiecie pilskim i w woj. wielkopolskim. Lasy w gminie Szydłowo według podziału L. Mroczkiewicza wchodzi w skład Wielkopolsko-Pomorskiej Krainy Przyrodniczo-Leśnej, dzielnicy Pojezierze Krajeńskie. Rozmieszczenie lasów w gminie jest nierównomierne. Znaczna część lasów znajduje się we wschodniej części gminy – na sandrze Gwdy.

Tab. 3.6.1. Struktura własnościowa lasów na terenie gminy Szydłowo

Lp.	Własność	Powierzchnia w ha	Wskaźnik %
1.	Lasy państwowe	10 633	99,00
2.	Lasy prywatne	107	0,99
3.	Państwowy Fundusz Ziemi	1	0,01
	Razem	10 741	100,00

Źródło: Wykaz gruntów – Urząd Rejonowy w Pile.

Lasy państwowe, które stanowią w gminie 99% wszystkich lasów administrowane są przez:

1. Nadleśnictwo Zdrojowa Góra,
2. Nadleśnictwo Płytnica,
3. Nadleśnictwo Trzcianka.

Wśród zbiorowisk leśnych w gminie Szydłowo dominują bory sosnowe, które zajmują ponad 80% powierzchni leśnej. Występują one przede wszystkim na terenach sandrowych. Siedliska bogatsze, ze znacznym udziałem gatunków liściastych, tj. buk, dąb, brzoza i olcha zajmują niecałe 20% powierzchni leśnej. Występują one na utworach morenowych.

W borach sosnowych dominuje siedlisko boru świeżego, które zajmuje około 70% ogólnej powierzchni leśnej. Głównym gatunkiem w tym siedlisku jest sosna, stanowiąca 95% drzewostanu z domieszką brzozy, dębu i osiki. Podszyt jest ubogi. Występują w nim jałowce, jarzębina i podrosty drzew.

Drugim siedliskiem pod względem zajmowanej powierzchni jest bór mieszany świeży. Występuje on na większych powierzchniach w rejonie Zawady, na północny-zachód od Dobrzycy, na zachód od rezerwatu „Kuźnik” oraz na południe od Pokrzywnicy. Siedlisko to zajmuje około 12% powierzchni leśnej w gminie. W drzewostanie dominuje sosna 80-85%, dąb 5-10%, a także w niewielkich ilościach modrzew, świerk, buk, i inne gatunki liściaste.

W podszycie występują podrosty dębu, buka, świerku, brzozy, a także jarzębina, leszczyna, kruszyna i jałowiec. Runo jest bogatsze niż w borze świeżym. Występują w nim liczne rośliny zielne.

Około 7% powierzchni leśnej w gminie zajmuje bór suchy. Występuje on w rejonie Kłody, Cyku i na zachód od wsi Krępsko. Jest to siedlisko bardzo ubogie, podatne na degradację i pożary. Runo jest ubogie, z dużym udziałem porostów. Na niewielkiej powierzchni występują siedliska: las świeży, las mieszany świeży oraz las wilgotny. Zajmują one tylko kilka procent ogólnej powierzchni leśnej w gminie. Występują one na glebach nieco żyzniejszych oraz w dolinach rzek, rynnach jeziornych i innych obniżeniach terenu. Cechą charakterystyczną tych siedlisk jest przewaga gatunków liściastych w drzewostanie oraz jego wielowarstwowość. Podszyt i runo leśne są bogate. Bardzo obfita jest ściółka leśna.

Na terenie gminy Szydłowo występują lasy ochronne. Są to lasy:

- wodochronne,
- glebochronne,
- stanowiące ostoje zwierząt podlegające ochronie gatunkowej,
- nasienne,
- lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

Szczegółową powierzchnię i lokalizacje lasów ochronnych określa plan urządzenia lasu opracowany dla Nadleśnictw: Zdrojowa Góra, Płynica i Trzcianka.

Gospodarkę leśną w lasach państwowych należy prowadzić zgodnie z opracowanymi planami urządzenia lasu dla poszczególnych nadleśnictw.

Lasy prywatne zajmują w gminie Szydłowo powierzchnię 107 ha, co stanowi blisko 1% ogólnej powierzchni lasów w gminie. Gospodarkę leśną w lasach prywatnych należy prowadzić zgodnie z uproszczonymi planami urządzenia lasu dla poszczególnych wsi, w obrębie których występują.

Ekosystemy łąkowe

Łąki i pastwiska zajmują na terenie gminy Szydłowo powierzchnie 1 462 ha – 5,8% powierzchni całej gminy i 10,94% powierzchni użytków rolnych (w powiecie pilskim wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 12,8% i 21,5%, a w woj. wielkopolskim: 10% i 15,8%).

Powyższe wskaźniki świadczą o dwukrotnie niższym udziale łąk i pastwisk w ogólnej powierzchni gminy i w powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia ich jest znacznie mniejsza niż w powiecie pilskim i woj. wielkopolskim. Łąki i pastwiska na większych powierzchniach występują w południowo-wschodniej części gminy, (na pd.-zach. od Kotunia) i na pd.-wschód od wsi Dolaszewo. W pozostałej części gminy występują w dużym rozproszeniu, w dolinach cieków oraz obniżeniach śródpolnych i śródleśnych. Roślinność łąk i trawisk została znacznie przekształcona przez człowieka przez zabiegi melioracyjne, koszenie i wysiew bardziej przydatnych gospodarczo gatunków traw.

Ekosystemy bagienne

Występują w sąsiedztwie ekosystemów łąkowych, w przegłębieniach dolin i zagłębieniach bezodpływowych. Aktualnie występują na niewielkich powierzchniach „Bagno Dolaszewo”, „Bagno Kotuń” oraz w dolinie rzeki Rudy. Na terenach tych występuje roślinność bagienne i torfowiskowa.

Zieleń urządzona

Do zieleni tej należą parki, zieleń osiedlowa (wysoka, średnia, trawniki) a także zadrzewienia przydrożne i inne powstałe dzięki człowiekowi. Na terenie gminy Szydłowo parki znajdują się w następujących miejscowościach:

1. Coch I (Bryś) – park krajobrazowy, 1 poł. XIX w.
2. Skrzatusz – park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.
3. Cyk – park dworski, poł. XIX w.
4. Park w Dobrzycy na terenie spółki "John".

5. Furman – park dworski, pocz. XX w.
6. Gądek – park dworski, I poł. XIX w.
7. Nowy Dwór – park dworski, k. XIX w.
8. Róża Mała – park dworski, 1 poł. XIX w.
9. Skrobek – park dworski, poł. XIX w.
10. Stara Łubianka – park, 2 poł. XIX w.
11. Stara Łubianka – park, pocz. XX w. (przecięty drogą Piła - Wałcz).
12. Kotuń – park krajobrazowy, poł. XIX w.
13. Krępsko – park dworski, 2 poł. XIX w.

Parki te poza lasami należą do największych skupisk zieleni wysokiej w gminie Szydłowo.

3.7. Hałas

Ze względu na rolniczy charakter gminy Szydłowo brak jest na jej terenie znaczących źródeł hałasu w postaci zakładów przemysłowych. Lokalnie negatywne oddziaływania akustyczne powodują zakłady produkcyjne i gospodarstwa rolne.

Główne źródła hałasu stanowią natomiast drogi – o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym, odznaczające się zróżnicowanym obciążeniem komunikacyjnym, stanowiące jednocześnie podstawowe źródło emisji spalin i gazów. W ich rejonie występuje lokalne pogorszenie warunków akustycznych.

Przez gminę Szydłowo przebiegają drogi: krajowe Nr 10 Bydgoszcz – Szczecin i Nr 11 Poznań - Koszalin, oraz wojewódzkie: Nr 179 Rusinowo – Piła i Nr 178 Wałcz – Trzcianka – Czarnków – Oborniki, wokół których występuje zwiększone zanieczyszczenie powietrza spalinami oraz zwiększone zagrożenie hałasem, co szczególnie jest uciążliwe przy drogach krajowych Nr 10 i 11. Na drogach powiatowych w gminie natężenie ruchu nie jest zbyt duże, dlatego nie stwarzają one większego zagrożenia dla środowiska.

W 2016 roku przeprowadzone zostały okresowe pomiary poziomu hałasu w otoczeniu dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Wielkopolski. Pomiary wykonano dla miejscowości Odolanów, Opalenica, Wronki i Nowy Tomyśl. Na terenie gminy Szydłowo nie zlokalizowano punktów pomiarowych. W poniższej tabeli podano wyniki pomiarów w punkcie zlokalizowanym na drogach krajowych i wojewódzkich położonych najbliższej granic gminy tj., w miejscowości Wronki

Tab. 3.7.1. Wyniki pomiarów w punktach oceny krótkookresowego poziomu hałasu w 2016 r.

Lp.	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)	Odległość zabudowy*	Natężenie ruchu (poj./h)	
				ogółem	pojazdy ciężkie
1	Odolanów, ul. Kaliska 85, w odległości 7,5 m od drogi, odpowiadającej usytuowaniu zabudowy wielorodzinnej	66,7	10 m	429	229
	jw. pora nocna	58,8		53	4
2	Odolanów, ul. Dąbrówki 26, w odległości 7 m od drogi, na granicy terenu zabudowy zagrodowej	66,9	10 m	255	30,8
	jw. pora nocna	59,1		40,1	7,4
3	Odolanów, ul. Krotoszyńska 134, w odległości 8 m od drogi, na granicy terenu zabudowy zagrodowej	63,7	10 m	250,6	19,7

Lp.	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)	Odległość zabudowy*	Natężenie ruchu (poj./h)	
				ogółem	pojazdy ciężkie
	jw. pora nocna	57,3		41,6	2,75
4	Odolanów, ul. Bartosza 7, w odległości 10 m od drogi, na linii zabudowy mieszkaniowo-usługowej	62,8	10 m	256	27
	jw. pora nocna	55,3		34	2,4
5	Odolanów, ul. Raszkowska 36, w odległości 10 m od drogi, na linii zabudowy - dom opieki społecznej	64,7	10 m	224	9,6
	jw. pora nocna	55,7		22	0,6
6	Odolanów, ul. Gimnazjalna 6, w odległości 6,5 m od drogi, na granicy terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej	61,4	15 m	193	17
	jw. pora nocna	54		31	2,6
7	Odolanów, ul. Strzelecka 74, w odległości 15 m od drogi, na granicy terenu zabudowy jednorodzinnej	59,7	20 m	183	14,4
	jw. pora nocna	52,6		49,9	2,1
8	Odolanów, ul. Krotoszyńska 29, w odległości 7 m od drogi, w odległości odpowiadającej położeniu granicy zabudowy mieszkaniowo-usługowej	66,6	12 m	507	79,5
	jw. pora nocna	59,6		66,8	10,6
9	Wronki, droga wojewódzka nr 182, odcinek linia PKP - ul. Chrobrego, ul. Sierakowska 35, w odległości 9 m od drogi, odpowiadającej położeniu granicy zabudowy mieszkaniowo-usługowej	64,0	8m	402	51
	jw. pora nocna	50,8		17	4
10	Wronki, droga wojewódzka nr 182, ul. Chrobrego, odc. Poznańska-Mickiewicza, w odległości 8 m od drogi, na linii zabudowy jednorodzinnej	67,3	8 m	498	60
	jw. pora nocna	56,9		24	5,8
11	Opalenica, ul. Poznańska, w odległości 7,5 m od drogi, na granicy terenu zabudowy jednorodzinnej	64,0	10 m	312	36,6
	jw. pora nocna	54,9		54	1
12	Nowy Tomyśl, ul. Sienkiewicza, odcinek Paprocka-Szpitalna, w odległości 6 m od drogi, na granicy terenu zabudowy jednorodzinnej	62,8	7 m	156	1,7
	jw. pora nocna	58,5	7 m	140	0,4

* - odległość mierzona od krawędzi jezdni

 - przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu

 - poziom hałasu na granicy wartości dopuszczalnej

Tabela 3.7.2. Wyniki pomiarów w punktach oceny długookresowego poziomu hałasu w 2016 r.

nr punktu	Lokalizacja punktu	L_{Aeq}	Równoważny poziom hałasu	Natężenie ruchu pojazdów (poj/h)
-----------	--------------------	-----------	--------------------------	----------------------------------

			L _{AeqD} (dB)/ L _{AeqN} (dB)			ogółem			pojazdy ciężkie		
			dzień powsz edni	weeke nd	średni a	roczna uzien	powsz edni	weeke nd	średni a	roczna uzien	powsz edni
Pora dzienna											
13	Odolanów, ul. Kaliska 20, droga wojewódzka nr 444, w odległości 8 m od drogi, na granicy posesji mieszkaniowo-usługowej	9	65,8	65,0	65,6	64 4	52 4	58 4	53	21	37
14	Wronki, ul. Nowowiejska 44, droga wojewódzka nr 184, w odległości 7 m od drogi, na granicy zabudowy jednorodzinnej	6	66,4	65,5	66,1	40 5	40 7	40 6	28	29	29
15	Nowy Tomyśl, ul. Kościuszki, odcinek Półwiejska-Szpitalna, przy ul. Paprockiej w odległości 5 m od drogi, na granicy zabudowy mieszkaniowo-usługowej	6	63,1	63,1	63,1	49 8	52 3	51 0	13	14	14
Pora nocna											
13	Odolanów, jw.	jw.	59,7	59,7	59,7	11 4	12 5	11 9	7	5	6
14	Wronki, jw.	jw.	64,2	60,1	63,3	55	62	59	8	8	8
15	Nowy Tomyśl, jw.	jw.	59,7	58,2	59,3	19 6	19 9	19 8	4	4	4

* odległość mierzona od krawężnika jezdni

- przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu
- poziom hałasu na granicy wartości dopuszczalnej

Źródło: Monitoring hałasów komunikacyjnych zrealizowany przez WIOŚ Poznań w 2016r.

Punkty pomiarowe usytuowano w odległości 10 m, 20 m i 26 m od krawężnika drogi. W większości przypadków zagospodarowanie terenu stanowiła zabudowa zagrodowa, wielorodzinna lub mieszkaniowo-usługowa, dla której dopuszczalne wartości równoważnego poziomu hałasu wynoszą 65 dB w porze dziennej (6.00–22.00) i 56 dB w porze nocnej (22.00–6.00). W kilku przypadkach pomiary dotyczyły terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub obiektów związanych z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (dopuszczalne wartości równoważnego poziomu hałasu 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej). Wartości poziomu hałasu na granicy podlegającej ochronie zabudowy nie odpowiadały wymaganiom obowiązujących przepisów. Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu sięgały w pojedynczych przypadkach nawet prawie 15 dB. Kilka punktów pomiarowych zlokalizowano na terenach niepodlegających ochronie akustycznej.

Pewna uciążliwość ze względu na zwiększony hałas może występować wzdłuż linii kolejowej o istotnym znaczeniu dla transportu krajowego – międzyregionalnej linii kolejowej Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg z przystankiem w Starej Łubiance oraz

regionalne linie kolejowe relacji Piła-Wałcz z przystankami w Szydłowie i Skrzatuszu oraz krótki odcinek linii kolejowej z Piły przez Krzyż do Gorzowa Wlkp. Z przystankiem w Stobnie. Uciążliwość transportu kolejowego wynika z wysokiego poziomu emitowanego hałasu i znaczny zasięg jego oddziaływania, zwłaszcza w porze nocnej. Odwrotnie jednak niż w hałasie drogowym, w transporcie szynowym następuje generalnie tendencja spadkowa intensywności ruchu kolejowego. Hałas kolejowy ma charakter lokalny, a jego uciążliwość związana jest z pojedynczymi przejazdami pociągów. Niemniej konieczna jest modernizacja torów przebiegających przez teren gminy Szydłowo – w newralgicznych miejscach zastosowanie torów bezстыkowych, różnego rodzaju okładzin torów, podkładów pod tory, elementów prefabrykowanych zawierających elementy wytłumiające (okładziny torów i maty pod torami) – skutkować może zmniejszeniem hałasu nawet od 6 dB do 14 dB.

Źródłem hałasu oprócz infrastruktury drogowo-kolejowej zlokalizowanej na terenie gminy Szydłowo mogą być napowietrzne linie energetyczne. Pomiaru zakłóceń, wykonane w pobliżu typowych linii 110 kV (jak nakazuje norma, w odległości 20 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu) wykazują poziom w granicach 30 - 40 dB, czyli znacznie mniej niż wynosi wartość dopuszczalna w normie krajowej. Przepisy krajowe dotyczące ochrony środowiska przed hałasem ustalają jego dopuszczalne poziomy według rodzaju terenu, przez który przebiega linia wysokiego napięcia, w szczególności wyróżniając obszary uzdrowiskowe i chronione oraz tereny zabudowy mieszkaniowej.

Wokół linii średnich napięć: 6, 15, 20, 30 kV hałas od ulotu praktycznie nie pojawia się, gdyż przekroje przewodów - dobierane do przesyłu prądów roboczych - są na tyle duże, że przy ww. napięciach wyładowania niepełne nie występują. Jak wykazują pomiary wykonywane przez różne ośrodki badawcze, poziom hałasu, emitowanego przez krajowe linie przesyłowe wysokich i najwyższych napięć, nie przekraczają w odległości kilkunastu metrów od osi linii - nawet w najgorszych warunkach pogodowych - wartości: 35 dB (A) dla linii 110 kV.

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 799) zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy art. 141 i 144 ustawy działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Dotychczas na terenie gminy Szydłowo nie ustalono dla żadnej z funkcjonujących instalacji norm akustycznych.

3.8. Pole elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego. Promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym.

W gminie Szydłowo do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą:

- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,

- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, ośrodkach medycznych, policji, straży pożarnej.

3.9. Uwarunkowania ekologiczne

W warunkach naturalnych wszystkie elementy środowiska przyrodniczego są wzajemnie powiązane. Środowisko znajduje się wtedy w stanie równowagi. W wyniku działalności człowieka ulega ono jednak przekształceniom i degradacji. Efektem antropopresji jest obniżenie odporności poszczególnych elementów środowiska. W wyniku wielokrotnych zmian środowisko staje się coraz bardziej podatne na zaburzenia równowagi, a prognozowanie przebiegu dalszych przekształceń wydaje się być coraz trudniejsze. Charakter równowagi środowiska ulega zmianom w czasie. Wynika to z różnicy podatności poszczególnych komponentów na czynniki degradujące.

Gmina Szydłowo położona jest w środkowej części Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 127) z okresu trzeciorzędowego o nazwie Subzbiornik Złotów – Piła – Strzelce Krajeńskie. Nie jest on objęty najwyższą ochroną (ONO), ani wysoką ochroną (OWO). Ponadto znaczna część gminy (wschodnia i południowa) leży w obszarze GZWP nr 125 z okresu czwartorzędowego o nazwie: Zbiornik morenowy Piła – Wałcz. Jest to obszar wysokiej ochrony (OWO) prawie w całości. Tylko nieznaczny fragment tego zbiornika w okolicy Tarnowa objęty jest najwyższą ochroną (ONO). Szacunkowe zasoby tych zbiorników wód podziemnych i średnie głębokości ujęć opisano w części: „Wody powierzchniowe i podziemne” (3.4.).

Zbiorniki znajdujące się w utworach trzeciorzędowych występują pod przykryciem utworów słabo przepuszczalnych, które stanowią naturalną izolację od niekorzystnych wpływów środowiskowych z powierzchni terenu. Zbiorniki w utworach czwartorzędowych, zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych są takiej osłony pozbawione.

Głównym zagrożeniem dla jakości wód w gminie Szydłowo są nieoczyszczone lub oczyszczone w stopniu niewystarczającym ścieki komunalne z terenów wiejskich oraz zanieczyszczenia obszarowe. Są to głównie ścieki z terenów wiejskich (w tym terenów turystycznych) odprowadzane w sposób niezorganizowany, zanieczyszczenia ze stawów hodowlanych, zanieczyszczenia splukiwane z terenów rolnych i leśnych oraz terenów tras komunikacyjnych (drogowych i kolejowych).

Niekwestionowana konieczność ochrony zasobów i jakości wód podziemnych wynika z roli, jaką woda odgrywa w gospodarce (zaspokajanie potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, rolnictwo, przemysł).

Gmina Szydłowo położona jest w granicach JCWPd nr 26 i JCWPd nr 34. Poniżej w tabeli 3.9.1. przedstawiono ich charakterystyki.

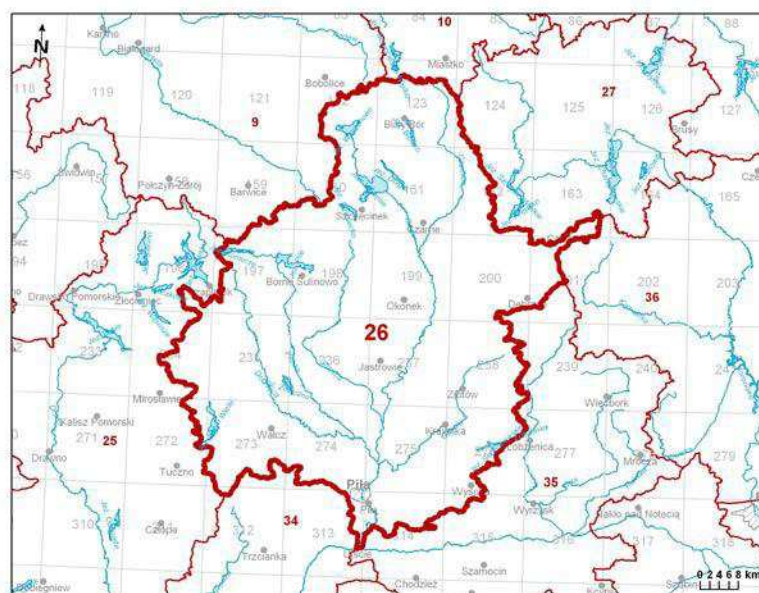
Tabela 3.9.1. Charakterystyki JCWPd nr 26 i nr 34

Numer JCWPd: 26	Powierzchnia JCWPd [km ²]: 4943.7	
Identyfikator UE:	PLGW600026	
Położenie administracyjne		
Województwo	Powiat	Gminy
zachodniopomorskie	szczecinecki	Borne Sulinowo (obszar wiejski), Borne Sulinowo (miasto), Szczecinek, Szczecinek (gm. miejska), Biały Bór (obszar wiejski), Biały Bór (miasto), Barwice (gm. miejsko-wiejska)
	drawski	Wierzchowo, Czaplunek (obszar wiejski)
	wałdecki	Wałcz, Wałcz (gm. miejska), Tuczno (obszar wiejski), Mirosławiec (obszar wiejski), Człopa (gm. miejsko-wiejska)
	koszaliński	Bobolice (obszar wiejski)
pomorskie	człuchowski	Koczała, Rzeczenica, Czarne (miasto), Czarne (obszar wiejski), Debrzno (obszar wiejski), Debrzno (miasto), Człuchów, Przechlewo (gm.

		wiejska)
	bytowski	Miastko (obszar wiejski)
wielkopolskie	złotowski	Okonek (obszar wiejski), Okonek (miasto), Jastrowie (obszar wiejski), Jastrowie (miasto), Złotów, Złotów (gm. miejska), Lipka, Zakrzewo, Tarnówka, Krajenka (obszar wiejski), Krajenka (miasto)
	pilski	Szydłowo, Piła, Kaczory, Wysoka (obszar wiejski), Wysoka (miasto), Miasteczko Krajeńskie, Łobżenica (obszar wiejski), Ujście (gm. miejsko-wiejska), Białośliwie (gm. wiejska)
	czarnkowsko-trzcianecki	Trzcianka (gm. miejsko-wiejska)
Współrzędne geograficzne	16°06'41.8338" - 17°27'38.6129" 53°02'30.6127" - 53°58'48.0701"	

Mapa z lokalizacją JCWPd

Położenie geograficzne				
Region fizyczno-geograficzny (Kondracki, 2009)	Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)			
	Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie (314-316)			
	Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie (314.6-7)		Makroregion: Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4)	
	Mezoregiony: Pojezierze Wałeckie (314.64) Równina Wałecka (314.65) Pojezierze Szczecińskie (314.66) Równina Charzykowska (314.67) Dolina Gwdy (314.68) Pojezierze Krajeńskie (314.69)		Mezoregiony: Pojezierze Drawskie (314.45)	
	Makroregion: Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3)		Mezoregiony: Dolina Środkowej Noteci (315.33)	
Położenie hydrologiczne i hydrogeologiczne				
Dorzecze	Odry			
Region wodny RZGW	Warty RZGW Poznań			
Główne zlewnie w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Gwda (IV)			
Obszar bilansowy	P-XVI Gwda			
Region hydrogeologiczny (Paczyński, 1995)	V- pomorski			
Zagospodarowanie terenu (źródło: warstwa Corin Land Cover)				
% obszarów antropogenicznych		1,76		
% obszarów rolnych		44,46		
% obszarów leśnych i zielonych		51,10		
% obszarów podmokłych		0,15		
% obszarów wodnych		2,54		
HYDROGEOLOGIA				
Liczba pięter wodonośnych		4		
Charakterystyka pięter wodonośnych (od powierzchni terenu)				
Pietroczwar torzędowe	Poziomgrunty	Stratygrafia	Litologia	Charakterystyka wodonośca
		Q (holocen, zlodowacenie Wisty)	piaski, piaski+żwiry, żwiry+piaski	porowy
		Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]	

	swobodne	2-25		
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej			
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia

		[m]	[m/h]	[m ² /h]	
		5-70	0.6-2.2	100-2280	0.19/
Poziom międzygłino wy	Stratygrafia	Litologia		Charakterystyka wodonośca	
	Q (złodowacenie Wisły, interglacjał eemski, złodowacenie środkowopolskie)	piaski, piaski+żwiry, piaski średnioziarniste		porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]			
	częściowo napięte	15-100			
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej				
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia	
	[m]	[m/h]	[m ² /h]		
	5-50	0.083-4.62	30-500	0.18/0.005	
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)				
	<u>Typy naturalne:</u> HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe) HCO ₃ -Ca-Mg (wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe) HCO ₃ -SO ₄ -Ca (wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe)				
Piętro czwartorzędowo- neogeńskie	Stratygrafia	Litologia		Charakterystyka wodonośca	
	Q, M (złodowacenie Odry, złodowacenie południowopolskie, złodowacenie Sanu, interglacjał augustowski (podlaski), Miocen)	piaski+żwiry, piaski średnioziarniste, piaski drobnoziarniste		porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]			
	napięte	20-130			
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej				
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia	
	[m]	[m/h]	[m ² /h]		
	10-90	0.0214-0.537	6-900	0.16/0.0025	
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)				
	<u>Typy naturalne:</u> HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe)				
Piętro neogeńsko- paleogeńskie	Stratygrafia	Litologia		Charakterystyka wodonośca	
	Ng, Pg	piaski		porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]			
	napięte	50-180			

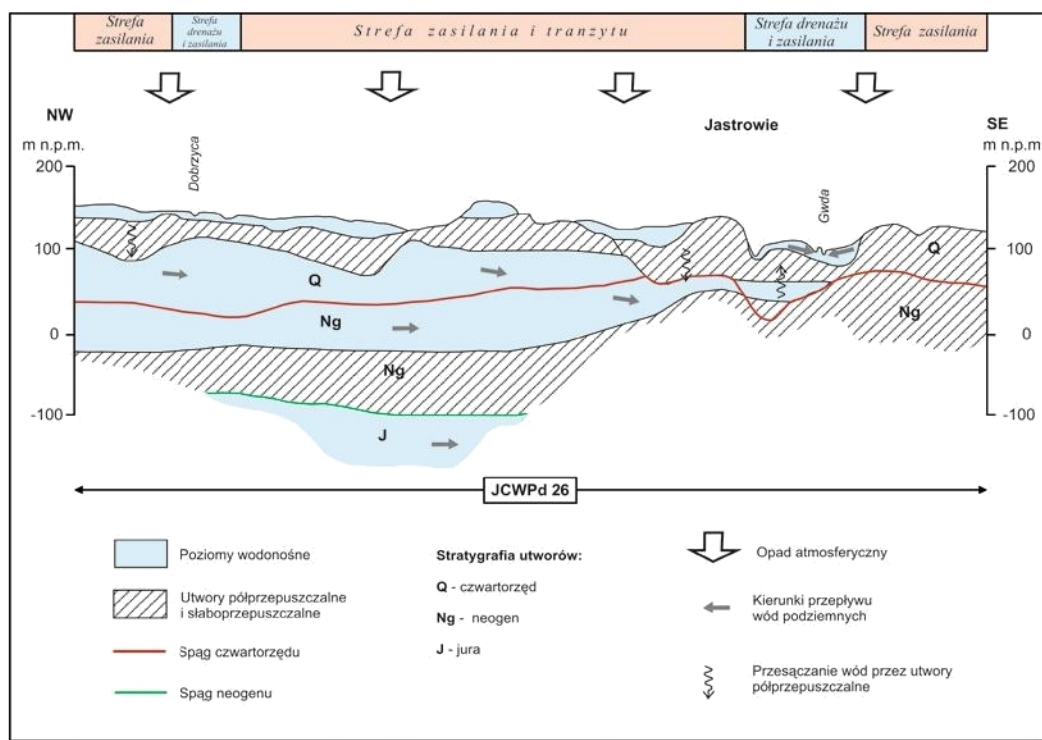

Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonosnej					
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia	
	[m]	[m/h]	[m ² /h]		
	10-40	0.06-1.09	24-484	0.17/0.0025	
Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)					
Typy naturalne: HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe)					
Piętro paleogeńsko-jurajskie	Stratygrafia	Litologia	Charakterystyka wodonosca		
	Pg, J	piaskowce, piaski drobnoziarniste	porowy		
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonosnych poziomu; od – do [m]			
	napięte	119-180			
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonosnej				
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia	
	[m]	[m/h]	[m ² /h]		
	20-45	0.97-1.17	24-533	-	
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)				
	Typy naturalne: HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe) Typy odbiegające od naturalnych: HCO ₃ -Ca-Na (wody wodorowęglanowo-wapniowo-sodowe)				
Zagrożenie suszą (źródło: IMGW)		Liczba niżówek (suszy hydrologicznych) w latach 1951-2000: <7 8-15 – w części zachodniej			
Zagrożenie podtopieniami (źródło: Mapa obszarów zagrożonych podtopieniami, 2007)					
Schemat krążenia wód					
<p>Bogactwo form morfologicznych składających się na rzeźbę młodoglacjalną, któremu towarzyszy urozmaicona budowa geologiczna, pozwala na obszarze projektowanych badań wyróżnić 3 systemy krążenia wód. Są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obieg lokalny, przypowierzchniowy związany z płytkim krążeniem wód, drenowany przez dopływy Gwdy a zasilany infiltracyjnie, 					

- system pośredni związany z lateralnym dopływem z sąsiednich jednostek i drenowany przez Gwdę,
- system regionalny, gdzie alimentacja zachodzi w północnej części zlewni, natomiast drenaż w dolinie Gwdy i Noteci na południu.

Ekosystemy wód powierzchniowych i ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych

Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd	61%
Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych (źródło: warstwa GIS)	Mokradła (6% powierzchni obszarów chronionych)
Ocena stanu JCWPd, w zależności od oddziaływań wód podziemnych na ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, 2012 r.	Dobry DW (o dostatecznym stopniu wiarygodności)

Obszary chronione w granicach JCWPd

Rezerwaty:

- Cisy w Czarnem
- Jeziro Piekietko
- Dęby Wilczkowskie
- Jeziro Kiełpino
- Jeziro Szare
- Sońnica
- Jeziro Głębokie
- Bagno Ciemino
- Glinki
- Wielki Bytyń
- Golcowe Bagno
- Dolina Rurzyca
- Diabelskie Pustacie
- Czarci Staw

Torfowisko Kaczory
Smolary
Kuźnik
Diabki Skok
Wielkopolska Dolina Rurzyca
Uroczysko Jary
Kozie Brody
Wrzosowiska w Okonku
Dolina Gwdy
Międzybórz
Bocheńskie Błoto
Miłachowo

Sieć Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk:

PLH320007	Dorzecze Parsęty
PLH320001	Bobolickie Jeziora Lobeliowe
PLH320009	Jeziora Szczecineckie
PLH320036	Bagno i Jezioro Ciemino
PLH320042	Jezioro Śmiadowo
PLH320048	Diabelskie Pustacie
PLH300021	Poligon w Okonku
PLH320011	Jezioro Wielki Bytyń
PLH300004	Dolina Noteci
PLH300017	Dolina Rurzyca
PLH320040	Jezioro Bobięcińskie
PLH320039	Jeziora Czaplinskie
PLH320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli
PLH300047	Dolina Debrzynki
PLH300052	Uroczyska Kujańskie
PLH300045	Ostoja Pilska
PLH220066	Dolina Szczyry
PLH220064	Sporysz
PLH320025	Dolina Piławy
PLH320045	Miroslawiec

Sieć Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków:

PLB320019	Ostoja Drawska
PLB320016	Lasy Puszczy nad Drawą
PLB300012	Puszcza nad Gwdą
PLB300003	Nadnoteckie Łęgi
PLB300001	Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego

Antropopresja

Leje depresji (lej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.
(źródło: Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000, Aktualizacja warstw informacyjnych bazy danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski "hydrodynamika głównego użytkowego poziomu wodonośnego (GUPW) i pierwszego poziomu wodonośnego (PPW)", 2012.)

Nie występują

Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	Brak	
Sztuczne odnawianie zasobów	Brak	
Pobór wód [tys m³ rok] – pobór rejestrowany-2011 r.		
dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	19884,45	
z odwodnienia kopalnianego	-	
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m³/d]		
zasoby	787000	
% wykorzystania zasobów	6,9	
Obszarowe źródła zanieczyszczeń		
Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (źródło: warstwa GIS – OSN (Obszary Szczególnie Narażone))	Brak	
Obszary zurbanizowane	Miasta o liczbie mieszkańców od 10 tys. do 50 tys.	Człuchów, Złotów, Wałcz, Szczecinek
	Miasta o liczbie mieszkańców od 50 tys. do 200 tys.	Piła
	Miasta o liczbie mieszkańców powyżej 200 tys.	-
Ocena stanu JCWPd, 2012r.		
Stan ilościowy	dobry	
Stan chemiczny	dobry	
Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry	
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona	
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	-	

Numer JCWPd: 34	Powierzchnia JCWPd [km²]: 2753.5	
Identyfikator UE:	PLGW600034	
Położenie administracyjne		
Województwo	Powiat	Gminy
zachodniopomorskie	myśliborski	Barlinek (obszar wiejski)
	choszczeński	Pełczyce (obszar wiejski)
	wałęcki	Człopa (obszar wiejski), Wałcz
lubuskie	strzelecko-drezdenecki	Strzelce Krajeńskie (obszar wiejski), Strzelce Krajeńskie (miasto, Zwierzyn), Stare Kurowo, Drezdenko (obszar wiejski), Drezdenko (miasto)
	gorzowski	Kłodawa, Santok
	międzyrzecki	Skwierzyna (obszar wiejski)
wielkopolskie	międzychodzki	Międzychód (obszar wiejski), Sieraków (obszar wiejski)
	czarnkowsko-trzcianecki	Drawsko, Krzyż Wielkopolski (obszar wiejski), Krzyż Wielkopolski (miasto), Wieleń (obszar wiejski), Wieleń (miasto), Trzcianka (obszar wiejski), Trzcianka (miasto), Czarnków, Czarnków (gm. miejska), Lubasz, Połajewo (gm. wiejska)
	szamotulski	Wronki (obszar wiejski)
	pilski	Szydłowo, Piła, Ujście (obszar wiejski), Ujście (miasto)
	chodzieski	Chodzież
Współrzędne geograficzne	15°13'26.8037" - 16°47'10.2492" 52°39'00.7623" - 53°13'39.4142"	
Mapa z lokalizacją JCWPd		
Położenie geograficzne		
Region fizyczno-geograficzny	Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)	
	Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie (314-316)	

(Kondracki, 2009)	Makroregion: Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4)	Mezoregiony: Pojezierze Choszczeńskie (314.42)		
	Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie (314.6-7)	Mezoregiony: Równina Gorzowska (314.61) Pojezierze Dobięgniewskie (314.62) Pojezierze Wałeckie (314.64) Dolina Gwdy (314.68)		
	Makroregion: Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3)	Mezoregiony: Kotlina Gorzowska (315.32) Dolina Środkowej Noteci (315.33)		
	Makroregion: Pojezierze Wielkopolskie (315.5)	Mezoregiony: Pojezierze Chodzieskie (315.53)		
Położenie hydrologiczne i hydrogeologiczne				
Dorzecze	Odry			
Region wodny RZGW	Warty RZGW Poznań			
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Noteć (III)			
Obszar bilansowy	P-XV Noteć Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej			
Region hydrogeologiczny (Paczyński, 1995)	V – pomorski, VI – wielkopolski			
Zagospodarowanie terenu (źródło: warstwa Corin Land Cover)				
% obszarów antropogenicznych		1,32		
% obszarów rolnych		44,76		
% obszarów leśnych i zielonych		52,96		
% obszarów podmokłych		0,16		
% obszarów wodnych		0,81		
HYDROGEOLOGIA				
Liczba pięter wodonośnych		3		
Charakterystyka pięter wodonośnych (od powierzchni terenu)				
Piętro czwartorzędo we	Stratygrafia	Litologia	Charakterystyka wodonośca	
	czwartorzęd	piaski+żwiry	porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]		
	częściowo napięte	1-40		
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej			
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność
	[m]	[m/h]	[m ² /h]	sprężysta średnia
	6-45	2-78	24-1521	-
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)			
	Typy naturalne: HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe), HCO ₃ -SO ₄ -Ca (wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe), HCO ₃ -SO ₄ -Ca-Na (wody wodorowęglanowo-wapniowo-sodowe)			

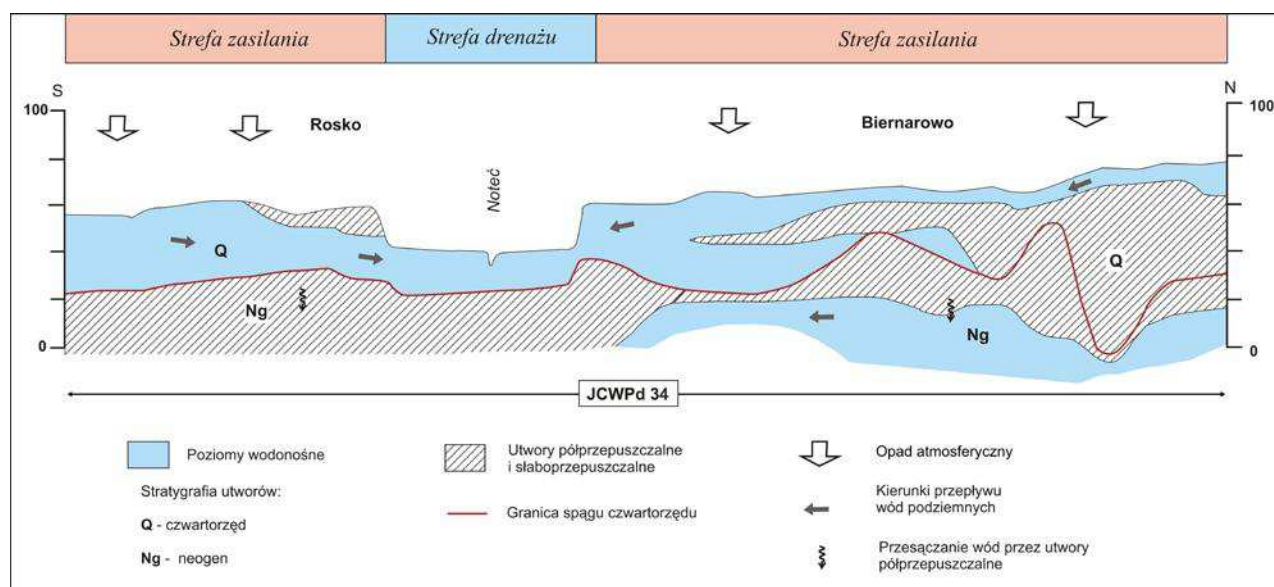
Piętro neogeńskie	Stratygrafia	Litologia	Charakterystyka wodonośca	
	neogen (miocen)	piaski	porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]		
	napięte	45-80		
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej			
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia
	[m]	[m/h]	[m ² /h]	
	20-40	10-30	36-900	-
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)			
	Typy naturalne: HCO ₃ -Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe)			
Piętro kredowe	Stratygrafia	Litologia	Charakterystyka wodonośca	
	kreda górna	piaski dr.	porowy	
	Charakter zwierciadła wody	Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu; od – do [m]		
	napięte	176		
	Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej			
	miąższość od –do	wsp. filtracji od -do	przewodność	odsączalność/ zasobność sprężysta średnia
	[m]	[m/h]	[m ² /h]	
	>100	0,049	-	-
	Typy chemiczne wód podziemnych (naturalne/ odbiegające od typów naturalnych)			
	Typy naturalne: HCO ₃ -Cl-Na (wody wodorowęglanowo-chlorkowo-sodowe)			
Zagrożenie suszą (źródło: IMGW)	Liczba niżówek (suszy hydrologicznych) w latach 1951-2000: 8-15 16-23 – w części południowo-zachodniej			
Zagrożenie podtopieniami (źródło: Mapa obszarów zagrożonych podtopieniami, 2007)	<p>Objaśnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ podzbiór części wód podziemnych numer JCWPd ○ obszar podtopień ○ miąższość ○ miasta ○ rzeki ○ jeziora 			
Schemat krążenia wód				
Rozpoznanie hydrogeologiczne JCWPd 34 wykazało, że stanowi ona wielopoziomowy system wodonośny. Jest to złożony system wodonośny, w obrębie którego wyróżniono 2 piętra wodonośne: czwartorzędowe i neogeńskie, lokalnie neogeńsko - jurajskie.				

Granica południowa północna i zachodnia JCWPd poprowadzona jest po wododziale wód powierzchniowych zlewni III-rzędu rzeki Dolnej Noteci, natomiast granica północna i wschodnia są poprowadzone po wododziale wód powierzchniowych IV - rzędu od ujścia Gwdy do Drawy oraz od Rawy do ujścia Noteci. Generalnie należy przyjąć, że w strukturach hydrogeologicznych czwartorzędu tworzących poziom międzyglinowy i gruntowy, mamy do czynienia z układami lokalnymi krążenia tj., powiązania układu krążenia z wszystkimi wodami powierzchniowymi. Ponadto zasila on poziom podglinowy i neogeński oraz lokalnie jurajski. Natomiast drenaż poziomu międzyglinowego podglinowy i neogeński na opisywanej JCWPd odbywa się do doliny Noteci. Układy krążenia tych wód są powiązane poprzez przesączanie i okna hydrogeologiczne z poziomem neogeńskim.

System regionalny krążenia, gdzie zasilanie następuje poprzez doływ wód z poza zlewni i poprzez przesączanie z wyżej położonych jednostek, zaznacza się w piętrze czwartorzędowym w poziomie podglinowym w piętrze neogeńskim. W obrazie hydroizohips zaznacza się silny drenujący charakter rzeki Noteci. Poziom neogeński zasilany jest z przesączania pionowego z poziomów wodonośnych czwartorzędu, ponadto duży udział w zasilaniu ma doływ zewnętrzny z poza zlewni.

Poziom jurajski zasilany jest na drodze przesączania wód z poziomu neogeńskiego i poprzez doływ boczny spoza zlewni. JCWPd leży w obrębie obszaru tranzytowego wód jurajskich, regionalny kierunek ich odpływu odbywa się z kierunku zachodniego i północnego do doliny Noteci, Warty i Odry. Doliny tych rzek stanowią główne bazy drenażu.

Ekosystemy wód powierzchniowych i ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych

Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd	52%
Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych (źródło: warstwa GIS)	Mokradła (24% powierzchni obszarów chronionych)
Ocena stanu JCWPd, w zależności od oddziaływań wód podziemnych na ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, 2012 r.	Dobry DW (o dostatecznym stopniu wiarygodności)

Obszary chronione w granicach JCWPd

Rezerваты:

Markowe Błota
Bukowskie Bagno
Czaplicko
Mszar Rosiczkowy koło Rokitna

Czaplenice Goszczanowskie Źródłiska Rzeka Przyłęzek Buki Zdroiskie Wilanów Jezioro Łubówko Lubiатовskie Uroczyska Łabędziniec Wilcze Bloto Mokradła koło Leśniczówki Łowiska <u>Sieć Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk:</u>	
PLH080006	Ujście Noteci
PLH300006	Jezioro Kubek
PLH300004	Dolina Noteci
PLH300042	Dolina Miały
PLH300046	Dolina Bukówki
PLH300045	Ostoja Piłska
PLH080036	Jeziora Gościmskie Bory Chrobotkowe Puszczy
PLH080032	Noteckiej
PLH080071	Ostoja Barlinecka
PLH320006	Dolina Płoni i Jezioro Miedwie
PLH320046	Uroczyska Puszczy Drawskiej
<u>Sieć Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków:</u>	
PLB320016	Lasy Puszczy nad Drawą
PLB080001	Puszcza Barlinecka
PLB300003	Nadnoteckie Łęgi
PLB080002	Dolina Dolnej Noteci
PLB300015	Puszcza Notecka
Antropopresja	
Leje depresji (lej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp. (źródło: Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000, Aktualizacja warstw informacyjnych bazy danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski "hydrodynamika głównego użytkowego poziomu wodonośnego (GUPW) i pierwszego poziomu wodonośnego (PPW)", 2012.)	Nie występują
Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	Brak
Sztuczne odnawianie zasobów	Brak
Pobór wód [tys m³ rok] – pobór rejestrowany-2011 r.	
dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	5 782,33
z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m³/d]	
zasoby	193756
% wykorzystania zasobów	8,2

Obszarowe źródła zanieczyszczeń		
Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (źródło: warstwa GIS – OSN (Obszary Szczególnie Narażone))	Brak	
Obszary zurbanizowane	Miasta o liczbie mieszkańców od 10 tys. do 50 tys.	Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Czarnków, Trzcianka
	Miasta o liczbie mieszkańców od 50 tys. do 200 tys.	-
	Miasta o liczbie mieszkańców powyżej 200 tys.	-
Ocena stanu JCWPd, 2012r.		
Stan ilościowy	dobry	
Stan chemiczny	słaby	
Ogólna ocena stanu JCWPd	słaby	
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	zagrożona	
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	<u>Przyczyny antropogeniczne:</u> Zagrożenie wód podziemnych wynikające z obecności zanieczyszczeń odrolniczych związanych ze stosowaniem nawozów, środków ochrony roślin i hodowlą powodującą lokalnie przekroczenia stężeń progowych azotanów.	

Ocenę stanu - potencjału ekologicznego jednolitych części wód rzek wykonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z 21 lipca 2016 w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Stan ekologiczny określany jest dla naturalnych jednolitych części wód (JCW), a potencjał ekologiczny dla sztucznych bądź silnie zmienionych JCW. Decydujący wpływ na ocenę stanu/potencjału ekologicznego mają elementy biologiczne: fitoplankton, fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. W punktach pomiarowych monitoringu operacyjnego dokonuje się wyboru co najmniej jednego elementu biologicznego, najbardziej wrażliwego na presję, której dana JCW jest poddana. Rolę wspierającą w odniesieniu do biologicznych wskaźników jakości wód pełnią elementy fizykochemiczne oraz wskaźniki jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne). Zgodnie z zapisami ww. rozporządzenia jeśli w jednolitej części wód ustanowiono jeden punkt pomiarowo-kontrolny klasyfikacja stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego sporządzona dla tego punktu jest równocześnie oceną stanu jednolitej części wód powierzchniowych. W przypadku, gdy w JCW ustanowiono więcej niż jeden punkt pomiarowo-kontrolny ocenę stanu sporządza się na podstawie:

- w zakresie elementów fizykochemicznych i chemicznych – wartości z całego zbioru danych pochodzących ze wszystkich punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w jednolitej części wód;
- w zakresie elementów biologicznych – wyników uzyskanych dla poszczególnych elementów będących uśrednioną wartością liczbowych wartości indeksów obliczonych dla każdego z punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w jednolitej części wód płynących, bądź wyniku będącego liczbową wartością indeksu obliczonego na podstawie danych z całej JCW jeziornej; w przypadku chlorofilu a wynik uzyskany na podstawie danych pochodzących ze wszystkich punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w JCW.

Na terenie gminy Szydłowo w ramach monitoringu operacyjnego za 2012 r. przeprowadzono ocenę potencjału ekologicznego i stanu chemicznego na JCW „Gwda od Piławy do ujścia” w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Gwda – Ujście”. W wyniku pomiarów stwierdzono, II klasę elementów biologicznych, II klasę elementów fizykochemicznych i II klasę elementów hydromorfologicznych. Stan chemiczny określono jako dobry.

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1161) na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Ze względu na niewielki udział gleb III klasy bonitacyjnej powinny one być szczególnie chronione przed wyłączeniem z produkcji rolnej. Wyłączenie z produkcji rolnej gleb klasy III ze względu na rolniczy charakter gminy musi mieć racjonalne uzasadnienie. Ochrona gruntów rolnych polega na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne, zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi, rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze, zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych oraz ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zagrożeniem dla gleb i powierzchni jest erozja wodna i powietrzna, dlatego niezalesione tereny o dużych spadkach należy zabezpieczyć przed erozją przez zadrzewienie, zakrzaczenie ewentualnie założenie na nich trwałych użytków zielonych. Do ochrony powierzchni należy rekultywacja terenów po eksploatacji kruszywa. Eksploatacja taka powoduje rozległe powierzchniowe zmiany terenu w formie wyrobisk oraz zmiany w pionowym ukształtowaniu rzeźby, a co za tym idzie zwiększa się podatność na erozję odkrytych warstw ziemi i może wywoływać obniżenie poziomu wód gruntowych. Rozpoznane i przewidziane do eksploatacji złoża mają charakter niezawodniony, stąd prowadzenie ich eksploatacji nie wymaga uprzedniego odwodnienia górotworu. Ze

względu na istotny wpływ na warunki hydrogeologiczne wskazać należy, że konieczność odwadniania złóż przed przystąpieniem do ich eksploatacji wywołałaby zmiany hydrodynamiczne, związane z intensywnym drenażem w obrębie wyrobiska i skutkowałaby powstaniem leja depresyjnego, którego zasięg oddziaływania powinien być jednym z głównych elementów monitoringu środowiska. Ponadto konieczność odwodnienia złoża wpływałaby na obniżenie poziomu wód gruntowych, wywołując obniżenie plonowania gruntów – w szczególności użytków zielonych. W przypadku projektowanych inwestycji ich oddziaływanie winno zamknąć się w granicach terenu górniczego.

W celu zachowania równowagi biologicznej istotne jest odpowiednie przygotowanie procesu wydobywania, a także właściwa rekultywacja po zakończonej eksploatacji. Kierunki rekultywacji zostaną wyznaczone w drodze odrębnych decyzji administracyjnych wydanych zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe omawianego obszaru są generalnie oceniane wysoko. Najcenniejsze ekosystemy związane są z roślinnością leśną oraz użytkami zielonymi doliny rzek i cieków. Część tych ekosystemów została jednak przekształcona antropogenicznie, a występujące gatunki nie stanowią rodzimej roślinności. W wyniku wieloletniej działalności człowieka związanej z eksploatacją środowiska przyrodniczego nastąpiły przekształcenia naturalnych zespołów leśnych. Gospodarka leśna doprowadziła do powstania drzewostanów gospodarczych o zubożonym składzie gatunkowym, monokulturowych, jednowiekowych. Drzewostany są często niezgodne z typem siedliska lub w różnym stopniu je degradują. Pod wpływem zagrożeń przemysłowych, zaburzeń składu gatunkowego, struktury wiekowej, zmian stosunków powietrzno-wodnych w podłożu glebowym, zagrożeń biologicznych i pożarowych nastąpiło zachwianie równowagi przyrodniczej systemów leśnych.

Lasy narażone są głównie na abiotyczne i biotyczne czynniki degradacji. Lasy zdominowane są przez sosnę, która jest często gatunkiem monokulturowym, a to wpływa na obniżenie ich kondycji zdrowotnej. Niekorzystne jest także częste występowanie susz. Ich wynikiem jest zagrożenie lasów pożarami. Niekorzystnie na lasy wpływa nadmierny stan zwierzyny płowej, a wyrządzone przez nią szkody powodują ograniczenie, a na niektórych obszarach wręcz eliminację, gatunków drzew liściastych w uprawach i młodnikach, dodatkowo uszkodzenie pni młodych drzew osłabia je fizjologicznie i otwiera drogę do infekcji patogenicznych grzybów. Największe zagrożenia występują ze strony liściożernych owadów. Spośród 5 gatunków owadów uznawanych za zdecydowanie najniebezpieczniejsze (brudnica mniszka, barczatka sosnowka, strzygonia choinówka, boreczniki i paproch cetynia) wszystkie występują i miały swoje gradacje w lasach omawianego obszaru. W związku z ekspansją bobrów i silnym rozwojem stada żubrów w tym regionie, rozwiązania wymaga problem dalszego postępowania z tymi objętymi ustawową ochroną zwierzętami, gdyż są one sprawcami coraz większych szkód. Pomimo postępujących zagrożeń obserwacje prowadzone na „stałych powierzchniach obserwacyjnych” wykazują dobre, lepsze niż przeciętne w kraju, wskaźniki defoliacji, odbarwienia aparatu asymilacyjnego i jego uszkodzenia. Defoliacja nie przekracza 10%. Nie stwierdzono istotnych zagrożeń związanych z emisją zanieczyszczeń przemysłowych.

Zanieczyszczenia powietrza są związane głównie z szlakami komunikacyjnymi, zwłaszcza drogami krajowymi, emisją zanieczyszczeń na skutek opalania kotłowni stałymi nośnikami energii jak węgiel i koks, a także nielegalnym spalaniem odpadów i epizodycznym wypalaniem pól oraz poboczy dróg.

W 2016 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opracował roczną ocenę jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Zgodnie z przyjętym podziałem na strefy, gmina Szydłowo położona jest na obszarze strefy wielkopolskiej. Na podstawie oceny poziomu substancji dokonano klasyfikacji stref, w których dotrzymane lub przekraczane są przewidziane prawem poziomy dopuszczalne, docelowe oraz poziomy celu długoterminowego. Interpretując wyniki klasyfikacji, w szczególności wskazujące na

potrzebę opracowania programów ochrony powietrza, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W przypadku poziomu docelowego dla ozonu strefę zaklasyfikowano do klasy C. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2, a ze względu na przekraczanie poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10 – do klasy C. W obrębie poszczególnych stref należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. W okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM10 w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerasanitarnych w miastach. Duży wpływ na sytuację aerasanitarną miasta ma również jego położenie geograficzne, rodzaj i charakter zabudowy miejskiej, jej lokalizacja oraz możliwość przewietrzania obszaru miasta. W przypadku pyłu PM2,5 strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. W roku 2012 stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – pod tym kątem strefę zaliczono do klasy C.

Tab. 3.9.1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa substancji	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
strefa wielkopolska	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: WIOŚ Poznań, 2016.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotowuje program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i aktualizację programu dla pyłu PM10.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2016 roku dla ozonu strefie wielkopolskiej przypisano klasę C, a dla dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Według ocen jakości powietrza sporządzanych metodą pasywnego pobierania prób na stanowisku Nowa Wieś Ujska (powiat pilski) w 2016 roku, średnioroczne stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w powietrzu, obszar powiatu nie wykazuje przekroczenia powyżej wartości dopuszczalnej. Stężenie średnioroczne podstawowych zanieczyszczeń powietrza (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu) nie przekraczało wartości dopuszczalnych. Na terenie gminy stan powietrza został oceniony jako dobry. Nie ma rejonów, w których przekroczone byłyby stężenia zanieczyszczeń.

Tab. 3.9.2. Pomiar jakości powietrza metodą automatyczną w roku 2016 - stanowisko Piła, ul. Kusocińskiego

nazwa substancji	poziom substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] - 1 godz.
Dwutlenek siarki SO ₂	35*
Dwutlenek azotu NO ₂	102*

* - przytoczono wartości maksymalne, Źródło: WIOŚ Poznań, 2016.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Gmina Szydłowo do 1975 roku była częścią historycznego powiatu wałęckiego i jej dzieje są ściśle z nim związane. Zabytki archeologiczne odkrywane na ziemi wałęckiej świadczą że była ona od tysięcy lat zamieszkiwana. Pierwszy człowiek zjawił się na terenach położonych na pn. od Noteci po wycofaniu się lodowca skandynawskiego około 10 000 lat p.n.e. i od tego czasu rozpoczęło się zasiedlanie tych ziem, o czym świadczą zabytki archeologiczne: szczątki osad, cmentarzyska, przedmioty codziennego użytku.

W okresie wczesnego średniowiecza ziemia ta była terenem pogranicznym, porośniętym puszciami, leżącym między terytorium tworzącego się na południu państwa polskiego a ziemiami Pomorzan na północy. Osadnictwo było tu rzadkie i skupiało się wokół grodów, a następnie miast.

Ze względu na brak wzmianek w źródłach do pocz. XII wieku dzieje tych obszarów odtwarza się ogólnie czerpiąc wiadomości z historii Polski i Pomorza. Przypuszcza się, że zostały one przyłączone do Polski w latach 967-72 za Mieszka I. Później w 1034 roku Pomorze Zachodnie usamodzielniało się i zerwało związek z Polską aż do początku XII wieku, kiedy ponownie przyłączono je do Polski. W XII wieku i w I poł. XIII wieku ziemia wałęcka była słabo zaludniona i brak jest wzmianek poszczególnych miejscowości.

Około 1300 roku tereny między Drawą i Gwdą oraz rzeką Notecią na południu zostały opanowane przez margrabiów brandenburskich na blisko pół wieku, którzy rozpoczęli kolonizację tych terenów posługując się elementem niemieckim. Pod względem administracji kościelnej tereny te należały do diecezji poznańskiej, lecz politycznie dopiero w 1368 roku zostały ponownie włączone w skład państwa polskiego. Król Kazimierz Wielki przed śmiercią testamentem przekazał ziemię wałęcką Kazkowi księciu zachodniopomorskiemu, co było przyczyną długotrwałych zamieszek na tych terenach. W 1391 roku ziemia wałęcka została wykupiona przez Jagiełłę i przyłączona na stałe do Polski. Nadal jednak trwały spory o tereny przygraniczne między Polakami a Krzyżakami, którzy w 1402 roku nabyli pobliską Nową Marchię i rościli pretensje do ziemi wałęckiej. Po pokoju toruńskim w 1466 roku tereny te przestały pełnić rolę wąskiego korytarza oddzielającego ziemie zakonne od Rzeszy Niemieckiej oraz zostały w pełni poddane wpływom polskim. Od tego czasu aż do rozbiorów, z wyjątkiem wojen szwedzkich, tereny te pozostawały we względnym spokoju. Dzięki temu mogły rozwijać się miasta, handel i rzemiosło, zwiększała się liczba ludności. Wyraźny rozwój tych ziem można zaobserwować w II poł. XVI wieku, kiedy Wałcz został grodem starościńskim i stolicą znacznego powiatu, w skład którego weszła obecna gmina Szydłowo.

Powiat wałęcki był najbardziej na północny zachód wysuniętą częścią Polski i województwa poznańskiego a jego granice od tej strony były granicami państwowymi. Naturalną granicą oddzielającą go od reszty Wielkopolski była dolina Noteci, co utrudniało kontakty ze stolicą regionu Poznaniem. W 1554 roku starosta wałęcki Andrzej II Górka otrzymał od króla Zygmunta Augusta przywilej podnoszący starostwo wałęckie do roli starostwa grodzkiego. Dzięki temu przywilejowi szlachta tutejsza wszelkie sprawy sądowe i administracyjne mogła załatwiać w Wałczu zamiast w Poznaniu. Starosta miał największą władzę w powiecie i był mianowany przez króla, funkcje swą piastował dożywotnio. Władza starosty rozciągała się na starostwa niegrodowe wchodzące w skład powiatu wałęckiego: ujsko-pilskie i utworzone w 1650 roku starostwo nowodworskie, obejmowały one tereny obecnej gminy Szydłowo.

Ziemia wałęcka na początku XVI wieku była terenem puszczy o słabym zaludnieniu, aby zwiększyć dochodowość ziemi starostwie wałęccy i szlachta na terenach niezamieszkałych zakładali wsie oparte na nowych prawach lub nadawali bardziej korzystne prawa osadom o małej liczbie ludności. Powstawały wtedy wsie sołtysie. Osadnictwo sołtysie objęło obszary położone na wschód od Człopy i Wałcza tj. królewszczyzn starostwa wałęckiego i ujsko-pilskiego. Wtedy to Dolaszewo, Szydłowo,

Krępsko obdarzono przywilejami wsi sołtysich, co spowodowało wzrost liczby ludności. Chłopi we wsiach sołtysich mieli wolność osobistą, prawo dziedziczenia ziemi oraz przez kilka lat zwolnienie z opłat na rzecz pana.

Miejscowością o najstarszej metryce na terenach dzisiejszej gminy Szydłowo jest Skrzatusz wzmiankowany w XV wieku. Wieś założona około 1400 roku, z 1438 roku zachował się najstarszy dokument potwierdzający dwóm sołtysom ich posiadłości i swobody. Po utworzeniu starostwa nowodworskiego w 1650 roku Skrzatusz zostaje do niego przyłączony i staje się jego siedzibą. Pierwszym starostą nowodworskim był Ludwik Wejher mąż Katarzyny z Denhofów Wejherowej. Kościół drewniany istniał tu już w XV wieku i należał do parafii w Wałczu. W 1575 roku sprowadzono tutaj z Mielęcina figurkę „Piety” słynącej łaskami. Samodzielna parafia powstała w 1660 roku dzięki staroście nowodworskiemu Wojciechowi Konstantemu Brezie z Goraja (później wojewodzie kaliskiemu a następnie poznańskiemu), który wystawił tu szpital a następnie w latach 1687 - 94 barokowy murowany kościół -sanktuarium należący do najciekawszych zabytków Wielkopolski. Wieś ulegała częstym pożarom w 1610 i 1640 roku. Na początku XVIII wieku wojny i przemarsze wojsk tak ją wyludniły, że w 1729 roku zamieszkiwało ją 8 chłopów i 4 sołtysów, ale już w 1789 roku było w niej 64 dymy. Szkoła istniała tu już w 1641 roku.

Przed 1500 rokiem istniała Stara Łubianka, która otrzymała przywilej w 1557 roku. Należący do Skrzatusza folwark Nowy Dwór założono około 1560 roku. Pokrzywnica otrzymała przywilej w 1579 roku, istniały tu grunty łanowe piechoty wybranieckiej.

W Szydłowie pierwotnie był sad należący do starosty ujsko-pilskiego. W 1585 roku starosta Stanisław Górka wystawił Piotrowi Schmitowi przywilej na założenie wsi, w rękach tej rodziny sołectwo szydłowskie znajdowało się w 1782 roku. Jaraczewo, wzmiankowane w 1596 roku, było wydzierżawione przez króla szlachcie. O innych miejscowościach mamy niewiele wiadomości dotyczących ich początków. Róża Wielka wzmiankowana jest w 1555 roku, Gadek Młyn w 1567 roku, roku, Cyk Młyn w 1586 roku, Dolaszewo w 1585 roku, Krępsko w 1590, Dobrzyca ok. 1600 roku, Zawada w 1610 roku, Kotuń folwark w 1617 roku, Leżenica, należąca do dóbr królewskich, na początku XVII wieku.

Wszystkie majątności oparte były na pracy pańszczyźnianej. Podstawowymi uprawami na wsi wałeckiej w XVI-XVIII wieku było żyto, jęczmień, owies, groch, gryka, warzywa - kapusta, brukiew, rzepa, jarmuż. Ziemia uprawiana była sposobem trójpolowym. Hodowano też trzodę, owce, pszczoły. W dorzeczu Dobrzycy i nad Gwdą funkcjonowały kuźnice, gdzie przetapiano rudę darniowaną żelazo.

Po pierwszym rozbiórce Polski w 1772 roku ziemia wałecka wraz z terenami obecnej gminy Szydłowo weszła w skład okręgu nadnoteckiego a w 1816 roku została przyłączona do prowincji Prus Zachodnich. Administracyjnie należała do Regencji Kwidzyńskiej. Na czele powiatu stanął landrat, któremu podlegali urzędnicy powiatowi i magistraty miast. Zaprowadzono nowe sądownictwo z językiem niemieckim. Pod względem administracji kościelnej dekanat wałecko-czarnkowski należał nadal do diecezji poznańskiej.

Po wprowadzeniu na początku XIX wieku reform społecznych zniesiono osobiste poddaństwo chłopów oraz uwłaszczono ich na części lub całości posiadanej ziemi. Wtedy to obok samodzielnych wsi o okrojonym obszarze uprawy powstały duże junkierskie kapitalistyczne folwarki oparte o pracę najemną. Obszar tych folwarków bezpośrednio po uwłaszczeniu wzrósł do 50% uprawianej ziemi. Stało się to drogą zakupu po bardzo niskiej cenie gospodarstw chłopskich obarczonych ciężarami. W 1885 roku w gminach położonych na południu powiatu jak Dolaszewo, Kotuń, Pokrzywnica, Kłoda do junkierstwa należało prawie 100% ziemi. Poszczególne majątki były w różnych rękach. Trochę uszczuplił wielką własność kryzys w Niemczech w końcu XIX wieku i przeprowadzone równocześnie prywatne parcelacje na południu powiatu, ale utrzymała się ona do 1945 roku. W majątkach junkierskich opartych na zasadach kapitalistycznych zmianom uległy techniki uprawy: wprowadzono płodozmian, nawożenie ziemi, uprawiano ziemniaki, buraki cukrowe, koniczynę, łubin, saradę. Po 1850 roku w majątkach zaczęto używać maszyn rolniczych. W powiązaniu z rolnictwem istniał drobny przemysł, gorzelnie, młyny, krochmalnie, kuźnice, folusze. O wiele wolniej rozwijały się

gospodarstwa chłopskie, gdzie do około 1880 roku stosowano trójpolówkę i używano prymitywnych narzędzi. Dopiero na początku XX wieku gospodarka chłopska podniosła się do poziomu nowoczesnego rolnictwa.

Po I wojnie światowej, powiat wałecki wcielony do Marchii Granicznej, stał się terytorium peryferyjnym o słabym zaludnieniu. Przyczyną zmniejszania się liczby ludności była emigracja, głównie nisko opłaconych mieszkańców wsi, do przemysłowych rejonów Niemiec. Aby temu zapobiec parcelowano majątki obszarnicze i tworzone średniorolne gospodarstwa, na których osiedlano kolonistów niemieckich. Nie zdołano jednak powstrzymać odpływu Niemców na zachód. W tym czasie z obawy prześladowań ze strony hitlerowców miejscowa ludność coraz mniej podkreślała swoje polskie pochodzenie. Obecnie trudno stwierdzić ilu Polaków mieszkało wtedy w powiecie wałeckim. Na terenie gminy Szydłowo najwięcej rodzin polskich mieszkało w Skrzatuszu, gdzie jeszcze w 1934 roku w kościele głoszone kazania odpustowe w języku polskim. Dopiero po wyzwoleniu w 1945 roku, po 173 latach zaboru, tereny ziemi wałeckiej i gminy Szydłowo zostały przywrócone Polsce.

4.2. Charakterystyka zabudowy historycznej

O najdawniejszej zabudowie terenów gminy Szydłowo, wchodzącej w skład historycznego powiatu wałeckiego wiemy niewiele. Do naszych czasów zachowały się przykłady architektury monumentalnej (kościół, pałace) z czasów nowożytnych, w przeważającej liczbie z XIX i początku XX wieku. Przez wiele wieków na terenie Polski drewno było najłatwiej dostępnym i tanim materiałem budowlanym używanym do budowy wiejskich kościołów, dworów i domów mieszkalnych. Od XVII wieku pojawia się na terenach zachodnich i północno-zachodnich Polski konstrukcja ryglowa zwana też szkieletową wypełniona: gliną beleczkami okręconymi słomą i obrzuconymi gliną lub cegłą.

Także na tych terenach były to do XIX wieku najpopularniejsze materiały budowlane. Przykładem architektury drewnianej jest kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zawadzie zbudowany w XVII wieku. W konstrukcji ryglowej wzniesiony był pierwotnie kościół w Krępku o ścianach przemurowanych cegłą w XX wieku.

Najważniejszą zachowaną budowlą monumentalną jest barokowy, murowany kościół w Skrzatuszu wzniesiony, na miejscu drewnianego, w latach 1687-94, z fundacji Wojciecha Konstantego Brezy z Goraja starosty nowodworskiego mającego swą siedzibę w Skrzatuszu, następnie wojewody poznańskiego, jako wotum dziękczynne za zwycięstwo pod Wiedniem.

Według niezachowanych źródeł ze Skrzatusza budowniczym kościoła był Andrzej Borejsza: Mógł nim być też inny architekt wychowany w polskiej tradycji cechów budowlanych. Świątynia skrzatuska jest bardzo cennym przykładem architektury barokowej, wyglądem elewacji głównej nawiązującym do fary poznańskiej. We wnętrzu znajduje się jednorodny zespół barokowego wyposażenia z ołtarzem głównym w formie konfesji z końca XVII wieku mieszczącym XV wieczną figurkę Matki Boskiej z martwym Chrystusem na kolanach - Pieta i polichromiami barokowymi na sklepieniu oraz na ścianach prezbiterium, gdzie przedstawiono malowane dzieje cudownej figury, którą przyniesiono tutaj w 1575 roku z pobliskiego Mielęcina. Oprócz walorów artystycznych i historycznych Sanktuarium w Skrzatuszu jest głównym ośrodkiem kultu maryjnego w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

Pozostałe na terenie gminy kościoły wzniesiono w XIX wieku. Są to niewielkie wiejskie świątynie zbudowane z cegły, czasem z użyciem kamienia, zainspirowane popularnymi w tym okresie formami neoromanizmu i neogotyku. Należą do nich kościoły katolickie w Dolaszewie i Róży Wielkiej zbudowane w 1832 roku, Leżenicy powstały pomiędzy 1845-55 rokiem, Starej Łubiance w latach 1854-55, Pokrzywnicy w latach 1856-58, Szydłowie z 1890 roku. Przy kościołach w Skrzatuszu, Dolaszewie, Zawadzie znajdują się typowe dla regionu drewniane dzwonnice. Ponadto w Dolaszewie, Szydłowie, Starej Łubiance znajdują się kościoły ewangelickie zbudowane w 2 połowie XIX wieku.

Pod lokalizację wsi z terenu gminy Szydłowo wykorzystywano place targowe w Jaraczewie, Róży Wielkiej, Szydłowie, Kotuniu lub zbiegi dróg w Skrzatuszu, Starej

Łubiance, Nowym Dworze, Leżenicy, Krępsku. Czasem wsie mają układ owalny jak w Zawadzie i Pokrzywnicy. W miejscowościach tych przeważa zabudowa mieszkalna powstała w 2 poł. XIX wieku i w 1 ćw. XX wieku jednokondygnacyjna, usytuowana kalenicą równolegle do drogi nakryta stromym dachem. Dominują budynki murowane, ceglane często otynkowane ze skromnym detalem architektonicznym. Ważnymi elementami krajobrazu kulturowego wsi są zespoły pałacowo (lub dworsko) - parkowe z folwarkami powstałe w przeciągu XIX wieku. Do najlepiej zachowanych należą zespoły w Starej Łubiance, Kotuniu, Nowym Dworze, Jaraczewie, Róży Małej, Coch I. Uzupełnieniem zabudowy wsi są zabytkowe cmentarze powstałe w XIX i początku XX wieku.

4.3. Charakterystyka miejscowości

Dobrzyca

wieś wzmiankowana po raz pierwszy ok. 1600 roku, należała do starostwa ujsko-pińskiego. Nazywana także Borka, Borki, Borkendorf; nazwa ta powstała od osiadłej tu rodziny Borków, której posiadaniu była do 1661 roku. W XVIII w posiadaczami byli Bogusław Żółtowski i płk Sobolewski, następnie Ernst Kayserling. Ochronie podlegają obiekty wymienione w spisach zabytków. W nowych budynkach mieszkalnych na terenie centrum wsi wskazane nawiązanie bryłą i gabarytami do dawnej zabudowy miejscowości.

Dolaszewo

Wieś należąca do starostwa ujsko-pińskiego zwana także Dalaszewem lub Zajęczą Górką, powtórnie lokowana w 1585 roku. W 1773 roku liczyła 16,5 łana. W 1789 roku wzmiankowana jest jako wieś królewska z kościołem afiliowanym do Piły i licząca 27 dymów. Ochronie podlegają obiekty wymienione w spisach zabytków. W nowych realizacjach wskazane nawiązanie do zabudowy historycznej z terenu wsi w zakresie bryły i gabarytów.

Coch

W latach 1910 - 1920 na gruntach należących do Skrzatusza powstało kilka nowych majątków ziemskich nawiązujących do XIX wiecznych założeń tego typu. Ich założycielami byli przedsiębiorcy rolni. W czasach obecnych czytelne są trzy założenia. Do najlepiej zachowanych należy zespół folwarczny Coch I nr 1-10 z parkiem krajobrazowym i pałacem z ok. 1910 roku. Ochronie podlegają park Coch I wpisany do rejestru zabytków oraz obiekty w spisach zabytków. W nowych realizacjach nawiązać do zabudowy historycznej w zakresie skali i bryły.

Cyk

Miejscowość wzmiankowana po raz pierwszy w 1586 roku. Początkowo był tu tylko młyn, a później niewielka osada. Niemiecka nazwa osady Klappstein pochodzi od rodziny młynarzy, do której należał młyn w 1654 roku. W 1789 roku Cyk liczył 5 dymów należących administracyjnie do Starej Łubianki. Ochronie podlegają obiekty wymienione w spisach zabytków.

Gadek

Gądek Młyn wzmiankowany jest tutaj w 1567 roku. W XVIII wieku w pobliskiej Leżenicy mieszkała rodzina Arndtów, od której powstała niemiecka nazwa Gądka-Arnsmuhl. Osada przy młynie założona została w 1746 roku na skutek podziału gruntów wsi Leżenica. Ochronie podlegają obiekty w spisach zabytków.

Jaraczewo

Wieś wzmiankowana w 1596 roku, później należała do starostwa nowodworskiego i wydzierżawiona była przez króla szlachcie. Pierwotna nazwa polska Jaroszewo, w 1610

roku wzmiankowany jest sołtys. Pierwotny układ prawdopodobnie wyprowadzony z placu targowego, którego partia południowa zachowała się dość dobrze. Zabudowa murowana jednokondygnacyjna, kalenicowa, trochę zabudowy z czerwonej cegły. Ochronie podlega dwór wpisany do rejestru zabytków oraz obiekty wymienione w spisach zabytków. W nowych realizacjach konieczne nawiązanie do zabudowy historycznej w zakresie skali i bryły.

Kłoda

Pierwotnie młyn założony w 1567 roku, przez rodzinę Kegel, który był związany z dobrami w Pokrzywnicy. Od ich nazwiska powstała niemiecka nazwa miejscowości Kegelsmuhl. W 1789 roku obok młyna z 6 zagrodami należącymi do dóbr w Pokrzywnicy znajdowały się tutaj dobra królewskie. W ramach akcji osiedlania osadników oba majątki zostały rozparcelowane w latach 1922-33. Zachowane resztki majątków pochodzą z końca XIX wieku i początku XX wieku i znajdują się w złym stanie. Zabudowa murowana, często otynkowana. Ochronie podlegają obiekty wymienione w spisach zabytków. W nowych realizacjach konieczne utrzymanie gabarytów i bryły zbliżonych do historycznej zabudowy.

Kotuń

Dawniej folwark należący do starostwa ujsko-pilskiego założony w 1617 roku. Wieś wymieniona jest w dokumentach kościelnych z 1628 i 1689 roku. Pierwotnie polska nazwa brzmiała prawdopodobnie Kutno. W XIX wieku we wsi było 174 ewangelików i 57 katolików. Miejscowość składa się z 2 niezależnych zespołów: 1) wsi położonej na przecięciu 4 dróg, wywodzącej się prawdopodobnie z placu targowego, gdzie z biegiem lat zabudowano oś pn.-pd. 2) zespołu folwarcznego z pałacem i parkiem.

Zabudowa wsi murowana, jednokondygnacyjna, z wysokimi dachami kalenicowymi równoległymi do drogi. Układ wsi do zachowania wraz z pałacem z początku XX wieku wpisany do rejestru zabytków oraz obiektami w spisach zabytków. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną w zakresie skali i bryły.

Krępsko

Wieś wzmiankowana w 1590 roku pod polską nazwą Krempa, należąca do starostwa ujsko-pilskiego. W 1789 roku było tu leśnictwo, młyn i tartak wodny oraz 29 domów. Układ wsi dostosowany do trzech zbiegających się dróg, z zabudową po obu jej stronach. Drugi węzeł znajduje się na wschodnim brzegu rzeki Rurzyca. Zabudowa wsi murowana kalenicowa przeważają budynki jednokondygnacyjne nakryte dachami dwuspadowymi, we wsi zachowane są dwa budynki drewniane należące do zespołu folwarcznego. Układ wsi do zachowania wraz z kościołem i dwoma cmentarzami katolickim i ewangelickim wpisanymi do rejestru zabytków oraz obiektami architektonicznymi, parkiem, cmentarzami uwzględnionymi w spisach. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną pod względem gabarytów, architektury i usytuowania obiektu na działce.

Leżenica

Była wsią królewską wzmiankowaną w dokumentach z pocz. XVII w. Królowie polscy nadawali ją bezpośrednio osobom ze szlachty. Dużą rolę odgrywała we wsi rodzina Busse, która miała tutejsze sołectwo i młyn wzmiankowany w 1682 roku, aż do drugiej połowy XVIII w. W 1789 roku Leżenica liczyła 33 dymy. Wieś powstała w miejscu przecięcia 3 dróg. Prawdopodobnie powstał tutaj plac targowy, który z biegiem czasu został przekształcony w blok urbanistyczny. Zabudowa wsi murowana, jednokondygnacyjna kalenicowa, nakryta stromymi dachami. Ochronie podlegają wpisane do rejestru zabytków cmentarze przy kościele św. Jakuba i komunalny oraz obiekty w spisach zabytków. W nowej zabudowie należy nawiązać do zabudowy historycznej w zakresie skali i bryły.

Nowa Łubianka

Powstała po parcelacji folwarku po Starej Łubiance w 1827 roku. Zabudowa wsi

murowana jednokondygnacyjna kalenicowa. W nowej zabudowie nawiązać bryłą i skalą do zabudowy historycznej.

Nowy Dwór

Folwark starościński należący do Skrzatusza, założony w 1560 roku. W 1586 roku przebywała tu komisja rozgraniczająca posiadłości starostwa wałęckiego i ujsko-pilskiego. W połowie XVII wieku za rządów starosty wałęckiego Franciszka Wejhera z terytorium starostwa wałęckiego utworzono nowy klucz uważany też za starostwo, który od folwarku w Nowym Dworze uzyskał nazwę starostwa nowodworskiego. Siedziba tego starostwa mieściła się w Skrzatuszu. Pierwszą właścicielką tego starostwa była Katarzyna Wejherowa, wojewodzina pomorska i wdowa po Melchiorze, staroście wałęckim. W 1671 roku jego właścicielem został Andrzej Gembicki - drugi mąż Wejherowej. Następnie wniosła ona starostwo trzeciemu mężowi Wojciechowi Konstantemu Brezie. Układ wsi oparty na skrzyżowaniu 3 dróg od pn-wsch zlokalizowany zespół dworsko parkowy z folwarkiem. Zabudowa wsi murowana jednokondygnacyjna, z wysokimi dachami kalenicowymi równoległymi do drogi.

Układ wsi do zachowania wraz z dworem wpisanym do rejestru zabytków oraz obiektami w spisach zabytków i alejami dojazdowymi. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną w zakresie skali i bryły oraz linii zabudowy.

Pokrzywnica

Najstarszy znany przywilej wystawiony w 1579 roku dla sołtysa Franciszka Frymarka. W Pokrzywnicy znajdowały się tzw. grunty łanowe piechoty wybranieckiej. W 1773 roku wieś liczyła 43 dymy. Układ wsi zbliżony do owalu podzielony na kilka nieregularnych bloków urbanistycznych. Od północy i zachodu dawne założenie folwarczne. Zabudowa wsi jednokondygnacyjna murowana, kalenicowa, nakryta wysokimi dachami. Do zachowania cmentarz katolicki wpisany do rejestru zabytków oraz obiekty objęte ochroną konserwatorską. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną pod względem skali i gabarytów.

Róża Wielka

Wieś założona w 1555 roku przez starostę ujsko-pilskiego Stanisława Górkę i była wydzierżawiana szlachcie. W 1565 roku Wojciech Czarnkowski zezwolił na budowę huty żelaza na gruntach wsi Róża. W 1621 roku sołectwo w Róży zostało nadane rodzinie Kion (Kijon) za służbę w wojskach koronnych. Pierwotny kościół katolicki istniał tutaj w XVI wieku; jako jeden z pierwszych powstał tutaj zbór luterański. Po 1772 roku rozpoczął się tutaj szerszy napływ ludności niemieckiej. W 1895 roku wieś liczyła 242 ewangelików, 1029 katolików i 15 osób innych wyznań. Wieś rozbudowana na miejscu starego placu targowego z czasem zabudowanego nieregularnymi blokami. Zabudowa murowana, jednokondygnacyjna kalenicowa, trochę budynków z czerwonej cegły. W Róży Małej zachowany zespół z dworem i parkiem i aleją dojazdową z 1 połowy XIX wieku, przebudowany na początku XX wieku. Układ wsi do zachowania wraz z obiektami w spisach zabytków a w szczególności kościołem i zespołem dworskim w Róży Małej. Nowa zabudowa winna nawiązywać do zabudowy historycznej pod względem gabarytów i bryły usytuowania obiektu na działce.

Skrzatusz

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XV wieku. Występuje w źródłach pod nazwą Skrzetusz, Stratusz, Sroce. Przypuszcza się, że wieś powstała około 1400 roku należała do starostwa wałęckiego. W 1438 zachował się najstarszy dokument potwierdzający dwóm sołtysom ich posiadłości i swobody. W 1650 roku wraz z utworzeniem starostwa nowodworskiego Skrzatusz stał się rezydencją starostów nowodworskich. W przeszłości Skrzatusz dzielił się na dwie części: Skrzatusz Wielki i Skrzatusz Mały i posiadał 4 sołectwa. Wieś ulegała częstym pożarom w 1610 i 1640 roku, zaś wojny i przemarsze wojsk, zarazy wyludniły wieś tak że w 1729 Skrzatusz poza 4 sołtysami zamieszkiwało tylko 8 chłopów. Z czasem wieś odbudowała się tak, że w 1789 roku liczyła 64 dymy. Szkoła była tu już w 1641 roku. Kościół w Skrzatuszu

istniał tu już w XV wieku, początkowo był drewniany i należał do parafii w Wałczu. Już w 1575 roku została w nim umieszczona figura „Piety” z początku XV wieku przywieziona tu z Mielęcina. Samodzielna parafia powstała w 1660 roku. Obecnie istniejący barokowy kościół - sanktuarium p.w. Wniebowzięcia NMP został zbudowany w latach 1687-1697 w stylu barokowym z fundacji Wojciecha Brezy jako wotum dziękczynne za zwycięstwo pod Wiedniem. Należy do najciekawszych zabytków barokowych regionu ze względu na nietypowość rozwiązania architektonicznego i oryginalny wystrój wnętrza. Przez następne stulecia był on lokalnym sanktuarium licznie odwiedzanym przez pielgrzymów mimo nasilenia germanizacji a język polski przetrwał w kazaniach odpustowych.

Wieś wykorzystana pod lokalizację skrzyżowanie dróg, które utworzyły rozległy plac rozszerzający się ku wschodowi, w całości przeznaczony pod ogrody. Na placu zlokalizowano kościół. Zespół dworsko - parkowy wraz z resztkami folwarku rozlokował się w południowej części wsi. Zabudowa wsi murowana, jedno kondygnacyjna, kalenicowa czasem z ceramicznymi dachami, otynkowana, trochę zabudowy z czerwonej cegły.

Konieczne zachowanie układu wsi wraz z obiektami w rejestrze zabytków: kościołem parafialnym, dworem wraz z parkiem i aleją przydrożną, cmentarzem komunalnym oraz obiektami w spisie zabytków tj.: kapliczkami, domami, alejami prowadzącymi do wsi, starodrzewem znajdującym się na jej terenie i otaczającym kapliczki a także wiejskimi stawami. Nowa zabudowa winna nawiązywać do zabudowy historycznej pod względem gabarytów, bryły, usytuowania obiektu na działce, wysokość budynków do dwóch kondygnacji, dachy strome, wskazane pokrycie dachówką.

Stara Łubianka

Wieś istniała przed 1500 rokiem. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1510 roku. Pierwotnie nosiła nazwę Łubianka od nazwy przepływającego przez nią potoku. Najstarszy przywilej pochodzi z 1557 roku i zawiera nadanie starosty Stanisława Górki na rzecz łowczego Markusa. Wieś należała do starostwa ujsko-pilskiego i znajdowała się tu siedziba ekonomii starościńskiej dla całego klucza Tubiankowskiego obejmującego 17 wsi. Zniszczyły ją pożary w 1641 i 1654 roku oraz wojny szwedzkie. W 1795 roku majątek starościński kupiła rodzina Kapel w rękach której pozostał on do 1945 roku. Układ wsi złożony, na który składa się obecna droga przelotowa i odbijające od niej drogi boczne, dwie z nich (odchodzące w kierunku pn.) wyznaczały zewnętrzne granice założenia parkowo-dworskiego i zlokalizowano na nich dawne folwarki. Zabudowa murowana jedno i dwukondygnacyjna, kalenicowa, równoległa do drogi. Układ wsi do zachowania wraz z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków: kościołem i plebanią, pałacem wraz z folwarkiem i kuźnią oraz obiektami uwzględnionymi w spisach zabytków. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną pod względem gabarytów i architektury oraz usytuowania obiektu na działce.

Szydłowo

Pierwotnie był tutaj sad należący do starostwa ujsko-pilskiego. W źródłach wieś znana także jako Biała Góra. W 1585 roku starosta Stanisław Górka wystawił Piotrowi Schmidtowi przywilej zezwalający na założenie nowej wsi. Jeszcze w 1789 roku w Szydłowie było 38 dymów.

Układ wsi być może wywodzi się z placu targowego podzielonego w okresie późniejszym na bloki urbanistyczne. Oś założenia przebiega na linii wsch.-zach. Zabudowa wsi jednokondygnacyjna murowana z wysokimi dachami równoległymi do drogi, trochę zabudowy z czerwonej cegły. Układ wsi do zachowania wraz z cmentarzem przy kościele pomocniczym wpisanym do rejestru zabytków oraz obiektami w spisach zabytków.

Tarnowo

Najdawniejsza wzmianka pochodzi z 1546 roku. Wieś należała do starostwa ujsko-pilskiego i jako wieś królewska była wydzierżawiona szlachcie, najczęściej Polakom. Do zachowania cmentarz komunalny wpisany do rejestru zabytków oraz pozostałe obiekty w spisach zabytków. W nowych budynkach mieszkalnych na terenie centrum wsi

wskazane nawiązanie bryłą i gabarytami do dawnej zabudowy miejscowości.

Zawada

Pierwsza wzmianka pochodzi z 1612 roku i zawiera pierwotną nazwę miejscowości Czeladziowo. Nazwy Zawada używano od poł. XVII wieku. W 1789 roku liczyła 38 dymów. Wieś owalna z 3 wewnętrznymi blokami zabudowy. Zabudowa wsi głównie murowana, wyróżnia się szczytowy dom nr 36 wybudowany w konstrukcji szachulcowej. Przewaga budynków kalenicowych nakrytych dachami dwuspadowymi, jednokondygnacyjnych. Układ wsi do zachowania wraz z drewnianym kościołem z XVII wieku wpisany do rejestru zabytków oraz obiektami architektonicznymi i cmentarzami uwzględnionymi w spisach. Nowa zabudowa winna harmonizować z zabudową historyczną pod względem gabarytów architektury i usytuowania obiektu na działce.

4.4. Obiekty objęte ochroną

Do rejestru zabytków na terenie gminy Szydłowo wpisano 26 obiektów. Znacznie większa liczba została ujęta w ewidencji zabytków.

Tab. 4.4.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy Szydłowo –wpisane do rejestru zabytków (wykaz)

COCH

- park dworski Bryś, 1 poł. XIX w., nr rejestru A – 452 z dnia 07.10.1983 r. działka nr 4/11, 578, 4/44

DOLASZEWO

- Cmentarz katolicki – XIX wiek, nr rej. A – 638 z dnia 02.10.1989 roku, działka nr 148;
- cmentarz katolicki przykościelny, 1832 r., nr rej. A – 638 z dnia 02.10.1989 roku, działka nr 317

JARACZEWO

- dwór, 4 ćw. XIX w., nr rejestru A – 588 z dnia 28.09.1988 r. działka 9/13

KOTUŃ

- dwór, 2 poł. XIX w., nr rejestru A – 589 z dnia 28.09.1988 r., działka 409

KRĘPSKO

- kościół fil. p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej, pocz. XIX w., nr rejestru nr rejestru A-349/21 z dnia 28.08.1961 r., działka nr 93;
- cmentarz katolicki, nr rejestru A - 614 z dnia 20.07.1989 r., działka nr 84;
- cmentarz ewangelicki, nr rejestru. A - 613 z dnia 20.07.1989 r., działka nr 92.

LEŻENICA

- kościół fil. p. w. św. Jakuba Apostoła, 1854-55 r., nr rejestru 426/Wlkp/A z dnia 18.10.2006 r., działka nr 118;
- cmentarz katolicki, przykościelny, 1854-55, nr rejestru kościół-634 z dnia 05.09.1989 r. i 426/Wlkp/A z dnia 18.10.2006 r., działka nr 118;
- cmentarz komunalny, nr rejestru. A - 703 z dnia 17.05.1990 r., działka nr 98.

NOWY DWÓR

- dwór, 1839 r., nr rejestru A – 590 z dnia 28.09.1988 r., działka 19/95

POKRZYWNICA

- cmentarz katolicki, nr rejestru A - 635 z dnia 02.10.1989 r., działka nr 92

RÓŻA WIELKA

- kościół par. p. w. św. Trójcy, 1830-32 r., nr rejestru 90/Wlkp/A z dnia 23.03.2002 r., działka nr 266;
- cmentarz katolicki, przykościelny, 1830-32 r., nr rejestru 90/Wlkp/A z dnia 23.03.2002 r., działka nr 266.

SKRZATUSZ

- kościół par. p. w. Wniebowzięcia NMP, 1687-94 r. nr rejestru nr rejestru A-215 z dnia 11.11.1959 r., działka nr 164;
- cmentarz katolicki, XIX/XX w., nr rejestru A - 615 z dnia 25.07.1989 r., działka nr 155;
- dwór, poł. XIX w., nr rejestru A - 614 z dnia 30.08.1966 r. działka nr 473, 474/1, 474/4;
- park dworski, 2 poł. XIX w., nr rejestru A - 488 z dnia 29.09.1982 r. działka nr 370/1, 370/2, 371/1, 373/2, 374/4, 375,375/8, 375/9, 466, 469, 473, 474/1, 474/3, 474/4, 508.

STARA ŁUBIANKA

- kościół par. p. w. Podwyższenia Krzyża, 1854-55 r., nr rejestru nr rejestru A-771 z dnia 12.12.1995 r., działka nr 611;
- plebania, ul. Kościuszkowców nr 7, 1850 r., nr rejestru nr rejestru A-772 z dnia 12.12.1995 r., działka nr 80;
- zespół dworski, XIX/XX w., nr rejestru nr rejestru A-73 z dnia 23.07.1976 r.: dwór, park, działka 8/3, kuźnia - wozownia- nr rejestru A-267 z 21.10.1978 r., działka nr

SZYDŁOWO

- kościół ewangelicki ob. rzymskokatolicki, par. p.. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, 1868 r. nr rejestru 126/Wlkp/A z dnia 04.04.2003 r., działka nr 205;
- cmentarz katolicki, nr rejestru A-691 z dnia 04.04.1990., działka nr 201.

TARNOWO

- cmentarz ewangelicki, nr rejestru. A - 611 z dnia 19.07.1989 r., działka nr 45

ZABRODZIE

- cmentarz ewangelicki, nr rejestru. A - 612 z dnia 19.07.1989 r., działka nr 12

ZAWADA

- kościół fil. p. w. św. Jana Chrzciciela, XVII w., nr rejestru A-354/60 z dnia 28.08.1961 r., działka nr 177

Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy (wpisane do rejestru zabytków – wykaz zespołów zabytków ruchomych)

SKRZATUSZ kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP

Do rejestru zabytków wpisany jest barokowy wystrój i wyposażenie kościoła ogółem 58 pozycji w tym ołtarze, wyroby rzemiosła, rzeźby, polichromie, portrety trumienne pod numerem 216 i 58/B decyzjami z dnia 11.11.1959 r. i 20.11.1970r. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie.

ZAWADA, kościół filialny p.w. Św. Jana Chrzciciela

Do rejestru zabytków wpisany jest barokowy wystrój i wyposażenie kościoła ogółem 9 pozycji w tym ołtarz, ambona pod numerem 715-727 B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 26.10.1982 r.

LEŻENICA kościół filialny p. w. św. Jakuba

Z wyposażenia kościoła do rejestru zabytków wpisane są ołtarze: główny i dwa ołtarze boczne w tym jeden z 2 poł. XIX w., lichtarz, feretron pod numerem 632-636 B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 27.09.1982 r.

POKRZYWNICA kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła

Wyposażenie kościoła obejmujące m.in. ołtarze, feretron, dzwon wpisane do rejestru pod numerami 666-673B i 696-697 B z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 14.10.1982r.

RÓŻA WIELKA kościół parafialny p.w. św. Trójcy

Z wyposażenia kościoła z XIX w. do rejestru zabytków wpisane są ołtarze główny i dwa ołtarze boczne, konfesjonał, rzeźby, feretron, lichtarz itp. pod numerem 678-689 B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 14.10.1982 r.

STARA ŁUBIANKA kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego

Z XIX wiecznego wyposażenia kościoła do rejestru zabytków wpisane są ołtarz główny, dwa ołtarze boczne, ambona, organy, rzeźba św. Florian pod numerem 1454 B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 22.07.1996r.

SZYDŁOWO kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy

Z XIX wiecznego wyposażenia kościoła do rejestru zabytków wpisane są chrzcielnica, dwie pasyjki, feretron i inne drobne elementy pod numerem 690 - 694 B decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile z dnia 20.10.1982 r.

Dodatkowo w ewidencji zabytków ujętych jest 94 obiektów znajdujących się w w/w kościołach: głównie kościoły p.w. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu i p.w. św. Trójcy w Róży Wielkiej.

Tab. 4.4.2. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków

WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW GMINY SZYDŁOWO

Podkreślone obiekty oznaczają , że są wpisane do rejestru zabytków

COCH (SKRZATUSZ COCH)

1. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY III:
  - a. dwór, Nr 9, mur., ok.1910,
  - b. transformator, mur., 1910-20,
  - c. park krajobrazowy, XIX/XX.
2. ZESPÓŁ FOLWARCZNY II:
  - a. obora, ob. budynek gospodarczy nr 13, mur., 1910-14,

CYK

3. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
  - a. dwór, Nr 12, mur., poł.XIX,
  - b. dom mieszkalny nr 4, mur., 2 poł.XIX,
  - c. stajnia, ob. budynek gospodarczy, mur., 2 poł.XIX,
  - d. stodoła, drewn., .XIX/XX,
  - e. obora, ob. budynek gospodarczy, mur., 2 poł.XIX,
  - f. trafostacja,, mur., pocz. XX
  - g. kapliczka, mur., 2 poł.XIX,
  - h. park dworski, poł.XIX.
4. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.

DOBRZYCA

5. ZAGRODA Nr 9:
  - a. dom, mur., k.XIX,
  - b. stodoła, mur./szach., k.XIX.

6. DOM Nr 1, mur., pocz.XX,
7. DOM Nr 2, mur., 1 ćw.XX.
8. DOM Nr 7, mur., ok.1930.
9. MŁYN WODNY ob. Wiejski Ośrodek Ekologiczny, mur., pocz.XX.
10. ELEKTROWNIA WODNA, mur., 1909-11.
11. TRAFOSTACJA, mur., 1909-11.
12. CMENTARZ KATOLICKI, czynny, poł.XIX.
13. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKIM, poł.XIX.

DOBRZYCA GONIE

14. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, tzw. cmentarz leśników,
pocz.XIX.

DOLASZEWO

15. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA FILIALNEGO P.W. ZWIASTOWANIA NMP:
  - a. kościół, mur./kam., 1832, poszerzony 1911,
  - b. dzwonnica, drewno, 2 poł.XIX.
  - c. cmentarz przykościelny, 1832.
16. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO;
  - a. kościół ewangelicki ob. opuszczony, mur., 1864.
  - b. cmentarz przykościelny, zlikwidowany, 1861.
17. SZKOŁA, ob. dom Nr 29, mur., pocz.XX.
18. ZESPÓŁ DWORCA PKP:
  - a. dworzec PKP, mur., k.XIX,
  - b. dom dla pracowników kolei, mur., 1881.
19. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:
  - a. dom mieszkalny właściciela, ob. dom Nr 21, mur., poł.XIX,
  - b. obora, ob. budynek gospodarczy mur., XIX/XX,
20. ZAGRODA Nr 5:
  - a. dom, mur., 2 poł.XIX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX,
  - c. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX.
  - d. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX.
21. DOM Nr 34, mur., poł.XIX.
22. GORZELNIA, mur.,, XIX/XX
23. CMENTARZ KATOLICKI, czynny, poł.XIX.

FURMAN

26. ZESPÓŁ DWORSKO- PARKOWY
  - a. dwór, mur., XIX/XX.
  - b. park, 2 poł. XIX

- c. trafostacja , mur., pocz.XX

GADEK

- 27. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
  - a. rządówka nr 7, mur., 1848, przebudowana,
  - b. chlewnia, mur., pocz.XX,
  - c. stodoła, mur., XX/XX,
  - d. dom nr 4, mur., XIX/XX,
  - e. dom nr 7, mur., XIX/XX,
  - f. dom nr 11, mur., XIX/XX,
  - g. dom nr 12, mur., XIX/XX,
  - h. park, XIX/XX.
- 28. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.

JARACZEWO

- 29. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:
  - a. dwór, Nr 11, mur., 4 ćw.XIX,
  - b. spichlerz, mur., XIX/XX,
  - c. przechowalnia mleka, mur.,4 ćw. XIX.
  - d. stodoła, drewn., 4 ćw.XIX,
  - e. remiza starażacka nr 9a, mur., 4 ćw.XIX,
- 30. DOM Nr 12, mur., pocz.XX.
- 31. DOM Nr 13, mur., pocz.XX.
- 32. DOM NR 14., mur., 1 ćw. XX
- 33. DOM Nr 20, mur., 4 ćw.XIX.
- 34. DOM Nr 37, mur., k.XIX, przebudowany.
- 35. DOM Nr 38, mur., 1909.
- 36. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.

KLĘŚNIK

- 37. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:
  - a. kaplica grobowa, mur., 1882,
  - b. park, poł.XIX.
  - c. cmentarz rodowy, nieczynny, ok.1882r.
- 38. DOM Nr 85, mur.,2 poł. XIX.
- 39. DOM Nr 87, mur.,1 poł. XIX.

KŁODA

- 40. ZESPÓŁ FOLWARCZNY I południowy:
  - a. dwór ob. dom nr 8, mur., XIX/XX,
  - b. stodoła, obora, budynek wielofunkcyjny, chlewnia ob. dom mieszkalny nr 16, mur., XIX/XX,

- c. transformator, mur., XIX/XX,
  - d. dom mieszkalny, stajnia ob. dom nr 9, mur., XIX/XX
  - e. dwojak, ob. dom nr 10, mur., XIX/XX
41. ZESPÓŁ FOLWARCZNY II północny:
- a. krochmalnia, ob. dom mieszkalny nr 5, mur., XIX/XX,
  - b. dom mieszkalny nr 6, mur., XIX/XX,
  - c. stodoła, ob. budynek gospodarczy nr 6, mur., XIX/XX,
  - d. dwojak ob. dom mieszkalny nr 4, mur., XIX/XX,
  - e. obora, stodoła ob. budynek gospodarczy nr 4, mur., XIX/XX,
  - f. dom młynarza ob. dom nr 7, mur., XIX/XX.
42. ZESPÓŁ DOMU NR 17:
- a. dom, mur., XIX/XX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., XIX/XX.
43. KAPLICZKA, mur., pocz. XX.
44. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, pocz.XX.
45. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.
46. ZESPÓŁ STACJI PKP STOBNO:
- a. dworzec kolejowy nr 113., mur., pocz. XX,
  - b. dom nr 112, mur., pocz. XX,
  - c. piwnica przy domu nr 112., mur., poc. XX,
  - d. dom dróżnika nr 111, mur., 1890. wykreślony z ewidencji

KOTUŃ

47. ZESPÓŁ SZKOŁY, ob. dom Nr 21:
- a. szkoła, ob. dom Nr 21, mur., pocz.XX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX.
48. SZKOŁA PODSTAWOWA ob. przedszkole nr 28, drewno, 1940.
49. ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
- a. pałac, mur., 2 poł. XIX,
  - b. czworak Nr 5, mur., poł.XIX, przebudowany,
  - c. czworak Nr 6, mur., poł.XIX, przebudowany,
  - d. chlewnia, mur., 1893,
  - e. magazyn zboża i sprzętu technicznego, mur., XIX/XX,
  - f. stodoła, mur., 4 ćw.XIX,
  - g. chlewnia, mur., XIX/XX,
  - h. warsztat naprawczy, mur., 4 ćw.XIX,
  - i. dom, Nr 2, mur., 4 ćw.XIX,
  - j. dom mieszkalny, Nr 3, mur., 4 ćw.XIX,
  - k. park krajobrazowy, 2 poł.XIX.

50. ZESPÓŁ DOMU PRACOWNIKÓW KOLEI NR 35 przy torach Piła-Trzcianka:
- a. dom, mur., 1888,
  - b. budynek gospodarczy, mur., 1888.
51. DOM DRÓŻNIKA NR 33, nieopodal stacji Stobno, mur., 1890.
52. ZAGRODA NR 8:
- a. dom, mur., pocz. XX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., pocz. XX.
53. DOM Nr 10, mur., 1913.
54. DOM Nr 13, mur., pocy. XX.
55. DOM Nr 19, mur., pocy.XX.
56. .DOM Nr 22, mur., 3 ćw.XIX.
57. DOM Nr 23, mur., poł.XIX
58. BUDYNEK GOSPODARCZY NR 9, mur., pocz. XX.
59. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.
60. CMENTARZ EWANGELICKI ob. katolicki, poł.XIX.

KRĘPSKO

61. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ , mur./szach., pocz. XIX, pocz.XX.
62. DZWONNICA, na cmentarzu ewangelickim, mur./żelazo, 2 poł.XIX.
63. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
- a. dwojak, Nr 30, mur./drewno, 1 ćw.XX,
  - b. dwojak, Nr 31, mur./drewno, 1 ćw.XX,
  - c. obora, ob. schronisko turystyczne, mur., 2 poł.XIX,
  - d. stodoła, mur., 2 poł.XIX,
  - e. dom nr 28, mur., 1 ćw.XX,
  - f. budynek gospodarczy na folwarku, mur./szach., k.XIX,
  - g. park krajobrazowy, poł.XIX.
64. ZESPÓŁ DOMU Nr 18, mur., k.XIX.
- a. dom., mur., k. XIX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., k.XIX.
65. DOM Nr 2, mur., k.XIX.
66. DOM Nr 5, mur., 2 poł.XIX..
67. DOM Nr 6, mur., 2 poł.XIX.
68. DOM Nr 7, mur., poł.XIX.
69. DOM Nr 11, mur., k.XIX.
70. DOM Nr 13, mur., k. XIX.
71. DOM Nr 19, mur., k.XIX.

- 72. DOM Nr 22, mur., k.XIX.
- 73. DOM Nr 27, mur., k.XIX.
- 74. DOM Nr 34, mur., 4 ćw.XIX.
- 75. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, XVIII/XIX.
- 76. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, poł.XIX.
- 77. MŁYN nr 21ob. Zakład Przerobu Surowców Mineralnych, mur., k. XIX

LEŻENICA

- 78. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA FILIALNEGO P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA:
  - a. kościół, mur., 1854-55,
  - b. cmentarz katolicki, przykościelny, nieczynny, poł.XIX,
  - c. brama kościelna z murem od frontu, mur., ok.poł.XIX.
- 79. SZKOŁA, ob. dom Nr 10, mur., k.XIX.
- 80. GOSPODA, ob. dom Nr 7 , mur., k.XIX.
- 81. DOM Nr 5, mur., k.XIX.
- 82. DOM Nr 19, mur./szach., poł.XIX, przebudowany.
- 83. DOM Nr 20, mur./drewno, poł.XIX, przebudowany.
- 84. DOM Nr 30, mur., XIX/XX, przebudowany.
- 85. DOM Nr 33, mur., 2 poł. XIX.
- 86. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, poł.XIX.
- 87. KAPLICZKA w centrum wsi, mur., 1869.
- 88. KAPLICZKA przy drodze do Pokrzywnicy, mur., poł. XIX
- 89. KAPLICZKA przy drodze do Róży Wielkiej, mur., poł. XIX
- 90. TRANSFORMATOR koło domu nr 33, mur., pocz. XX.
- 91. BUDYNEK GOSPODARCZY NR 3a, mur., k. XIX.

NOWA ŁUBIANKA

- 92. DOM Nr 23, mur., k.XIX.

NOWY DWÓR

- 93. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:
  - a. dwór, mur., 1839,
  - b. czworak Nr 1, mur., pocz.XX,
  - c. stodoła, mur./drewno, 2 poł.XIX,
  - d. obora, magazyn techniczny,ob. nieużytkowany, mur., 2 poł.XIX,
  - e. spichlerz - magazyn, ob. nieużytkowany, mur., 2 poł.XIX,
  - f. dom mieszkalny nr 4, mur., pocz. XX,
  - g. kurnik - magazyn ob. nieużytkowany, mur., 2 poł.XIX,
  - h. park, 2 poł. XX.
- 94. DOM Nr 17, mur., k.XIX.
- 95. DOM Nr 21, mur., k.XIX.

96. DOM Nr 26, mur., k.XIX.
97. DOM Nr 28, mur., k.XIX, przebudowany.
98. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 28 , mur., k.XIX,
99. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 10, mur., k.XIX.
100. KAPLICZKA, mur., 2 poł. XIX.
101. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.

POKRZYWNICA

102. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR., OB. FILIALNEGO P.W. ŚW. MICHAŁA
ARCHANIOŁA:
  - a. kościół, mur., 1856-58,
  - b. cmentarz przykościelny wraz z murem i bramą, mur., ok.poł. XIX w.
103. SZKOŁA ob. dom nr 38, mur., ok.1930.
104. DOM Nr 1, mur., 1923.
105. DOM Nr 6, mur., pocz.XX
- 106..DOM Nr 12, mur., 2 poł.XIX, przebudowany
107. DOM Nr 18, mur., k..XIX, przebudowany.
108. DOM Nr 34, mur., 2 poł.XIX, przebudowany
- 109.DOM Nr 35, mur., 2 poł.XIX.
110. DOM Nr 40, mur., poł.XIX.
111. DOM Nr 44, mur., k.XIX.
112. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, pocz.XX.
113. KAPLICZKA przy domu nr 40, mur., poł. XIX.
114. KAPLICZKA przy drodze do Szydłowa, mur., poł. XIX
115. KAPLICZKA przy drodze do Leżenicy, mur., poł. XIX
116. TRAFOSTACJA przy domu nr 1, mur., pocz. XX.

RÓŻA WIELKA

117. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. TRÓJCY:
  - a. kościół, mur., 1832,
  - b. plebania, Nr 26, mur., 2 ćw.XIX,
  - c. mur kościelny z bramą, mur., pocz.XX.
  - d. cmentarz przykościelny, 1832.
118. SZKOŁA Nr 31, mur., pocz.XX.
119. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY RÓŻA MAŁA:
  - a. dwór, Nr 106-107, mur., 4 ćw.XIX,
  - b. dom mieszkalno-gospodarczy nr 90, mur., ok.1930,
  - c. dom mieszkalno-gospodarczy nr 91, mur., ok.1930,
  - d. dom mieszkalno-gospodarczy nr 93, mur., ok.1930,
  - e. dom mieszkalno-gospodarczy nr 99, mur., ok.1930,

- f. dom mieszkalno-gospodarczy nr 100, mur., ok.1930,
- g. dom robotników folwarcznych nr 101, mur., ok.1930,
- h. dom mieszkalno-gospodarczy nr 103, mur., ok. 1930,
- i. dom mieszkalno-gospodarczy nr 105, mur., ok. 1930,
- j. park, 4 ćw.XIX.

120. ZAGRODA Nr 12:

- a. dom, mur., pocz.XX,
- b. budynek gospodarczy, mur., 2 poł.XIX.

121. ZAGRODA Nr 49:

- a. dom, mur., poł.XIX,
- b. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX.

122. DOM Nr 11, mur., pocz.XX.

123. DOM Nr 25, mur., poł.XIX.

124. DOM Nr 32, mur., 2 poł.XIX.

125. DOM Nr 34, mur., l.30-te XX.

126. DOM Nr 54, mur., 1907, przebudowany.

127. DOM Nr 61, mur., k.XIX.

128. DOM Nr 64, mur., pocz.XX.

129. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 7, mur., pocz.XX.

130. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, poł.XIX.

131. KAPLICZKA przy drodze do Wałcza, mur., poł. XIX

132. KAPLICZKA przy drodze do Trzcianki, mur., poł. XIX

133. TRANSFORMATOR przy domu nr 12, mur., pocz. XX.

RÓŻA WIELKA BUSZ

134. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:

- a. dwór, ob. dom mieszkalny Nr 143, mur., XIX/XX,
- b. owczarnia i magazyn, ob. nieużytkowany, mur., XIX/XX,
- c. kurnika ob. nieużytkowany, pocz.XX,
- d. transformator, mur., pocz. XX.

SKROBEK

135. ZESPÓŁ PARKU DWORSKIEGO:

- a. park poł. XIX.
- b. transformator, mur., pocz. XX.

SKRZATUSZ

136. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. WNIĘBOWZIĘCIA NMP:

- a. kościół, mur., 1687-1694, restaurowany 1859-60, 1919-20,
- b. dzwonnica przy kościele, drewno, poł.XIX,
- c. kapliczka z figurą św. Jana Chrzciciela, mur., poł.XIX,

- d. brama i mur kościelny, mur., poł.XIX.
  - e. plebania nr 31, mur., poł. XIX, XX, obiekt rozebrany po pożarze.
  - f. budynek gospodarczy przy plebanii nr 31, mur., 1901.
137. ZESPÓŁ DWORCA PKP:
- a. dworzec PKP, mur., ok.1930,
  - b. dom dla pracowników PKP, mur., pocz.XX.
138. SZKOŁA PODSTAWOWA nr 1, mur., ok. 1930.
139. SZKOŁA ob. dom nr 53, mur., k. XIX.
140. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
- a. dwór, Nr 62, mur., poł.XIX, przebud.,
  - b. oficyna Nr 61, mur., k.XIX,
  - c. magazyn zbożowy, mur., pocz.XX,
  - d. obora-stajnia, ob. budynek gospodarczy, mur., 2 poł.XIX,
  - e. budynek gospodarczy I, mur., 2 poł.XIX,
  - f. budynek gospodarczy II, mur., 2 poł.XIX,
  - g. obora, mur., 2 poł.XIX,
  - h. czworak Nr 66, mur., 2 poł.XIX,
  - i. dwojak Nr 67, mur., 2 poł.XIX,
  - j. dwojak nr 68, mur., 2 poł.XIX,
  - k. dwojak Nr 69, mur., 2 poł.XIX,
  - l. dwojak Nr 70, mur., 2 poł.XIX,
  - m. park, XIX.
142. ZAGRODA Nr 36:
- a. dom, mur., 2 poł.XIX, przebudowany,
  - b. budynek gospodarczy, mur., 1901.
142. ZAGRODA Nr 44:
- a. dom, mur., k..XIX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., k.XIX.
143. DOM Nr 1, mur., ok.1930.
144. DOM Nr 6, mur., poł.XIX.
145. DOM Nr 10, mur./drewno, ok.1930.
146. DOM Nr 15, mur., poł.XIX.
147. DOM Nr 23-24, mur., 2 poł. XIX.
148. DOM Nr 27, mur., k.XIX.
149. DOM Nr 35, mur., 2 poł.XIX.
150. DOM Nr 37, mur., 4 ćw.XIX.
151. DOM Nr 39, mur., ok.1930.
152. DOM Nr 41, mur., ok.1930.

153. DOM Nr 42, mur., pocz.XX.
154. DOM Nr 46, mur., ok.1930.
155. DOM Nr 47, mur., 2 poł.XIX.
156. DOM Nr 48, mur., 2 poł.XIX.
157. DOM Nr 50, mur., k.XIX.
158. DOM Nr 52, mur., k.XIX.
159. DOM Nr 56, mur., 2 poł.XIX.
160. ZESPÓŁ PŁATKARNI, ob. gorzelnia:
  - a. płatkarnia, mur., 1905-07,
  - b. budynek gospodarczy, mur., 1905-07.
161. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, XIX/XX.
162. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.
163. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, pocz.XIX.
164. KAPLICZKA w centrum wsi, mur.,poł. XIX.
165. TRANSFORMATOR przy drodze do stacji PKP, za gorzelnią, pocz. XX.

STARA ŁUBIANKA

166. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW.:
  - a. kościół, mur., 1854-55,
  - b. plebania, mur., poł.XIX,
  - c. brama i mur kościelny, mur., poł.XIX.
167. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY:
  - a. dwór, mur., poł.XIX, 1890-1900,
  - b. spichlerz, mur., poł.XIX,
  - c. gorzelnia, mur., 1897, przebudowana,
  - d. kuźnia - wozownia, mur., 1878,
  - e. brama i mur dworski, mur., 2 poł.XIX,
  - f. oficyna, mur., 2 poł.XIX,
  - g. magazyn zbożowy, ob. dom, mur., 2 poł.XIX,
  - h. cielętnik, mur., 2 poł.XIX,
  - i. obora, mur., 2 poł. XIX,
  - j. park, poł.XIX.
168. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY II - przy szosie Piła-Wałcz:
  - a. obora, mur., pocz.XX,
  - b. spichlerz, mur., 1909,
  - c. dom ul. Parkowa 24 dawniej biura, mur., 2 poł.XIX,
  - d. park, 2 poł.XIX.
169. ZESPÓŁ DOMU PRACOWNIKÓW KOLEI NR 3 przy torach Piła-Białogard:
  - a. dom, mur., pocz. XX,

- b. budynek gospodarczy, mur., pocz.XX.

ul. Jana Pawła II

- 170. DOM Nr 1, mur., pocz.XX.
- 171. DOM Nr 17, mur., pocz.XIX.
- 173. DOM Nr 18, mur., poł.XIX, przebudowany.
- 174. KAPLICZKA przed cmentarzem ewangelickim, mur., poł. XIX.
- 175. KAPLICZKA przy przystanku PKS, mur., ok. 1920.

ul. Kościuszkowców

- 176. DOM Nr 6, mur., pocz.XX.
- 177. DOM Nr 23, mur., pocz.XX.
- 178. DOM Nr 25, mur., pocz.XX.
- 179. DOM Nr 45, mur., XIX/XX, przebudowany.
- 180. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 14, mur., pocz. XX.
- 181. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 16, mur., pocz. XX.
- 182. KRZYŻ przy drodze do Zawady, metalowy, XIX/XX

ul. Poprzeczna

- 183. DOM Nr 2, mur., pocz.XX.
- 184. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, 1 poł.XIX.
- 185. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, pocz.XIX.

SZYDŁOWO

- 186. KOŚCIÓŁ EWANG., OB. PAR. P.W. MB NIEUSTAJĄCEJ POMOCY,
mur., 1868.
- 187. ZESPÓŁ KOŚCIÓŁA KATOLICKIEGO OB.FILIALNEGO P.W. ŚW. JANA
CHRZCICIELA:
  - a. kościół, mur., 1890 r.
  - b. cmentarz przykościelny, poł. XIX.
- 189. SZKOŁA nr 84 b, ob. mieszkania, mur., ok.1920.
- 190. ROGATKA przy drodze do Piły, mur., 2 poł.XIX, przebudowana.
- 191. ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
  - a. dworzec kolejowy, mur., pocz. XX,
  - b. dom dla pracowników PKP Nr 63, mur., pocz.XX.
  - c. dom dla pracowników PKP Nr 64, mur., pocz.XX.
  - d. budynek gospodarczy Nr 63, pocz.XX.
- 192. DOM Nr 1-2, mur., XIX/XX, wkreślony z ewidencji nr 2 (przybudówka do domu nr1)
- 193. Poczta Nr 6, mur., ok. 1930
- 194. DOM Nr 7, mur., 1912.
- 195. DOM Nr 11, mur., pocz.XX.

- 196. DOM Nr 12, mur., ok.1920.
- 197. DOM Nr 14, mur., 4 ćw.XIX.
- 198. DOM Nr 19, mur., pocz.XX.
- 199. DOM Nr 39, mur., 4 ćw.XIX.
- 200. DOM Nr 49, mur., pocz.XX.
- 201. DOM Nr 51, mur., XIX/XX, przebudowana.
- 202. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 15, mur., pocz.XX.
- 203. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 20, mur., pocz.XX.
- 204. BUDYNEK GOSPODARCZY I Nr 30, mur., pocz.XX.
- 205. BUDYNEK GOSPODARCZY II Nr 30, mur., pocz.XX.
- 206. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, poł.XIX.
- 207. KAPLICZKA przy domu nr 24, mur.,po. XIX.

TARNOWO

- 208. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI nieczynny, 2 poł.XIX.
- 209. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.
- 210. POMNIK POLEGŁYCH W 1 WOJNIE ŚWIATOWEJ, mur., ok. 1918 r.

ZABRODZIE

- 211. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł.XIX.

ZAWADA

- 212. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. ŚW. JANA CHRZCICIELA, drewno, XVII, zakrycia 1975.
- 213. DZWONNICA, przy kościele ewangelickim, ob. przeniesiona przed bramę kościoła św. Jana Chrzciciela, drewno, XIX/XX, przeniesiona 1957.
- 214. ZESPÓŁ SZKOŁY, Nr 16:
  - a. szkoła, mur., pocz.XX,
  - b. budynek gospodarczy, mur./drewno, pocz.XX.
- 215. DOM Nr 1, mur., 2 poł.XIX.
- 216. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX.
- 217. DOM Nr 29, mur., poł.XIX.
- 218. DOM Nr 31, mur., pocz.XX.
- 219. DOM Nr 34, mur., 2 poł.XIX.
- 220. DOM Nr 36, mur./szach., 2 poł.XIX, przebudowany.
- 221. DOM Nr 38, mur., pocz.XX.
- 222. STODOŁA Nr 28, mur./drewno, pocz.XX.
- 223. STODOŁA Nr 42, mur./drewno, pocz.XX.
- 224. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 42, mur., pocz.XX.
- 225. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, pocz.XX.
- 226. CMENTARZ KOMUNALNY, czynny, poł. XIX.

227. POMNIK POLEGŁYCH W 1 WOJNIE ŚWIATOWEJ, ob. kapliczka, mur., ok.
1920.

228. TRANSFORMATOR przy domu nr 36, mur., pocz. XX.

4.5. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Szydłowo znajduje się 555 zewidencjonowanych i rozpoznanych stanowisk archeologicznych nie ujętych w niniejszym wykazie, a stanowiących dobro kultury i objętych ochroną konserwatorską. W związku z tym wszystkie prace ziemne w rejonie stanowisk archeologicznych przed przystąpieniem do ich realizacji należy uzgodnić z właściwymi terenowo Służbami Ochrony Zabytków w Pile celem objęcia ich nadzorem archeologicznym.

Zaproponowanych jest około 16 stanowisk do wpisu do rejestru zabytków, reprezentujących duże walory naukowe i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym gminy. Ostateczna decyzja o wpisie zostanie podjęta po wykonaniu dodatkowych badań, które pozwolą rozpoznać ich zasięg oraz zawartość kulturową.

Tab. 4.5.1. Stanowiska archeologiczne przeznaczone do wpisu do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Obszar AZP	Funkcje
1.	Tarnowo	20	34-25/51	Osada OWR
2.	Tarnowo	21	34-25/52	Osada OWR, PŚ
3.	Tarnowo	22	34-25/53	Osada KP
4.	Kłoda	28	37-24/34	Osada OWR
5.	Kłoda	29	37-24/35	Osada KŁ, OWR, WŚ
6.	Kłoda	32	37-24/38	Osada N, KP, OWR
7.	Kłoda	33	37-24/39	Osada OWR, WŚ
8.	Stara Łubianka	77	35-25/83	Osada KŁ, WŚ, PŚ
9.	Stara Łubianka	90	35-25/96	Osada WŚ
10.	Stara Łubianka	91	35-25/97	Osada KŁ, WŚ, PŚ
11.	Dolaszewo	9	36-25/20	Osada KŁ
12.	Dolaszewo	2	36-25/22	Obozowisko mezolit
13.	Stara Łubianka	2	35-25/8	Osada KŁ
14.	Stara Łubianka	3	35-25/9	Cmentarzysko KP
15.	Stara Łubianka	5	35-25/11	Osada N, KŁ, PŚ
16.	Stara Łubianka	30	35-25/36	Osada OWR, PŚ

Oznaczenia:

OWR – osada wpływów rzymskich

WŚ – wczesne średniowiecze

PŚ – późne średniowiecze

KŁ – kultura łużycka

KP – kultura pomorska

N – neolit

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że baza stanowisk archeologicznych wytypowanych do wpisu do rejestru zabytków będzie systematycznie aktualizowana przez służby konserwatorskie w miarę rozpoznania archeologicznego gminy.

Strefy archeologiczno oznaczono na mapie w skali 1:25000 – Uwarunkowania i kierunki.

Wyznaczenie i ochrona stref ochrony stanowisk archeologicznych w miejscowych planach zagospodarowania polegać będzie na wprowadzeniu do treści uchwały planu, na granicach którego będzie znajdowało się stanowisko archeologiczne zapisu

zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia

5.1. Liczba i rozmieszczenie ludności

Gmina Szydłowo należy do obszarów mało zaludnionych na tle powiatu pilskiego. Gęstość zaludnienia kształtuje się poniżej średniej przypadającej na gminy powiatu i w 2016 roku wynosiła 33 osób/km² (średnia dla powiatu pilskiego to 108 osób/km²).

Gęstość zaludnienia w gminie Szydłowo jest zdecydowanie niższa od średniej dla województwa (117 osób/km²) i średniej krajowej wynoszącej 123 osoby/km². Analizując gęstość zaludnienia w gminie na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwujemy niewielką tendencję wzrostową (tab. 5.1.1).

Tab. 5.1.1. Gęstość zaludnienia

Nazwa	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	26,69	28,06	33
powiat pilski	107,56	108,26	108,00
woj. wielkopolskie	112,16	113,07	117,0
Polska	122,34	122,03	123

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Sieć osadnicza gminy składa się z 17 sołectw, w skład których wchodzi 27 miejscowości, z tego 19 wsi oraz 8 pozostałych miejscowości i 3 integralne części miejscowości. Największymi miejscowościami pod względem zaludnienia są wsie: Stara Łubianka, Kotuń, Szydłowo, Skrzatusz i Róża Wielka, w tych jednostkach zamieszkuje około 57,5 % mieszkańców gminy.

Charakterystyka sieci osadniczej, ze względu na zaludnienie przedstawia się następująco:

- Leżenica Kolonia – 50-100 os.,
- Nowa Łubianka, Dolaszewo, Tarnowo, Leżenica, Pokrzywnica, Zawada, Nowy Dwór (101-300 os.),
- Dobrzyca, Jaraczewo, Kłoda, Krępsko (301-500 os.),
- Szydłowo, Skrzatusz, Kotuń, Róża Wielka (501-1000 os.),
- Stara Łubianka (powyżej 1000 os.).

Gminę Szydłowo pod koniec 2010 roku zamieszkiwało 8251 osób, w tym 4107 kobiet (tj. 4978% ogółu ludności) i 4144 mężczyzn (odpowiednio 50,22%). W porównaniu do 1978 roku liczba ludności gmina zwiększyła się o 1670 osób. Analizując lata 1995 – 2016 obserwujemy systematyczny, niewielki wzrost liczby ludności na terenie gminy (tab. 5.1.2).

Tab. 5.1.2. Liczba ludności w wybranych latach

Liczba ludności	1995	2000	2005	2010	2016
Ogółem	6940	7154	7521	8251	8842
Kobiety	3422	3576	3747	4107	4336

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W analizowanym okresie występuje liczebna przewaga mężczyzn nad kobietami, co znajduje odzwierciedlenie we wskaźniku feminizacji, określającym liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. W roku 2000 wskaźnik ten wynosił 99 kobiet na 100

mężczyzn a w roku 2016 spadł do wartości 96 kobiet na 100 mężczyzn (tab. 5.1.3). Odpowiednio dla kraju i województwa wskaźnik ten wynosił w 2016 roku 105 i 106, a dla powiatu 104. Na terenie gminy obserwujemy zjawisko nadwyżki mężczyzn nad kobietami, co może być spowodowane migracją młodych kobiet do miasta, gdzie w większym stopniu skupione są miejsca pracy typowe dla kobiet (edukacja, ochrona zdrowia, handel). Rezultat takiej sytuacji w konsekwencji może doprowadzić do powstania problemu braku żon dla rolników.

Tab. 5.1.3. Wskaźnik feminizacji w wybranych latach

Nazwa	2000	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	99,94	99,28	99,11	96,23
powiat pilski	99,94	99,28	99,11	104,0
woj. wielkopolskie	106,04	106,12	106,14	105,5
Polska	106,36	106,77	107,11	106,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z powyższej tabeli wynika, iż wskaźnik feminizacji jest znacznie niższy na terenach wiejskich gminy Szydłowo. Natomiast w powiecie, województwie i w kraju, gdzie brano pod uwagę średnie z terenów wiejskich i miejskich, wskaźnik ten utrzymuje się na znacznie wyższym i niemal niezmiennym poziomie. Potwierdza to wcześniej wysunięty wniosek migracji młodych kobiet ze wsi do miast.

5.2. Ruch naturalny ludności

W gminie Szydłowo w latach 2000-2016 obserwujemy wahania wartości wskaźnika urodzeń żywych na 1000 ludności (tab. 5.2.1), przy czym po 2010 roku wykazuje on ponownie tendencję spadkową. Wskaźnik ten w 2010 roku wynosił 12,12 i był wyższy od średniej dla powiatu (11,61), województwa (11,96) i średniej krajowej (10,82). Natomiast już w roku 2016 wynosił 9,80.

Tab. 5.2.1. Urodzenia żywe na 1000 ludności w wybranych latach

Nazwa	2000	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	13,98	10,77	12,12	9,80
powiat pilski	10,59	10,59	11,61	9,85
woj. wielkopolskie	10,50	10,47	11,96	10,99
Polska	9,89	9,55	10,82	9,99

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analiza powyższej tabeli nasuwa wniosek, iż wskaźnik urodzeń żywych w gminie Szydłowo jest zbliżony do średnich wskaźników dla powiatu i województwa. W stosunku do średniej ogólnopolskiej wartości wskaźnika są znacznie wyższe. W 2010 roku w gminie Szydłowo odnotowano wyraźny wzrost wskaźnika urodzeń żywych (12,12). Wzrost ten spowodowany jest najprawdopodobniej wejściem w wiek rozrodzony grup urodzonych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych (grup z wyżu demograficznego). Natomiast w roku 2016 wskaźnik był już wyraźnie niższy co może świadczyć o kolejnym niżu demograficznym.

Lata 2000-2010 charakteryzowały się wyraźnym spadkiem wskaźnika zgonów na 1000 ludności (tab. 5.2.2). Po 2005 roku obserwujemy zdecydowany spadek liczby zgonów, wbrew tendencjom charakteryzującym całość powiatu, województwa i kraju. Jednakże w roku 2016 poziom zgonów jest wyższy niż w roku 2000. W odniesieniu do wartości obliczonych dla wszystkich jednostek wartość wskaźnika zgonów dla gminy Szydłowo jest znacznie wyższy, a kierunek zmian niekorzystny.

Tab. 5.2.2. Zgony na 1000 ludności w wybranych latach

Nazwa	2000	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	9,23	8,64	6,91	9,26
powiat pilski	8,49	8,25	8,40	9,30
woj. wielkopolskie	9,51	8,97	9,08	9,30
Polska	9,62	9,65	9,91	10,10

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Do 2005 roku w gminie, powiecie i w całym kraju odnotowywano stały spadek wskaźnika przyrostu naturalnego (ujemna wartość ogólnopolskiego wskaźnika przyrostu naturalnego, tab. 5.2.3). Spowodowane to było z jednej strony zmniejszającą się liczbą urodzeń, a z drugiej strony narastaniem liczby zgonów. Na terenie województwa utrzymywała się jednak stała tendencja spadkowa, wbrew tendencjom obserwowanym w pozostałych jednostkach terytorialnych (gmina, powiat, kraj). Po 2005 roku nastąpił zdecydowany wzrost wartości wskaźnika we wszystkich jednostkach, przy czym na terenie gminy wzrost ten był największy

Tab. 5.2.3. Przyrost naturalny ludności w wybranych latach

Nazwa	2000	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	4,75	2,13	5,21	5,00
powiat pilski	2,10	2,34	3,21	4,70
woj. wielkopolskie	0,99	1,50	2,89	1,70
Polska	0,27	-0,10	0,91	-0,20

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

5.3. Migracje ludności

Wskaźnik migracji uznawany jest często za wskaźnik atrakcyjności miasta lub gminy. Analiza tego wskaźnika może także określić zakres wpływu migracji na dynamikę ludności oraz obszar problemów związanych z procesem asymilacji ludności napływowej. W całym województwie wielkopolskim istnieje tendencja migracji ludności z gmin wiejskich do miast. Są to przeważnie migracje wewnętrzne. Analiza procesów migracji w powiecie pilskim wykazuje stały odpływ mieszkańców z obszaru powiatu. Na terenie gminy Szydłowo, zauważalny jest wyraźny wzrost wartości salda migracji do 2005 roku oraz niewielki spadek w kolejnych pięciu latach. Od 2005 roku nastąpił wyraźny wzrost liczby napływających mieszkańców (tab. 5.3.1).

Generalnie przedstawione dane mogą być dowodem, iż atrakcyjność osiedleńcza gminy Szydłowo związana jest przede wszystkim ze zjawiskiem suburbanizacji miasta Piły.

Tab. 5.3.1. Migracje ludności w wybranych latach

Nazwa	2000	2005	2010	2016
gmina Szydłowo	-32	215	84	222
powiat pilski	-303	-144	-281	-319
woj. wielkopolskie	1444	2301	1273	1059

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

5.4. Uwarunkowania społeczne w zakresie rynku pracy

Analizując ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 1995-2016 na terenie gminy Szydłowo, dostrzega się charakterystyczną tendencję. Maleje udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, rośnie natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym (tab. 5.4.1).

Tab. 5.4.1. Ludność według grup ekonomicznych

Lata	Ludność w wieku					
	przedprodukcyjnym	%	produkcyjnym	%	poprodukcyjnym	%
1995	2344	33,78	3728	53,72	868	12,51
2000	2248	31,42	4095	57,24	811	11,34
2005	1977	26,29	4768	63,40	776	10,32
2010	1941	23,52	5455	66,11	855	10,36
2016	1515	20,70	6209	66,70	1118	12,60

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura ludności gminy w podziale wiekowym w 2015 roku przedstawiała się następująco (K – kobiety, M – mężczyźni):

- grupa przedprodukcyjna (0-17 lat) – 20,83 % ogółu ludności,
- grupa produkcyjna (K 17-59 lat, M 17-64 lat) – 67,03 % ogółu ludności,
- grupa poprodukcyjna (powyżej K 60 lat, M 65 lat) – 12,13 % ogółu ludności.

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią ponad 66% ogółu ludności gminy. Wskaźnik starzenia się ludności (udział ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności ogółem) wynosi dla gminy ponad 10%. Starość demograficzna w gminie powodowana jest głównie malejącym przyrostem naturalnym.

Analizując zatrudnienie ogółem w latach 1995-2016 obserwujemy stały spadek liczby pracujących mieszkańców gminy Szydłowo. Spadek zatrudnienia w gminie wiąże się z konsekwencją przemian społeczno-gospodarczych kraju po 1989 roku. Nastąpił spadek zatrudnienia zwłaszcza w sektorze pozarolniczym na skutek likwidacji Państwowych Gospodarstw Rolnych czy restrukturyzacji zakładów przemysłowych w okolicznych miastach. Jednakże w roku 2016 odnotowano wzrost zatrudnienia do poziomu z okresu 2000-2005. W konsekwencji poziom zatrudnienia w gminie w ciągu 21 lat obniżył się o 30% (tab. 5.4.2).

Tab. 5.4.2. Zatrudnieni w latach 1995-2016

Pracujący wg płci	1995	2000	2005	2010	2016
ogółem	763	700	558	497	608
mężczyźni	401	338	240	203	287
kobiety	362	362	318	294	321

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizując rynek pracy można stwierdzić, iż po okresie wzrostu bezrobocia przypadającym na pierwsze lata obecnego stulecia, od 2005 roku rysuje się coraz większy spadek bezrobocia zarówno w kraju, jak i w województwie. Podobnie przedstawia się sytuacja bezrobocia w gminie Szydłowo. W 2010 roku zarejestrowanych było 413 bezrobotnych, z czego większość stanowiły kobiety (220). W stosunku do 2005 roku nastąpił spadek liczby osób pozostających bez pracy o 40%. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 7,6%. Wartość ta jest zbliżona dla średniej obserwowanej na terenie powiatu (6,3%) i województwa (6,0%).

Gmina Szydłowo położona jest w zasięgu bezpośredniego oddziaływania miasta Piła, co w konsekwencji powoduje spadek liczby bezrobotnych na terenie gminy. Obecnie spadkowa tendencja bezrobocia jest wynikiem korzystnych zmian zachodzących w gospodarce ogólnokrajowej.

5.5. Warunki życia mieszkańców

Zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie to jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców. W 2016 roku w gminie Szydłowo zlokalizowanych było 2 593 mieszkania, o łącznej powierzchni użytkowej 253 272 m². przeciętna

powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 97,7 m², a na 1 osobę 28,6 m². Charakterystycznym zjawiskiem jest stały wzrost liczby mieszkań (tab. 5.5.1).

Tab. 5.5.1. Zasoby mieszkaniowe w latach 1995-2016

Pracujący wg płci	1995	2000	2005	2010	2016
mieszkania	1796	1810	2050	2254	2593
izby	6424	6537	8210	9397	11468
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	119167	121983	168389	199194	253272

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizując stopień wyposażenia mieszkań w gminie Szydłowo w 2016 roku w podstawowe instalacje (wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie) sytuacja przedstawia się poniżej średnich notowań ogólnokrajowych. Stan zwodociągowana obejmuje 95,9% mieszkań (w kraju 98,6%). Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie stanowią 78,1% ogółu mieszkań w gminie (w kraju 85,0%). Ponad 80% mieszkań wyposażona jest w sanitariaty (84,8% mieszkań w gminie posiada łazienkę i 85,6% mieszkań posiada ustęp spłukiwany).

5.6. Administracja

Wieś Szydłowo wyposażona jest w większość usług charakterystycznych dla ośrodka gminnego, do których w zakresie administracji należą:

- Bank Spółdzielczy w Białosłiwu - Filia w Szydłowie,
- Posterunek Policji – rewir dzielnicowych,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Urząd Pocztowy.

Ponadto placówki pocztowe znajdują się w Róży Wielkiej, Skrzatuszu i Starej Łubiance. Strażnice przeciwpożarowe znajdują się niemal w każdej wsi. W zakresie administracji wieś gminna zapewnia mieszkańcom prawidłowy poziom usług. Urząd Gminy położony jest w miejscowości Jaraczewo

5.7. Opieka medyczna i socjalna

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy Szydłowo świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Andrzej Stańczak” posiadający placówki w Szydłowie i Jaraczewie. W zakresie opieki szpitalnej mieszkańcy korzystają natomiast z obiektów zlokalizowanych głównie w Pile. Jedynie w mniejszych ośrodkach wiejskich stan opieki medycznej można uznać za utrudniony. Ponadto na terenie gminy znajduje punkt apteczny w Jaraczewie.

Opieką socjalną zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie.

5.8. Oświata i wychowanie

W 2017 roku na terenie gminy Szydłowo funkcjonują dwa zespoły szkół oraz jedna szkoła podstawowa:

- Zespół Szkół im Janusza Korczaka w Szydłowie – obejmuje miejscowości: Szydłowo, Jaraczewo, Dolaszewo, Zawada, Furman, Kotuń, Cyk, Kłoda, Nowy Dwór, Leżenica - Kolonia, Gądek, Leżenica, Pokrzywnica, Róża Wielka, Róża Mała, Różanka, Skrobek;
- Zespół Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta w Starej Łubiance – obejmuje miejscowości: Stara Łubianka, Nowa Łubianka, Tarnowo, Zabrodzie, Czaplino, Płytnica, Krępsko, Dobrzyca;
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Wyzwolenia Ziemi Wałeckiej w Skrzatuszu - obejmuje miejscowości: Skrzatusz, Pluty, Coch, Dąbrowa, Klęśnik, Wildek, Bryś - Folwark.

Tab. 5.8.1. Szkoły podstawowe

Lp.	Miejscowość	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
1.	Szydłowo	11	334
2.	Stara Łubianka	9	151
3.	Skrzatusz	7	48
	Gmina	33	533

Źródła: Urząd Gminy Szydłowo

Tab. 5.8.2. Klasy dotychczasowego gimnazjum

Lp.	Miejscowość	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
1.	Szydłowo	4	82
2.	Stara Łubianka	3	59
	Gmina	7	141

Źródła: Urząd Gminy Szydłowo

Tab. 5.8.3. Przedszkola

Lp.	Miejscowość	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
1.	Szydłowo	7	124
2.	Stara Łubianka	3	65
3.	Skrzatusz	2	30
	Gmina	12	219

Źródła: Urząd Gminy Szydłowo

Tab. 5.8.4. Nauczyciele i obsługa

Lp.	Miejscowość	Nauczyciele		Obsługa	
		Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów
1.	Szydłowo	61	56,26	32	26,88
2.	Stara Łubianka	35	29,53	21	18,62
3.	Skrzatusz	15	15,87	6	5,38
	Gmina	111	101,66	59	50,88

Źródła: Urząd Gminy Szydłowo

Na terenie gminy Szydłowo w zakresie szkolnictwa średniego funkcjonuje Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Starej Łubiance. Liceum Ogólnokształcące, Branżowa Szkoła I Stopnia oddziały specjalne, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy.

5.9. Zróżnicowanie i dostępność usług

Gmina Szydłowo nie dysponuje zbyt dużą ofertą usług, są to głównie usługi podstawowe. Zróżnicowana jest także dostępność do usług. Najwyższy stopień dostępności do usług istnieje na terenie miejscowości Szydłowo, Jaraczewo i Stara Łubianka, w pozostałych ośrodkach osadniczych ogranicza się do możliwości zaspokojenia usług podstawowych.

5.10. Kultura, sport, turystyka i rekreacja

W zakresie działalności kulturalnej główną rolę na terenie Gminy pełni Centrum Upowszechniania Kultury w Szydłowie. Powstało w styczniu 2013 roku na podstawie UCHWAŁY NR XIV/126/12 RADY GMINY SZYDŁOWO z dnia 29 marca 2012 r. Celem priorytetowym jest wielokierunkowa działalność rozwijająca i zaspokajająca potrzeby kulturalne mieszkańców oraz pozwalająca na upowszechnianie i promocję lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Do podstawowych zadań Centrum należy:

- inicjowanie, programowanie i organizowanie działalności kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i towarzyskiej na terenie gminy,
- realizowanie działalności społeczno-kulturalnej wśród dzieci i młodzieży we współdziałaniu ze szkołami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szydłowie i organizacjami młodzieżowymi,
- współdziałanie z innymi instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami w zakresie zaspakajania potrzeb społecznych, kulturalnych i edukacyjnych wspierających rozwój lokalny,
- organizowanie imprez z okazji świąt państwowych, regionalnych i rocznic okolicznościowych,
- prowadzenie bibliotek: Biblioteka Publiczna w Szydłowie oraz filie w Starej Łubiance i Róży Wielkiej. Usługi oferowane przez biblioteki obejmują wypożyczanie książek i czasopism na zewnątrz i na miejscu, popularyzacja książki, informacji, wiedzy i czytelnictwa, organizacja wystaw, konkursów, spotkań z ciekawymi ludźmi, kluby dokumentowanie historii miejscowości. Księgozbiór biblioteki liczy 23448 woluminów, w tym w Szydłowie -6477, w St. Łubiance 12137 wol., w Róży Wlk. 4834 wol.(stan na 31.12.2016 r.)
- prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców gminy.

Centrum Upowszechniania Kultury w Szydłowie koncentruje się głównie na wspieraniu małych form pracy z dziećmi i młodzieżą a także organizacji różnego rodzaju imprez skierowanych do masowego odbiorcy:

- imprezy artystyczne i rozrywkowe – działalność w tym zakresie wiąże się w dużej mierze z rokiem obrzędowym i nawiązuje do dawnych tradycji i zwyczajów. Aktywność z tym związana ma za zadanie kultywowanie w dużej mierze dawnych obyczajów. Najciekawszymi przykładami takich działań jest m.in. Kiermasze bożonarodzeniowe i wielkanocne, Orszak Trzech Króli, Gminne Święto Plonów i Powiatowy Konkurs na Lampę Roratnią,
- duże znaczenie mają również imprezy o charakterze rozrywkowym, które mają za zadanie integrację społeczności lokalnej. W programie oprócz prezentacji lokalnych zespołów znajdują się zespoły występujące gościnnie . Wśród tych działań można wymienić m.in. festyn „Święto Ryby i Wody” w Tarnowie, zabawy taneczne przy muzyce, Gminny Konkurs Piosenki, Powiatowy Konkurs Poezji Śpiewanej itp.
- przedsięwzięcia w zakresie popularyzacji kultury – działalność w zakresie popularyzacji kultury wiąże się m.in. z organizacją wystaw lokalnych artystów, konkursów plastycznych, przeglądów twórczości, spektakli teatralnych, akademii środowiskowych, uroczystości patriotycznych,
- zajęcia warsztatowe – prowadzone są warsztaty rękodzieła np.: warsztaty ozdób bożonarodzeniowych, warsztaty zdobienia jaj wielkanocnych, warsztaty kulinarne, warsztaty bibułkarskie, kursy tańca towarzyskiego.

- organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i letnich wakacji, przedsięwzięcia edukacyjne.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące obiekty sportowe:

- hala sportowa w Zespole Szkół w Starej Łubiance
- hala sportowa w Zespole Szkół w Szydłowie
- boisko sportowe w Szydłowie, Starej Łubiance, Krępku, Leżenicy i Zawadzie
- boisko orlik w Kotuniu

Place zabaw dla dzieci funkcjonują w Szydłowie, Nowym Dworze, Skrzatuszu, Cochu, Dobrzycy, Kotuniu, Pokrzywnicy, Róży Wielkiej, Róży Małej, Gądku, Zawadzie, Starej Łubiance, Dolaszewie, Jaraczewie, Leżenicy, Leżenicy – Kolonia, Tarnowie, Kłodzie i Krępku.

Siłownie zewnętrzne funkcjonują w Starej Łubiance, Krępku, Dobrzycy, Nowym Dworze, Jaraczewie, Dolaszewie, Gądku i Kotuniu.

Turystyka i rekreacja stanowią dynamicznie rozwijającą się funkcję w gminie. Funkcja ta winna stać się jedną z priorytetowych nie tylko dla władz jako źródła rozwoju gminy, ale przede wszystkim dla mieszkańców, jako ich źródła utrzymania. Warunki przyrodnicze gminy, a mianowicie liczne rzeki i jeziora, urozmaicona rzeźba terenu i duże kompleksy leśne oraz zadawalający stan środowiska naturalnego sprawiają, że gmina stanowi atrakcyjny rejon dla pełnienia funkcji turystyczno-wypoczynkowej.

Podstawą istnienia funkcji turystyczno-wypoczynkowej są rzeki. Wody powierzchniowe stanowią najbardziej atrakcyjny komponent środowiska naturalnego na terenie gminy. Drugim w hierarchii atrakcyjności komponentem środowiska przyrodniczego jest szata roślinna, a konkretniej lasy, mające relatywnie mniejszą gamę oddziaływań na człowieka od wód powierzchniowych. Trzecim wysoko punktowanym walorem jest zróżnicowanie rzeźby terenu.

W gminnej ewidencji innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie oraz pól biwakowych na terenie Gminy Szydłowo ujętych jest 10 obiektów prowadzących działalność noclegową z 72 miejscami noclegowymi, oraz ponad 150 stanowisk dla namiotów.

Przez południowe i północne obrzeża gminy przebiegają odcinki międzyregionalnych tras rowerowych. Stwarza to możliwości wyznaczenia atrakcyjnych turystycznie gminnych ścieżek rowerowych, przewijających trasy główne:

- Międzynarodowa Trasa Rowerowa Euro-Route R-1 już oznakowana w terenie, – stanowi powiązanie krajów Europy Zachodniej (Francja -Holandia -Belgia - Niemcy) z Kaliningradem i Sankt Petersburgiem w Rosji. W południowym obszarze gminy trasa przebiega śladem dróg powiatowych łączących Trzciankę z Piłą na trasie Łomnica - Kępa -Stobno -Kotuń. M
- Międzyregionalna Trasa Rowerowa R-2 z Krzyża przez Wałcz i Złotów nad- Zalew Koronowski, stanowi uzupełnienie Międzynarodowego Hanzeatyckiego Traktu Rowerowego i przebiega w północnym obszarze gminy, w sąsiedztwie osady Zabrodzie śladem nasypu kolejowego nieistniejącej linii kolejowej Wałcz -Złotów.

W pasie drogi wojewódzkiej nr 178, która zajmuje zachodnie obszary gminy, wyznaczono przebieg międzygminnej ścieżki rowerowej z Trzcianki przez Gostomię do Tucznia jako efekt uzgodnień zachodnich gmin byłego województwa pilskiego

Gmina planuje budowę ścieżek rowerowych na terenie gminy na następujących odcinkach m.in.: Dobrzyca – Piła, Stara Łubianka – Piła, Dolaszewo – Szydłowo, Piła – Kotuń, Cyk – Dolaszewo, Pokrzywnica – Szydłowo i Szydłowo – Skrzatusz.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenie powodziowe

Dla rzeki Gwdy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził mapy

zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego. Na mapach zostały przedstawione m.in. „obszary szczególnego zagrożenia powodzią”, zdefiniowane w art. 9 ust. 1 pkt 6c) ustawy Prawo wodne tj.:

- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- ✓ Na terenie Gminy występują również obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Na obszarach tych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych. Tylko Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym oraz nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód, w przypadku wystąpienia powodzi, może zwolnić od zakazów.

W pozostałych obszarach retencja naturalna i urządzenia piętrzące zapobiegają zagrożeniom powodziowym. W odległości 50m od budowli hydrotechnicznych obowiązują specjalne regulacje prawa wodnego.

6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

W województwie wielkopolskim obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych ustalono na podstawie rejestrów starostw powiatowych dotyczących terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Starostwo Powiatowe w Pile nie posiada „Rejestru terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi”. Na obszarze gminy nie powinny zatem występować zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości osuwania się mas ziemnych.

6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Szydłowo odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Pile. W Szydłowie znajduje się posterunek policji.

W gminie istnieją jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej typu S w : Szydłowie, Starej Łubiance, Skrzatuszu, Róży Wielkiej i Pokrzywnicy. Jednostki w Szydłowie i Starej Łubiance funkcjonują w Krajowym Systemie Ratowniczo- Gaśniczym. Wszystkie wymienione jednostki OSP spełniają normatywy pod względem sprzętowym jak również zapleczka socjalnego.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy Szydłowo

Potrzeby rozwoju gminy uwidaczniają między innymi wnioski mieszkańców do niniejszego studium, z których wynika, że najpilniejszymi potrzebami w gminie są:

- przeznaczenia terenów na zabudowę mieszkaniową,
- przeznaczenia terenów na zabudowę rekreacji indywidualnej,
- przeznaczenia terenów na zabudowę usługową,
- przeznaczenia terenów na zabudowę produkcyjną,
- rozbudowy i modernizacji systemów infrastruktury.

Poza powyższymi do potrzeb rozwoju gminy należy zaliczyć:

- usprawnienie i modernizację systemu komunikacyjnego,
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- preferowanie rozwoju nowoczesnych technologii ochrony środowiska,
- wyznaczenie i zagospodarowanie miejsc do wypoczynku i rekreacji,
- uporządkowanie zieleni,
- propagowania rolnictwa proekologicznego,
- ochronę gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych przed ruralizacją,
- wykorzystanie potencjału środowiska przyrodniczego,
- adaptację rozproszoną zabudowę zagrodową,
- ochronę przed zabudową dolin i korytarzy ekologicznych,

- rozwój sieci szlaków turystycznych.
- Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:
- wykorzystanie środków Unii Europejskiej,
  - rozwój usług jako konsekwencja wzrostu dochodów ludności,
  - rosnący popyt na działki pod budownictwo mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, rekreacji indywidualnej, produkcyjne i usługowe,
  - wykorzystanie dogodnego połączenia komunikacyjnego z dużymi ośrodkami miejskimi.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Według rejestru gruntów ogólna powierzchnia ewidencyjna gminy wynosi 26 245 ha. Struktura własności gruntów na obszarze gminy Szydłowo według grup rejestrowych przedstawia się następująco:

- grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 13 240 ha (49,50%);
- grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste – 169 ha (0,63%);
- grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 638 ha (2,39%);
- grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste – 15 ha (0,06%);
- grunty osób fizycznych – 10 692 ha (39,98%);
- grunty spółdzielni – 478 ha (1,79%);
- grunty kościołów i związków wyznaniowych – 64 ha (0,24%);
- grunty powiatów – 1 ha (0,00%);
- grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 24 (0,09%);
- grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste – 2 (0,01%);
- grunty spółek prawa handlowego – 1 422 ha (5,32%).

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

9.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Szydłowo wyznaczono trzy obszary Natura 2000: Dolina Rurzyca PLH 300017, Puszcza nad Gwdą PLB 300012 i Ostoja Pilska PLH300045.

Dolina Rurzyca PLH 300017

Obszar obejmuje dolinę rzeki Rurzyca, która wypływa z Rezerwatu Diabli Skok, płynie malowniczą, głęboko wcięętą doliną wśród Lasów Wałeckich, po czym wpada do rzeki Gwdy. Jej długość wynosi 25 km. Teren ten stanowi rynna odpływowa dawnych wód lodowcowych wypełniona torfami oraz mułami i piaskami jeziornymi, w której znajduje się sześć jezior polodowcowych połączonych rzeką Rurzycą. Obszar w większości jest porośnięty przez lasy iglaste oraz naturalne lasy mieszane na stromych zboczach doliny, jak i źródłiskowe olszyny. Tylko niewielkie fragmenty obszaru zajęte są przez łąki i inne tereny otwarte.

Obszar wyróżnia się kompleksem unikalnych, doskonale zachowanych źródlisk i torfowisk niskich, wyróżniających się w skali ponadregionalnej bogactwem flory i rzadkich fitocenoz torfotwórczych. Torfowiska nadrzeczne i olszyny źródłiskowe wykształcone są tutaj w klasycznej formie. Jest to najbardziej wartościowy fragment Puszczy nad Gwdą. Na tym obszarze stwierdzono występowanie 10 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących ponad 50% obszaru. Uznano go za najważniejszy dla ochrony priorytetowych siedlisk, występujących

w rozproszeniu, jak: źródłiska wapienne, torfowiska zasadowe, a także zbiorowiska włosieniczników. Występuje tu także bardzo bogate stanowisko lipiennika Loesela. Zagrożenia dla walorów przyrodniczych doliny Rurzyca stanowią może zarastanie torfowisk i łąk wilgotnych, zmiana stosunków wodnych, zabudowa w dolinie rzeki (np. plany budowy niewielkiej elektrowni wodnej, rozbudowa hodowli ryb łososiowatych tzw. pstrągarni), intensyfikacja gospodarki leśnej. Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczące różnych fragmentów doliny rzecznej powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000. Górna część doliny Rurzyca jest chroniona jako rezerwat przyrody Diabli Skok, niżej położone części doliny objęto w 2005 roku ochroną, jako rezerwat przyrody (typu krajobrazowego) Dolina Rurzyca (554,68 ha z otuliną o powierzchni 538,96 ha) i Wielkopolska Dolina Rurzyca, a od południa obszar zamyka rezerwat przyrody Smolary (143,25 ha, 1990).

Puszcza nad Gwdą PLB 300012

Obszar stanowi rozległy kompleks leśny obejmujący w większości bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin – lasy liściaste i mieszane. Silnie urozmaicona, postglacjalna rzeźba terenu przyczynia się do zróżnicowania siedlisk. Wokół jezior (głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi) o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu ha, utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Jest to również obszar źródliskowy kilku rzek. W obrębie ostoi znajdują się także połacie łąk kośnych, pola orne mają niewielki udział powierzchniowy. Na terenie ostoi zachowały się umocnienia Wału Pomorskiego z lat 1934-1945 (Nadarzyce, Szwecja, Jastrowie) - potencjalne zimowiska nietoperzy.

Zagrożeniem dla obszaru jest osuszanie terenu, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, potencjalna możliwość nadmiernego rozwoju turystyki, zwłaszcza wodnej, niekontrolowany wyręb niektórych starodrzewii i drzew dziuplastych, usuwanie martwego drewna z lasu, znaczne przekształcenia terenu wywołane budową systemów stawów hodowlanych i zagrożenie możliwością rozbudowy istniejących obiektów hydrotechnicznych, techniczna zabudowa brzegów cieków i jezior, budowanie tam i zapór. Zanikanie rolniczego użytkowania ziemi, zanieczyszczenie wód, przede wszystkim pochodzenia rolniczego, zabudowywanie terenów niezabudowywanych, lokalizacja i eksploatacja składowisk odpadów komunalnych, hałas, penetracja ludzi i zwierząt domowych. W granicach obszaru Natura 2000 występują rezerваты przyrody: Golcove Bagno (123,8 ha), Diabli Stok (11,62 ha), Smolary (143,11 ha), Kuźnik (97,70 ha), Torfowisko Kaczory (32,77 ha), Wielki Betyń (1826,6 ha), Glinki (15,7 ha), a także dwa obszary Chronionego Krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (61000 ha) i Dolina Noteci.

„Ostoja Pilska” PLH300045

Ostoja Pilska chroni zespół najcenniejszych obszarów przyrodniczych położonych w północnej Wielkopolsce, niedaleko Piły, szczególnie bogatych w siedliska Natura 2000. Fizjograficznie obszar ten usytuowany jest w większości w obrębie południowej części mezoregionu Dolina Gwdy, fragmentami wkracza na Równinę Wałecką (na północnym wschodzie), Pojezierze Krajeńskie (na północnym-zachodzie), a w południowej części – w Dolinę Środkowej Noteci. Geomorfologia tego obszaru związana jest głównie z postojem lądolodu w czasie ostatniego zlodowacenia. Ostoja Pilska w całości położona jest na obszarze pomiędzy morenami czołowymi na linii Czarnkowa i Chodzieży na południu, a morenami usytuowanymi pomiędzy Wyrzyskiem, Wysoką, Strącznem i Zawadą. Tym samym zasadniczy rys morfologiczny tego obszaru rozpoczął kształtowanie się ok. 17,7 tys. lat temu. Większość położonych w Ostoi jezior jest pochodzenia rynnowego i wytopiskowego, a proces wytapiania się brył martwego lodu, konserwujących obydwie typy form, najwcześniej rozpoczął się nie wcześniej niż ok. 14,5 tys. lat temu. Równiny akumulacji biogenicznej towarzyszące jeziorom, bądź też w całości obejmujące dawne misy jeziorne, obecnie są najczęściej zajęte przez ekstensywnie użytkowane łąki, torfowiska mszarne lub niskie. Wytworzone pokłady

torfów sięgają często do 3-4 m p.p.t., a podścielające je gytie osiągają miąższość nawet kilkunastu metrów. Cechą ostoi Pilskiej jest duża zmienność typologiczna siedlisk hydrogenicznych, zwłaszcza jezior ramienicowych i dystroficznych) i torfowisk (przejściowych i wysokich), siedlisk lasów łągowych usytuowanych w dolinach strumieni oraz siedlisk towarzyszących dużej rzece nizinnej – Gwdzie. Całości dopełniają ubogie bory skupione głównie na obszarze śródlądowego pola wydmowego położonego na południowy-zachód od Piły oraz nieco żyźniejsze typy lasów, w tym kwaśne dąbrowy i buczyny, także bory i lasy bagienne.

Ostoja Pilska składa się z dziewięciu obszarów usytuowanych wokół Piły:

- Rynna Jezior Kuźnickich,
- Rynna jezior Okoniowe – Płotki – Jeleniowe – Bagienne,
- Łęgi i grądy nad Gwdą poniżej Dobrzycy,
- Obszar pomiędzy Jeziorem Wapińskim i jeziorem Kleszczynek, a Jeziorem Czarnym k. Jeziorek,
- Rezerwat Torfowisko Kaczory oraz Jezioro Czarne k. Kaczor,
- Meandry i starorzecza Gwdy poniżej Motylewa,
- Obszar wydm śródlądowych i Jezioro Leśne (Stobieńskie),
- Kwaśne dąbrowy Zawada-Koszyce,
- Kwaśne dąbrowy i grądy w Kalinie.

W granicach gminy zlokalizowane są cztery fragmenty obszaru Natura 2000 „Ostoja Pilska”: Rynna Jezior Kuźnickich, Łęgi i grądy nad Gwdą poniżej Dobrzycy, Obszar wydm śródlądowych i Jezioro Leśne (Stobieńskie) oraz Kwaśne dąbrowy Zawada-Koszyce.

Podstawowym zagrożeniem dla walorów przyrodniczych siedlisk hydrogenicznych obszaru jest wzrost trofii jezior wywołany w znacznym stopniu niewłaściwą gospodarką wędkarsko-rybacką. Większość jezior charakteryzuje się dominacją ryb karpiowatych nad rybami drapieżnymi, co sprzyja rozwojowi fitoplanktonu i prowadzi między innymi do ograniczenia siedlisk ramienic. Drobne zbiorniki wodne na obszarach leśnych są zwykle przy tym intensywnie wykorzystywane wędkarsko (zarybiane m.in. karpem *Cyprinus carpio*, także wapnowane), co prowadzi do zaburzenia funkcjonowania tych ekosystemów, procesu często niemożliwego do zahamowania. Konieczny jest monitoring składu i struktury ichtiofauny jezior ramienicowych i dystroficznych i przebudowa ich rybostanu w kierunku dominacji ryb drapieżnych (konieczne zarybienia rybami drapieżnymi i/lub odłów ryb karpiowatych). Należy przy tym wprowadzić zakaz stosowania zanęt i wprowadzania obcych gatunków ryb. Stosunkowo wysoką trofię posiada także rzeka Gwda. Jej stan sanitarny również nie jest zadowalający. Tym samym uregulowania wymaga gospodarka wodno-ściekowa w zlewni rzeki. Rzeka Gwda poniżej Motylewa stanowiła w przeszłości ważne siedlisko wielu cennych gatunków ryb reofilnych. Obecnie populacje ryb reofilnych wykazują znaczące spadki liczebności, w niektórych przypadkach do zaniku włącznie. Poważnym zagrożeniem jest postępująca rozbudowa sieci elektrowni wodnych w całym dorzeczu Gwdy i związane z tym powstawanie spiętrzeń. Postępowanie takie ogranicza ciągłość ekologiczną rzeki i stanowi zagrożenie dla rozwoju ichtiofauny. Postuluje się wprowadzenie zakazu powstawania nowych elektrowni wodnych poza historycznymi miejscami, a istniejące muszą zostać wyposażone w profesjonalne przepławki z rozbudowanymi korytami o zmiennym przepływie wody. Istotnym zagrożeniem jest obserwowany w ekosystemach hydrogenicznych spadek poziomu lustra wody powierzchniowej i gruntowej (zwłaszcza w drobnych jeziorach i torfowiskach), wywołany zarówno czynnikami regionalnymi, jak i globalnymi. Istotne jest zachowanie warunków hydrologicznych i poprawa uwodnienia ich zlewni poprzez inwestycje w małą retencję (rozumianą jako podnoszenie poziomu lustra wody w drobnych ciekach i rowach i opóźnianie jej odpływu). W ekosystemach leśnych istotnym zagrożeniem jest spontaniczne pojawianie się, a czasami świadome wprowadzanie, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków roślin, w tym gatunków drzewiastych (np. dąb czerwony *Quercus rubra*, olsza szara *Alnus incana*, świerk *Picea abies*). Niektóre z nich wykazują silne tendencje do ekspansji, co stanowić może poważne zagrożenie dla rodzimej roślinności.

W związku z ideą sieci Natura 2000 w przypadku przeznaczenia nowych terenów

pod lokalizację inwestycji o znaczącym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze obszar gminy należy rozpatrywać szerzej, aniżeli w ujęciu lokalizacji konkretnych terenów w granicach obszarów chronionych. Konieczna wydaje się także ocena potencjalnego oddziaływania na obszary otaczające gminę.

9.2. Obszar chronionego krajobrazu

Północno-wschodnia część gminy oraz fragment wzgórz moreny czołowej w rejonie Dolaszewa i Zawady położona jest w granicach obszarów chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Rzeki Gwdy”.

Obszar Chronionego Krajobrazu został wyznaczony uchwałą Nr IX/6/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11, poz. 95) oraz podtrzymany rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13, poz. 83). W sprawie ww. obszaru chronionego krajobrazu Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Nr 212/2006 z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” (Dz. U. Woj. Wlkp. Nr 201, poz. 4770), jednak wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 r. (sygnatura akt IV SA/Po 709/10) stwierdzono nieważność ww. rozporządzenia.

Obszar obejmuje powierzchnię 58 375 ha, położony jest na terenie powiatu złotowskiego w gminach: Jastrowie, Lipka, Złotów, Tarnówka, Krajenka oraz na terenie powiatu pilskiego w gminach: Kaczory, Szydłowo i Piła. Obejmuje północno-zachodnią część gminy Szydłowo oraz fragment moreny czołowej w rejonie Dolaszewo i Zawady.

Przedmiot i cele ochrony zostały określone w poszczególnych grupach ustaleń:

1. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku, tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia,
- zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych oraz tworzenie stref ekotonowych z tych gatunków,
- pozostawienie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych, aż do całkowitego ich rozkładu,
- zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych,
- utrzymywanie i zachowanie leśnych korytarzy ekologicznych umożliwiających migracje i przemieszczanie zwierząt;

2. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:

- przeciwdziałanie sukcesji polegającej na zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez wypas lub koszenie oraz propagowanie ekstensywnego użytkowania łąkowego i pastwiskowego z pozostawieniem kęp drzew i krzewów,
- propagowanie działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych, gospodarstw prowadzących produkcję pastwiskową, hodowlę lokalnych ras zwierząt i upraw starych odmian drzew i krzewów owocowych,
- ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez utrzymanie istniejących zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- utrzymywanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień oraz oczek wodnych,
- wykonywanie prac melioracyjnych w ramach racjonalnej gospodarki rolnej z zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodnych i błotnych oraz obszarów źródliskowych.

3. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- zachowanie i ochrona wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,
- utrzymanie naturalnych procesów kształtowania koryt rzek i starorzeczy poprzez naturalne wylewy oraz w miarę możliwości pozostawianie przewróconych drzew w korytach rzek,
- utrzymanie meandrów na istniejących ciekach,
- zapewnienie swobodnej migracji ryb w ciekach poprzez budowę przepławek na budowłach piętrzących,
- promowanie gatunków ryb o lokalnym pochodzeniu,
- zachowanie korytarzy ekologicznych opartych na ekosystemach wodnych,
- poprzedzanie tworzenia nowych zbiorników wodnych wykonaniem analizy wpływu na warunki przyrodnicze.

Obszar Chronionego Krajobrazu położony w gminie Szydłowo stanowi fragment całości tej formy ochrony. W jego obrębie położone są doliny rzek składające się na zlewnię Gwdy. Tereny chronione w ramach obszaru ze względu na specyfikę ukształtowania i specyficzny typ wód związanych z głębokimi, zimnymi jeziorami, a także rzekami o szybkim i dobrze natlenionym nurcie są po części zbliżone do fauny terenów podgórskich. Na tą specyfikę składają się organizmy wodne – bezkręgowce i ryby oraz niektóre gatunki ptaków. Pod względem florystycznym, ekosystemów, układu przestrzennego i roli w krajobrazie walory obszaru można ocenić jako lokalne. Pod względem faunistycznym walory ocenione są jako regionalne.

Wśród gatunków objętych ochroną w ramach Dyrektywy siedliskowej wyróżnić można występujące w kwaśnej buczynie i kwaśnej dąbrowie, lasach grądowych, torfowiskach przejściowych i trzęsawiskach okazy: rzekotka drzewna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorowa, grzebiuszka, wydra i bóbr. W ramach Dyrektywy ptasiej ochronie podlega: bąk, bielik, błotniak stawowy, derkacz, dzięcioł czarny, żuraw, muchołówka mała. Na podstawie Konwencji Berneńskiej ochroną objęto trzaskę zwyczajną, grzebiuszkę, ropuchę szarą, rzekotkę, padalca, jaszczurkę żyworodną, zaskrońca i najprawdopodobniej żółwia błotnego, perkozka i perkozka dwuczubego, bąka, tracza nurogęsia, gągoła, bielika, błotniaka stawowego, wodnika, żurawia, siniaka, dzięcioła czarnego, muchołówkę małą, być może także derkacza, wąsatkę, a także bobra i wydrę, sieję i sielawę. Obiekt nie jest i nie projektu się objęcia go Konwencją Ramsarską.

Podstawowym zagrożeniem dla obszaru jest nadmierna presja turystyczna, eutrofizacja wody, wycinka drzew na brzegu i w strefie brzegowej, a także przekształcenia terenów związanych z rozwojem gospodarczym i turystycznym, kłusownictwo, pożary i zanieczyszczenie wód. Przestrzegając ustaleń zawartych w ww. rozporządzeniu nie spowoduje się zagrożeń dla atrakcyjności krajobrazu.

9.3. Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Szydłowo zlokalizowane są trzy rezerваты przyrody: rezerwat krajobrazowy „Kuźnik”, rezerwat torfowiskowy „Smolary” oraz rezerwat krajobrazowy „Wielkopolska Dolina Rurzyca”.

- a) „Smolary” – Nr rej. woj. 15/24, o pow. 143,11 ha, podstawa prawna: Monitor Polski Nr 48/366 z 1990 r.
Jest to rezerwat torfowiskowy. Przedmiotem ochrony jest naturalna roślinność torfowiskowa mechowisk, obfitująca w rzadkie gatunki mszaków (Nadleśnictwo Dobrzyca).
- b) „Kuźnik” – Nr rej. woj. 2/4, o pow. 96,0 ha, podstawa prawna: Monitor Polski Nr 95/506 z 1959 r.
Jest to rezerwat krajobrazowy. W granicach gminy Szydłowo znajduje się tylko niewielki jego fragment (północna część). Przedmiotem ochrony jest leśno-jeziorny krajobraz dwóch rynien jeziornych o zróżnicowanej roślinności (Nadleśnictwo Zdrojowa Góra). Rezerwat posiada sporządzony i przyjęty przez Wojewodę Wielkopolskiego plan ochrony ogłoszony rozporządzeniem Nr 151/2006

Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnik” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 119 poz. 2941).

- c) „Wielkopolska Dolina Rurzyca” – rezerwat krajobrazowy o łącznej powierzchni 896,06 ha utworzony na mocy Rozporządzenia nr 30/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 listopada 2008r w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 206, poz. 3351). W gminie Szydłowo położony jest tylko niewielki fragment tego rezerwatu w sąsiedztwie rezerwatu „Smolary” (południowa jego część). Przedmiotem ochrony w tym rezerwacie jest ciąg jezior rynnowych połączonych rzeką – 21 km długości, od Szwecji do Płytnicy. Występują w nim 23 gatunki roślin chronionych.

Umocowaniem ww. rezerwatów w prawie międzynarodowym jest włączenie ich obszarów w europejską sieć Natura 2000 w granicach „Puszczy nad Gwdą” PLB 300012.

Zagrożeniem dla rezerwatów przyrody jest brak przestrzegania obowiązujących w nich zakazów.

9.4. Obszar przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa”

Rada Gminy Szydłowo ustanowiła zespół przyrodniczo-krajobrazowy pod nazwą „Góra Dąbrowa”, który zajmuje w gminie Szydłowo obszar o powierzchni 170,93 ha. Zespół został ustanowiony w celu ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego, zachowania walorów historycznych, widokowych, przyrodniczych i estetycznych, zapobiegania trwałym zniekształceniom i zmianom ukształtowania powierzchni ziemi, zachowaniu rolniczo-leśnego charakteru obszaru przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju funkcji pielgrzymkowych i turystycznych.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa” obejmuje działki:

- w obrębie geodezyjnym Nr 72 - Skrzatusz – działki nr 401, 402, 403, 404, 405, 440, 441, 442, 447, 399/1, 399/2, 400/1, 400/3, 400/4, 406/2, 407/1, 407/5, 445/1, 446/2, 446/3, 446/4;
- w obrębie geodezyjnym Nr 69 – Zawada – działki nr 8220/5;
- w obrębie geodezyjnym Nr 73 – Jaraczewo – działki nr 1, 8184, 17/1, 286/1, 286/4, 8182, 8183/2, 8183/3.

Nad ww. zespołem nadzór sprawuje Wójt Gminy. Na ww. działkach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ustanowiono następujące zakazy:

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształconych rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- likwidowania i zasypywania naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- wydobywania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oprócz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną leśną i łowiecką.

Zakazy te nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody w uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę przyrody,
- realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody,
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa kraju,
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

9.5. Pomniki przyrody

Zagrożeniem dla pomników przyrody może być nie przestrzeganie ustaleń zawartych w decyzjach, zarządzeniach i rozporządzeniach o uznaniu za pomniki przyrody, a także czynniki naturalne, głównie silne wiatry.

Tab. 9.5.1. Pomniki przyrody

Lp.	Nr rej. woj.	Położenie	Opis obiektu chronionego	Decyzja o poddaniu pod ochronę	Własność	Zarząd
1.	309	m. Kotuń na działce Nr 52, obr. Kotuń	Sosna pospolita, o obw. 292 cm, wys. 17 m, kor. 6 m,	Dec. Nr 97/81 z dnia 30.12.81r. Dz. Urz. W. Pil. Nr 13, poz. 48	prywatna	Henryk Suchocki zam. Kotuń 27
2.	321	m. Róża Mała Obok zabudowań F. Karczewskiego	Dąb szypułkowy, o obw. 428 cm, wys. 18 m, kor. 23 m.	Dec. Nr 41/82 z dnia 18.02.82 r. Dz. Urz. WRN Nr 3 , poz. 5	prywatna	Feliks Karczewski Róża Mała
3.	325	L-ctwo Łubianka Oddz. 130b	Dąb bezszypułkowy, o obw. 385 cm, wys. 18 m, kor. 23 m, drzewo martwe	Dec. Nr 66/82 Woj. Pil. 13.05.82 r. Dz. Urz. WRN Nr 10, poz. 27	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra
4.	350	m. Skrzatusz obok kościoła.	2 lipy drobnolistne, o obw. 510 cm 411 cm, wys. 26, 28 m, kor. 20 m.	Dec. Nr 113/82 Woj. Pil. 19.08.1982 r. Dz. Urz. WRN Nr 13 poz. 39	Kościół Rzymsko. - Katolicki	Parafia Rzym.-Katol. w Skrzatuszu
5.	356	m. Kotuń przed dworem - Zakład Rolny PGR	1 dąb szypułkowy, o obw. 695 cm, wys. 25 m, kor. 25 m.	Dec. Woj. Pil. Nr 125/82 29.09.1982 r. Dz. Urz. WRN Nr 13, poz. 39		AWRSP (PPGR w Jaraczewie ZR Kotuń)
6.	378	m. Skrzatusz obok drogi do Gorzowa Wlkp. w polu na dz. Nr 421-1	Lipa drobnolistna, o obw. 455 cm, wys. 17 m, kor. 15 m,	Zarz. Nr 82 Woj. Pil. z dnia 27.12.1984 r. Dz. Urz. Nr 9, poz. 127, 1984r.	prywatna	Zbigniew Nowak Skrzatusz
7.	379	L-ctwo Koszyce Oddz. 290i	Dąb szypułkowy, o obw. 334 cm, wys.25 m, kor. 19 m w drzewostanie.	j. w.	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra
8.	380	L-ctwo Koszyce Oddz. 290c	Modrzew europejski, o obw. 290 cm, wys. 34 m, kor. 18 m, w drzewostanie.	Zarz. Nr 82 Woj. Pil. z dnia 27.12 1984 r. Dz. Urz. Nr9, poz. 127 .	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra
9.	381	L-ctwo Koszyce Oddz. 290n	7 dębów szypułkowych, o obw. od 250 cm do 360 cm, wys. 27 m, kor. 16 m, w drzewostanie mieszanym z przewagą sosny.	j. w.	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra
10.	467	m. Tarnowo przy dawnej drodze wjazdowej do dworu	2 dęby szypułkowe, o obw. 320 cm i 360 cm, wys. 17 m, kor. 17 m.	Zarządzenie Nr 32 Woj. Pil. zdn. 29.12.1986 r. Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 11, poz. 118.	Mienie komunalne	Urząd Gminy Szydłowo
11.	468	m. Tarnowo, nad rzeką Dobrzycą obok zabudowań gospodarczych	Grupa drzew: dwa dęby szypułkowe, o obw. 330 cm i 345 cm, wys. 20 m, kor. 18, 20 m, dwa buki pospolite, o obw. 276 cm, i 325 cm, wys. 21 m, kor. 20, 25 m.	j. w.	prywatna	Czesław Przydacz Tarnowo

12.	490	m. Stara Łubianka w parku i na boisku sportowym	Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe, o obw. 245, 250, 360 cm, wys. 25, 18, 19 cm, kor. 16, 14, 15 m. 1 lipa drobnolistna o obw. 300 cm,	Rozp. Nr 3/96 Woj. Pil. z dnia 5.06.1996 r. Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 18, poz. 125.	Skarb Państwa	WODR Stara Łubianka
13.	491	m. Kłoda pastwisko w pobliżu mostu na rzece Krępiczy działka nr 111	Grupa drzew: 7 buków zwyczajnych, o obw. od 345 do 450 cm, wys. 19 m, kor. przeciętnie 10 m.	j. w.	prywatna	Hipolit Cwiek
14.	513	m. Dobrzyca	2 buki zwyczajne o obw. 206 cm i 254 cm, wys. 19 i 18 m, lipa szerokolistna o obw. 370 cm, wys. 29 m, 5 świerków pospolitych, o obw. od 200 do 290 cm, wys. 23 m do 28 m,	Zarządź. Nr 28/90 Woj. Pil. z dnia 25.05.1990 r.	Skarb Państwa	-
15.	514	m. Nowy Dwór dawny cmentarz ewangelicki	Cyprysyk Lawsona, o obw. 122 cm, wys. 22 m, kor. 13 m,	J. w.	Mienie komunalne	Urząd Gminy Szydłowo
16.	515	m. Nowy Dwór	Cyprysyk Lawsona, o obw. 75 cm, wys. 19 m, kor. 10 m.	j. w.	Mienie komunalne	Urząd Gminy Szydłowo
17.	629	m. Krępsko	Grupa drzew (aleja) 19 lip, obw. 139-246 cm, 18 szt. wys. 22 m, kor. 7-21 m, wiek 120 lat, 2 dęby obw. 250 cm, wys. 25 m, kor. 20 -22 m wiek 120 lat.	Rozp. Nr 62/94 Woj. Pil. z dnia 14.10.1994 r.	prywatna	Przedsiębiorstwo „Agricola” w Krępsku
18.	630	Nadleśnictwo o Zdrojowa Góra, L-ctwo Kotuń, oddz. 231w, m. Cyk	Dąb szypułkowy, o obw. 390 cm, wys. 21 m, kor. 27 m, wiek 250 lat. (drzewo nie istnieje)	j. w.	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra
19.	631	m. Cyk, przy bramie wjazdowej na posesji p. J. Bąka.	Dąb szypułkowy, obw. 430 cm, wys. 20 m, kor. 14 m,	j. w.	prywatna	p. Janusz Bąk
20.	632	m. Skrobek	Grupa drzew: 2 dęby, obw. 300 i 450 cm, wys. 23 m, kor. 20 - 29 m, wiek 150 i 230 lat, 3 wiązy, obw. 230 - 313 cm, wys. 23 m, kor. 13-15 m, wiek ok. 120 lat.	j. w.	Skarb Państwa	AWRSP Oddział w Pile
21.	633	m. Gądek na terenie b. Gospodarstwa rolnego	Grupa drzew: 2 dęby, obw. 282, 440 cm, wys. 18 m, kor. 17, 18, wiek 150, 200 lat. 1 lipa, obw. 410 cm, wys. 22 m, kor. 23 m, wiek 130 I.	j. w.	Skarb Państwa	Wojewódzki Konserwator Zabytków
22.	634	m. Nowy Dwór przy budynku administr. PGR	Wiąz, obw. 327 cm, wys. 19 m, kor. 16 m, wiek 150 lat.	j. w.	Skarb Państwa	Wojewódzki Konserwator Zabytków
25.	16	m. Nowy Dwór	drzewa: 2 zrosnięte buki o łącznym obw. 5,10 m rosnące samotnie na polu w dawnym PGRze	Orzeczenie Nr 66 z dnia 15.05.1956 r. PWRN w Koszalinie	państwowa	AWRSP (ZP PGR w Pile PGR Nowy Dwór)

9.6. Projektowany Park Krajobrazowy

Projektowany Wałęcki Park Krajobrazowy będzie obejmował ochroną północną część gminy Szydłowo (generalnie teren położony w rozwidleniu rzek Gwdy i dalej Rurzyca oraz Piławy i dalej Dobrzyca). Teren ten wyróżnia się elementami przyrodniczymi i historycznymi, związanymi z walkami o przełamanie umocnień Wału Pomorskiego. Założenie powołania Wałęckiego Parku Krajobrazowego, którego fragmenty mają obejmować północną część gminy Szydłowo, w świetle włączenia tego terenu w europejską sieć Natura 2000 można uznać za zadanie wtórne.

9.7. Inne obiekty cenne przyrodniczo

Korytarze ekologiczne

Role korytarzy ekologicznych spełniają na obszarze gminy przede wszystkim ciekami wodne. Zapewniają one migrację fauny (bezkęgowce wodne, ichtiofauna, herpetofauna i awifauna), a tym samym przepływ genów między obiektami i obszarami chronionymi. Rzeczniczymi korytarzami ekologicznymi w gminie Szydłowo są: Dobrzyca, Piława, Rurzyca.

W odniesieniu do tych korytarzy ekologicznych należy przypisać zalecenia mające na celu zachowanie istniejącego stanu i poprawy w przyszłości poprzez: zakaz wycinania zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów cieków, wszelkie prace hydrotechniczne i inne mogące wpływać na ciekami wodnymi winny uzyskać akceptację Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

W gminie Szydłowo można wyróżnić dwa główne rodzaje barier ekologicznych, które utrudniają naturalne połączenia siedlisk zwierząt i drogi ich migracji w obrębie obszarów cennych przyrodniczo lub stanowią zagrożenie dla otaczającego środowiska. Są to: drogowe szlaki komunikacyjne (szczególnie drogi nr 10 i 11 o dużym natężeniu ruchu) budowle hydrotechniczne na ciekach (np. elektrownie wodne bez przepławek, progi piętrzące).

Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Płytnica w leśnictwie Krępsko zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Uroczysko Krępsko” w oddziale 278d o powierzchni 2,25 ha. Ponadto Rada Gminy Szydłowo w 2012 r. ustanowiła użytek ekologiczny pod nazwą „Różewskie Łozowisko”, zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Róża Wielka, zajmujący powierzchnię 1,10 ha. W roku 2012 Rada Gminy Szydłowo ustanowiła również użytek ekologiczny „Szuwar śródpołny” na terenie Nadleśnictwa Trzcianka o powierzchni 0,68 ha.

Lasy ochronne

Zarządzeniem Nr 100 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Płytnicy uznano:

- w Obrębie Dobrzyca: lasy wodochronne w oddziałach: 74, 80, 87, 92, 100, 321, 324, 331, 333, 334 (laso położone w sąsiedztwie Rurzyca, Piławy i Dobrzyca);
- w Obrębie Płytnica: lasy wodochronne w oddziałach: 267, 268, 269, 275, 279, 281 (laso położone w sąsiedztwie Rurzyca i Gwdy).

Zarządzeniem Nr 197 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za ochronne lasów nadleśnictwa Zdrojowa Góra uznano:

- w Obrębie Piła: lasy w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców – obejmują wszystkie oddziały tego obręby na terenie gminy Szydłowo;
- w Obrębie Skórka:
  1. lasy glebochronne w oddziałach 124, 140,

2. lasy wodochronne w oddziałach 56, 70, 90, 106A,
  3. lasy w granicach administracyjnych miast i w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących powyżej 50 tys. mieszkańców – obejmują wszystkie oddziały tego obręby na terenie gminy Szydłowo;
- w obrębie Zdrojowa Góra:
1. lasy glebochronne w oddziałach: 42, 52, 53, 65, 77, 103, 136, 137, 160,
  2. lasy wodochronne w oddziałach: 1, 2, 3, 9, 13, 21, 24, 37, 38, 47, 48, 58, 62, 70, 72, 73, 96, 97, 155A, 186, 211, 212, 213,
  3. lasy stanowiące drzewostany nasienne o powierzchni łącznej ok. 23 ha w oddziałach: 49, 77, 103,
  4. lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej o powierzchni łącznej ok. 20 ha w oddziale 38,
  5. lasy w granicach administracyjnych miast i w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących powyżej 50 tys. mieszkańców w oddziałach 1-85, 96-154, 154A, 155-181, 185-190, 194-225.

Aktualnie obowiązuje decyzja nr DL-lpn-612-21/53863/11/JŁ z dnia 5 grudnia 2011 r., która zaktualizowała zasięg położenia lasów ochronnych zgodnie ze stanem faktycznym na gruncie. Szczegółową powierzchnię lasów ochronnych określa plan urządzenia lasów dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na lata 2012 – 2021.

Zarządzeniem Nr 79 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 sierpnia 1994 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Biała uznano:

- w obrębie Biała: lasy w granicach administracyjnych miast i w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących powyżej 50 tys. mieszkańców w oddziałach znajdujących się na południe od wsi Pokrzywnica;
- w obrębie Trzcinnio: lasy glebochronne w oddziałach: 257-261.

Szczegółową powierzchnię lasów ochronnych określa plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Biała na okres od 1.01.1994 r. do 31.12.2003 r. Zagrożeniem dla lasów ochronnych mogą być zanieczyszczenia powietrza, powodujące między innymi kwaśne deszcze oraz gradacje szkodników pierwotnych i wtórnych.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Szydłowo nie wyznaczono obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych. Niemniej potencjalne zagrożenie takim zjawiskiem może mieć miejsce w okolicach Gładyszewa – w rejonie ul. Agatowej i Kamiennej – ze względu na duże deniwelacje terenu.

Ponadto analiza zagadnienia wykazuje zagrożenie wystąpienia zjawiska osuwisk mas ziemnych na terenach gminy Szydłowo z uwagi na lokalizację na jej obszarze eksploatowanych i wyłączonych z eksploatacji złóż kopalin. Powyższa sytuacja powoduje potencjalną możliwość wystąpienia miejscowych osuwisk gruntowych np. ze skarp wyrobisk odkrywkowych.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

11.1. Udokumentowane złoża kopalin

Gmina Szydłowo jest zasobna w surowce mineralne, głównie w kruszywa naturalne.

Tab. 11.1.1. Zestawienie udokumentowanych złóż surowców na terenie gminy Szydłowo

Lp.	Nazwa złoża	Nazwa kopaliny głównej	Nazwa stanu zagospodarowania i informacje dodatkowe
1.	Dąbrowa Góra	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 11,70 ha, Średnia miąższość – 9,40 m.
2.	Dąbrowa Góra I	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 1,94 ha, Średnia miąższość – 10,88 m.
3.	Dąbrowa Góra II	Kruszywa naturalne	Eksploatacja złoża zaniechana, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 1,58 ha, Średnia miąższość – 18,20 m.
4.	Jaraczewo MŁ	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo Powierzchnia złoża 1,5231 ha Średnia miąższość - 14,4 m.
5.	Dolaszewo	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – soczewkowa, Powierzchnia złoża – 6,70 ha, Średnia miąższość – 6,52 m.
6.	Krępsko I	Kruszywa naturalne	Eksploatacja złoża zaniechana, Powierzchnia złoża – 4,52 ha, Średnia miąższość – 6,10 m.
7.	Krępsko Północ	Kruszywa naturalne	Eksploatacja złoża zaniechana, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 2,04 ha, Średnia miąższość – 3,20 m.
8.	Krępsko	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Powierzchnia złoża - 1,99 ha, Średnia miąższość - 3,0 m.
9.	Krępsko TM	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Powierzchnia złoża - 1,99 ha, Średnia miąższość - 12,1 m.
10.	Krępsko TM II	Kruszywo naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Powierzchnia złoża - 1,95 ha, Średnia miąższość - 11,9 m.
11.	Nowa Łubianka	Kruszywa naturalne	Eksploatacja złoża zaniechana, Forma złoża – soczewkowa, Powierzchnia złoża – 3,20 ha, Średnia miąższość – 9,80 m.
12.	Nowy Dwór	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane wstępnie, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 27,60 ha, Średnia miąższość – 13,20 m.
13.	Róża Wielka	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 6,60 ha, Średnia miąższość – 4,60 m.
14.	Róża Wielka - RT	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 29,16 ha, Średnia miąższość – 6,59 m.
15.	Skrzatusz II	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 6,74 ha, Średnia miąższość – 8,14 m.

16.	Skrzatusz III	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 8,30 ha, Średnia miąższość – 8,08 m.
17.	Skrzatusz dz. 445/1	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 1,07 ha, Średnia miąższość – 9,99 m.
18.	Skrzatusz dz. 406/2	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 1,08 ha, Średnia miąższość – 12,70 m.
19.	Skrzatusz dz. 443, 444	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 1,49 ha, Średnia miąższość – 12,00 m.
20.	Skrzatusz dz. 445/2, cz. dz. 443, 444	Kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane, Powierzchnia złoża – 1,14 ha, Średnia miąższość – 28,75 m.
21.	Tarnowo	Kruszywa naturalne	Eksploatacja złoża zaniechana, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 5,70 ha, Średnia miąższość – 2,90 m.
22.	Zawada I	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo, Forma złoża – pokładowa, Powierzchnia złoża – 11,55 ha, Średnia miąższość – 8,71 m.

Zródło: Państwowy Instytut Geologiczny, 2018.

11.2. Główne zbiorniki wód podziemnych

Gmina Szydłowo położona jest w obrębie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych tj. GZWP 125 (czwartorzędowego) - Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła oraz GZWP 127 (trzeciorzędowego) - Subzbiornik Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie. W północno - wschodniej części gminy (rejon miejscowości Krępsko) pierwszym poziomem wodonośnym o charakterze użytkowym jest poziom trzeciorzędowy, zalegający na głębokości od ok. 36 m ppt do ok. 86 m ppt. Jest on oddzielony od powierzchni terenu warstwami utworów spoistych o miąższościach od ok. 22 m do ok. 52 m) gliny czwartorzędowe) oraz od ok. 2 m do ok. 14 m (iły trzeciorzędowe). W związku z powyższym stwierdza się, że wody podziemne tego poziomu są chronione w sposób naturalny przed bezpośrednią migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Na pozostałym obszarze gminy Szydłowo pierwszym poziomem wodonośnym o charakterze użytkowym jest poziom czwartorzędowy, zalegający na głębokości od ok. 14 m ppt do ok. 121 m ppt. Jest on oddzielony od powierzchni terenu warstwami utworów spoistych wykształconych w postaci glin czwartorzędowych o miąższościach od ok. 5 m do ok. 57 m. W związku z powyższym można uznać, że wody podziemne tego poziomu są chronione w sposób naturalny przed bezpośrednią migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

W roku 2017 zostały wydane przez Wójta Gminy Szydłowo decyzje

o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu następujących złóż:

teren górniczy „**Dąbrowa Góra I**” Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego ze złoża "Dąbrowa Góra I" na terenie działki ozn. Nr geod. 286/5 w obrębie miejscowości Jaraczewo. Planowane złożo zajmuje powierzchnię 19 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 788 tys Mg. Planuje się wydobyć 55 tys. Mg kruszywa. Złożo jest suche. Miąższość serii złożowej wynosi od 15,6 m do 12,8 m. Spąg złoża zalega na głębokości od 14,5 m p.p.t do 18,0 m p.p.t. Eksploatacja złoża ma się odbywać jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu eksploatacji, planuje się rekultywację wyrobiska w kierunku rolnym lub leśnym.

- teren górniczy „**Krępsko I**” Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego za złoża "Krępsko", o powierzchni 1,9920 ha. Złożo zlokalizowane jest na terenie działki 242/17 w obrębie Krępsko, której całkowita powierzchnia wynosi 10,0513 ha i stanowi grunty orne, pastwiska trwałe oraz lasy. Wydobywane mają być piaski i żwiry, do wykorzystania głównie w budownictwie, drogownictwie i do produkcji betonu. Miąższość złoża wynosi średnio 3,0 m. Punkt piaskowy wynosi średnio 73,7 %. Zbilansowane zasoby geologiczne wynoszą 112,946 tys. Mg. Zasoby operatywne, możliwe do wydobywania to ok. 75 tys. Mg. Przewidywany czas eksploatacji złoża określono na ok. 5 lat. Roczne wydobycie nie przekroczy 20 tys. m³ tj. ok. 36 tys. Mg. Eksploatacja ma być prowadzona systemem odkrywkowym, ładowym, stokowgłębnym przy użyciu ładowarki oraz koparki jednonaczyniowej dwoma poziomami eksploatacyjnymi o łącznej wysokości 5 m. Przedmiotowe złożo jest częściowo zawodnione, jednak w trakcie eksploatacji nie przewiduje się odwadniania złoża. Wydobyta kopalina nie będzie poddawana obróbce.
- teren górniczy "**Krępsko TM**". Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego ze złoża "Krępsko TM" na terenie działki ozn. nr geod. 118/6 w obrębie miejscowości Krępsko. Planowane złożo zajmuje powierzchnię ok. 2 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 433 tys. Mg. Planuje się wydobywać ok. 20 tys. m³ kruszywa rocznie. Złożo to jest częściowo zawodnione. Miąższość serii złożowej wynosi od 8,8 m do 14,9 m. Średni punkt piaskowy będzie wynosił około 89 %. Złożo nie będzie odwadniane. Eksploatacja złoża ma się odbywać dwoma lub trzema piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu procesu eksploatacji, planuje się rekultywację wyrobiska w kierunku rolno-wodnym.
- teren górniczy "**Krępsko TM II**". Kontynuacja odkrywkowej eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża "Krępsko TM II" na terenie działki ozn. nr geod. 16/4 w obrębie miejscowości Krępsko. Planowane złożo zajmuje powierzchnię 1,96 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 375 tys. Mg. Planuje się wydobywać ok. 20 tys. m³ kruszywa rocznie. Złożo to jest częściowo zawodnione. Miąższość serii złożowej wynosi od 10,0 m do 14,7 m. Średni punkt piaskowy będzie wynosił około 86,7 %. Eksploatacja złoża ma się odbywać jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu procesu eksploatacji, planuje się rekultywację w kierunku rolno-wodnym.

W roku 2016 została wydana decyzja środowiskowa na:

- teren górniczy "**Jaraczewo Mł**". Odkrywkowa eksploatacja kruszywa naturalnego, tj. piasków skaleniowo-kwarcowych z terenu złoża "Jaraczewo Mł" na terenie działki ozn. nr geod. 286/9 w obrębie miejscowości Jaraczewo. Powierzchnia udokumentowanego złoża "Jaraczewo Mł" wynosi 15 231 m². W granicach złoża udokumentowano zasoby geologiczne w ilości 327,95 tys. ton. Eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża "Jaraczewo Mł" obejmuje całość

zasobów zalegających w obrębie udokumentowanego złoża. W pierwszej kolejności mają być eksploatowane zasoby znajdujące się w południowej części złoża, od znajdującego się tam wyrobiska poeksploatacyjnego. Następnie eksploatacja obejmie pozostałą, północną część złoża. W wyniku eksploatacji zostanie usunięta seria nadkładu (gleba) oraz udokumentowana seria złożowa. Planowane wydobycie nie przekroczy rocznie 20 tys. m³. Złoże będzie eksploatowane systemem odkrywkowym przedsięwzięciem i podsięwzięciem, jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi przy użyciu ładowarki i koparki. W partiach złoża, w których wysokość pietra eksploatacyjnego będzie przekraczać dopuszczalną wysokość urabiania maszyny, stropowe warstwy złoża będą przemieszczane na poziom roboczy przy użyciu maszyn urabiających. Bezpośrednio przed eksploatacją złoża zostanie odspojony nakład. Dno wyrobiska poeksploatacyjnego kształtować się będzie na głębokości ok. 15 m p.p.t., tj. na rzędnych od 156,60 m do 180,10 m n.p.m.. Wyrobisko będzie całkowicie suche.

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu system komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Sieć komunikacyjna

Powiązania zewnętrzne gminy Szydłowo z otoczeniem umożliwiają następujące drogi:

- międzyregionalna droga krajowa nr 10 relacji Szczecin - Piła - Warszawa,
- międzyregionalna droga krajowa nr 11 relacji Poznań - Piła - Koszalin,
- droga wojewódzka nr 179 relacji Piła - Gorzów Wlkp.,
- droga wojewódzka nr 178 relacji Oborniki Wlkp. - W ałcz.

Droga nr 10 prowadzi ruch pojazdów o powiązaniach krajowych i międzynarodowych z przejść granicznych w Kołbaskowie, Lubieszynie i Świnoujściu w kierunku centralnych obszarów Polski (do Bydgoszczy, Torunia i Warszawy). Droga ta przewidziana do modernizacji do parametrów drogi ekspresowej, przebiega przez północne obszary gminy, omijając centrum Starej Łubianki śladem istniejącej obwodnicy drogowej.

Droga nr 11 stanowi najbliższe połączenie Wielkopolski i Śląska z Wybrzeżem Środkowym. Ruch na drodze wzrasta zdecydowanie podczas letniego sezonu turystycznego. Przez obszar gminy droga przebiega w jej wschodnim pasie przygranicznym przez Dobrzycę oraz Krępsko.

Droga nr 179, która przebiega przez południowe obszary gminy, poprzez powiązanie w Rusinowie z drogą krajową nr 22 umożliwia dostęp do przejścia granicznego w Kostrzynie. Przy drodze nr 179 położona jest siedziba gminy Szydłowo oraz Jaraczewo. Drogą tą Szydłowo ma bezpośrednie połączenie z siedzibą powiatu w Pile. Odległość wynosi 9 km.

Droga nr 178 przebiega tylko 1,5 km odcinkiem w zachodnim obrzeżu gminy, który nie stanowi usprawnienia w powiązaniach zewnętrznych. Usprawnieniem jest pozagminny przebieg tej drogi, ułatwiający zachodnim obszarom gminy dostęp do Wałcza oraz Trzcianki przez rozplot dróg powiatowych w Róży Wielkiej.

Powiązania wewnętrzne gminy umożliwiają drogi, które realizują powiązania zewnętrzne, a także drogi powiatowe i gminne.

Sieć dróg powiatowych jest dobrze rozbudowana. Dzięki temu, mimo znacznego obszaru gminy, powiązania wewnętrzne są sprawnie realizowane. Szydłowo jest najważniejszym węzłem drogowym w gminie. Dostęp do siedziby gminy, która nie jest położona centralnie, jest więc ułatwiony.

Na obszarze gminy Szydłowo zlokalizowane są następujące odcinki dróg

powiatowych:

- droga nr 1070P relacji granica województwa – Płytnica – Krępsko (klasa L),
- droga nr 1159P relacji Kotuń – Piła (ul. Wyspiańskiego w m. Piła) (klasa Z),
- droga nr 1163P relacji Róża Wielka – Stacja Stobno (klasa L),
- droga nr 1164P relacji Zawada – Dolaszewo – Kotuń – Stacja Stobno – granica powiatu (klasa Z),
- droga nr 1166P relacji Róża Wielka – Pokrzywnica – Szydłowo – St. Łubianka (klasa Z),
- droga nr 1167P relacji granica województwa – Róża Wlk. – Róża Mała – do drogi wojewódzkiej nr 178 (klasa Z),
- droga nr 1168P relacji granica województwa – Skrzatusz – Szydłowo (klasa Z),
- droga nr 1169P relacji granica województwa – Skrzatusz (klasa L),
- droga nr 1170P relacji granica województwa – Skrzatusz (klasa L),
- droga nr 1171P relacji granica województwa – Tarnowo – droga powiatowa nr 1208P (klasa Z),
- droga nr 1172P relacji Stara Łubianka – Dobrzyca (klasa L),
- droga nr 1173P relacji Zawada – Piła (ul. Kamienna w m. Piła) (klasa L),
- droga nr 1174P relacji droga wojewódzka nr 179 – Nowy Dwór – Leżenica (klasa L).

Powiązania wewnętrzne uzupełnia układ dróg gminnych, który umożliwia obsługę takich osad jak: Gadek, Dąbrowa, Coch, Wildek, Nowa Łubianka, Zabrodzie, Furman i Matyjas.

Przez obszar gminy Szydłowo przebiegają 3 linie kolejowe:

- Międzyregionalna linia kolejowa nr 405 Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg, która w dalszych relacjach umożliwia powiązanie Śląska ze Środkowym Wybrzeżem. Przystanek kolejowy na tej linii znajduje się w Starej Łubiance.
- Regionalna linia kolejowa nr 403 z Piły przez Wałcz do Stargardu Szczecińskiego z przystankami w Szydłowie i Skrzatuszu.
- Krótki odcinek linii kolejowej nr 203 z Piły przez Krzyż do Gorzowa Wlkp. a także Berlina z przystankiem kolejowym w Stobnie.

Łączność z pozostałymi rejonami Polski umożliwia mieszkańcom gminy bliskie położenie stacji kolejowej w Pile.

W miejscowości Krępsko zlokalizowane jest także lądowisko. Figuruje w ewidencji lądowisk Urzędu Lotnictwa Cywilnego pod nr 156. Dysponuje jedną trawiastą drogą startową o długości 850 m.

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy gminy Szydłowo w około 90% zaopatrywani są w wodę do celów bytowo-gospodarczych z centralnych ujęć wody, poprzez wodociągi wiejskie grupowe i zakładowe.

Nieliczne miejscowości takie jak: Kłoda, Krępsko, Tarnowo, Zabrodzie oraz rozproszone osady korzystają z indywidualnych źródeł wody, bez możliwości uzdatniania. Indywidualne wodociągi wiejskie działają we wsiach: Jaraczewo, Szydłowo, Dolaszewo, Leżenica, Pokrzywnica, Stara Łubianka, Zawada i Nowa Łubianka.

Ujęcia wody zlokalizowane są w poszczególnych wsiach, w ich skład wchodzi stacje uzdatniania wody mieszczące się w budynkach wolnostojących oraz po jednej studni eksploatacyjnej; generalnie brak studni awaryjnych i zbiorników wyrównawczych.

W każdym wypadku zabezpieczona jest strefa bezpośrednia, natomiast stref pośrednich nie wyznaczono.

Grupowe wodociągi działają we wsiach:

- 1) Róża Wielka, który zaopatruje w wodę mieszkańców wsi: Róża Wielka, Róża Mała i Różanka; woda niezbyt dobrej jakości.
- 2) Skrzatusz, który zaopatruje również wieś Kłęśnik.

Wodociągi te wybudowane zostały w latach siedemdziesiątych, stan techniczny

urządzeń jest średni, w związku z tym wymagają one remontu i modernizacji, szczególnie jest to pilne w przypadku wsi Skrzatusz. Mieszkańcy narzekają na jakość wody i stan zaopatrzenia. Poza tym na terenie gminy działają wodociągi zakładowe we wsiach: Nowy Dwór, Kotuń, Dobrzyca, które zaopatrują istniejące gospodarstwa po byłych gospodarstwach PGR oraz budownictwo mieszkaniowe i mieszkańców tych wsi. Urządzenia te są własnością użytkowników ww. gospodarstw. Na terenie gminy istnieją lokalne ujęcia wody dla byłych zakładów PGR takich jak: Pluty, Gadek, Coch, Bryś. Są to stare ujęcia wyeksploatowane, użytkowane przez obecnych właścicieli i nie mają większego znaczenia dla mieszkańców gminy.

Na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zlokalizowanych jest 8 ujęć wody o nr 21-28 oraz magistrala wodociągowa Stara Łubianka – Dobrzyca – Piła.

13.3. Odprowadzanie ścieków

Większość miejscowości nie posiada zorganizowanej kanalizacji sanitarnej, ścieki gromadzone są przeważnie w zbiornikach bezodpływowych. Jedynie we wsi Dobrzyca, działa mała oczyszczalnia ścieków obsługująca osiedle budynków wielorodzinnych, budynki jednorodzinne zlokalizowane przy ul. Baśniowej, ul. Olszynowy Zakątek. Obecnie trwa rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Dobrzycy: ul. Mała, ul. Miła.

Z miejscowości Jaraczewo, Szydłowo, Dolaszewo + Dolaszewo Stare, Kotuń, Stara Łubianka, Zawada osiedle ścieki odprowadzane są przewodami tłocznymi do urządzeń kanalizacyjnych MWiK (MWiK pobiera opłatę za każdy przyjęty m³ ścieków), a następnie transportowane są wraz ze ściekami od mieszkańców Piły do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Pile przy ul. Na Leszkowie 4 - GWDA sp. z o.o. Eksploatatorem urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Szydłowo jest GWDA sp. z o.o. Oczyszczalnie we wsiach Kotuń i Szydłowo zostały zamknięte.

W sieć kanalizacji sanitarnej zaopatrzone są wsie: Jaraczewo, Szydłowo, Dolaszewo + Dolaszewo Stare, Kotuń, Stara Łubianka, Zawada osiedle - ścieki skierowane do miasta Piły, a następnie do oczyszczalni GWDA sp. z o.o., Dobrzyca - ścieki skierowane do oczyszczalni ścieków w Dobrzycy o przepustowości 36 m³/d (własność: Gmina Szydłowo, eksploatacja: GWDA sp. z o.o.)Pozostałe wsie gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych lub odprowadzają je do przydomowych oczyszczalni ścieków. Sieci kanalizacyjnej nie posiadają miejscowości: Kłoda, Cyk, Skrzatusz, Pluty, Pokrzywnica, Leżenica, Róża Wielka, Nowy Dwór.

Na terenach wiejskich wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo poprzez infiltrację do gruntu. Lokalne odcinki kanalizacji deszczowej posiadają bezpośrednie wyloty do odbiorników.

13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz

Gmina Szydłowo zasilana jest w energię elektryczną liniami średnich napięć 15 kV głównie z kierunku GPZ Wałcz, następnie poprzez stacje transformatorowe i sieć linii niskich napięć energia dostarczana jest do odbiorców. Sieć elektroenergetyczna niskich i średnich napięć w ostatnich latach została zmodernizowana, co stwarza możliwość dostatecznego zaopatrzenia w energię elektryczną obecnych odbiorców. Dla przyszłych odbiorców układ wymaga rozbudowy. Gmina posiada również drugostronne połączenia linią 15 kV z GPZ Piła, co zmniejsza awaryjność układu. Przez omawiany teren biegnie linia wysokiego napięcia 110 kV zasilająca GPZ Wałcz.

Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne zaopatrywane jest w ciepło z lokalnych kotłowni węglowych. Natomiast pozostali indywidualni odbiorcy korzystają z własnych źródeł ciepła, w których czynnikiem grzewczym jest również węgiel.

Gmina Szydłowo w chwili obecnej nie jest gazyfikowana systemem przewodowym. Mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan-butan.

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Krobia – Poznań – Piła – Szczecin, którym przesyłany jest gaz ziemny zaazotowany. Sytuacja taka stwarza potencjalną możliwość włączenia gminy do systemu gazyfikacji przewodowej.

13.5. Gospodarka odpadami

W oparciu o dane publikowane w rocznikach statystycznych można stwierdzić, że na terenie gminy Szydłowo rocznie powstaje 2,7 tys. ton zmieszanych odpadów. Jednocześnie odnotowuje się wzrost ilości wytwarzanych odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Wywozem ich na terenie gminy zajmuje się specjalistyczna firma.

W Kłodzie zlokalizowane jest składowisko odpadów dla gminy Szydłowo, całego powiatu pilskiego oraz niektórych powiatów ościennych. Składowisko w Kłodzie to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Obiekt obecnie jest składowiskiem istniejącym i znajduje się w fazie eksploatacji (położony w granicach działki o nr ewid. 236/1). Kwaterna składowiska podzielona jest na dwa sektory o łącznej powierzchni 9,83 ha (razem z obwałowaniami zewnętrznymi). Całkowita pojemność składowiska do rzędnej 105 m n.p.m. wynosi 1.040.000 Mg. Składowisko to zostało w latach 2008/2009 przebudowane i zmodernizowane. Przeprowadzona przebudowa i modernizacja umożliwi eksploatację składowiska przez okres najbliższych 25-30 lat. Składowisko Odpadów w Kłodzie uchwałą Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku, uzyskało status Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Regionie I. Składowisko jest w znacznym stopniu zorganizowane. Są założone instalacje ujmujące biogaz, który służy do napędu agregatu prądotwórczego wytwarzającego energię elektryczną na potrzeby składowiska.

Rejon Kłody jest jedną z najkorzystniejszych w okolicach Piły lokalizacji składowiska odpadów komunalnych z uwagi na układ zwierciadła wód gruntowych, który jest współkształtny z morfologią terenu.

Ocena oddziaływania na grunty i wody wykazała bardzo ograniczony, lokalny wpływ składowiska na środowisko naturalne. Porównanie składu odcieków z najważniejszymi dopuszczalnymi wartościami wskaźników zanieczyszczeń w ściekach, które można wprowadzić do wód i do ziemi wykazało, że żaden ze zbadanych wskaźników nie przekracza wartości dopuszczalnych. Dodatkowo lokalizacja składowiska jest również korzystna ze względu na brak w pobliżu zabudowań oraz otwartych wód powierzchniowych.

W gminie Szydłowo prowadzi się zorganizowany wywóz odpadów komunalnych, co zapobiega organizowaniu niekontrolowanych wysypisk śmieci. Surowce wtórne nie są deponowane na składowisku odpadów.

Elementem infrastruktury służącym deponowaniu odpadów są również mogilniki będące specyficznym rodzajem składowisk odpadów niebezpiecznych, w których składowano głównie przeterminowane środki ochrony roślin i inne odpady pestycydowe. W większości były to betonowe lub żelbetonowe bunkry lub zbudowane z kręgów studzienki.

Na terenie gminy Szydłowo zlokalizowany jest mogilnik, który nie był objęty przedsięwzięciem likwidacji mogilników, ze względu na inny rodzaj zdeponowanych odpadów. Mogilnik zakładowy należący do Philips Lighting Poland S.A. Piła zlokalizowany jest na składowisku odpadów w miejscowości Kłoda (zawiera 605 Mg stłuczki szklanej zanieczyszczonej rtęcią i 265 Mg osadów poneutralizacyjnych).

13.6. Telekomunikacja

Gmina Szydłowo jest wyposażona w stacjonarną sieć telekomunikacyjną. Abonenci gminy obsługiwani są centralą automatyczną. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Szydłowo wynikają z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Należą do nich:

- budowa drogi ekspresowej S10 relacji autostrada A6 (Szczecin) – Piła – Bydgoszcz – Toruń – droga ekspresowa S7 (Płońsk). Dla prawidłowego funkcjonowania drogi niezbędna jest realizacja obwodnicy miejscowości Stara Łubianka;
- budowa projektowanej drogi ekspresowej S11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań (autostrada A2) – Ostrów Wielkopolski – Kępno – Tarnowskie Góry – autostrada A1;
- podniesienie standardów technicznych do poziomu europejskiego dróg i odcinków dróg wojewódzkich nr 178, 179, umożliwiających ich wykorzystanie w transporcie międzynarodowym;
- przystosowanie do prędkości ≥ 120 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 405;
- przystosowanie do prędkości ≥ 100 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 403 i 203;
- Międzynarodowa Trasa Rowerowa EuroRoute R1 (szlak rowerowy Francja – Belgia – Holandia – Niemcy – Polska – Litwa – Łotwa – Estonia – Rosja. Na terenie Wielkopolski jej długość wynosi 205 km i przebiega przez gminy: Krzyż Wielkopolski, Wieleń, Czarnków, Trzcianka, Szydłowo, Piła, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Białośliwie, Wyrzysk i Łobżenica;
- budowa linii elektroenergetycznej GPZ Krzewina – GPZ Coch (gmina Szydłowo);
- organizacja Zakładu Utylizacji Odpadów Piła (gmina Szydłowo), który składać się będzie z trzech powiązanych ze sobą obiektów: obiektu centralnego Piła oraz obiektów Trzcianka i Złotów,
- uporządkowanie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej,
- utrzymanie istniejących form ochrony prawnej przyrody.

Powyższe zadania warunkują konieczność niezbędnej rezerwacji terenu i zagospodarowanie niebędące w sprzeczności z tymi zadaniami.

15. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Dla rzeki Gwdy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego. Na mapach zostały przedstawione m.in. „obszary szczególnego zagrożenia powodzią”, zdefiniowane w art. 9 ust. 1 pkt 6c) ustawy Prawo wodne tj.:

- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Na obszarach tych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych. Tylko Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym oraz nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód, w przypadku

wystąpienia powodzi, może zwolnić od zakazów.

W granicach gminy Szydłowo tylko niewielkie obszary narażone są na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi. Dotyczy to terenów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Gwdy. Należy zaznaczyć, że niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi na tych terenach jest bardzo małe ze względu na sąsiedztwo zapory na Gwdzie w Dobrzycy, która reguluje stany wody w rzece.

Niewielkie podtopienia mogą pojawiać się w dolinach pozostałych rzek na obszarze gminy, w momencie podniesienia stanu wód, a także ciekach i stawach na skutek wzmożonego ich zasilania (długotrwałe opady deszczu, gwałtowne roztopy, naturalne lub antropogeniczne zatory w rzekach). Miejscowe podtopienia mogą pojawiać się też na polach uprawnych i łąkach. Gmina posiada obiekty oraz urządzenia hydrotechniczne (urządzenia piętrzące, skanalizowane cieki i rowy melioracyjne).

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (zmienionego Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r.) gmina Szydłowo położona jest w strefie koncentracji dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego i w strefie rolno-leśnej (część północno-wschodnia) oraz w strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych (część zachodnia).

Analiza uwarunkowań rozwoju regionu Wielkopolski udowodniła, że najważniejsze korytarze komunikacyjne są głównymi osiami rozwojowymi województwa. Korzystne położenie Wielkopolski w zachodniej części kraju, a także powiązania komunikacyjne z Europą tworzą sprzyjające warunki dla rozwoju regionu. Efektem takiej lokalizacji jest wyodrębnianie się w strukturach regionalnych obszarów, które potencjałem rozwoju gospodarczego, wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz dynamiką rozwoju wyróżniają się na tle regionu.

Gmina Szydłowo położona jest w drugiej strefie przyspieszonego rozwoju w oparciu o połączenia rangi krajowej związane z projektowaną drogą ekspresową S10 i S11. Potencjalne pasma rozwoju, wyróżnione w Planie, zakładają rozwój oparty o obecne tendencje i zjawiska występujące w przestrzeni. Dynamika ich rozwoju zależy będzie od wielu czynników, w tym czynników niewynikających z planowania przestrzennego. Dla tych stref ważne jest odpowiednie przygotowanie formalne i techniczne oraz aktywność lokalnych społeczności. Wykazane w Planie przesłanki i szanse rozwoju, wspomagane przez decyzje planistyczne, będą podstawą do wspierania możliwości rozwoju oraz lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych.

Strefa rolno-leśna, obejmująca północno-wschodnią część gminy, to tereny ze znacznym udziałem lasów oraz objęte różnymi formami ochrony przyrody, z urozmaiconą rzeźbą i jeziorami, z malowniczym krajobrazem. Kierunki rozwoju powinny być zorientowane na utrzymanie dotychczasowych ograniczeń dla urbanizacji oraz na funkcję rekreacyjną, która wprawdzie nie będzie wiodącą, ale w istotny sposób może wspomóc finansowo mieszkańców. Przyczynić się do tego może przekształcenie obecnie funkcjonującego rolnictwa w ekologiczne, dostosowane z jednej strony do oczekiwań rekreantów, z drugiej – do wymogów ochrony cennych walorów środowiska przyrodniczego.

Strefa wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych, obejmująca zachodnią część gminy, to tereny o warunkach niesprzyjających intensywnej produkcji rolnej, niekwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych i tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tych strefach, nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Oprócz rolnictwa – obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wspieranie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału, kulturowego i społecznego, w tym z wykorzystaniem lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego. Wielofunkcyjność tych stref, wynikająca z istniejącego zagospodarowania, jak i potencjalnych możliwości rozwoju przestrzennego stanowi podstawę dla dalszego ich rozwoju. Rejony charakteryzujące się mniejszą przydatnością dla produkcji rolniczej powinny stanowić potencjalne obszary prowadzenia polityki zwiększania lesistości. Jedną z możliwości rozwoju w tej strefie jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Rozwój tego rodzaju działalności musi uwzględniać istniejące uwarunkowania dotyczące ochrony przyrody, kultury i krajobrazu.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe.

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o rodzaju i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy wynikają również z przeprowadzonego bilansu terenów pod zabudowę, na podstawie którego została opracowana niniejsza zmiana Studium. Granice poszczególnych obszarów przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą ulec korekcie, zwłaszcza w kontekście własności nieruchomości czy szczegółowego projektowania układu komunikacyjnego.

Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą jedynie podstawowych oraz uzupełniających i towarzyszących rodzajów zabudowy. Na tych terenach mogą jednak być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem braku sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji mieszkańców, a także zwiększającą estetykę przestrzeni oraz możliwość komunikacji pieszej.

Poza układem drogowym wskazanym na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym dokumencie.

1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wraz z dopuszczalnym ich zakresem i ograniczeniami

Studium wyznacza zasięgi rozwoju przestrzennego osadnictwa na terenie poszczególnych sołectw – jednostek osadniczych, zobrazowany na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego, polityka przestrzenna”. Rozwój odbywał się będzie głównie w ciągach zabudowy wyznaczonych po jednej lub po obu stronach istniejących dróg obsługujących wieś (drogi: wojewódzka, powiatowe i gminne), w których istnieje lub będzie realizowana podstawowa sieć infrastruktury technicznej: wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka. Osadnictwo rozwijać się będzie na bazie istniejącego zainwestowania poprzez: wymianę istniejącej zużytej zabudowy, uzupełnienia na wolnych działkach lub w nowych obszarach zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania.

W studium wyznaczono tereny dla lokalizacji funkcji związanych z perspektywicznym rozwojem obszarów gminy, podyktowanych aktywizacją rozwoju całego powiatu pilskiego. Służyć będą one jako oferta dla inwestorów. Ich atutem jest położenie przy drodze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym oraz istniejące walory przyrodniczo-krajobrazowe. Atrakcyjność tych obszarów będzie różna dla różnego rodzaju inwestycji. Studium wyznacza tereny preferowane ze względu na swe położenie dla prowadzenia działalności gospodarczej (Szydłowo, Jaraczewo, Stara Łubianka), rozwoju mieszkalnictwa (Szydłowo, Dolaszewo, Kotuń, Skrzatusz, Zawada), w tym dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej czy rozwoju turystyki (Dobrzyca, Krępsko, Zabrodzie). Zarezerwowano także tereny, które mogą stanowić ofertę dla realizacji zorganizowanej działalności inwestycyjnej, głównie w zakresie budownictwa mieszkaniowego i turystyki zorganizowanej. Taka forma inwestowania pozwala najskuteczniej na egzekwowanie na etapie projektowania i realizacji inwestycji prawidłowych zasad zagospodarowania wprowadzających ład przestrzenny.

Poniżej przedstawiono wytyczne służące określaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu poszczególnych rodzajów terenów. Określono także dopuszczalny zakres

i ograniczenia przedmiotowych zmian.

1 Tereny leśne

- Charakterystyka:
  - utrzymanie kompleksów leśnych jako ważnego elementu ekosystemu gminy stanowi jeden z głównych celów polityki przestrzennej;
- Wytyczne:
  - utrzymywanie i ochrona bioróżnorodności kompleksów leśnych, ze szczególnym uwzględnieniem występowania lasów o funkcji ochronnej.

2 Tereny przeznaczone do zalesienia

- Charakterystyka:
  - jako główną funkcję obszarów przeznaczonych do zalesień określono uzupełnianie luk w kompleksach leśnych, scalenie mniejszych skupisk oraz jako alternatywne zagospodarowanie gruntów rolnych o niższych klasach bonitacyjnych i nieużytków;
- Wytyczne:
  - dostosowanie nowych zalesień do występujących w otoczeniu kompleksów leśnych.

3 Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych

- Charakterystyka:
  - tereny te stanowią naturalne obszary ochronne dla cieków i zbiorników wodnych, rowów oraz dolin rzecznych. Ograniczony rozwój obszarów wzdłuż Gwdy, Rurzyca, Piławy, Dobrzyca, Rudy (Piły), innych mniejszych cieków i licznych jezior oraz podtrzymanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania mają na celu zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i korytarzy ekologicznych;
  - tereny podlegają ochronie przed zainwestowaniem;
  - dopuszcza się lokalizację niezbędnych inwestycji liniowych z zakresu infrastruktury realizowanych dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych tylko w uzasadnionych sytuacjach; realizacja tych inwestycji musi odbywać się z zachowaniem i poszanowaniem walorów przyrodniczych obszaru głównie stosunków wodnych z maksymalnym ograniczeniem uciążliwości dla środowiska;
- Wytyczne:
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu;
  - dopuszczenie wyposażenia w infrastrukturę służącą rekreacji (ścieżki piesze, rowerowe, plaże itp.).

4 Tereny rolne – grunty orne wysokich klas bonitacyjnych I-III

- Charakterystyka:
  - tereny te stanowią grunty orne o przewadze gleb wyższych klas (I-III). Zakłada się zachowanie ogólnej powierzchni upraw rolnych;
  - tereny o przewadze wyższych klas bonitacyjnych wskazano do ochrony przed zainwestowaniem z przeznaczeniem tylko dla rolniczego wykorzystania;
  - dopuszcza się lokalizację jedynie zabudowy zagrodowej.
- Wytyczne:
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu.

5 Tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI

- Charakterystyka:
  - tereny te stanowią grunty orne o przewadze gleb niższych klas bonitacyjnych (IV-VI). Zakłada się zachowanie ogólnej powierzchni upraw rolnych;
  - tereny o przewadze niższych klas bonitacyjnych wskazano dla rolniczego wykorzystania;
  - dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej.

- Wytyczne:
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu.

6 Tereny wód powierzchniowych śródlądowych

- Charakterystyka:
  - tereny te obejmują ciek i zbiorniki wodne;
- Wytyczne:
  - należy szczególną ochroną objąć wody powierzchniowe śródlądowe.

7 Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
  - tereny zabudowy usługowej;
- Charakterystyka:
  - zabudowa zagrodowa stanowi dominującą strukturę kształtującą przestrzeń gminy. Przewiduje się adaptację istniejącego zagospodarowania oraz sukcesywne uzupełnianie w ramach pasm zabudowy;
  - ze względu na stopniowe zastępowanie zabudowy zagrodowej zabudową mieszkaniową oraz specjalizację istniejących gospodarstw rolnych, nie przewidują się popytu na tego rodzaju tereny;
  - ze względu na zlokalizowanie zabudowy zagrodowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz znaczne ich oddalenie od centrów miejscowości, konieczne jest wprowadzenie funkcji uzupełniającej w postaci zabudowy usługowej i rzemiosła;
  - Istniejący stan zainwestowania wykazuje niedobór terenów zabudowy mieszkaniowej. W celu zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej wskazano nowe tereny przeznaczone pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej;
  - tereny zagospodarowane wymagają uzupełnienia struktury przestrzennej poprzez uzupełnienie luk w pasmach zabudowy, porządkowanie przestrzeni oraz tworzenie lokalnych wnętrz urbanistycznych;
  - konieczne jest kształtowanie przestrzeni publicznych miejscowości jako miejsca integracji społecznej w ramach funkcji rozrywkowej, wypoczynkowej, rekreacyjnej i usługowej;
  - konieczne może być także wyznaczenie ciągów komunikacyjnych zapewniających dostęp do nowych terenów zabudowy z uwzględnieniem ich właściwego powiązania z zewnętrznym układem drogowym;
- Wytyczne:
  - adaptacja istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełnieniem i dostosowaniem do nowych warunków;
  - nowa zabudowa musi stanowić uzupełnienie zabudowy istniejącej, z zachowaniem podobnego charakteru zabudowy;
  - gabaryty i forma architektoniczna obiektów nie może powodować dysharmonii otoczenia i negatywnego wpływu na krajobraz;
  - zakaz lokalizowania zakładów chowu i hodowli na terenach zabudowy mieszkaniowej;
  - dopuszczenie lokalizowania zakładów przetwórstwa rolnego zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z ograniczeniem oddziaływania do granic własności nieruchomości.

8 Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny usług sportu i rekreacji;
- Charakterystyka:
  - adaptuje się istniejącą zabudowę rekreacji indywidualnej zarówno na obszarze jej koncentracji we wsi Dobrzyca jak i rozproszoną, położoną w niewielkich

- powierzchniach w niektórych wsiach;
- dla realizacji nowej zabudowy rekreacji indywidualnej wyznacza się tereny w różnych częściach gminy;
- budownictwo rekreacji indywidualnej nie może być lokalizowane na terenach leśnych.
- Wytyczne:
  - adaptacja istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełnieniem i dostosowaniem do nowych warunków;
  - nowa zabudowa musi stanowić uzupełnienie zabudowy istniejącej, z zachowaniem podobnego charakteru zabudowy;
  - gabaryty i forma architektoniczna obiektów nie może powodować dysharmonii otoczenia i negatywnego wpływu na krajobraz;
  - zakaz stosowania ogrodzeń z elementów prefabrykowanych;
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu.

9 Tereny zabudowy usługowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej,
  - tereny zieleni urządzonej;
  - tereny obsługi komunikacji;
- Charakterystyka:
  - istniejące tereny zabudowy usługowej zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców gminy w zakresie usług komercyjnych, administracji, kultury, oświaty oraz kultu religijnego. Zlokalizowane są najczęściej w centrach miejscowości. Tereny zabudowy usługowej są w dużej mierze zagospodarowane, wymagają jednak uporządkowania, przekształceń oraz dostosowania do wymaganej jakości. Nowe tereny zabudowy usługowej, stanowią jedynie uzupełnienie już istniejącej tkanki i dopełnienie istniejącego zagospodarowania;
  - zabudowa usługowa posiada szczególne znaczenie dla przestrzeni ze względu na reprezentatywny charakter oraz koncentrację znacznej liczby osób. Wymaga ona zatem zapewnienia właściwej oprawy, ekspozycji przestrzennej oraz odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. W celu zaspokojenia tych potrzeb konieczne jest wyposażenie terenów w odpowiednio skomponowaną zielenią urządzonej, małą architekturę oraz tereny obsługi komunikacji (parkingi i stacje paliw);
- Wytyczne:
  - adaptacja istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełnieniem i dostosowaniem do nowych warunków;
  - nowa zabudowa musi stanowić uzupełnienie zabudowy istniejącej, z zachowaniem podobnego charakteru zabudowy;
  - gabaryty i forma architektoniczna obiektów nie może powodować dysharmonii otoczenia i negatywnego wpływu na krajobraz;
  - zakaz prowadzenia działalności o oddziaływaniu wykraczającym poza granice nieruchomości;
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu;
  - nakaz dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

10 Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny zabudowy usługowej;
  - tereny obsługi komunikacji;

- Charakterystyka:
  - adaptacja oraz rozbudowa istniejących ośrodków działalności gospodarczej o charakterze wytwórczym lub usługowym.
  - nowe tereny dla obiektów usługowych i wytwórczych ze względu na charakter funkcji, gabaryty zabudowy oraz możliwe ponadnormatywne oddziaływanie emitowane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą usytuowano z dala od zabudowy mieszkaniowej;
  - wszelka działalność gospodarczej powinna być poprzedzona pełnym rozpoznaniem procesu technologicznego, w tym rodzaju urządzeń grzewczych, poboru wody i odprowadzenia ścieków oraz wód opadowych, zagospodarowania odpadów oraz minimalizacji poziomu hałasu;
  - tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów powinny zostać zagospodarowane zielenią, tak by zminimalizować oddziaływania pochodzące z tych obszarów, poprawić walory krajobrazowe oraz podkreślić strukturę przestrzenną, podziały funkcjonalne i własnościowe;
- Wytyczne:
  - dopuszczenie lokalizowania urządzeń i obiektów zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz gospodarki ściekowej;
  - nakaz zastosowania zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko;
  - zaleca się wprowadzenie przez zakłady o produkcji wodochłonnej zamkniętego obiegu wody;
  - dopuszczenie obsługi komunikacyjnej środkami transportowymi spełniającymi wymagania stawiane klasom dróg.

11 Tereny eksploatacji powierzchniowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów;
  - tereny obsługi komunikacji;
- Charakterystyka:
  - adaptacja oraz rozbudowa istniejących ośrodków działalności gospodarczej o charakterze wytwórczym lub usługowym.
  - nowe tereny dla kopalń ze względu na charakter funkcji, oraz możliwe ponadnormatywne oddziaływanie emitowane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą usytuowano z dala od zabudowy mieszkaniowej;
  - wszelka działalność gospodarcza powinna być poprzedzona pełnym rozpoznaniem procesu technologicznego, w tym rodzaju wykorzystywanych urządzeń, poboru wody i odprowadzenia ścieków oraz wód opadowych, zagospodarowania odpadów oraz minimalizacji poziomu hałasu, rekultywacji;
  - tereny eksploatacji powierzchniowej, po zakończeniu wydobycia powinny zostać zagospodarowane/zrekultywowane zgodnie z wydanymi decyzjami/koncesjami, tak by zminimalizować oddziaływania pochodzące z tych obszarów, poprawić walory krajobrazowe oraz podkreślić strukturę przestrzenną, podziały funkcjonalne i własnościowe;
- Wytyczne:
  - dopuszczenie lokalizowania urządzeń i obiektów zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz gospodarki ściekowej;
  - nakaz zastosowania zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko;
  - dopuszczenie obsługi komunikacyjnej środkami transportowymi spełniającymi wymagania stawiane klasom dróg.

12 Tereny obsługi gospodarki rolnej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny rolnicze;
- Charakterystyka:
  - Tereny te stanowią obiekty i urządzenia obsługi gospodarki rolnej wraz

z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Dopuszcza się adaptację, rozbudowę oraz modernizację istniejącej zabudowy w tym mieszkalnej oraz realizację nowych obiektów.

- Wytyczne:
  - dopuszcza się lokalizację zabudowy związanej z produkcją rolniczą na podstawie przepisów odrębnych;
  - nowa zabudowa musi stanowić uzupełnienie zabudowy istniejącej, z zachowaniem podobnego charakteru zabudowy;
  - gabaryty i forma architektoniczna obiektów nie może powodować dysharmonii otoczenia i negatywnego wpływu na krajobraz.

13 Tereny obsługi gospodarki rybackiej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
  - tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych;
- Charakterystyka:
  - Tereny te stanowią objekty i urządzenia obsługi gospodarki rybackiej (stawy rybne) wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Dopuszcza się adaptację, rozbudowę oraz modernizację istniejącej zabudowy oraz realizację nowych obiektów.
- Wytyczne:
  - dopuszcza się lokalizację zabudowy związanej z gospodarką rybacką na podstawie przepisów odrębnych;
  - nowa zabudowa musi stanowić uzupełnienie zabudowy istniejącej, z zachowaniem podobnego charakteru zabudowy;
  - gabaryty i forma architektoniczna obiektów nie może powodować dysharmonii otoczenia i negatywnego wpływu na krajobraz.

14 Tereny zieleni urządzonej

- Charakterystyka:
  - Tereny zieleni urządzonej zlokalizowane w obrębie istniejących i projektowanych skwerów i parków. Ogólnodostępny charakter oraz reprezentacyjna funkcja powodują konieczność właściwego ich urządzania. W procesie przekształceń należy zachować i silnie wyeksponować wartości kulturowe danych terenów;
- Wytyczne:
  - dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury jako elementów integralnego wyposażenia;
  - zaleca się ochronę i konserwację istniejącego drzewostanu.

15 Tereny cmentarzy

- Charakterystyka:
  - tereny obecnie przeznaczone pod cmentarze zaspokajają dotychczasowe potrzeby gminy. Studium przewiduje adaptacje istniejącego zagospodarowania;
- Wytyczne:
  - dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu.

16 Tereny ogrodów działkowych

- Charakterystyka:
  - dopuszcza się zachowanie istniejących ogrodów działkowych z możliwością dopuszczenia alternatywnych funkcji w szczególności zieleni oraz sportu i rekreacji, co uzależnione będzie od zmieniających się uwarunkowań i zapotrzebowania na ten rodzaj użytkowania terenu.;
- Wytyczne:
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu,
  - dopuszczenie wyposażenia w infrastrukturę służącą rekreacji (ścieżki piesze,

rowerowe, plaże itp.).

17 Tereny zamknięte - nie wprowadza się ustaleń.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

2.1. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne

W niniejszym rozdziale przedstawiono parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych kategorii terenów. Wskaźniki te należy traktować jako zalecane. Ich wartości mogą być modyfikowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności parametry dotyczące wielkości działek oraz parametry zabudowy, w zależności od lokalnych możliwości i ograniczeń kształtowania przestrzeni.

7 Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy:
  - dla terenów zabudowy rezydencjonalnej – 20%,
  - dla terenów zabudowy wolnostojącej – 30%,
  - dla terenów zabudowy bliźniaczej – 40%,
  - dla terenów zabudowy szeregowej – 50%,
  - dla terenów zabudowy zagrodowej – 30%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna:
  - dla terenów zabudowy rezydencjonalnej – 60%,
  - dla terenów zabudowy wolnostojącej – 40%,
  - dla terenów zabudowy bliźniaczej – 40%,
  - dla terenów zabudowy szeregowej – 30%,
  - dla terenów zabudowy zagrodowej – 50%,
- Maksymalna wysokość budynków – 10 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3 (w tym poddasze użytkowe),
- Rodzaj dachu:
  - budynki mieszkalne: dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45° lub płaski,
  - budynki gospodarcze i garażowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°, dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°,
  - budynki inwentarskie: dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.
- Minimalna wielkość działki budowlanej:
  - dla terenów zabudowy rezydencjonalnej – 2000 m²,
  - dla terenów zabudowy wolnostojącej – 700 m²,
  - dla terenów zabudowy bliźniaczej – 500 m²,
  - dla terenów zabudowy szeregowej – 250 m²,
  - dla terenów zabudowy zagrodowej – 2000 m².

8 Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 40%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 40%,
- Maksymalna wysokość budynków – 9 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 2 (w tym poddasze użytkowe),
- Rodzaj dachu:
  - dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45°,
  - płaski,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 300 m².

9 Tereny zabudowy usługowej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 30%,
- Maksymalna wysokość budynków – 11 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu:
  - jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  - dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30°,
- płaski,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 1200 m².

10 Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 70%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 10%,
- Maksymalna wysokość budynków – 12 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 4 (w tym poddasze użytkowe),
- Rodzaj dachu:
  - budynki produkcyjne i magazynowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°, dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30° lub płaski,
  - budynki usługowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°, dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30° lub płaski,
  - budynki administracyjno-socjalne, gospodarcze i garażowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°, dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci do 30° lub płaski,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 2000 m².

12 Tereny obsługi gospodarki rolnej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 30%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 50%,
- Maksymalna wysokość budynków – 9 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu:
  - budynki mieszkalne i administracyjno-socjalne: dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45°,
  - budynki gospodarcze i garażowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°, dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°, płaski,
  - budynki inwentarskie: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°, dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci do 30° lub płaski,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 2000 m².
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 2000 m².

13 Tereny obsługi gospodarki rybackiej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 30%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 50%,
- Maksymalna wysokość budynków – 9 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu:
  - budynki mieszkalne i administracyjno-socjalne: dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45°,
  - budynki gospodarcze i garażowe: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°, dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°,

płaski,

- budynki inwentarskie: jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°, dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci do 30° lub płaski,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 2000 m².
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 2000 m².

W przypadku projektowanych lokalizacji budowli oraz urządzeń infrastruktury technicznej związanych z prowadzoną działalnością w ramach zagospodarowania terenów opisanych powyżej zaleca się maksymalną wysokość 50 m.

Dla terenów zieleni urządzonej parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku lokalizacji obiektów o wysokości równej lub większej od 50 m n.p.t., w szczególności napowietrznych linii elektroenergetycznych WN o napięciu 110 kV lub większym, lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej należy je zgłosić, przed wydaniem pozwolenia na budowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

2.2. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych

Wymagania dotyczące parametrów i wskaźników urbanistycznych stosowanych w planach miejscowych przedstawiono w pkt 2.1 jako proponowane standardy urbanistyczne. Przy sporządzaniu planów miejscowych powyższe wskaźniki należy traktować jako wielkości wyjściowe. Każdorazowo na etapie sporządzania planu miejscowego konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego ich uszczegółowienia i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych.

2.3. Tereny wskazane do ograniczenia zabudowy

Do grupy terenów wskazanych do ograniczenia zabudowy należą:

- obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną (parki zabytkowe, cmentarze zabytkowe, lasy wodochronne, glebochronne. nasienne),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- tereny zalewowe,
- tereny leśne,
- obszary przeznaczone do zalesienia,
- tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych,
- tereny rolne,
- tereny obniżen dolinnych rzek i zbiorników wodnych.

2.4. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Do grupy terenów wskazanych do wyłączenia spod należą:

- obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną (rezerваты „Smolary”, „Kuźnik”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca”),
- tereny rolnicze i tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych położone w granicach obszarów Natura 2000,
- strefy ochronne ujęć wody,
- strefy oddziaływania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej: linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, strefy kontrolowane gazociągów,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
  - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (p=10%)

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$)

Realizacja zabudowy na tych terenach może odbywać się wyłącznie w zakresie ustalonym w obowiązujących przepisach odrębnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska:

3.1.1. Potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska

Przepisy o ochronie środowiska określają szczegółowe wytyczne dotyczące zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w szczególności poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami oraz uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż

Przekształcenia krajobrazu spowodowane eksploatacją surowców o znaczeniu przemysłowym są istotnym problemem z punktu widzenia kształtowania krajobrazu. Jak wykazała inwentaryzacja na obszarze gminy Szydłowo znajdują się liczne udokumentowane złoża surowców mineralnych i tereny górnicze:

W roku 2017 zostały wydane przez Wójta Gminy Szydłowo decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu złóż. W granicach gminy Szydłowo położone są niżej wymienione tereny górnicze:

- teren górniczy „**Dąbrowa Góra I**” - Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego ze złoża "Dąbrowa Góra I" na terenie działki ozn. Nr geod. 286/5 w obrębie miejscowości Jaraczewo. Planowane złożo zajmuje powierzchnię 19 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 788 tys. Mg. Planuje się wydobyć 55 tys. Mg kruszywa. Złożo jest suche. Miąższość serii złożowej wynosi od 15,6 m do 12,8 m. Spąg złoża zalega na głębokości od 14,5 m p.p.t do 18,0 m p.p.t. Eksploatacja złoża ma się odbywać jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu eksploatacji, planuje się rekultywację wyrobiska w kierunku rolnym lub leśnym.
- teren górniczy „**Krępsko I**”. Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego za złoża "Krępsko", o powierzchni 1,9920 ha. Złożo zlokalizowane jest na terenie działki 242/17 w obrębie Krępsko, której całkowita powierzchnia wynosi 10,0513 ha i stanowi grunty orne, pastwiska trwałe oraz lasy. Wydobywane mają być piaski i żwiry, do wykorzystania głównie w budownictwie, drogownictwie i do produkcji betonu. Miąższość złoża wynosi średnio 3,0 m. Punkt piaskowy wynosi średnio 73,7 %. Zbilansowane zasoby geologiczne wynoszą 112,946 tys. Mg. Zasoby operatywne, możliwe do wydobycia to ok. 75 tys. Mg. Przewidywany czas eksploatacji złoża określono na ok. 5 lat. Roczne wydobycie nie przekroczy 20 tys. m³ tj. ok. 36 tys. Mg. Eksploatacja ma być prowadzona systemem odkrywkowym, ładowym, stokowgłębnym przy użyciu ładowarki oraz koparki jednonaczyniowej dwoma poziomami eksploatacyjnymi o łącznej wysokości 5 m. Przedmiotowe złożo

jest częściowo zawodnione, jednak w trakcie eksploatacji nie przewiduje się odwadniania złoża. Wydobyta kopalina nie będzie poddawana obróbce.

- teren górniczy "**Krępsko TM**". Odkrywka eksploatacyjna kruszywa naturalnego ze złoża "Krępsko TM" na terenie działki ozn. nr geod. 118/6 w obrębie miejscowości Krępsko. Planowane złożo zajmuje powierzchnię ok. 2 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 433 tys. Mg. Planuje się wydobywać ok. 20 tys. m³ kruszywa rocznie. Złożo to jest częściowo zawodnione. Miąższość serii złożowej wynosi od 8,8 m do 14,9 m. Średni punkt piaskowy będzie wynosił około 89 %. Złożo nie będzie odwadniane. Eksploatacja złoża ma się odbywać dwoma lub trzema piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu procesu eksploatacji, planuje się rekultywację wyrobiska w kierunku rolno-wodnym.
- teren górniczy "**Krępsko TM II**". Kontynuacja odkrywkowej eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża "Krępsko TM II" na terenie działki ozn. nr geod. 16/4 w obrębie miejscowości Krępsko. Planowane złożo zajmuje powierzchnię 1,96 ha. Zasoby geologiczne wynoszą 375 tys. Mg. Planuje się wydobywać ok. 20 tys. m³ kruszywa rocznie. Złożo to jest częściowo zawodnione. Miąższość serii złożowej wynosi od 10,0 m do 14,7 m. Średni punkt piaskowy będzie wynosił około 86,7 %. Eksploatacja złoża ma się odbywać jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi. Planowany czas eksploatacji złoża to około 50 lat. Po zakończeniu procesu eksploatacji, planuje się rekultywację w kierunku rolno-wodnym.

W roku 2016 została wydana decyzja środowiskowa na:

- teren górniczy "**Jaraczewo MŁ**". Odkrywkowa eksploatacja kruszywa naturalnego, tj. piasków skaleniowo-kwarcowych z terenu złoża "Jaraczewo MŁ" na terenie działki ozn. nr geod. 286/9 w obrębie miejscowości Jaraczewo. Powierzchnia udokumentowanego złoża "Jaraczewo MŁ" wynosi 15 231 m². W granicach złoża udokumentowano zasoby geologiczne w ilości 327, 95 tys. ton. Eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża "Jaraczewo MŁ" obejmuje całość zasobów zalegających w obrębie udokumentowanego złoża. W pierwszej kolejności mają być eksploatowane zasoby znajdujące się w południowej części złoża, od znajdującego się tam wyrobiska poeksploatacyjnego. Następnie eksploatacja obejmie pozostałą, północną część złoża. W wyniku eksploatacji zostanie usunięta seria nadkładu (gleba) oraz udokumentowana seria złożowa. Planowane wydobycie nie przekroczy rocznie 20 tys. m³. Złożo będzie eksploatowane systemem odkrywkowym przedsięwzięciem i podsięwzięciem, jednym lub dwoma piętrami eksploatacyjnymi przy użyciu ładowarki i koparki. W partiach złoża, w których wysokość pietra eksploatacyjnego będzie przekraczała dopuszczalną wysokość urabiania maszyny, stropowe warstwy złoża będą przemieszczane na poziom roboczy przy użyciu maszyn urabiających. Bezpośrednio przed eksploatacją złoża zostanie odspojony nakład. Dno wyrobiska poeksploatacyjnego kształtować się będzie na głębokości ok. 15 m p.p.t., tj. na rzędnych od 156,60 m do 180,10 m n.p.m.. Wyrobisko będzie całkowicie suche.

Dla obszarów występowania złóż kopalin wydobycie odbywa się na podstawie wydanych decyzji.

- eksploatacja powierzchniowa kruszyw naturalnych może być prowadzona na terenach wyznaczonych na rysunku studium w oparciu o wydane decyzje administracyjne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- rekultywację istniejących obszarów pokopalnianych, w tym nielegalnych wyrobisk, należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi decyzjami administracyjnymi oraz dokumentacjami technicznymi dla poszczególnych złóż
  - rekultywacja powinna być ukierunkowana na przywrócenie stanu środowiska

sprzed eksploatacji lub poprzez ich zadrzewianie, zakrzewienie lub wypełnienie wodą w celach rekreacyjnych;

- należy wdrażać program racjonalnej gospodarki odpadami, ze szczegółowym uwzględnieniem segregacji odpadów oraz zapobiegać powstawaniu nielegalnych wysypisk śmieci i prowadzić likwidację istniejących.

▪ uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej

Działalność rolnicza wywiera wpływ na właściwości wody, gleby, powietrza oraz przyczynia się do zmian bioróżnorodności w krajobrazie. Istotnym aspektem ochrony wód jest tworzenie warunków dla funkcjonowania rolnictwa proekologicznego oraz konsekwentne obniżanie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu poprawy jakości wód spływających z terenów rolniczych do wód powierzchniowych, wzdłuż zbiorników i cieków wodnych należy wprowadzać strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska łąkowe).

Wśród sposobów ochrony gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa szczególne znaczenie mają:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany – wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- ograniczenie zmiany użytkowania gruntów rolnych zdrenowanych,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, szczególnie mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi konieczna jest likwidacja nielegalnych składowisk odpadów oraz ograniczenie wykonywania prac polegających na zmianie ukształtowania terenu na gruntach rolnych.

▪ zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych

W celu poprawy funkcjonowania środowiska oraz podniesienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych w studium zawarto następujące ustalenia:

- objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej;
- ograniczyć zalesienia na terenach eksponowanych i w punktach widokowych, w szczególności w rejonie szczytu Góry Dąbrowa;
- tereny eksponowane, punkty widokowe i panoramy należy podkreślać poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych;
- obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej należy nadawać formy architektoniczne, które będą harmonizować z otoczeniem;
- należy porządkować przebieg linii energetycznych i likwidować kolizje z zabudową mieszkaniową;
- nowe uzbrojenie oraz ciągi komunikacyjne należy prowadzić z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody;
- w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny, należy realizować ciągi zieleni izolacyjnej;
- stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

Ochronie podlegają przede wszystkim tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń

na terenach zabudowanych. Ochrona krajobrazu w stosunku do tych obiektów polega przede wszystkim na zachowaniu dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz wprowadzeniu zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń niezwiązanych z określoną funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie form zagospodarowania terenów otwartych niekolidujących z funkcją przyrodniczą. Ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego gminy Szydłowo są doliny rzeczne. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i obszary leśne. Są one ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne. Bezwzględna ochroną powinny zostać objęte także ekosystemy bagienne – „Bagno Dolaszewo”, „Bagno Kotuń” oraz w dolinie rzeki Rudy., których ochrona powinna polegać na wyłączeniu tych terenów z zainwestowania kubaturowego..

▪ uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom

Dotychczas na terenie gminy Szydłowo nie stwierdzono terenów objętych ruchami mas ziemi. Niemniej potencjalne zagrożenie takim zjawiskiem może mieć miejsce w okolicach Gładyszewa – w rejonie ul. Agatowej i Kamiennej – ze względu na duże deniwelacje terenu. Ponadto potencjalne zagrożenie powstawania osuwisk mas ziemnych związane jest z obszarami eksploatowanych i wyłączonych z eksploatacji złóż kopalin. Powyższa sytuacja powoduje potencjalną możliwość wystąpienia miejscowych osuwisk gruntowych np. ze skarp wyrobisk odkrywkowych. Obszary, na których występują znaczne spadki, pokryte są roślinnością leśną bądź łąkową chroniącą powierzchnię ziemi przed osuwaniem się.

▪ uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi

Poprawa jakości powietrza jest możliwa dzięki zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń. W tym celu w studium określa się następujące działania:

- ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzącej z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych i odnawialnych, lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej), a także poprzez wykonywanie termomodernizacji budynków,
- stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych;
- preferowanie wykorzystania proekologicznych technologii produkcji w zakładach przemysłowych,
- propagowanie szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia do powietrza.

W zakresie ochrony wód podstawowym celem studium jest poprawa stanu ich czystości oraz zwiększanie retencji. Wynika to przede wszystkim z układu przyrodniczych powiązań zewnętrznych – lokalny układ hydrograficzny i tereny dolinne z nim związane mają wpływ na pozagminne układy przyrodnicze. Ponadto na terenie gminy zanieczyszczone wody powierzchniowe obniżają potencjał ekologiczny zespołów przyrodniczych z nim związanych. Część obszarów gminy narażona jest na niebezpieczeństwo powodzi.

Gmina Szydłowo leży w obszarze o dość znacznych zasobach wód podziemnych. Zgodnie z mapą obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, gmina położona jest w środkowej części GZWP z okresu trzeciorzędowego o nazwie Subzbiornik Złotów – Piła – Strzelce Krajeńskie.

We wschodniej części gminy znajduje się obszar zasobowy wody pitnej dla miasta

Piły (oznaczony na mapie w skali 1:25000). W związku z powyższym wschodnia część gminy od Starej Łubianki do Gwdy podlega ochronie. Obszar strefy ochronnej obejmuje kompleksy leśne i dolinie rzeki Gwdy, wody powierzchniowe Piławy i rynny Rudy, pola uprawne w rejonie Dobrzyicy i łąki śródpolne.

Teren ochrony bezpośredniej należy chronić poprzez zakaz przeznaczenia gruntów na cele nieleśne i niezwiązane z eksploatacją ujęć wody.

Użytkownik ujęcia wody winien:

- zapewnić zazielenienie i ogrodzenie terenu w sposób niepowodujący zmniejszenia użyteczności wody,
- zapobiec wchodzeniu na teren osobom nieupoważnionym,
- zapewnić odprowadzenie wód opadowych w sposób uniemożliwiający ich przedostanie się do obudowy i urządzeń służących do poboru wody,
- nie stosować środków ochrony roślin, owadobójczych, nawozów naturalnych i sztucznych,
- ma zakaz odprowadzenia ścieków do ziemi i do wód.

W pasach terenu ochrony pośredniej ujęcia wody, dopuszcza się lokalizowanie ujęć wodnych i urządzeń z nim związanych (wymagających zajęcia terenu), pod warunkiem uzyskania stosownych zgód wynikających z przepisów odrębnych, w wielkościach zabezpieczających co najmniej tereny ochrony bezpośredniej. W przypadkach uzasadnionych względami technicznymi i ekonomicznymi, dopuszcza się lokalizowanie podziemnych sieci infrastruktury technicznej pod warunkiem uzyskania zgód właścicieli gruntów, przez które będzie przebiegała trasa tych sieci.

Na obszarze strefy ochronnej ujęcia wody obowiązują poniższe ustalenia:

- kompleksowo rozwiązać zagadnienia gospodarki wodno-ściekowej w obrębie każdego istniejącego i nowego kompleksu zabudowy mieszkaniowej z zaleceniem wariantu kanalizacji osiedlowej i odprowadzenia ścieków do jednego punktu zlewniczego względnie oczyszczalni ścieków,
- zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- likwidacja szamb w istniejącej zabudowie,
- zakaz wprowadzania ścieków do ziemi i wód rynny Rudy, rolniczego wykorzystania ścieków, przechowywania i składowania odpadów, lokalizowania baz paliw płynnych, ferm hodowlanych, zakładów produkcyjnych, lokalizowania parkingów i obozowisk leśnych,
- zakaz przechowywania i składowania odpadów,
- zakaz lokalizowania baz płynnych, ferm hodowlanych, zakładów produkcyjnych,
- zakaz lokalizowania parkingów i obozowisk leśnych.

W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem wszelkich zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej w sąsiedztwie cieków, oczek wodnych oraz rowów melioracyjnych, w szczególności na terenach intensywnej gospodarki rolnej,
- wprowadzanie nowych dolesień i zadrzewień dolin rzecznych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy zaopiniować z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- realizacja przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności w zakresie zmiany stosunków hydrologicznych, określonych w przepisach odrębnych, powinna być poprzedzona przeprowadzeniem oceny oddziaływania na środowisko,
- dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu jak i do wód powierzchniowych,
- dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych,
- objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref

- ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych,
  - na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych należy traktować jako rozwiązanie tymczasowe,
  - oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych jest dopuszczalne jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
  - na obszarze występowania głównego zbiornika wód podziemnych należy położyć szczególny nacisk na właściwe rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz zagospodarowanie terenu dostosowane do odporności warstw wodonośnych na antropopresję,
  - kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - stosowanie urządzeń do oczyszczania wód opadowych i roztopowych przed wylotem kanałów deszczowych do cieków naturalnych i rowów melioracyjnych,
  - w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zdrenowanych należy dokonać przebudowy sieci drenażowej dostosowując ją do projektowanego usytuowania budynków i budowli w celu zachowania możliwości dalszego funkcjonowania urządzeń drenażowych na przyległym terenie,
  - zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wód oraz zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
  - rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody,
  - prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień,
  - stosowanie nowych technologii w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej wpływających na stan i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki,
  - zapewnienie dostępności do publicznych wód powierzchniowych na potrzeby powszechnego korzystania i wykonywania robót związanych z utrzymaniem przez administratora, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - utrzymanie linii zabudowy od naturalnych cieków wodnych i rowów melioracyjnych w odległości zapewniającej możliwość wykonywania robót związanych z ich konserwacją,
  - ochrona przed wprowadzaniem zabudowy i ogrodzeń przy brzegach rzek, jezior i innych zbiorników wodnych,
  - eksploatacje ujęć wód podziemnych należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi decyzjami administracyjnymi,
  - w związku z występującymi okresowymi wylewami cieków wodnych należy tworzyć niewielkie zbiorniki wodne celem zwiększenia małej retencji wodnej oraz wdrażać proekologiczne metody retencjonowania wody,
  - na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowa zabudowa może być realizowana wyłącznie na warunkach określonych w przepisach odrębnych,
- Ochrona przed powodzią
- kontrola stanu urządzeń wodnych,
  - renaturyzacja małych cieków wodnych,

- modernizacja dróg wodnych,
- modernizację wałów i urządzeń melioracyjnych,
- miejscowe ograniczenia obszarów zalewowych,

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia ochrony wód jest zwiększanie retencji wód, ze względu na możliwość występowania wód powodziowych. Na terenie gminy, w ramach „Programu budowy urządzeń małej retencji do 2015 r.”, sporządzonym przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, został zaprojektowany zbiornik retencyjny „Kłodawa Dolna” na cieku Krępnicy w rejonie miejscowości Kłoda i Gądek.

Istotnymi źródłami degradacji powierzchni ziemi i gleb są między innymi: erozja gleb na skutek wielkoobszarowej gospodarki rolnej, usuwanie zadrzewień śródpolnych, eksploatacja surowców naturalnych, zanieczyszczenie gleb środkami chemicznymi (przenawożenie i nadmierne stosowanie środków ochrony roślin) oraz zmiana przeznaczenia gruntów na cele inwestycyjne.

Konieczna jest ochrona gleby o najwyższych w skali gminy klasach bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Dla tej funkcji powinny być zachowane tereny o najwyższej przydatności rolniczej. Rejony skoncentrowanego ich występowania w kontekście sprzyjających warunków klimatycznych oraz dobrych warunków aerosanitarnych powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję zdrowej żywności. Strefy występowania gleb słabych (marginalnych), mało przydatnych rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych. Każda zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze musi uwzględniać wszelkie uwarunkowania środowiskowe a przede wszystkim musi wykazywać dużą racjonalność wynikającą z bilansu potencjalnych zysków i strat. Postuluje się przeznaczanie gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych, gruntów odłogowanych i nieprzydatnych dla produkcji rolniczej pod zalesienia, rozwój funkcji rekreacyjnej lub ewentualnie innej, przy braku kolizji z otoczeniem. Przeznaczenie części gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymaga wyrażenia zgody przez określone w obowiązujących przepisach ograny.

Zanieczyszczenia gleb powodowane funkcjonowaniem przemysłu na terenie gminy ma niewielkie znaczenie. Istotnym źródłem degradacji gleb jest natomiast komunikacja. Najbardziej zanieczyszczone gleby występują w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Gleby te wykazują dużą zawartość związków ołowiu i tlenków azotu, a także cechują się silnym zasoleniem związanym z zimowym utrzymaniem. Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

W celu zachowania i ochrony rzeźby terenu postuluje się przyjęcie następujących zasad użytkowania przestrzeni:

- ograniczenie przekształcenia rzeźby terenu, w szczególności w strefie cieków wodnych,
- przeciwdziałanie procesom erozyjnym i zapobieganie degradacji gleb – wykorzystanie gleb wyższych klas bonitacyjnych dla rolnictwa,
- tereny o nachyleniu powyżej 12° należy chronić przed powstawaniem procesów erozyjnych różnym natężeniu poprzez wprowadzanie szaty roślinnej stabilizującej grunt oraz odpowiednie prowadzenie gospodarki rolnej,
- minimalizacja skutków zaistniałych zmian w rzeźbie terenu (zrehabilitowanie istniejących i przyszłych terenów poeksploatacyjnych),
- zbędne masy ziemne powstające w czasie realizacji inwestycji należy przetransportować lub wykorzystać do nowego ukształtowania terenu w granicach działki własnej lub sąsiednich.

Dla ochrony surowców mineralnych ustala się ochronę terenów złóż poprzez ich wyłączenie z wszelkiego trwałego zainwestowania. Nakazuje się także racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi. Z zainwestowania należy wyłączyć także tereny obniżek dolinnych rzek i cieków wodnych.

Do głównych źródeł emisji hałasu na terenie gminy należy komunikacja i zakłady przemysłowe. Ochrona środowiska przede wszystkim oddziaływaniem hałasu

pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego polegać będzie na stałym ograniczaniu jego emisji poprzez następujące działania:

- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wynikających z przepisów odrębnych przewidzianych dla terenów objętych ochroną akustyczną,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu na obszarach podlegających ochronie akustycznej poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określonych natężeń hałasu wzdłuż drogi o znaczeniu wojewódzkim, poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy,
- na terenach wymagających ochrony akustycznej na których występują przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska, należy zastosować środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zmniejszające poziom hałasu, co najmniej do wartości dopuszczalnych,

Działaniem w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Szydłowo będzie:

- wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w strefach ochronnych wzdłuż linii elektroenergetycznych średniego napięcia,
  - uporządkowanie istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową, a liniami średniego napięcia,
  - ograniczenie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.
- sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych

Na terenie gminy Szydłowo nie występują obszary zdegradowane w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych, zatem nie określa się sposobu zagospodarowania tych terenów.

Odrębnym zagadnieniem jest określenie zasad ochrony bioróżnorodności flory i fauny występującej na obszarze gminy Szydłowo. W ramach polityki utrzymania i wzbogacania bioróżnorodności terenów gminy należy realizować następujące działania:

- ochronę terenów położonych w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody, w tym przede wszystkim obszarów Natura 2000 i Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Rzeki Gwdy” oraz ustanowionych rezerwatów;
- ochronę istniejących pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz innych osobliwości przyrodniczych;
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej;
- zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych w dolinach rzecznych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem zadrzewień zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych oraz kęp i pasm w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią siedliska drobnej fauny;
- utrzymanie zróżnicowanych form użytkowania, zadrzewień śródpolnych, zbiorników wodnych, które korzystnie stymulują utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, poprzez wytworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby zwierząt;
- ochronę znajdujących się na terenie gminy obszarów podmokłych, dolin cieków wodnych i wszelkich mokradł oraz terenów wokół zbiorników;

- zachowanie istniejących i odtworzenie zniszczonych siedlisk bytowania, żerowania i odpoczynku wszystkich gatunków zwierząt w granicach pozwalających na zachowanie ich populacji na poziomie odnawialności;
- w stosunku do zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń uliczna) należy przyjąć zasadę stałej ochrony, pielęgnacji i uzupełniania;
- kształtowanie terenów korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności;
- realizacja nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych oraz w strefach występowania konfliktów;
- właściwe kształtowanie wskaźników urbanistycznych zagospodarowania terenu, w szczególności w zakresie udziału terenów zieleni w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych terenów.
- wprowadzenie zakazu lokalizacji ferm hodowlanych zwierząt futerkowych.

W celu zapewnienia właściwego rozwoju gminy Szydłowo wszelkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać zasadę dostosowania zagospodarowania terenu do możliwości środowiska przyrodniczego, wskazywać sposoby wzmacniania i ochrony środowiska przyrodniczego, a w tym rozwijać edukację ekologiczną mieszkańców gminy, a także dążyć do zaspokajania podstawowych potrzeb ludności.

3.2. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych projektem studium i uzdrowisk

Ochronę form ochrony przyrody zapewniają przepisy o ochronie przyrody oraz akty prawne dotyczące zindywidualizowanych form ochrony. Spośród form ochrony ustalonych w powyższych przepisach na terenie gminy Szydłowo znajdują się: trzy obszary Natura 2000 (Dolina Rurzyca PLH 300017, Puszcza nad Gwdą PLB 300012 i Ostoja Pilska PLH300045), obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałęckie i Dolina Rzeki Gwdy”, trzy rezerваты przyrody („Kuźnik”, „Smolary”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca”), zespół przyrodniczo-krajobrazowy pod nazwą „Góra Dąbrowa” oraz pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

Rezerwat „Kuźnik” został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 października 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski z 1959 r. Nr 95, poz. 506) oraz ujęty w obwieszczeniu Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 123, poz. 2401). Rezerwat posiada sporządzony i przyjęty przez Wojewodę Wielkopolskiego plan ochrony ogłoszony rozporządzeniem Nr 151/2006 z dnia 4 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnik” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 119, poz. 2941).

Rezerwat „Smolary” położony jest w obrębie Dobrzyca, w Leśnictwie Zabrodzie (oddziały: 81, 82, 88, 89, 90). Obszar obejmuje jezioro Smolary o powierzchni 6,72 ha oraz lasy i bagna o łącznej powierzchni 136,53 ha. Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 143,25 ha. Powołany został Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski z 1990 r., Nr 48, poz. 366) ujęty w obwieszczeniu Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 123, poz. 2401).

Rezerwat „Wielkopolska Dolina Rurzyca” obejmuje powierzchnię 896,06 ha (w tym 763,59 ha gruntów leśnych oraz 132,47 ha wód płynących) położony jest w gminach Tarnówka, Jastrowie i Szydłowo, utworzony został w 2008 r. Powołany został rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 listopada 2008 r.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku

do rezerwatów przyrody należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne, dotyczące ochrony rezerwatów.

Na terenie gminy Szydłowo zlokalizowany jest obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Rzeki Gwdy”, ustanowiony uchwałą Nr IX/6/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 11, poz. 95) oraz podtrzymany rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 13, poz. 83). W sprawie ww. obszaru chronionego krajobrazu Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Nr 212/2006 z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” (Dz. U. Woj. Wlkp. Nr 201, poz. 4770), jednak wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 r. (sygnatura akt IV SA/Po 709/10) stwierdzono nieważność ww. rozporządzenia. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania prawne należy stwierdzić, iż obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” funkcjonuje jako forma ochrony przyrody w oparciu o rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r.

Rada Gminy Szydłowo ustanowiła zespół przyrodniczo-krajobrazowy pod nazwa „Góra Dąbrowa”. Nad ww. zespołem nadzór sprawuje Wójt Gminy. W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do zespołu przyrodniczo-krajobrazowego należy wziąć pod uwagę zasady ochrony terenów ustalone w w/w uchwale Rady Gminy Szydłowo.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do pomników przyrody i użytków ekologicznych należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne, dotyczące ochrony pomników przyrody i użytku ekologicznego, zlokalizowanych na terenie gminy Szydłowo.

Odrębnym zagadnieniem jest problematyka Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 stanowiącej system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Natura 2000 jest zbiorem obszarów chronionych wyznaczonych według jednolitych kryteriów w całej Unii Europejskiej, w taki sposób by zachować na nich siedliska przyrodnicze i gatunki, które uznane zostały jako „ważne dla Europy”. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych. W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96% powierzchni kraju) i alpejski (4% powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Ideą sieci jest zachowanie europejskiego dziedzictwa przyrodniczego. Teoretycznie nie ma przy tym znaczenia czy te istotne z punktu widzenia Europy obszary są również istotne z punktu widzenia Polski i czy są już objęte formą ochrony przyrody obowiązującą w polskim systemie prawnym. Dlatego sieć Natura 2000 jest założenia niezależna od Krajowego Systemu Obszarów Chronionych i nie ma być jego częścią. W praktyce jednak obszary gromadzące „ważne dla Europy” ekosystemy i gatunki, są z reguły zarazem najcenniejszymi przyrodniczo obszarami, także z krajowego punktu widzenia. Podstawami prawnymi funkcjonowania obszarów Natura 2000 są na poziomie prawa europejskiego: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG, zwana Dyrektywą Siedliskową, uchwaloną 21 maja 1992 r. Głównymi aktami związanymi z utworzeniem i prowadzeniem sieci Natura 2000 w Polsce są: ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) oraz ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 799).

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody.

Na terenie gminy Szydłowo nie znajdują się uzdrowiska.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązuje do ochrony dóbr kultury. Samorząd terytorialny zobowiązany jest do zapewnienia w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych. Na mocy przepisów o ochronie zabytków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomości znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Na etapie planu miejscowego należy ustalić właściwy sposób ochrony tych zabytków. Obiekty o szczególnych walorach kulturowych i historycznych należy chronić poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Niniejsze studium określa podstawowy kierunek tych działań. Dla właściwego ustalenia działań z zakresu niezbędnej i pożądanej ochrony dóbr kultury celowe jest opracowanie studium ochrony i kształtowania krajobrazu dla obszaru całej gminy.

Niniejsze studium określa podstawowy kierunek tych działań. Dla właściwego ustalenia działań z zakresu niezbędnej i pożądanej ochrony dóbr kultury celowe jest opracowanie studium ochrony i kształtowania krajobrazu dla obszaru całej gminy.

Zabiegi konserwatorskie mają na celu głównie:

- zachowanie walorów historycznych,
- wyeksponowanie regionalnej odrębności,
- eliminację elementów zagrażających ochronie i eksponowaniu zabytków,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem przestrzennym.

Studium wyznacza strefę pełnej ochrony konserwatorskiej „A”, strefę ochrony konserwatorskiej „B” oraz strefę ochrony archeologicznej „W”. Granice stref przedstawiono na planszy studium.

Strefy „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszary szczególnie wartościowe, wskazane do bezwzględnego zachowania. Strefy „A” wyznaczono w miejscowościach Dolaszewo, Krępsko, Leżenica, Pokrzywnica, Skrzatusz, Stara Łubianka, Tarnowo i Zabrodzie. Wszelkie działania inwestycyjne powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefy „B” – ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy. Strefy „B” wyznaczono w miejscowościach Coch, Dobrzyca, Dolaszewo, Gądek, Jaraczewo, Kotuń, Krępsko, Leżenica, Nowy Dwór, Pokrzywnica, Róża Mała, Róża Wielka, Skrzatusz, Szydłowo, Stara Łubianka, Zabrodzie i Zawada. Uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem zabytków powinny być przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizacje nowych obiektów, korekty układu przestrzennego na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefy „W” – ochrony archeologicznej

Obejmuje rozpoznane potencjalne obszary występowania stanowiska archeologicznych. Strefy ochrony archeologicznej zlokalizowane są na całym obszarze gminy. Uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków powinny być wszelkie prace ziemne projektowane na obszarze strefy ochrony archeologicznej.

W zakresie ochrony dóbr kultury wskazuje się obszary objęte strefami ochrony konserwatorskiej „A” i „B”. W miejscowościach objętych strefami ochrony konserwatorskiej znajdują się obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Ustala się zasady zapewniające ochronę i opiekę nad zabytkami występującymi terenie gminy Szydłowo:

- zapewnienie ochrony miejsc pamięci narodowej, w tym zachowanie i upamiętnienie historycznych pomników, cmentarzy i miejsc pochówku żołnierzy,
- obiekty o walorach historycznych czy architektonicznych, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, a przede wszystkim obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków – należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla lokalnej tradycji budowlanej form i faktur,
- adaptacja i modernizacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych,
- dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace remontowe, przebudowy, rozbudowy obiektów architektonicznych oraz dla założeń parkowych i cmentarzy na prace porządkowe, wycinki drzew, gradzenie, lokalizację nowych obiektów kubaturowych,
- ewentualną konieczność rozbiórki zabytku włączonego do ewidencji (uzasadniona względami technicznymi – w sytuacji, gdy nie jest możliwe opanowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa) należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków, który określi możliwości i zasady wyłączenia z tejże ewidencji zabytków,
- wszelkie zmiany w otoczeniu i sąsiedztwie zabytków, a także na obszarach zabytkowych (w rejestrze i w ewidencji) – których charakter może mieć wpływ na walory zabytków – przebudowa istniejących i budowa nowych obiektów, a także sposób zagospodarowania przestrzeni nie mogą pogorszyć stanu zachowania zabytku ani naruszać jego wartości, dlatego wymagają działania w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- na obszarach zabytkowych i w sąsiedztwie zabytków nowa zabudowa powinna stanowić harmonijnie zakomponowaną całość z istniejącymi elementami zabudowy historycznej, uwzględniając układ, skalę, gabaryty, proporcje, sposób kompozycji i wyprawę elewacji zewnętrznych,
- w sytuacjach wątpliwych – dla nowo projektowanych obiektów – należy uzyskać wytyczne konserwatorskie do projektu budowlanego, a następnie uzgodnienie lub opinię na temat tego projektu (stosownie do obowiązujących przepisów odrębnych) w toku postępowania o udzielenie pozwolenia na budowę.

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach strefy ochrony stanowisk archeologicznych istnieje obowiązek prowadzenia:

- a) badań archeologicznych podczas inwestycji związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, a wymagających prac ziemnych. Inwestor winien uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na badania archeologiczne zgodnie z przepisami odrębnymi. Na pozostałym terenie ustala się obowiązek uzgadniania prac ziemnych celem określenia warunków dopuszczających inwestycje,
- b) dla wszelkich prac ziemnych w strefie pradziejowych, średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych, w obrębie układów urbanistycznych wsi: Skrzatusz, Szydłowo, Stara Łubianka, Kotunia, Krępska, Leżenicy, Pokrzywnicy, Róży Wielkiej i Zawady oraz obszarów chronionych należy prowadzić badania archeologiczne, których zakres określi w oparciu o przepisy odrębne pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

- na badania archeologiczne,
- c) przeprowadzenia:
- stałego nadzoru archeologicznego podczas odhumusowania terenu,
  - ratowniczych badań wykopaliskowych wyprzedzających inwestycję na wytypowanych stanowiskach archeologicznych. Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem właściwego WUOZ przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych

Jednym z najistotniejszych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona podstawę wszelkiej działalności gospodarczej oraz wyznacza warunki życia i pracy ludności. Infrastruktura w pewnym stopniu warunkuje ten rozwój, a w niektórych przypadkach może nawet go stymulować. Brak właściwego wyposażenia infrastrukturalnego gminy może wpływać niekorzystnie na zainteresowanie potencjalnych inwestorów lokowaniem kapitału na obszarze pozbawionym sieci i urządzeń infrastrukturalnych. Powoduje także ograniczenia w rozwijaniu inicjatyw lokalnych, dotyczących powstawania nowych zakładów pracy. Utrudnia ponadto możliwość pełnego wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi, a także obniża jakość produkcji rolnej i możliwości wykorzystania surowców rolniczych.

5.1.1. Wodociąg

Należy dążyć do całkowitego wyposażenia wszystkich miejscowości w sieć wodociągową, co zapewni ich mieszkańcom wodę do celów spożywczych i gospodarczych o odpowiedniej jakości.

Zadanie to powinno zostać zrealizowane poprzez doprowadzenie wodociągu do wsi: Tarnowo i Zabrodzie. Należy tu rozważyć możliwości połączenia sieciami wodociągowymi tych miejscowości z miejscowością Krępsko i Dobrzyca. Stacja uzdatniania wody we wsi Dobrzyca posiada rezerwę umożliwiającą włączenie tych wsi do wspólnego systemu wodociągowego.

Kolejnym problemem jest poprawa jakości dostarczanej wody pitnej w sposób zapewniający spełnienie wymaganych norm sanitarno-higienicznych.

W latach osiemdziesiątych na terenie gminy Szydłowo znajdowało się osiem Państwowych Gospodarstw Rolnych. Gospodarstwa te składały się m.in. z osiedli mieszkaniowych wraz z zapleczem infrastrukturalnym (również ujęcia wody pitnej z hydroformiami). Po ich upadku – likwidacji majątek został przejęty przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, a później przez Gminę Szydłowo.

W 1991 roku na terenie gminy Szydłowo zlokalizowanych było 17 czynnych ujęć wody pitnej wraz ze stacjami uzdatniania. Stan techniczny większości tych obiektów był bardzo zły: zniszczone, przestarzałe urządzenia niezapewniające odpowiedniej jakości wody, zaniedbane budynki.

System wodociągowy w gminie cechują wysokie straty w przesyłce wody rzędu 30-40%. Konieczne jest przeprowadzenie przeglądu stanu technicznego sieci i urządzeń wodociągowych w celu identyfikacji źródeł przecieków oraz wyeliminowania ewentualnych kradzieży wody.

Występująca w gminie Szydłowo bardzo duża ilość ujęć wody i stacji uzdatniania wody (SUW) nie pozwala na właściwe i stale kontrolowane uzdatnianie wody. Koszty eksploatacyjne (przeglądy techniczne, prace remontowo-konserwatorskie, usuwanie awarii) dla tak dużej ilości ujęć i stacji uzdatniania wody są bardzo wysokie. Teren gminy

charakteryzuje się dużymi różnicami wysokości, dlatego lokalne sieci nie zostały połączone w większe systemy.

Prowadzona jest przez gminę Szydłowo gospodarka wodna powinna mieć na celu:

- 1) likwidację ujęć wody pitnej, których dalsza eksploatacja jest nieopłacalna z uwagi na małą wydajność, niepokrywającą potrzeb danej miejscowości, lub złą jakość wody, której uzdatnienie wymaga zbyt dużych nakładów inwestycyjnych albo pociąga za sobą zbyt wysokie koszty eksploatacyjne,
- 2) likwidację hydroforni w niewielkich miejscowościach z uwagi na zbyt wysokie koszty utrzymania w stosunku do ilości sprzedawanej wody i ceny w przypadku, gdy istnieje możliwość wykonania sieci wodociągowej i podłączenia do stacji uzdatniania posiadającej rezerwy w miejscowości sąsiedniej,
- 3) modernizację istniejących ujęć wody pitnej wraz ze stacjami uzdatniania,
- 4) doprowadzanie sieci wodociągowej do miejscowości, w których mieszkańcy korzystają z własnych studni,
- 5) docelowo pozostawienie kilku nowoczesnych hydroforni w dużych miejscowościach z wykonaniem systemu zbiorczych sieci wodociągowych doprowadzających wodę do mniejszych wsi.

Zmniejszenie ilości stacji wodociągowych i stacji uzdatniania wody (SUW) umożliwi lepszą kontrolę jakości i ilości produkowanej wody.

Potwierdzeniem powyższych wskazań jest zrealizowana nowoczesna stacja uzdatniania wody we wsi Skrzatusz.

Modernizując sukcesywnie istniejącą infrastrukturę stacji uzdatniania wody należy również przewidzieć konieczności wymiany sieci wodociągowych wykonanych z rur azbestowo-cementowych na wykonane np. z PVC.

Ujęcia wody w gminie korzystają głównie z utworów czwartorzędowych, dlatego te warstwy wodonośne winny być objęte szczególną ochroną. W tym celu należy opracować dokumentację hydrogeologiczną dla poszczególnych obiektów, dotyczącą ustanowienia strefy pośredniej ochrony ujęcia wody.

Tab. 4.1. Hydrofornie na terenie gminy Szydłowo w 2016

Hydrofornia	Zaopatrywane miejscowości
Coch I	Coch
Dobrzyca	Dobrzyca, Krępsko
Dolaszewo	Dolaszewo wieś
Jaraczewo	Jaraczewo
	Szydłowo
Jaraczewo Ferma	Kolonia Leżenica, Furman, Pokrzywnica, Gądek, Nowy Dwór, Kłoda
Kotuń	Kotuń
Leżenica	Cyk, Leżenica
Róża Wielka	Róża Wielka
Skrzatusz	Różanka, Róża Mała, Skrzatusz, Dąbrówka, Kłęśnik, Widlek, Pluty
Stara Łubianka	Stara Łubianka, Nowa Łubianka
Zawada	Zawada wieś
Tarnowo	Tarnowo

Źródło: Dane UG Szydłowo 2016 r.

Tab. 4.1.2. Długość sieci wodociągowej w gminie Szydłowo na rok 2017.

L.p.	Hydrofornia	Studnie [szt]	Zaopatrywane miejscowości	Długość sieci [km]	Hydrofornia długość sieci [km]
1	Coch I	1		4,7	4,7
2	Dobrzyca	2	Dobrzyca	10,7	18,47
			Krępsko	7,77	

3	Dolaszewo	2		6,7	6,7
4	Jaraczewo	2	Jaraczewo	5,53	12,58
			Szydłowo	7,05	
5	Jaraczewo Ferma				30,38
			Kolonia Leżenica	5,7	
			Furman	1,3	
			Pokrzywnica	6,02	
			Gądek	3,96	
			Nowy Dwór	6,5	
			Kłoda	6,9	
6	Kotuń	2	Kotuń	8,64	8,64
			Cyk		
7	Leżenica	1		2	2
8	Róża Wielka	2		9	9
9	Skrzatusz	2	Skrzatusz	3,8	11,8
			Kłęśnik	1,2	
			Coch II	1,7	
			Widlek	1,6	
			Pluty	1,7	
10	Stara Łubianka	2		11,5	13,93
			Nowa Łubianka	2,43	
11	Zawada		Zawada wieś	1,8	3,1
			Zawada osiedle	1,3	
12	Tarnowo	1	Tarnowo	0,2	0,2
	SUMA	21		121,5	121,5

Źródło: Dane UG Szydłowo 2017 r.

5.1.2. Kanalizacja

Ze względu na wysoki stopień zwodociągowania gminy należy niezwłocznie przystąpić do skanalizowania pozostałych wsi, celem zapewnienia prawidłowego procesu odbioru i unieszkodliwiania powstających ścieków komunalnych. Szczególnie jest to ważne w rejonie zlewni rzek Piławy i Rudy, które przepływają przez teren zasobowy wody. Dotyczy to wsi Tarnowo i Zabrodzie.

Gmina Szydłowo ma zakończony proces projektowania sieci kanalizacji sanitarnej dla wsi: Zawada, Skrzatusz i Coch. Posiada również „Program Gospodarki Ściekowej” opracowany w 1997 roku dla całej gminy. Część projektów rozbudowy sieci kanalizacyjnej nie została zrealizowana.

Rozwiązanie gospodarki ściekowej w studium przyjęto zgodnie z opracowanym „Programem ...” oraz schematem wykonanych i projektowanych sieci kanalizacyjnych otrzymanymi od operatora i współwłaściciela tej infrastruktury – Spółki Wodno-Ściekowej „GWDA” Sp. z o.o.

W przypadku projektowanego osiedla domków jednorodzinnych w Kotuniu przyjęto rozwiązanie systemu kanalizacyjnego autorstwa Pani Haliny Nowackiej. Realizowany w 2008 roku rurociąg tłoczny Kotuń – Piła umożliwi przyjęcie ścieków ok. 70% ścieków z gospodarstw domowych na tym osiedlu. Według prognozy zasiedlenia otrzymanej od właściciela tego terenu wynika, że nastąpi to po 4 latach od daty oddania do użytkowania pierwszego z budynków tj. ok. 2013 roku. Do tego czasu należy zdecydować o wyborze wariantu związanego z budową drugiej nitki rurociągu tłoczego równoległe do obecnie wykonywanego lub alternatywnie wykonanie nowego odcinka sieci i włączenie go do istniejącego rurociągu w Pile.

Nie ma natomiast możliwości włączenia w istniejący system kanalizacyjny wnioskowanego osiedla mieszkaniowego proponowanego do realizacji w obrębie wsi Zawada. Realizacja tego osiedla musi zostać poprzedzona budową nowej sieci kanalizacji tłocznej o średnicy ok. 200 mm od przepompowni głównej w Gładyszewie. Projekt kanalizacji sanitarnej na tym terenie powinien obowiązkowo przewidzieć wykonanie zbiornika wyrównawczo-retencyjnego, koniecznego dla lokalizacji osiedla w okolicach Zawady.

Położenie gminy umożliwia rozwiązanie gospodarki ściekowej w oparciu

o istniejące urządzenia dla miasta Piły. Piła posiada nowoczesną oczyszczalnię ścieków wybudowaną w latach 1994-1995, stale modernizowaną, której zdolności oczyszczania nie są w pełni wykorzystane. Na terenie gminy Szydłowo projektuje się budowę grawitacyjno-pompowego systemu kanalizacji sanitarnej dla poszczególnych miejscowości, który za pomocą odpowiedniego układu współpracujących rurociągów tłocznych przekazywać będzie ścieki do kanalizacji sanitarnej miasta Piły.

Przepompownię ścieków oraz sieć kanalizacji sanitarnej wybudowano w miejscowości Kotuń. Do dnia dzisiejszego brak sieci i przepompowni w miejscowościach: Kłoda, Cyk, Skrzatusz, Pluty, Pokrzywnica, Leżenica, Róża Wielka, Nowy Dwór. Z miejscowości, w których nie wybudowano lub nie planuje się wykonania kanalizacji, ścieki powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, które będą systematycznie wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do punktu zlewowego we wsi Szydłowo. Alternatywnie w ww. miejscowościach system odprowadzania ścieków może zostać oparty na przydomowych oczyszczalniach ścieków. W dniu 9 listopada 2007 roku, Rada Gminy Szydłowo przyjęła Uchwałę Nr XIV/79/07 w sprawie Regulaminu dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Decyzje w zakresie lokalizacji zbiorników bezodpływowych należy podejmować każdorazowo indywidualnie, przy uwzględnieniu lokalnych warunków fizjograficznych i możliwości odprowadzenia ścieków oczyszczonych.

Drugim układem grupowego odbioru i oczyszczania ścieków jest oczyszczalnia w Dobrzycy służy również do obsługi projektowanych tam osiedli mieszkaniowych.

Dla obszarów gminy Szydłowo, zgodnie z „Planem zagospodarowania wód opadowych na terenie gminy Szydłowo”, proponuje się przyjęcie zasady neutralizacji większości wód opadowych w miejscu ich powstawania.

Większość wód opadowych i roztopowych na terenach wiejskich będzie odprowadzana powierzchniowo poprzez infiltrację do gruntu. Oczyszczanie wód opadowych lub roztopowych należy przewidzieć jedynie dla dróg o powierzchniach utwardzonych oraz obszarów gdzie kanalizacja deszczowa nie istnieje. Koniecznie należy spowodować odcięcie od tej sieci przyłączy kanalizacji sanitarnej. Na projektowanych i istniejących wlotach kanalizacji deszczowej należy zamontować piaskowniki i separatory. W całej gminie należy podjąć prace inwentaryzacyjne zbiorników małej retencji w celu prawidłowego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych dla poszczególnych miejscowości. Wobec powyższego należy:

- zagospodarować maksymalną ilość wód opadowych i roztopowych, poprzez wprowadzenie ich do gleby w miejscu powstania opadów,
- uniemożliwić przedostawanie się wód opadowych i roztopowych do systemu kanalizacji sanitarnej,
- wykorzystać deszczówkę dla potrzeb gospodarczych w sytuacjach gdy do tych celów nie jest konieczna uzdatniana woda z komunalnej sieci wodociągowej,
- na nowo zagospodarowywanych terenach dążyć do rozdzielenia ścieków komunalnych i wód opadowych lub roztopowych,
- w miarę możliwości stosować przepuszczalne nawierzchnie parkingów i liniowych rozsząceń wód opadowych z powierzchni komunikacyjnych,
- w zwartej zabudowie, w której przyjęto rozdzielną sieć kanalizacji komunalnej i deszczowej, należy odpowiednio zabezpieczyć odpływ nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych.

Nadmiar wód opadowych i roztopowych należy odprowadzić poprzez system odpowiedniego przesyłu i gromadzenia. Dopiero po oczyszczeniu ich z substancji ekstrahujących się eterem naftowym i zawiesiny ogólnej można doprowadzić ten nadmiar wód do cieków i zbiorników wodnych naturalnych lub do gruntu. Przy odwadnianiu większych powierzchni uszczelnionych (np. parkingi) proponuje się zastosowanie m.in. komór drenażowych. Nowe wyloty kanalizacji deszczowej powinny być wyposażone w separatory i osadniki, celem podczyszczenia ścieków przed wprowadzeniem do odbiornika.

5.1.3. Gaz

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Krobia – Poznań – Piła – Szczecin, którym przesyłany jest gaz ziemny zaazotowany. Wzdłuż tego gazociągu projektowana jest budowa drugiej nitki gazociągu wysokiego ciśnienia. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) dla gazociągów układanych w ziemi i nad ziemią, powinny być wyznaczone, na okres eksploatacji gazociągu, strefy kontrolowane, których linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, gdzie operator sieci gazowej powinien kontrolować wszelkie działania, mogące spowodować uszkodzenie gazociągu.

W strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Szerokość stref kontrolowanych, powinna wynosić dla gazociągów podwyższonego średniego ciśnienia i gazociągów wysokiego ciśnienia, o średnicy nominalnej powyżej DN 300 do DN 500 włącznie – 8 m. Ponadto gazociąg ułożony w przecinkach leśnych powinien posiadać wydzielony pas gruntu, o szerokości po 2 m od osi gazociągu, z zakazem nasadzeń drzew i krzewów.

Dopuszcza się ponadto lokalizację stacji redukcyjno-pomiarowej w rejonie miejscowości Dolaszewo,

5.1.4. Elektroenergetyka

Istniejąca sieć elektroenergetyczna zapewnia właściwe zaopatrzenie gminy w energię elektryczną. Postuluje się wkomponowanie wszystkich istniejących na obszarze gminy urządzeń elektroenergetycznych w projektowane zagospodarowanie terenów, przy zachowaniu bezpiecznych odległości od zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznych, z którą koliduje planowane zagospodarowanie terenu. Najbardziej awaryjne odcinki sieci energetycznej należy skablować. Sposób i warunki przebudowy sieci elektroenergetycznej określi właściciel sieci.

Przez teren gminy biegnie linia wysokiego napięcia 110 kV zasilająca GPZ Wałcz. Dopuszcza się możliwość jej przebudowy na linię wielotorową i wielonapięciową. Zagospodarowanie terenów w otoczeniu tej linii musi uwzględniać wymagania przepisów odrębnych.

Planowane zagospodarowanie nowych terenów powinno uwzględniać ich dostęp do sieci elektroenergetycznej i możliwość zasilania nowych odbiorców. Dla zaopatrzenia w energię terenów planowanych pod zainwestowanie, niezbędne jest przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powierzchni pod stacje transformatorowe 15/0,4 kV z uwzględnieniem powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi. Stacje transformatorowe winny być realizowane z uwzględnieniem wysokich walorów architektonicznych lub jako nowoczesne stacje małokubaturowe. Realizacja nowych inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami energetycznymi odbywać się musi zgodnie z przepisami odrębnymi. Konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci napowietrznych. Postuluje się ich wymianę na skablowane podziemne, w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej. Należy także promować wykorzystanie energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł.

5.1.5. Ciepłownictwo

Przyjmuje się dotychczasowy system zaopatrzenia w ciepło tj.: zabudowy mieszkaniowej z lokalnych kotłowni, natomiast pozostałych odbiorców z indywidualnych źródeł ciepła.

Postuluje się zastąpienie tradycyjnych, wysokoemisyjnym paliw innymi czynnikami grzewczymi, jak np. energia elektryczna, gaz lub olej opałowy, co przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych atmosfery.

5.1.6. Telekomunikacja

Rynek usług telekomunikacyjnych na terenie gminy powinien oprzeć się na dwóch centralach automatycznych TP S.A zlokalizowanych w Jaraczewie i Starej Łubiance oraz telefonii komórkowej. Studium zakłada modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu oraz lokalizację sieci regionalnych. W związku z powyższym, dopuszcza się lokalizowanie na terenie gminy inwestycji telekomunikacyjnych, w tym związanych z siecią telekomunikacyjną służącą do zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz innej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Zasady lokalizowania inwestycji telekomunikacyjnych, winny być zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2062). Obowiązujące przepisy prawa nie pozwalają na wprowadzanie zakazów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a tym samym uniemożliwianie realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Dopuszcza się jednak ustanawianie ograniczeń w lokalizowaniu tych inwestycji pod warunkiem, iż są one usankcjonowane prawnie. Mimo niewielkich możliwości ingerencji, należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz krajobraz przyrodniczy i kulturowy. W związku z szybkim rozwojem komputerowych systemów sieciowych o charakterze globalnym, należy przewidzieć konieczność rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, której realizacja winna być skoordynowana z innymi sieciami – w przypadku budowy nowych dróg należy przewidzieć stosowne kanały technologiczne w liniach rozgraniczających drogi.

5.1.7. Zagospodarowanie odpadów

Istniejące, dobrze zorganizowane składowisko w Kłodzie (pow. 9,83 ha) posiada instalację ujmującą biogaz, który służy do napędu agregatu prądotwórczego wytwarzającego energię elektryczną na potrzeby składowiska. Lokalizacja składowiska umożliwia dalszą jego rozbudowę.

W latach 2008 i 2009 została wykonana kolejna modernizacja i rozbudowa składowiska. Przeprowadzona modernizacja i rozbudowa obiektu winna zredukować do minimum niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne, a ponadto umożliwi eksploatację istniejącego składowiska przez okres najbliższych 25 – 30 lat.

Składowisko w Kłodzie posiada uregulowany stan formalno-prawny, zgodnie z wymaganiami zawartymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 992). W maju 2002 r. przeprowadzony został przegląd ekologiczny, zgodnie z wymaganiami prawa ochrony środowiska, który wykazał, że składowisko odpadów w Kłodzie jest typu proekologicznego i nadaje się do dalszej eksploatacji. W grudniu 2002 roku zatwierdzona została instrukcja eksploatacji składowiska.

W celu minimalizacji oddziaływania składowiska na otoczenie w 1995 roku wybudowano instalację odzysku gazu składowiskowego i elektrownię biogazową, której eksploatacja rozpoczęła się w 1996 roku. Wytwarzany w niej prąd trafia do sieci ogólnokrajowego systemu energetycznego. Dzięki wykonanym instalacjom do pozyskiwania biogazu składowisko w Kłodzie kwalifikuje się do I klasy oddziaływania. Składowisko Odpadów w Kłodzie uchwałą Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku, uzyskało status Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Regionie I.

5.2. Układ drogowy

Wysokiej jakości sieć drogowa warunkuje możliwość szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy.

W studium wyznacza się lokalizację projektowanej dwujezdniowej drogi ekspresowej S10 w nowym przebiegu według 3 różnych wariantów wyznaczonych w „Studium Techniczno - Ekonomiczno - Środowiskowym budowy drogi ekspresowej S10 na odcinku koniec obwodnicy Stargardu Szczecińskiego – początek obwodnicy Piły (z węzłem „Koszyce”) z wyłączeniem obwodnicy m. Wałcz” opracowanym przez Biuro Projektowe AYESA Agua y Estructuras SA ze Szczecina, oraz dwujezdniowej drogi ekspresowej S11 poprzez rozbudowę istniejącej drogi krajowej nr 11 Piła – Koszalin wraz z węzłami drogowymi. Planowane trasy mają za zadanie wyeliminowanie ruchu tranzytowego z miejscowości położonych w ciągu dróg krajowych nr 10 i 11. Równolegle do dróg ekspresowych planuje się budowę dróg zbiorczych obsługujących ruch lokalny, ograniczając tym samym bezpośrednią dostępność i obsługę otoczenia przyszłych dróg ekspresowych. Obecna sytuacja stwarza ogromne niebezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz naraża mieszkańców na dużą uciążliwość.

Ponadto zachowuje się istniejącą siatkę układu drogowego z możliwością rozbudowy o drogi niższego rzędu. Przewidywana jest modernizacja, w tym także uzupełnianie dróg o ciągi piesze i ścieżki rowerowe wraz z ich wyposażaniem w instalacje i urządzenia drogowe. Parametry techniczne dróg powinny być doprowadzone do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami.

W części graficznej studium określone zostały warianty A, B i C przebiegu drogi ekspresowej S10 oraz orientacyjną lokalizację drogi ekspresowej S11 oraz przebiegi dróg powiatowych i gminnych. Modernizację układu dróg należy realizować w oparciu o Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Sieć drogowa winna zostać sparametryzowana na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na etapie niniejszego studium ustala się kierunki i politykę w tym zakresie:

- Drogi ekspresowe S10 i S11 (klasy S) powinny posiadać pas drogowy o szerokości 40 – 50 m w zależności od przyjętego przekroju. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
  - na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 20 m,
  - poza terenem zabudowy nie mniej niż 40 m.Dojazd do planowanych dróg ekspresowych S10 i S11 możliwy będzie wyłącznie na projektowanych węzłach drogowych.
- Drogi krajowe nr 10 i 11 (klasa „GP”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 25 – 35 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
  - na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 10 m,
  - poza terenem zabudowy nie mniej niż 25 m.
- Droga wojewódzka nr 178 (klasa „GP”) i 179 (klasa „G”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 25 – 35 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
  - na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 8 m,
  - poza terenem zabudowy nie mniej niż 20 m.
- Drogi powiatowe (klasa „Z” lub „L”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 12 – 20 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni dróg klasy „Z” wynoszą:
  - na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 8 m,
  - poza terenem zabudowy nie mniej niż 20 m.Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni dróg klasy „L” wynoszą:
  - na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 6m,
  - poza terenem zabudowy nie mniej niż 15 m.
- Drogi gminne (klasa „L”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 12 – 20 m. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się drogi gminne klasy D. Zalecane

odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:

- na terenie zabudowy wsi nie mniej niż 6 m,
- poza terenem zabudowy nie mniej niż 15 m.

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422), budynki z pomieszczeniami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi powinny być wznoszone poza zasięgiem dopuszczalnych przepisami zagrożeń i ponadnormatywnych oddziaływań – w tym hałasu i drgań. Na przebiegu przez obszar gminy:

- planowanych dróg ekspresowych nr 10 i 11, wskazuje się strefę o szerokości 190 m wyłączoną z lokalizacji obiektów z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
- istniejących dróg krajowych nr 10 i 11 (o znaczeniu międzyregionalnym), wskazuje się strefę o szerokości 90 m wyłączoną z lokalizacji obiektów z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W przypadku braku możliwości zachowania podanych odległości należy przewidzieć zabezpieczenia zmniejszające uciążliwości wywołane ruchem drogowym.

Dostępność terenów położonych przy drogach krajowych należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej klasy lub przez istniejące zjazdy. Bezpośrednie połączenia z drogą krajową winny uwzględniać bezpieczeństwo ruchu. Ustala się zakaz lokalizowania parkingów w pasie drogowym drogi krajowej. Elementy infrastruktury technicznej winny być prowadzone w liniach rozgraniczających drogę, lecz poza jej pasem drogowym. Należy dążyć do likwidacji istniejących zjazdów na drogi krajowe nr 10 i 11 poprzez realizację dróg serwisowych – gminnych doprowadzających ruch do istniejących skrzyżowań.

Dostępność terenów położonych przy drodze ekspresowej należy zapewnić poprzez równoległy układ dróg niższej klasy połączonych z tymi drogami na planowanych węzłach drogowych. Wyklucza się możliwość realizacji bezpośrednich zjazdów z dróg ekspresowych.

W przypadku realizacji projektowanych dróg ekspresowych nr S10 i S11 niezaadaptowane istniejące odcinki dróg krajowych nr 10 i 11 zgodnie z przepisami prawa zostaną zaliczone do kategorii dróg gminnych.

Lokalizację infrastruktury technicznej w pasie drogowym dróg krajowych dopuszcza się wyłącznie na warunkach określonych przez zarządcę drogi.

W odniesieniu do dróg wojewódzkich nr 178 i 179 obiekty przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować poza zasięgiem oddziaływań tych dróg, określonych w przepisach odrębnych. Należy pozostawić teren wolny od zabudowy w odległości co najmniej 20 m od zewnętrznej krawędzi jezdni. Dostępność terenów położonych przy drogach wojewódzkich należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej klasy lub przez istniejące zjazdy. Bezpośrednie połączenia z drogami wojewódzkimi winny uwzględniać bezpieczeństwo ruchu. Nowe podziały działek nie mogą generować nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów) do dróg wojewódzkich. Ustala się zakaz lokalizowania parkingów w pasach drogowych dróg wojewódzkich. Elementy infrastruktury technicznej winny być prowadzone w liniach rozgraniczających drogę, lecz poza jej pasem drogowym.

Istniejące drogi powiatowe wymagają bieżących remontów i modernizacji oraz dostosowania do aktualnych klas technicznych w celu unowocześnienia coraz bardziej obciążonej sieci drogowej. Przy projektowaniu rozbudowy układu drogowego należy zwrócić szczególną uwagę na ograniczenie ilości zjazdów indywidualnych na drogę oraz ograniczenie ilości skrzyżowań. Na terenach zwartej zabudowy należy przewidzieć wykonanie chodników, ścieżek rowerowych (zgodnie z programem zarządcy dróg), parkingów dla samochodów osobowych oraz uregulowania odwodnień w oparciu o system kanalizacji deszczowej na terenach zabudowy. Ewentualną lokalizację drzew przydrożnych należy przewidzieć w odległości min. 3 m od krawędzi jezdni. Parkowanie pojazdów ciężarowych może odbywać się tylko w miejscach wyznaczonych.

Poza drogami gminnymi wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb wynikających z planowanego zagospodarowania terenów, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

Wyżej omówiony układ podstawowy wymaga dostosowania parametrów technicznych do pełnionych funkcji i wymogów klasy technicznej.

W przypadku wystąpienia przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej, związanych w szczególności z systemami komunikacji drogowej, należy przewidzieć środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zapewniające ograniczenie emisji hałasu do poziomów dopuszczalnych, określonych w obowiązujących przepisach.

Drogi krajowe nr 10 i 11 oraz droga wojewódzka nr 179 winny uwzględniać parametry zawarte w Zarządzeniu nr 11 Ministra Infrastruktury z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie wdrażania wymagań techniczno-obronnych w zakresie przygotowania infrastruktury drogowej na potrzeby obronne państwa (Dz. Urz. MI z dnia 7 lutego 2008 r. Nr 3).

5.3. Sieć kolejowa

Przez obszar gminy Szydłowo przebiegają 3 linie kolejowe:

- Międzyregionalna linia kolejowa nr 405 Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg, która w dalszych relacjach umożliwi powiązanie Śląska ze Środkowym Wybrzeżem. Przystanek kolejowy na tej linii znajduje się w Starej Łubiance.
- Regionalna linia kolejowa nr 403 z Piły przez Wałcz do Stargardu Szczecińskiego z przystankami w Szydłowie i Skrzatuszu.
- Krótki odcinek linii kolejowej nr 203 z Piły przez Krzyż do Gorzowa Wlkp. a także Berlina z przystankiem kolejowym w Stobnie.

Dopuszcza się przystosowanie do prędkości ≥ 120 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 405 oraz przystosowanie do prędkości ≥ 100 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 403 i 203. Zagospodarowanie terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych musi uwzględniać wymagania wynikające z przepisów odrębnych.

5.4. Szlaki turystyczne

Wychodząc naprzeciw potrzebie wprowadzenia roweru jako alternatywnego środka komunikacji dla celów turystycznych oraz celów bytowych w jednostkach osadniczych gminy, proponuje się następujący model połączeń rowerowych:

1) układ gminnych dróg rowerowych, zbudowany w skrajnych pasach jezdni dróg powiatowych i gminnych na których występuje małe natężenie ruchu, a dostęp do siedziby gminy w Jaraczewie jest ułatwiony; układ ten powinien realizować powiązania wewnętrzne gminy,

2) układ dróg rowerowych, umożliwiający powiązania zewnętrzne:

- ścieżka rowerowa relacji Kłoda – Pokrzywnica – Szydłowo – Zawada – Stara Łubianka – Tarnowo, która umożliwi dojazd do międzynarodowych tras rowerowych R-1 i R-2, a tym samym powiązanie z gminą Trzcianka oraz z gminami Krajenką i Jastrowiem;
- ścieżka rowerowa łącząca Szydłowo ze Skrzatuszem i Różewem, a więc – umożliwiająca połączenie z gminą Wałcz i trasą R-2 w Chwiramie.

Gmina planuje budowę ścieżek rowerowych na terenie gminy na następujących odcinkach m.in.: Dobrzyca – Piła, Stara Łubianka – Piła, Dolaszewo – Szydłowo, Piła – Kotuń,

Cyk – Dolaszewo, Pokrzywnica – Szydłowo
i Szydłowo – Skrzatusz.

Główne działania gminy koncentrować się będą również na poprawie warunków bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego. Jednocześnie do poznania ciekawych miejsc przyrodniczych i kulturowych gminy Szydłowo wykorzystać, oznakować oraz szeroko rozpropagować należy istniejące szlaki turystyczne,

w tym:

Pieszce

szlak niebieski **WK - 3512n** 17,8 km Płytnica PKP - Zabrodzie - Ieśniczówka Zalew Koszycki - Piła MZK 2

szlak niebieski **WK-3516n** 13 km Piła –Góra dąbrowa - Skrzatusz

szlak zielony PI-1834z 6 km Węzeł szlaków - rezerwat Kuźnik - Piła MZK

szlak żółty **WK – 3513y** 17 km Rezerwat Kuźnik - Skrzatusz

szlak czarny PI-3511s 25 km Wiesiółka - Stara Łubianka – Piła

Rowerowe

Transwielkopolska Trasa Rowerowa - Odcinek Północny TTR, oznaczona kolorem zielonym, odcinek północny liczy 200 km, Poznań (Parku Sołackiego) - Szamotuły,- Czarnków - Trzciankę- Kotuń – Piła - Okonek.

Międzynarodowa Trasa Rowerowa Euro Route R-1, Kępa - Kotuń - Piła - Kaczory - Miasteczko Krajeńskie - Białośliwie - Krostkowo - Osiek nad Notecią - Dąbki - Ruda - Bagdad - Glesno - Liszkowo - Izabela

szlak zielony PI-7005z 14,8 km Piła – Zawada – Skrzatusz

szlak żółty PI 7004y 26 km Piła - Gładyszewo - Dolaszewo – Kotuń – Motylewo

Szlak niebieski 81,0 km, Trzcianka - Sarcz - Róża Wielka - Gostomia - Rusinowo - Strzeliny - Tuczo - Człopa - Trzebień - Wolowe Lasy – Trzcianka

Szlak czarny 22 km, Piła (Zalew Koszycki) – Dobrzyca- Paruszka - Głubczyna

Szlak czerwony, Wałcz – Ostrowiec – Zabrodzie – Płytnica PKP- jezioro Krępsko Średnie

Szlak czerwony, Jastrowie- Grudna - Okonek – Lipka- Witrogroszcz – Podróżna – Krępsko- Tusza – Jastrowie

Szlak niebieski 8,3 km odnoga szlaku czerwonego, Zabrodzie – Tarnowo

Kajakowe

szlak wodny Rurzyca o długości 25 km, od 1993 roku nosi nazwę "Szlaku kajakowego im. Jana Pawła II", szlak na całej długości rzeki Rurzyca przepływa przez obszar Natura 2000 „Dolina Rurzyca”. szlak rozpoczyna się z jeziora Krępsko Małe. W lipcu 1978 roku po Rurzyca pływał kajakiem ks. Karol Wojtyła. Nad jeziorem Krępsko Średnie znajduje się pamiątkowy kamień upamiętniający to wydarzenie.

szlak kajakowy „Gwda” o długości 146 km, z jeziora Wierzchowo przez Krępsko do Ujścia,

szlak kajakowy „Piława” o długości 82 km z jeziora Komorze do Dobrzycy (wpada do Gwdy),

szlak kajakowy „ Kłomia” ze Złotowa do Dobrzycy,

Konne:

Czerwony (obręb leśny Zdrojowa Góra) 5,2 km

Pomarańczowy 29 km

Niebieski (obręb leśny Zdrojowa Góra) 4,1 km

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Stosownie do art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

zadania własne gminy, w tym zawarte w niniejszym studium, obejmują w szczególności sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Realizacja inwestycji będzie przebiegać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Sposób realizacji inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy może ulegać modyfikacji wraz z dokonującym się postępowaniem techniczno-technologicznym, zgodnie z zasadą stosowania najlepszej dostępnej techniki, o ile nie nastąpi naruszenie ustaleń planu. W gminie Szydłowo w ramach inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewiduje się w szczególności:

- budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych i konieczne w tym zakresie ustalenie lokalizacji dróg w nowych liniach rozgraniczających zgodnie z aktualnie obowiązującymi kategoriami dróg publicznych,
- rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przyłączami do poszczególnych budynków,
- zachowanie rezerwy terenów dla nowych linii elektroenergetycznych 15 kV, zlokalizowanych poza korytarzami dróg publicznych,
- modernizację i rozbudowę obiektów oświatowych i bazy sportowo-rekreacyjnej.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Zgodnie z art. 39 ust 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

z 27 marca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) w planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Poniżej przedstawiono propozycje zadań rządowych i samorządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na obszarze gminy Szydłowo:

- budowa drogi ekspresowej S10 relacji autostrada A6 (Szczecin) – Piła – Bydgoszcz – Toruń – droga ekspresowa S7 (Płońsk). Dla prawidłowego funkcjonowania drogi niezbędna jest realizacja obwodnicy miejscowości Stara Łubianka;
- budowa projektowanej drogi ekspresowej S11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań (autostrada A2) – Ostrów Wielkopolski – Kępno – Tarnowskie Góry – autostrada A1;
- podniesienie standardów technicznych do poziomu europejskiego dróg i odcinków dróg wojewódzkich nr 178, 179, umożliwiających ich wykorzystanie w transporcie międzynarodowym;
- przystosowanie do prędkości ≥ 120 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 405;
- przystosowanie do prędkości ≥ 100 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 403 i 203;
- Międzynarodowa Trasa Rowerowa EuroRoute R1 (szlak rowerowy Francja – Belgia – Holandia – Niemcy – Polska – Litwa – Łotwa – Estonia – Rosja. Na terenie Wielkopolski jej długość wynosi 205 km i przebiega przez gminy: Krzyż Wielkopolski, Wieleń, Czarnków, Trzcianka, Szydłowo, Piła, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Białośliwie, Wyrzysk i Łobżenica;
- budowa linii elektroenergetycznej GPZ Krzewina – GPZ Coch (gmina Szydłowo);
- organizacja Zakładu Utylizacji Odpadów Piła (gmina Szydłowo), który składać się będzie z trzech powiązanych ze sobą obiektów: obiektu centralnego Piła oraz obiektów Trzcianka i Złotów,
- uporządkowanie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej,
- utrzymanie istniejących form ochrony prawnej przyrody.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Gmina Szydłowo posiada 52 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów. Pokrycie opracowaniami planistycznymi obszaru gminy jest jednak stosunkowo niewielkie.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego według w kolejności uchwalenia:

Nr na mapie	Nr rejestru	Nazwa uchwały	Streszczenie - krótki opis planu	Data uchwalenia	Skala rysunku	Gmina
-------------	-------------	---------------	----------------------------------	-----------------	---------------	-------

1	1	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr VII/32/96 z dnia 29.04.1996r.	Dolaszewo, zabudowa mieszkaniowa	29.04.1996r.	1;1000	Szydłowo
-	2	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XI/19/96 z dnia 20.06.1996r.	Dobrzyca - zabudowa rekreacyjna	20.06.1996r.	1;500	Szydłowo
3	3	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVII/22/98 z dnia 29.05.1998r.	Dobrzyca tereny baz i składów, zakład naprawy samochodów, tereny usług handlu, tereny zabudowy mieszkaniowej. Tereny działek rekreacyjnych z prawem zabudowy, tereny upraw leśnych	29.05.1998r.	1;500 1;1000 1;5000	Szydłowo
4	4	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVII/21/98 z dnia 29.05.1998r.	Dobrzyca, zabudowa mieszkaniowa	29.05.1998r.	1;1000	Szydłowo
5	5	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr VII/3/99 z dnia 10.03.1999r.	Dolaszewo, os. Prefabet, zabudowa mieszkaniowa	10.03.1999r.	1;1000	Szydłowo
6	6	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XI/40/99 z dnia 30.06.1999r.	Dobrzyca, zabudowa mieszkaniowa	30.06.1999r.	1;1000	Szydłowo
7	7	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XII/47/99 z dnia 27.08.1999r.	Dobrzyca, zabudowa przemysłowa	27.08.1999r.	1;500	Szydłowo
8	8	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XII/48/99 z dnia 27.08.1999r.	Dobrzyca tereny zabudowy mieszkaniowej	27.08.1999r.	1;1000	Szydłowo

9	9	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XIV/56/99 z dnia 14.10.1999r.	Szydłowo, os. Wichrowe Wzgórze, tereny zabudowy jednorodzinnej	14.10.1999r.	1;500	Szydłowo
-	10	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XV/64/99 z dnia 4.11.1999r.	Dolaszewo, zabudowa mieszkaniowa	04.11.1999r.	1;500	Szydłowo
11	11	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXV/44/2000 z dnia 31.08.2000r.	Stara Łubianka zabudowa mieszkaniowa	31.08.2000r.	1;1000	Szydłowo
12	12	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXV/45/2000 z dnia 31.08.2000r.	Szydłowo ul. Sportowa tereny usług rzemiosła i działalności gospodarczej, tereny zabudowy mieszkaniowej	31.08.2000r.	1;500	Szydłowo
13	13	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVI/55/2000 z dnia 27.09.2000r.	Krępsko zabudowa mieszkaniowa	27.09.2000r.	1;1000	Szydłowo
14	14	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVI/56/2000 z dnia 27.09.2000r.	Leżenica, zabudowa mieszkaniowa	27.09.2000r.	1;1000	Szydłowo
15	15	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVII/61/2000 z dnia 05.12.2000r.	Szydłowo, ul. Krańcowa, tereny działalności gospodarczej z prawem zabudowy jednorodzinnej	05.12.2000r.	1;500	Szydłowo
16	16	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVII/62/2000 z dnia 05.12.2000r.	Tarnowo tereny rekreacji z prawem zabudowy	05.12.2000r.	1;1000	Szydłowo

17	17	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVII/64/2000 z dnia 05.12.2000 r.	Szydłowo tereny produkcyjno - usługowe z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej	05.12.2000r.	1;500	Szydłowo
18	18	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXIX/7/01 z dnia 20.02.2001r.	Szydłowo, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej	20.02.2001r.	1;1000	Szydłowo
19	19	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXIX/8/01 z dnia 20.02.2001r.	Szydłowo, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej	20.02.2001r.	1;1000	Szydłowo
20	20	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXX/12/2001 z dnia 30.03.2001r.	Dolaszewo, zabudowa mieszkaniowa	30.03.2001r.	1;1000	Szydłowo
21	21	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXXII/22/2001 z dnia 16.05.2001r.	Dolaszewo, zabudowa mieszkaniowa	16.05.2001r.	1;500	Szydłowo
22	22	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXXII/23/2001 z dnia 16.05.2001r.	Kotuń, zabudowa mieszkaniowa	16.05.2001r.	1;1000	Szydłowo
23	23	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XLI/14/2002 z dnia 24.05.2002r.	Zawada ODJ tereny zabudowy mieszkaniowej	24.05.2002r.	1;1000	Szydłowo
24	24	24	Stara Łubianka tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami	09.08.2002r.	1;1000	Szydłowo

-	25	25	Dolaszewo, os. Prefabet, zabudowa mieszkaniowa	20.12.2002r.	1;1000	Szydłowo
26	26	26	Jaraczewo, zabudowa mieszkaniowa	20.12.2002r.	1;500	Szydłowo
-	27	27	Dolaszewo tereny zabudowy mieszkaniowej	28.03.2003r.	1;500	Szydłowo
28	28	28	Jaraczewo tereny upraw polowych i ogrodniczych, tereny zabudowy przemysłowej, magazynowej i składowania	28.03.2003r.	1;1000	Szydłowo
29	29	29	Krępsko zabudowa mieszkaniowa	28.03.2003r.	1;1000	Szydłowo
30	30	30	Szydłowo tereny aktywności gospodarczej z prawem zabudowy mieszkaniowej	28.03.2003r.	1;1000	Szydłowo
31	31	31	Kotuń, tereny budownictwa jednorodzinnego	28.04.2003r.	1;1000	Szydłowo
32	32	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr VIII/23/03 z dnia 26.09.2003r.	Tarnowo tereny działalności rybackiej, agroturystyka, zabudowa mieszkaniowa	26.09.2003r.	1;500	Szydłowo

-	33	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVI/22/05 z dnia 28.04.2005r.	Dolaszewo, zabudowa mieszkaniowa	28.04.2005r.	1;1000	Szydłowo
-	34	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVIII/31/05 z dnia 10.06.2005r.	Dolaszewo tereny zabudowy mieszkaniowej	10.06.2005r.	1;500	Szydłowo
35	35	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XIII/63/07 z dnia 30.10.2007r.	Szydłowo tereny zabudowy mieszkaniowej	30.10.2007r.	1;1000	Szydłowo
36	36	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XL/281/10 z dnia 26.03.2010r.	Jaraczewo tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowo-produkcyjnej	26.03.2010r.	1;1000	Szydłowo
37	37	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr IV/27/11 z dnia 10.02.2011r.	Dolaszewo tereny zabudowy mieszkaniowej	10.02.2011r.	1;1000	Szydłowo
38	38	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr IV/28/11 z dnia 10.02.2011 r.	Szydłowo teren zabudowy mieszkaniowej	10.02.2011r.	1;1000	Szydłowo
39	39	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr VII/56/11 z dnia 22.06.2011r.	Stara Łubianka tereny zabudowy mieszkaniowej	22.06.2011r.	1;1000	Szydłowo
40	40	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr VII/57/11 z dnia 22.06.2011r.	Dolaszewo tereny zabudowy mieszkaniowej	22.06.2011r.	1;500	Szydłowo

41	41	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr IX/72/11 z dnia 30.09.2011r.	Stara Łubianka tereny zabudowy mieszkaniowej	30.09.2011r.	1;1000	Szydłowo
42	42	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr IX/73/11 z dnia 30.09.2011r.	Zawada tereny zabudowy mieszkaniowej	30.09.2011r.	1;1000	Szydłowo
43	43	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXI/24/00 dnia 19.04.2000r.	Stara Łubianka tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami	19.04.2000r.	1:500	Szydłowo
-	44	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXIX/6/01 dnia 20.02.2001r.	Szydłowo teren zabudowy produkcyjno- usługowej	20.02.2001r.	1:1000	Szydłowo
-	45	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XIII/62/07 dnia 30.10.2007r.	Stara Łubianka tereny zabudowy usługowej i tereny dróg publicznych	30.10.2007r.	1:1000	Szydłowo
46	46	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXXII/282/14 dnia 31.03.2014r.	Skrzatusz Tereny zieleni urządzonej i tereny usług kultu religijnego	31.03.2014	1:1000	Szydłowo
-	47	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXXIII/294/14 dnia 04.06.2014r.	Szydłowo Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej	04.06.2014	1:1000	Szydłowo
48	48	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XVII/142/16 dnia 25.08.2016r.	Stara Łubianka tereny zabudowy usługowej	25.08.2016r.	1:500	Szydłowo

49	49	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXVIII/254/17 dnia 08.11.2017r.	Dolaszewo Tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami	08.11.2017r.	1:1000	Szydłowo
50	50	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XXXV/318/18 dnia 28.06.2018r.	Dobrzyca Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	28.06.2018r.	1:1000	Szydłowo
51	51	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XL/346/18 dnia 31.10.2018r.	Zawada Osiedle domów jednorodzinnych	31.10.2018r.	1:1000	Szydłowo
52	52	Uchwała Rady Gminy Szydłowo Nr XL/349/18 dnia 31.10.2018r.	Dolaszewo Rejon ulic Sosnowej, Klonowej i Brzozowej.	31.10.2018r.	1:1000	Szydłowo

Na planie kierunków zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 3) zostały naniesione nr planu, które wyznaczały granice poszczególnych planów miejscowych, natomiast nie nanoszono nr rejestru dla zmian planów, które mieściły się w ustalonych granicach planów miejscowych.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych miejscowościach gminy:

DOBRZYCA

Nr **XI/19/96 z 20 czerwca 1996 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Dobrzyca

Nr **XXVII/21/98 z 29 maja 1998 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze działki nr 146/6 w obrębie wsi Dobrzyca.

Nr **XXVII/22/98 z 29 maja 1998 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze działek nr: 31/1, 34/3, 34/4, 34/7, 34/9, 34/10, 34/11, 34/13, 34/14, 34/15, 34/16, 144/3, 90/19 i części 90/28L w obrębie wsi Dobrzyca.

Nr **XI/40/99 z 30 czerwca 1999 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Dobrzyca w rejonie dróg Piła - Koszalin i Dobrzyca - Stara Łubianka.

Nr **XII/47/99 z 27 sierpnia 1999 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Dobrzyca, na obszarze działek nr 143/1 i 143/2.

Nr **XII/48/99 z 27 sierpnia 1999 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Dobrzyca, na

obszarze działki nr 145.

Nr **XXXV/318/18** z **28 czerwca 2018** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Dobrzyca, na obszarze działek o numerach ewidencyjnych: 459, 460, 492, 493, 514, 516, 525, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 538, 539.

DOLASZEWO

Nr **VII/32/96** z **29 kwietnia 1996** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Dolaszewo.

Nr **VII/3/99** z **10 marca 1999** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie Dolaszewo.

Nr **XV/64/99** z **4 listopada 1999** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w rejonie wsi.

Nr **XXX/12/01** z **30 marca 2001** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo na obszarze wsi Dolaszewo.

Nr **XXXII/22/01** z **16 maja 2001** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, w obrębie wsi Dolaszewo, na obszarze działek nr: 205/5, 205/7, 205/8, 205/9, 205/10, 205/11, 205/12.

Nr **III/17/02** z **20 grudnia 2002** r., w sprawie zmiany do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Dolaszewo.

Nr **V/3/03** z **28 marca 2003** r., w sprawie zmiany do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w rejonie wsi Dolaszewo.

Nr **XXVI/22/05** z **28 kwietnia 2005** r., w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Dolaszewo, działki o numerach geodezyjnych 503 - 516, 525 - 528, 530 - 533, 541, oraz fragment działki 576.

Nr **XXVIII/31/05** z **10 czerwca 2005** r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Dolaszewo, gmina Szydłowo.

Nr **IV/27/11** z **10 lutego 2011** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo obręb Dolaszewo działki o numerach geodezyjnych 187/5, 187/6.

Nr **VII/57/11** z **22 czerwca 2011** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, obręb Dolaszewo dla działki o nr geodezyjnym 410.

Nr **XXVIII/254/17** z **8 listopada 2017** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Dolaszewo, działki o numerach geodezyjnych: 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619.

Nr **XL/349/18** z **31 października 2018** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie geodezyjnym Dolaszewo - rejon ulic Sosnowej, Klonowej i Brzozowej.

JARACZEWO

Nr **III/18/02** z **20 grudnia 2002** r., w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, w obrębie wsi Jaraczewo, na obszarze działek nr: 150/8, 150/9, 151/1, 151/2, 151/3, 151/4, 152/2, 196/8 i 198.

Nr **V/4/03** z **28 marca 2003** r., w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo, rejon wsi Jaraczewo.

Nr **XL/281/10** z **26 marca 2010** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 3/3 położonej w obrębie Jaraczewo - gmina Szydłowo.

KOTUŃ

Nr **XXXII/23/01** z **16 maja 2001** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obszarze wsi Kotuń.

Nr **VI/12/03** z **28 kwietnia 2003** r., w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Kotuń.

KRĘPSKO

Nr **XXVI/55/00** z **27 września 2000** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Krępsko - dla terenu zabudowy mieszkaniowej.

Nr **V/5/03** z **28 marca 2003** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Krępsko w gminie Szydłowo.

LEŻENICA

Nr **XXVI/56/00** z **27 września 2000** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo we wsi Leżenica - dla terenu zabudowy mieszkaniowej.

SKRZATUSZ

Nr **XXXII/282/14** z **31 marca 2014** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w rejonie wsi Skrzatusz.

STARA ŁUBIANKA

Nr **XXI/24/00** z **19 kwietnia 2000** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo we wsi Stara Łubianka - dla terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami.

Nr **XXV/44/00** z **31 sierpnia 2000** r., w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Stara Łubianka w rejonie drogi do Zawady.

Nr **XLIII/30/02** z **9 sierpnia 2002**r., w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Stara Łubianka - dla terenu zabudowy produkcyjno - usługowej działki o numerach geodezyjnych 8/9, 8/8, 8/7, 8/4, 8/3.

Nr **XIII/62/07** z **30 października 2007** r., w sprawie zmiany do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 582, 583, 584, 585, 586 w Starej Łubiance, gmina Szydłowo.

Nr **VII/56/11** z **22 czerwca 2011** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Stara Łubianka.

Nr **IX/72/11 z 30 września 2011 r.**, w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, obręb Stara Łubianka, działka o numerze geodezyjnym 178.

Nr **XVII/142/16 z 25 sierpnia 2016 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586 w Starej Łubiance, gm. Szydłowo.

SZYDŁOWO

Nr **XIV/56/99 z 14 października 1999 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Szydłowo.

Nr **XXV/45/00 z 31 sierpnia 2000 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Szydłowo, na działce nr 25.

Nr **XXVII/61/00 z 5 grudnia 2000 r.**, w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Szydłowo, na działkach nr: 226 i 227/1.

Nr **XXVII/64/00 z 5 grudnia 2000 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Szydłowo.

Nr **XXIX/6/01 z 20 lutego 2001 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na terenie wsi Szydłowo - dla terenu zabudowy produkcyjno - usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.

Nr **XXIX/7/01 z 20 lutego 2001 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Szydłowo - dla terenu zabudowy produkcyjno - usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.

Nr **XXIX/8/01 z 20 lutego 2001 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na terenie wsi Szydłowo - dla terenu zabudowy produkcyjno usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.

Nr **V/6/03 z 28 marca 2003 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, w obrębie wsi Szydłowo, na obszarze dz. nr 4, 45 i 46.

Nr **XIII/63/07 z 30 października 2007 r.**, w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 58 w Szydłowie, gm. Szydłowo.

Nr **IV/28/11 z 10 lutego 2011 r.**, w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo - Szydłowo, osiedle budownictwa jednorodzinnego.

Nr **XXXIII/294/14 z 4 czerwca 2014 r.**, zmieniająca uchwałę w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Szydłowo - dla terenu zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.

TARNOWO

Nr **XXVII/62/00** z **5 grudnia 2000** r., w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, w obrębie wsi Tarnowo, na obszarze działek nr 176 i 181.

Nr **VIII/23/03** z **26 września 2003** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Tarnowo, na obszarze działek nr 194/14 i 194/10.

ZAWADA

Nr **XLI/14/02** z **24 maja 2002** r., w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo w rejonie drogi z Piły - Gładyszewa do wsi Zawada.

Nr **IX/73/11** z **30 września 2011** r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo na obszarze wsi Zawada, działki o numerach geodezyjnych 39/2, 41/1, 41/2, 41/3, 42/4, 42/5, 43.

Nr **XL/346/18** z **31 października 2018** r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo w obrębie wsi Zawada - osiedle domów jednorodzinnych.

Granice obszarów objętych powyższymi planami miejscowymi przedstawiono na planszy studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego, polityka funkcjonalno-przestrzenna”.

Wyznacza się obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- 1) tereny dla których będzie następowała zmiana przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- 2) tereny górnicze – stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r., poz. 2126).

Ze względu na istniejący charakter rozłogów gospodarstw rolnych nie przewiduje się obszarów obowiązkowo wyznaczonych do przeprowadzenia scalenia, a z uwagi na gabaryty działek nie zachodzi potrzeba wyznaczania terenów do przeprowadzenia scaleń i podziałów, o których mowa w przepisach dotyczących gospodarki nieruchomościami.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarach przeznaczonych do zabudowy, na których przewiduje się zmianę dotychczasowego zagospodarowania. Plany miejscowe powinny obejmować jak największy obszar oddziaływania tych budowli.

Granice obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne przedstawiono na rysunku studium. Wskazane jest sporządzenie planów miejscowych dla ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej przez zainwestowaniem.

Dla pozostałych terenów gminy miejscowe plany należy sporządzać w miarę potrzeb, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zabudowy mieszkalnej oraz produkcyjno-usługowej, przy założeniu, iż jako pierwsze będą przeznaczane pod zainwestowanie tereny posiadające niezbędne uzbrojenie techniczne oraz stanowiące

uzupełnienie istniejącej struktury osadniczej.

Zakłada się ponadto, że w ramach opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy podejmowaniu decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego będą respektowane przyjęte cele polityki przestrzennej gminy oraz przyjęte zasady kształtowania jej struktury przestrzennej, a także prowadzony będzie stały monitoring zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Wysokie walory przyrodnicze, duże obszary leśne, polne, tereny trwałych użytków zielonych czy też doliny rzeczne stanowią o atrakcyjności krajobrazowej gminy, które powinny zostać objęte właściwą ochroną. Dbłość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym wykształceniu na obszarze gminy sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie terenów leśnych oraz terenów przewidzianych do zalesienia od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo.

10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 z późniejszymi zmianami) na cele nierolnicze i nieleśne wymagającego zgody dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, każdorazowo wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, natomiast gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska. W przypadku pozostałych gruntów leśnych wymagana jest zgoda marszałka województwa wyrażana po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Na terenie gminy Szydłowo występują użytki rolne klas IIIa i IIIb, które wymagają zgody właściwego organu na ich przeznaczenie na cele nierolnicze. Grunty najlepszych klas IIIa i IIIb zajmują na terenie gminy prawie 16%, zwłaszcza w powierzchni gruntów ornych.

Na załączniku graficznym wyznaczono obszary, w granicach których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Są to tereny, dla których ustalono możliwość realizacji inwestycji w zakresie poszczególnych jednostek funkcjonalno-przestrzennych, scharakteryzowanych w rozdziale „Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy”. Ponadto dla terenów przeznaczonych pod projektowane drogi ekspresowe S10 i S11 lokalizacja zostanie ustalona na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2031 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z art. 21 pkt 1 ww. ustawy do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzjami o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

10.2. Tereny rolne

Na rysunku studium wyznaczono tereny rolne. Polityka przestrzenna na tych terenach polega przede wszystkim na ochronie kompleksów gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, najbardziej przydatnych dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oraz wykorzystaniu terenów o niższych klasach bonitacyjnych stosownie do ich predyspozycji. Grunty o niższych klasach bonitacyjnych mogą zostać przeznaczone pod inne funkcje.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczych:

- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wartości terenu,
- zachowanie zadrzewień śródpolnych i zbiorników wodnych, korzystnie stymulujących utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej,
- dopuszcza się również realizację nowych zbiorników wód powierzchniowych, z wyłączeniem obszarów gleb chronionych,
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemów melioracji,
- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej i ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze,
- poprawa wartości użytkowej i efektywności rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- sukcesywne przekształcanie upraw na uprawy ekologiczne,
- dopuszcza się wprowadzenie nowej zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych, zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- zakaz realizacji nowej zabudowy niezwiązanej z rolnictwem,
- dopuszcza się adaptację istniejącej, rozproszonej zabudowy zagrodowej, tj. rozbudowę i wymianę budynków w ramach istniejącego siedliska,
- w przypadkach szczególnych, dopuszcza się rozbudowę lub lokalizację nowych obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki polowej,
- stosowanie pasm zadrzewień i zakrzewień osłaniających istniejącą zabudowę negatywnie oddziałującą na środowisko i krajobraz,
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska,
- zapewnienie właściwych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz uzupełniania braków w tym zakresie,
- utrzymanie tras komunikacyjnych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- w wypadku występowania bądź odkrycia nowych stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemu melioracji.

10.3. Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych

Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, obejmujące także doliny rzeczne i rynny jeziorne, pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych.

Polityka przestrzenna na tych terenach polega przede wszystkim na ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz na udostępnianiu tych obszarów dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na

- funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia poprzez przeznaczenie tych terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej, z wyłączeniem zalesień w granicach obszarów Natura 2000 i w odległości 3 km od ich granic,
  - stosowanie biologicznej obudowy cieków, zabezpieczenie koryt przed erozją przez roślinność,
  - tereny trwałych użytków zielonych stanowią zaplecze gospodarki hodowlanej (łąki i pastwiska),
  - tereny te mogą być wykorzystywane dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu właściwych zasad organizacji ruchu turystycznego (pieszego, rowerowego i konnego)
  - dopuszcza się realizację urządzeń niezbędnych dla właściwego funkcjonowania gospodarki wodnej i rolniczej,
  - dopuszcza się wprowadzenie nowej zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych, zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
  - dopuszcza się uzupełnianie wyposażenia w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej wyłącznie w obiektach istniejących (z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz ogrzewania, z zaleceniem zmiany na odnawialne źródła energii),
  - rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej, wymaga spełnienia określonych przepisami odrębnymi wytycznych w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
  - w wypadku występowania bądź odkrycia nowych stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

10.4. Tereny leśne

Tereny leśne pełnią przede wszystkim funkcje ochronne i turystyczne. Polityka przestrzenna na tych terenach polega przede wszystkim na ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz udostępnianiu ich dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych.

Studium ustala ochronę istniejących zasobów środowiska leśnego. Utrzymanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień śródpolnych musi być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Cele gospodarki leśnej realizowane będą zgodnie z ustawą o lasach. Charakter obecnego i przyszłego użytkowania tych terenów wynika z konieczności zachowania zasad gospodarki leśnej ustalonych przez państwowe służby leśne. Wskazuje się na potrzebę inicjowania zakładania szkółek i sadzenia drzew oraz wprowadzania drzewostanów wielogatunkowych. Gospodarka leśna na obszarze gminy podporządkowana musi być także wymogom ochrony wynikającym z ustanowionych obszarów chronionych.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych:

- ochrona istniejących zasobów środowiska leśnego,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody,
- na terenach leśnych dopuszcza się tworzenie polan śródleśnych i niewielkich zbiorników wodnych, cieków melioracyjnych, lokalizację obiektów i budynków oraz urządzeń związanych wyłącznie z gospodarką leśną,
- realizacja obiektów kubaturowych, zgodnie z przepisami o lasach oraz o ochronie gruntów rolnych i leśnych,

- zakaz lokalizacji obiektów powodujących zanieczyszczenie powietrza, wody i gleb lub też negatywnie oddziaływujących na otoczenie,
- tereny leśne mogą być wykorzystywane dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu właściwych zasad organizacji ruchu turystycznego (pieszego, rowerowego i konnego), z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, w uzgodnieniu z właściwym miejscowo Nadleśnictwem,
- rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej wymaga spełnienia określonych przepisami odrębnymi wytycznych w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- w wypadku występowania bądź odkrycia nowych stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- dopuszcza się przeprowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej wyłącznie w przypadku braku możliwości ich usytuowania w ciągach dróg i szlaków,
- utrzymanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością powiększenia w oparciu o obowiązujące przepisy.

Cele gospodarki leśnej realizowane będą zgodnie z ustawą o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2129). Charakter obecnego i przyszłego użytkowania tych terenów wynika z konieczności zachowania zasad gospodarki leśnej ustalonych przez państwowe służby leśne. Gospodarka leśna na tym obszarze podporządkowana musi być wymogom ochrony wynikającym z ustanowionych obszarów chronionych.

10.5. Tereny przeznaczone do zalesienia

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia:

- dopuszcza się realizację zalesień, w szczególności w oparciu o system cieków wodnych oraz na gruntach o niskich klasach bonitacyjnych i nieużytkach, pod warunkiem braku kolizji z planowanym przebiegiem inwestycji z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej,
- opracowanie projektowe i prowadzenie działalności związanej z zalesieniami terenów wymaga opinii właściwego Nadleśnictwa,
- w wypadku występowania bądź odkrycia nowych stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- dopuszcza się rolnicze użytkowanie terenów przeznaczonych do zalesienia oraz realizację zalesień w miejscach innych niż określonych na planszy studium pod warunkiem zachowania pozostałych ustaleń.

Powyższe ustalenia mają na celu ochronę terenów wartościowych poprzez zachowanie i kształtowanie odpowiedniej równowagi w ekosystemach. Ustala się możliwość budowy budynków i budowli, związanych z gospodarką leśną, na gruntach leśnych, będących w zarządzie Nadleśnictwa.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Kształtowanie zasobów wodnych oraz bezpieczeństwo przeciwpowodziowe osiągane są między innymi poprzez dążenie do zapewnienia dobrego stanu wód i efektywną ochronę przed powodzią i suszą. Kierunki działań w tym zakresie obejmują takie działania jak:

- właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych,
- wyznaczanie obszarów zalewowych,
- modernizację systemu melioracji wodnych,
- rozwój małej retencji,
- budowę zbiorników i stopni wodnych, zwłaszcza na obszarach o znacznym zagrożeniu powodzią i suszą w harmonii z wymaganiami ochrony różnorodności biologicznej i przyrody.

Rozwój małej retencji jest jednym z istotnych działań na rzecz kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przed powodzią i suszą. Jednoczesne zachowanie naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane ciek, głównie w ramach działań w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej, istotnie wpływają na ochronę przeciwpowodziową.

Dla rzeki Gwdy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego. Na których zostały przedstawione m.in. „obszary szczególnego zagrożenia powodzią”, zdefiniowane w art. 9 ust. 1 pkt 6c) ustawy Prawo wodne tj.:

- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- ✓ obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla ww. przepływów, na podstawie materiałów otrzymanych z RZGW, naniesiono na rysunki studium w skali 1:25000.

Zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią określone są w art. 88I ust. 1 oraz w art. 40 ust.1 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268), a dotyczą m.in. zakazów wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym: - wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służących do wzmacniania brzegów, obwałowań lub osypisk; zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód, - lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w tym w szczególności ich składowania. Tylko Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym oraz nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód, w przypadku wystąpienia powodzi, może zwolnić od zakazów.

Nowe zalesienia i zadrzewienia w dolinach rzecznych należy wprowadzać w taki sposób, aby zapewnić swobodny przepływ wód powodziowych oraz aby nie zaburzyć stosunków hydrologicznych na terenie zlewni. Na terenach tych nie należy przyjmować rozwiązań przestrzennych, które mogą powodować straty powodziowe. Zarastanie tych terenów wpływa niekorzystnie na przepływ wielkiej wody. Brak możliwości rozlewania się wód powodziowych w wyniku zwężenia się doliny zalewowej na skutek ekspansji drzew i krzewów może się przyczynić do podwyższenia stanu wód, zwiększyć zagrożenia powodziowe na terenach, niżej położonych. Dlatego też wprowadzanie nowych dolesień i zadrzewień dolin rzecznych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy zaopiniować z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Dotychczas na terenie gminy Szydłowo nie stwierdzono terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Niemniej potencjalne zagrożenie takim zjawiskiem może mieć miejsce w okolicach Gładyszewa – w rejonie ul. Agatowej i Kamiennej – ze względu na duże deniwelacje terenu.

Ponadto analiza zagadnienia wykazuje zagrożenie wystąpienia zjawiska osuwisk

mas ziemnych na terenach gminy Szydłowo z uwagi na lokalizację na jej obszarze eksploatowanych i wyłączonych z eksploatacji złóż kopalin. Powyższa sytuacja powoduje potencjalną możliwość wystąpienia miejscowych osuwisk gruntowych np. ze skarp wyrobisk odkrywkowych.

Weryfikacja danych zawartych w Systemie Osłony Przeciwośuwiskowej realizowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny nie wskazała obszaru gminy Szydłowo jako terenu predysponowanego do wystąpienia ruchów masowych.

Zagrożeniem dla gleb i powierzchni ziemi jest erozja wodna i wietrzna. Dlatego ważnymi działaniami jest przeciwdziałanie procesom erozji. Konieczne jest stosowanie zabiegów zabezpieczających na gruntach o nachyleniu powyżej 12% poprzez odpowiednie zagospodarowanie wąwozów i stoków, zastosowanie właściwych płodozmianów, zalesienie lub zakładanie trwałych użytków zielonych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Tereny, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny stanowią tereny eksploatacji powierzchniowej surowców – kruszyw. Przed przystąpieniem do eksploatacji kruszywa należy przeprowadzić procedurę przewidzianą przepisami odrębnymi. Eksploatacja kruszywa i sposób rekultywacji po zakończeniu eksploatacji nie może naruszać stosunków wodnych na terenach sąsiednich. Od zabudowy, lasów, dróg i wód powierzchniowych, należy zachować filary ochronne o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi, a skarpy wyrobiska należy kształtować w sposób zabezpieczający przed ruchami mas ziemi.

Obszarami wymagającymi rekultywacji będą wszystkie tereny powierzchniowej eksploatacji surowców. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych musi odpowiadać warunkom środowiskowym. Do jej przeprowadzenia należy wykorzystać nadkład mas ziemnych powstały w czasie eksploatacji, ewentualnie mas ziemnych spoza kopalni pod warunkiem uprzedniego stwierdzenia ich przydatności do celów zagospodarowania. Transport kruszywa winien być dokonywany w przede wszystkim drogami położonymi poza terenami wsi oraz poprzez system obsługi komunikacyjnej, który w jak najmniejszym stopniu będzie ingerować w zwartą zabudowę miejscowości. Zasady korzystania z dróg do celów eksploatacji i wywozu kruszywa określają przepisy odrębne.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

Na terenie gminy Szydłowo nie występują obszary pomników zagłady. W związku z powyższym nie wymaga ustanawia się stref ochronnych i nie wprowadza się ograniczeń prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U z 2015 r., poz. 2120 ze zm.).

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji i obszary zdegradowane

14.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Pod pojęciem rehabilitacji i rekultywacji rozumie się tzw. rewitalizację obszarów

podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury. Dotyczy to głównie obszarów wymagających przekształceń i odnowy oraz modernizacji.

Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości niezbędne jest przeprowadzenie działań polegających na:

- utrzymywaniu charakterystycznych układów przestrzennych poszczególnych miejscowości,
- realizacji nowej zabudowy ze szczególnym uwzględnieniem formy i gabarytów zabudowy istniejącej,
- kształtowaniu zabudowy wiejskiej poprzez tworzenie zagród stanowiących charakterystyczne dla wsi zespoły zabudowy zwartej.

Wśród obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji na terenie gminy wymienić należy:

- 1) tereny nieurządzonej zieleni w centrum Szydłowa;
- 2) tereny byłych państwowych gospodarstw rolnych;
- 3) tereny nieczynnej linii kolejowej;

Do przeprowadzenia rekultywacji wskazuje się tereny zaniechanej powierzchniowej eksploatacji kruszywa i piasku. Proponuje się kierunek rekultywacji rolno-leśny lub rekreacyjny.

14.2. Obszary zdegradowane

Na potrzeby Studium, na podstawie analizy zebranych danych wykonano diagnozę występowania negatywnych zjawisk ze sfery społecznej na terenie gminy Szydłowo predysponujących ją do wyznaczenia obszarów zdegradowanych, które należy wskazać w Studium o ile, takie obszary występują. Taki obowiązek narzuca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2018 r., poz. 1945). Na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji - Uchwałą Nr XXVI/22/17 Rady Gminy Szydłowo z dnia 23 sierpnia 2017 roku został wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie gminy Szydłowo w następujących jednostkach przestrzenno-funkcjonalnych:

- 1) Gądek,
- 2) Kłoda,
- 3) Leżenica,
- 4) Nowa Łubianka,
- 5) Nowy Dwór,
- 6) Róża Wielka,
- 7) Skrzatusz,
- 8) Stara Łubianka.

Obszar rewitalizacji składa się z 5 podobszarów, obejmujących tereny zabudowane sołectw: Gądek, Kłoda, Nowa Łubianka, Róża Wielka, Stara Łubianka.

Obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) i występowania ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej można wyznaczyć jako obszar zdegradowany.

W celu sprawdzenia występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej dokonano analizy wskaźnikowej w zakresie:

- zaawansowania procesu starzenia się ludności
- problemów rynku pracy,
- samowystarczalności ekonomicznej ludności,
- bezpieczeństwa publicznego,
- aktywności w życiu publicznym,
- skuteczność kształcenia dzieci.

Do obliczeń wykorzystano dane dla obszaru całej gminy, celem wykazania poziomu rozwoju jednostki w porównaniu do jednostek wyższych rzędów: powiatu pilskiego, województwa wielkopolskiego i Polski. W wyniku zestawienia wartości wskaźników określono czy w danym zakresie Gmina Szydłowo znajduje się w stanie kryzysowym. Na potrzeby rewitalizacji został opracowany Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016 - 2020 dla Gminy Szydłowo.

Zaawansowanie procesu starzenia się ludności:

Wskaźnik – udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności na danym obszarze

W gminie Szydłowo udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosi 11,67 % co jest wartością zdecydowanie bardziej korzystną niż dla powiatu i województwa i kraju. Negatywne zjawisko związane z procesem starzenia się ludności na terenie gminy nie występuje.

Tab.14.2.1. Wskaźnik – udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze

	Gmina Szydłowo	powiat pilski	województwo wielkopolskie	Polska
Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	1063 12,13	24352 17,70	17,66	18,99

Źródło: GUS 2015.

Problemy Rynku Pracy

Wskaźnik – stopa bezrobocia na danym obszarze

Według danych PUP w Pile na obszarze Gminy wg stanu na dzień 31.10.2017 r. było zarejestrowanych 221 bezrobotnych. Stopa bezrobocia na obszarze analizowanej jednostki wynosi 3,7 % i jest zdecydowanie niższa w porównaniu do pozostałych jednostek. Wskaźnik przedstawiono w formie tabelarycznej.

Tab.14.2.2. Wskaźnik – stopa bezrobocia na danym obszarze.

	Gmina Szydłowo	powiat pilski	województwo wielkopolskie	Polska
stopa bezrobocia	3,7	8,5	3,8	6,6

Źródło: PUP w Pile, stan na X. 2017r.

Samowystarczalność ekonomiczna ludności

Wskaźnik – liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Według danych GOPS w Szydłowie z pomocy społecznej korzystało łącznie na obszarze Gminy 289 osób. W przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców daje to liczbę 332 osób korzystających z pomocy społecznej. Jest to wartość znacznie niższa niż w porównywalnych jednostkach terytorialnych wyższego rzędu. Negatywne zjawisko związane z wysokim odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej na analizowanym obszarze nie występuje.

Tab.14.2.3. Wskaźnik – liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności

	Gmina Szydłowo	województwo wielkopolskie	Polska
liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludność	332,0	433,0	486,9

Źródło: GUS 2014, GOPS w Szydłowie – dane za 2014 r.

Bezpieczeństwo publiczne

Wg danych KPP w Pile (2015 r.) na terenie Gminy zanotowano 68 przestępstw o charakterze kryminalnym, w tym 1 przestępstwo stwierdzone z czynami osoby nieletniej. Wykrywalność przestępstw kryminalnych na terenie działania danej KPP w powiecie pilskim wyniosła 63,9 % i była dużo wyższa niż w województwie wielkopolskim (57,1 %) i Polsce (51,7 %). Powyższe dane można stosować pomocniczo i należy stwierdzić, że przestępczość na terenie Gminy Szydłowo nie stanowi o zaistniałej sytuacji kryzysowej.

Aktywność w życiu publicznym

Wskaźnik – frekwencja w wyborach samorządowych na danym obszarze

Analizie poddano udział ludności w wyborach samorządowych (2014 r.) w porównywanych jednostkach celem sprawdzenia aktywności w życiu publicznym dotyczącym wyboru władz samorządowych. Wysoka frekwencja w wyborach lokalnych świadczy o wysokim stopniu organizacji lokalnej społeczności i zainteresowaniu życiem publicznym. Wartość danego wskaźnika w Gminie Szydłowo była zdecydowanie wyższa niż pozostałych jednostkach, co wskazuje na brak występowania zjawisk kryzysowych.

Tab.14.2.4. Wskaźnik – frekwencja w wyborach samorządowych na danym obszarze

	Gmina Szydłowo	powiat pilski	województwo wielkopolskie	Polska
frekwencja (%) w wyborach samorządowych (2014 r.)	54,96	46,2	46,94	47,21

Źródło: GUS 2014, GOPS w Szydłowie – dane za 2014 r.

Skuteczność kształcenia dzieci na danym obszarze

Wskaźnik – wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. na danym obszarze

Sprawdzian szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 był podzielony na dwie części. Pierwsza część składała się z języka polskiego i matematyki, natomiast na część drugą stanowił wybrany język obcy. W przypadku Gminy Szydłowo, wszyscy szóstoklasiści zdawali język angielski. Jeśli chodzi o uzyskane wyniki, uczniowie zdawali gorzej jedynie pierwszą część egzaminu, natomiast z drugiej części osiągnęli dużo lepsze wyniki niż w powiecie, województwie i kraju.

Tab.14.2.5. Wskaźnik – wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. na danym obszarze

		Gmina Szydłowo	powiat pilski	województwo wielkopolskie	Polska
wyniki	część I	55,85	62,50	65,02	67,00

sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r.	część II	75,00	65,87	67,60	68,00
---------------------------------------	----------	-------	-------	-------	-------

Źródło: OKE w Poznaniu

Podsumowanie

Zestawiając powyższe dane należy stwierdzić, że nie wykazano sytuacji kryzysowej w sferze społecznej w analizowanej jednostce. Ze zbadanych 5 wskaźników, tylko w jednym przypadku można stwierdzić sytuację gorszą w porównaniu do powiatu, województwa i kraju. Jest wskaźnik dotyczący wyniku sprawdzianu szóstoklasistów, ale tylko w części pierwszej rzeczzonego sprawdzianu.

Podsumowując, analiza sfery społecznej wykazała wyższy poziom rozwoju Gminy Szydłowo od sytuacji w pozostałych jednostkach w zakresie zaawansowania procesu starzenia się ludności, problemów rynku pracy, samowystarczalności ekonomicznej ludności, bezpieczeństwa publicznego, czy aktywności w życiu publicznym lokalnej społeczności. W związku z powyższym, nie dokonano analizy występowania negatywnych zjawisk z pozostałych sfer (gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej).

Niniejsza diagnoza nie wykazała występowania wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych predysponujących do wyznaczenia obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Szydłowo.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Szydłowo znajdują się tereny zamknięte, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2101 z późniejszymi zmianami), zarówno wojskowe jak i kolejowe.

Tereny zamknięte wojskowe:

- Kompleks K-7195 o powierzchni 54,9 ha – we władaniu Ministerstwa Obrony Narodowej.

Tab. 15.1. Tereny zamknięte wojskowe

obręb	działka
Szydłowo	Nr 35/5, 39/2, 40/2, 41/2, 41/4, 280/2
Cyk	Nr 87/1, 87/2, 92/1, 93/1
Dolaszewo	Nr 191/9, 191/12, 192/2, 193/3, 194/2, 195/5, 195/7, 197/2, 197/10, 202/2, 203/2, 204/2, 204/3, 205/2, 205/7, 227/2, 228/2, 229/2, 230/2, 230/3, 230/5, 234/1, 289/3, 289/4, 289/5

Ponadto działki nr 33/1, 35/6 w obrębie Szydłowo oraz działki nr 191/7, 196, 198/2, 229/6 w obrębie Dolaszewo zostały przekazane poza Ministerstwo Obrony Narodowej jednak w dalszym ciągu posiadają status terenu zamkniętego.

Linie kolejowe - Tereny zamknięte:

Tab. 15.2. Tereny zamknięte kolejowe

obręb	działka	powierzchnia
Cyk	Nr 85	0,7200 ha
Dolaszewo	Nr 289/2 Nr 286/6	3,0500 ha, 1,8400 ha,

	Nr 290/2	0,7800 ha,
Kotuń	Nr 223 Nr 242	1,2500 ha, 2,6000 ha
Krępsko	Nr 249	7,5700 ha
Jaraczewo	Nr 21 Nr 61 Nr 2/3 Nr 2/4	1,0500 ha, 4,3200 ha, 0,2800 ha, 0,4800 ha
Skrzatusz	Nr 598	3,4200 ha
Stara Łubianka	Nr 647 Nr 279/6 Nr 283	6,0400 ha, 11,7700 ha, 12,0200 ha
Szydłowo	Nr 42	5,8200 ha
Zabrodzie	Nr 104	2,2600 ha
Zawada	Nr 4 Nr 207	1,2200 ha, 5,9300 ha

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stosownie do przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określa się granice terenów zamkniętych oraz granice ich stref ochronnych. Ustalenia miejscowych planów określają ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów położonych w strefach ochronnych. Planu miejscowego nie sporządza się natomiast dla terenów zamkniętych, z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu. Zagospodarowanie terenów zamkniętych następuje w oparciu o przepisy odrębne i określone jest w decyzjach o warunkach zabudowy oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych przez wojewodę.

16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Na terenie gminy Szydłowo nie określono obszarów problemowych. Potencjalnym źródłem wzmożonych oddziaływań na tereny sąsiednie może być planowana budowa dróg ekspresowych S10 i S11, które mogą generować ponadnormatywną emisję hałasu komunikacyjnego oraz mogą stać się barierami przestrzennymi utrudniającymi migrację fauny. Realizacja inwestycji prowadzona będzie zgodnie z ustaleniami studium oraz przepisami odrębnymi. Sąsiednie tereny podlegające ochronie akustycznej zostaną odizolowane poprzez zastosowanie odpowiednich środków technicznych i technologicznych zmniejszających emisję hałasu do poziomów dopuszczalnych, określonych w obowiązujących przepisach (ekrany akustyczne, zieleń izolacyjna). Dla planowanych inwestycji infrastrukturalnych przecinających korytarze ekologiczne zastosowane będą rozwiązania, które zapewnią swobodną migrację fauny (przejścia dla zwierząt). Planowane inwestycje, zwłaszcza komunikacyjne, nie staną się źródłem konfliktów przestrzennych.

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Kompleksowa analiza uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych i środowiskowych, stanu zachowania dziedzictwa kulturowego, istniejących powiązań przyrodniczych, ekologicznych, komunikacyjnych, infrastrukturalnych, a także powiązań zewnętrznych gminy, przy uwzględnieniu zamierzeń samorządu, społeczności lokalnej i organów nadrzędnych, pozwoliła na stworzenie koncepcji rozwoju gminy Szydłowo. Koncepcja określa cele społeczno-gospodarcze, kulturowe, ekologiczne, infrastrukturalne i przestrzenne oraz wskazuje pożądane kierunki rozwoju gminy. Podstawową zasadą przyjętą w koncepcji jest zachowanie i rozwój istniejących walorów gminy.

Na obszarze gminy występuje istotna rozbieżność między stanem ładu przestrzennego a stanem dalece sprecyzowanych wymogów jego ochrony. Znaczną część obszaru gminy stanowią tereny rolnicze niezabudowane i tereny leśne. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i siedliskowa rozciąga się głównie wzdłuż istniejących dróg. Rozpraszaniu zabudowy szczególnie sprzyja brak systemu wodociągowo-kanalizacyjnego, mała i słabej jakości sieć dróg oraz znaczne obszary położone na wąskich działkach rolniczych, prostopadłych do głównych dróg. Rozproszona struktura osadnicza wymaga koncentracji i komasacji terenów zabudowanych. Niewątpliwie będzie to proces długotrwały, ważne by miał on określony cel. Wyznaczone kierunki rozwoju przestrzennego zakładają stopniowe przekształcanie rozproszonej zabudowy siedliskowej w różne formy aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz wykorzystanie gospodarcze terenów rolnych.

Duże wartości przyrodnicze i krajobrazowe gminy stanowią doliny rzeczne oraz lasy. Duża część obszaru gminy jest objęta zróżnicowanymi formami ochrony przyrody. Z zainwestowania powinno się wyłączyć lasy i inne tereny porośnięte zwartą zielenią wysoką, tereny gleb najwyższych klas bonitacyjnych czy też tereny trwałych użytków zielonych, zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych.

Występujące na obszarze gminy Szydłowo dobra kultury stanowią dużą wartość historyczną. Konieczne jest zatem utrzymanie i atrakcyjne wyeksponowanie zachowanych zasobów krajobrazu kulturowego, zachowanie i kształtowanie wysokiej jakości środowiska antropogenicznego i zapewnienie jego trwałego użytkowania.

Koncepcja zawarta w „Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo” wskazuje na możliwość pobudzenia większej aktywności gospodarczej, dostosowanej do zmieniających się uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju, a jednocześnie chroni i rozwija istniejące walory przyrodnicze, kulturowe i przestrzenne. Koncepcja stwarza także możliwości polepszenia warunków życia mieszkańców gminy oraz podnoszenia jej rangi w strukturze województwa.

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Polityka przestrzenna ma na celu zagwarantowanie zrównoważonego, proekologicznego rozwoju wszystkich elementów struktury przestrzennej gminy. Schemat gospodarowania w gminie i programy działań na rzecz rozwoju przestrzennego w jego warstwie przyrodniczej, krajobrazowej, społecznej i infrastrukturalnej będą zorientowane na rozwój prośrodowiskowy, a polegać będą na organizacji przestrzeni życia mieszkańców, a szczególnie na prawidłowym gospodarowaniu ziemią, energią,

powietrzem, wodą, substancją budowlaną oraz obiegiem zasobów materiałowych, jak również prawidłowym kształtowaniu krajobrazu.

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy. W wyznaczonych celach dążyć się powinno do stopniowej likwidacji zagrożeń oraz wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. W zależności od zmieniających się uwarunkowań, możliwości i wyboru ścieżki rozwoju hierarchia celów może ulegać modyfikacjom.

W trakcie opracowywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczno-gospodarcze realizowane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych do aktywizacji społeczno-gospodarczej dzięki podnoszeniu poziomu wykształcenia, ograniczaniu bezrobocia, w tym ukrytego w rolnictwie, zaspokajaniu podstawowych potrzeb społeczeństwa w zakresie infrastruktury społecznej, restrukturyzacji rolnictwa, w tym tworzeniu gospodarstw towarowych i rozwojowi usług dla obsługi rolnictwa oraz wzmocnieniu funkcji turystycznej, w tym zagospodarowaniu terenów rekreacyjnych i realizacji zainwestowania turystycznego o charakterze ogólnodostępnym;
- cele kulturowe osiąmane są poprzez kształtowanie harmonijnego krajobrazu struktur przestrzennych, zachowanie obiektów i zespołów zabytkowych oraz objęcie ochroną obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych;
- cele ekologiczne osiąmane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających ochronę unikatowych i charakterystycznych cech naturalnych środowiska przyrodniczego i osiągnięcie odpowiedniej ich jakości dzięki zapewnieniu ochrony i eksponowaniu tych cech, utrzymaniu równowagi ekologicznej i zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrody, a także ochronie ekosystemów przed szkodliwym działaniem czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Środowisko przyrodnicze stanowi bazę dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej na obszarze gminy oraz zapewnia dobre warunki dla osadnictwa.
- cele infrastrukturalne osiąmane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również osiągnięcia właściwego standardu jakości środowiska przyrodniczego dzięki dostosowaniu szerokości dróg do właściwych parametrów i natężenia ruchu, systematycznej poprawie ich nawierzchni, zabezpieczeniu miejsc parkingowych przy obiektach usługowych, modernizacji sieci wodociągowej i realizacji systemów odprowadzania ścieków, stosowaniu do celów grzewczych paliw proekologicznych oraz zorganizowanemu systemowi gromadzenia i utylizacji odpadów;
- cele przestrzenne osiąmane są poprzez kształtowanie i rozwój miejscowości gminnej oraz pozostałych wsi stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszaru gminy dzięki rozwojowi gminnego centrum usługowego i podnoszeniu ładu przestrzennego gminy, w tym porządkowaniu struktury zabudowy wsi.

Na podstawie dokonanych analiz i studiów oceniono obszar gminy pod kątem predyspozycji poszczególnych terenów do pełnienia określonych funkcji. Na tej podstawie sformułowano politykę funkcjonalno-przestrzenną. Została ona przedstawiona na rysunku studium (plansza „Kierunki zagospodarowania przestrzennego, polityka funkcjonalno – przestrzenna”), na którym przedstawiono lokalizację poszczególnych obszarów realizujących wyznaczone cele polityki.

W studium dokonano charakterystyki funkcji poszczególnych obszarów, przedstawiono ich przestrzenne rozmieszczenie, a także określono dopuszczalny zakres funkcji uzupełniających. Dla każdego z terenów przedstawiono pożądane wytyczne dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania. Doprecyzowanie i uszczegółowienie przypisanych danemu obszarowi funkcji zostanie dokonane na etapie

sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym etapem procesu planowania przestrzennego. Studium określa pełny zakres możliwości i ograniczeń poszczególnych zamierzeń planistycznych, stanowi nie tylko dokument wyjściowy dla opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale także odzwierciedla zamierzenia rozwoju gminy.

Studium wskazuje także potrzebę objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów nieobjętych obowiązkiem ich sporządzenia. Istotnym aspektem jest właściwa delimitacja granic nowych opracowań planistycznych obejmująca jak największe powierzchnie realizacji konkretnych zamierzeń uwzględniające jak najszerszy kontekst przestrzenny.

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące przy sporządzeniu planów miejscowych.

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki polityki przestrzennej gminy, nie są jednak ścisłym przesądzeniem o granicach i formie określonego zainwestowania oraz użytkowania terenów. W studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów, to znaczy, że określone na planszy przeznaczenie terenów oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną. Może i musi być ona uzupełniona innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i nie mogą naruszać pozostałych ustaleń studium. Na terenach tych mogą być lokalizowane inne funkcje niewchodzące w kolizje lub konflikt z funkcją podstawową. Każda działalność nie może swoim oddziaływaniem wykraczać poza granice użytkowanej działki. Ostateczne ustalenia granic terenów przeznaczonych do zabudowy będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę wymaga uwzględnienia potrzeb wynikających z konieczności wzbogacenia tych terenów o zieleni urządzoną, zachowania wysokich standardów architektonicznych i estetyki obiektów, tworzenia wnętrz urbanistycznych czy zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych. W zależności od potrzeb wynikających z planowanego zagospodarowania terenów, dopuszcza się realizację innych niż wskazane na planszy studium ciągów komunikacyjnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy Szydłowo. Studium stanowi podstawowy dokument systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy mimo, iż

nie jest ono aktem prawa miejscowego.

Opracowany dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Prezentowane na planszy kierunki rozwoju przestrzennego wynikają również z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę uwzględniającego analizy: ekonomiczną, środowiskową, społeczną, prognozę demograficzną oraz możliwości finansowe gminy.

Analiza wyników bilansu, w tym w szczególności porównania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z badania chłonności obszarów, w podziale na funkcje zabudowy, przedstawionych w Tab. 7. jednoznacznie wskazuje na niedoszacowanie faktycznego zapotrzebowania na tereny pod zabudowę mieszkaniową w studium gminy Szydłowo. Faktyczne potrzeby gminy w tym zakresie nie zostały – na dziś dzień – zaspokojone. Biorąc pod uwagę optymistyczne prognozy demograficzne, wykorzystane w niniejszej analizie, stan ten przy niezmienności danych wyjściowych, będzie się systematycznie zmieniał. Jednakże nawet w roku 2047 ilość powierzchni użytkowej zabudowy możliwa do wykorzystania na terenie całej gminy na cele mieszkaniowe nadal nie przekroczy faktycznego zapotrzebowania.

W kolejnych zmianach studium należy dążyć do uzupełnienia terenów ukierunkowanych na realizację zabudowy mieszkaniowej. W przypadkach wyznaczania takich terenów należy lokalizować je w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy. W innych przypadkach należy dążyć do kształtowania struktur przestrzennych przy minimalizowaniu transportochłonności układu przestrzennego i w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu.

W przypadku zabudowy usługowej należy przyjąć, że zapotrzebowanie na tę funkcję zostało wypełnione w istniejącej strukturze przestrzennej gminy. Zaprojektowanym studium, chłonność na tę funkcję zapewnia wypełnienie obecnego zapotrzebowania do 2047 r. w 115%. Jednakże biorąc ustawą możliwość zwiększenia zapotrzebowania o 30%, funkcję tę do roku 2047 można uzupełnić jeszcze o około 12%.

W kolejnych zmianach studium należy unikać drastycznego zwiększania powierzchni dostępnej pod zabudowę usługową. W miarę potrzeb modyfikować strukturę usług w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i ją uzupełniać.

W przypadku zabudowy produkcyjnej zapotrzebowanie na tę funkcję nie zostało obecnie wypełnione w istniejącej strukturze przestrzennej gminy. W zaprojektowanym studium chłonność na tę funkcję zapewnia wypełnienie obecnego zapotrzebowania w 98,7%. Mając na uwadze przyjęte założenia, stopień zaspokojenia zapotrzebowania na tę funkcję zabudowy będzie wzrastał do 75,9% do roku 2047 (uzupełnienie o 24,1%).

W kolejnych zmianach studium wskazane jest lokalizowanie nowych terenów o funkcji produkcyjnej nie tylko w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej ale również na innych obszarach gminy, kierując się zasadami minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego.

Tab. 14 Stopień zaspokojenie zapotrzebowania gminy na nową zabudowę w poszczególnych latach w podziale na funkcje zabudowy.

Lata	2017	2022	2027	2032	2037	2042	2047
Funkcja zabudowy							
zabudowa mieszkaniowa	78,1%	74,3%	70,9%	67,8%	64,9%	62,3%	59,9%
Zab. mieszkaniowa (+30%)	60,1%	57,2%	54,5%	52,1%	49,9%	47,9%	46,0%
Zabudowa usługowa	166,7%	156,7%	147,4%	138,6%	130,3%	122,5%	115,2%
Zab. usługowa (+30%)	128,2%	120,5%	113,4%	106,6%	100,2%	94,2%	88,6%

Zab. przemysłowa	142,9%	134,3%	126,3%	118,8%	111,7%	105,0%	98,7%
Zab. przem. (+30%)	109,9%	103,3%	97,2%	91,4%	85,9%	80,8%	75,9%

Pomimo wyznaczenia powierzchni pod zabudowę usługową w ilości o 15% zawyżonej

w stosunku do rzeczywistego zapotrzebowania, uwzględniając możliwość zwiększenia tego zapotrzebowania o 30% możliwe jest jeszcze doprojektowanie tych terenów. Ponadto na dzień dzisiejszy ustawa nie zawiera żadnych bezpośrednich odniesień czy przepisów co do konieczności zmniejszania w studiach powierzchni tych terenów.

Z punktu widzenia przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

w tym w szczególności art. 10 ust. 5 pkt 4 lit a, nie jest niedozwolone wyznaczanie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową na terenie całej gminy, w tym również w ramach kolejnych zmian studium.

Jednakże należy podkreślić, że pomimo braku mechanizmów ustawowych pożądane jest przeprowadzenie rzetelnej analizy w zakresie potrzeb gminy, struktury własnościowej terenów

w tym zakresie i podjęcie właściwych czynności w kierunku ich zmiany. Mając na uwadze zrównoważony rozwój, ład przestrzenny, logikę planowania i interes gospodarczy gminy.

Dokument wyznacza kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne gminy.

Podczas kolejnych etapów sporządzania studium analizie poddano istniejące dokumenty planistyczne i strategiczne, opracowania statystyczne oraz wnioski złożone przez mieszkańców, lokalnych inwestorów i zawiadomione instytucje. W ten sposób zidentyfikowane zostały potrzeby społeczności lokalnej, przedsiębiorców i władz. Zebrane informacje posłużyły do ustalenia stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną, potencjału demograficznego, ekonomicznego i gospodarczego gminy oraz sytuacji na rynku pracy i problemów związanych z bezrobociem.

Przeprowadzona analiza dokonanych ustaleń pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania obszaru gminy, stanowi podstawę do określenia kierunków jej rozwoju oraz rozpoznania predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Wyznaczone nowe tereny inwestycyjne stanowią spełnienie potrzeb mieszkańców z zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, działalności usługowej i gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony wszystkich elementów środowiska. Studium zawiera ponadto wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w sposób zapewniający ich ochronę przed degradacją.

Przyjęty przez radę gminy dokument studium będzie realizowany w ciągu najbliższych lat. Głównym jego zadaniem będzie stymulowanie rozwoju przestrzennego i funkcjonalnego gminy, realizowanie programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców oraz tworzenie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej dla istniejących i planowanych obszarów inwestycji. Studium stanowi ponadto wyraz udziału samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji zadań z zakresu planowania przestrzennego, zapewnia współdziałanie samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim w zakresie współpracy związanej z zagospodarowaniem przestrzennym, a także pozwala na przeprowadzanie analiz i kontroli stopnia wykorzystania gruntów.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza stanu i funkcjonowania przestrzeni gminy wskazuje na możliwość kontynuacji dotychczasowych funkcji i kierunków rozwoju, przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz wzrost aktywizacji dotychczas nierozwiniętych funkcji w celu zagwarantowania całościowego rozwoju gminy Szydłowo.

VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM

Rada Gminy Szydłowo Uchwałą Nr XIX/5/01 z dnia 20 lutego 2001 r. przyjęła „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo”.

W dniu 26 lutego 2006 r. Rada Gminy Szydłowo Uchwałą Nr XXXIV/8/06 wyraziła wolę zmiany studium. Zgodnie z uchwałą zakres opracowania nowej edycji studium obejmuje obszar gminy Szydłowo.

Uaktualniono część dotyczącą uwarunkowań, ponadto we wprowadzeniu wyjaśniono przyczynę przystąpienia do zmiany studium.

Zgodnie z pismem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu – Delegatury w Pile, znak: WN-Pi 1547/4153/11 z dnia 15 listopada 2011 r. uwzględniono obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty ujęte w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W studium wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej dla wskazanych miejscowości. Uwzględniono także lokalizacje stref ochrony archeologicznej.

Zgodnie z pismem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 16 listopada 2011 r., znak: ZOU-539/76/1966/11 rozpoznano stan zasobów wodnych oraz uwzględniono aspekty ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami m.in. poprzez kompleksowe i zgodne z obowiązującymi wymogami ochrony środowiska rozwiązania odprowadzania ścieków sanitarnych, wód opadowych i roztopowych, dostosowanie lokalizacji nowych obiektów do struktur hydrogeologicznych oraz przeciwdziałanie skutkom suszy. Uwzględniono także ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikające ze zinwentaryzowanych stref ochronnych. Uwzględniono także lokalizację ujęć wód podziemnych oraz ich strefy ochronne. Rozpoznano problem zagrożenia powodziowego. Uwzględniono obszary chronione stanowiące system terenów zielonych i uznanych jako korytarze ekologiczne.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268), w celu zapewnienia prawidłowego gospodarowania wodami, w tym

w szczególności ochrony zasobów wodnych oraz ochrony ludzi i mienia przed powodzią, uzgodnienia z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej wymaga:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- strategia rozwoju województwa w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- plan zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie zagospodarowania stref ochronnych ujęć wody, obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych i obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) – dla przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, do wydania którego organem właściwym jest marszałek województwa lub dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Zgodnie z pismem Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 listopada 2011 r., znak: DI.IV.102.7634.899.2011, uwzględniono w studium ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, w tym przede wszystkim ochronę dziedzictwa kulturowego, ochronę środowiska przyrodniczego, rozwijanie przestrzeni publicznych, podnoszenie wymogów architektonicznych, zapewnienie transportu publicznego, uzbrojenie terenów, racjonalizację terenów zabudowy, ograniczanie przekształcania gruntów rolniczych, czy też ochronę

charakterystycznych układów ruralistycznych.

Zgodnie z pismem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Poznaniu, znak: WO/1605/11 z dnia 21 listopada 2011 r. uwzględniono zlokalizowane na obszarze gminy tereny zamknięte oraz wprowadzono ustalenia dotyczące zgłaszania do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP planowanych obiektów o wysokości równej lub większej niż 50 m.

Zgodnie z pismem Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich z dnia 21 listopada 2011 r., znak: WZDW.32.6550-25/11 uwzględniono przebiegającą przez gminę drogę wojewódzką nr 179 oraz wskazano parametry techniczne, zasady lokalizowania obiektów na terenach sąsiadujących z ww. drogą, sposób obsługi komunikacyjnej terenów położonych przy drodze wojewódzkiej oraz zasady prowadzenia infrastruktury technicznej.

Zgodnie z pismem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu z dnia 22 listopada 2011 r., znak: GDDKiA-O/PO.P-5.ep.031/193/11 uwzględniono przebiegające przez gminę drogi krajowe nr 10 i 11 oraz przewidziano rezerwy terenów pod budowę dróg ekspresowych. W studium zawarto ustalenia dotyczące lokalizowania obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z ww. drogami, a także zasady obsługi komunikacyjnej tych terenów. Uwzględniono podłączenie do planowanych dróg ekspresowych wyłącznie na projektowanych węzłach drogowych.

Zgodnie z pismem Prezydenta Miasta Piły, znak: PU.6720.3.2.2011 z dnia 23 listopada 2011 r. wyłączono z zainwestowania tereny „Bagna Dolaszewo”, zracjonalizowano obszary przeznaczone pod zabudowę, uwzględniono rozwiązania w zakresie infrastruktury technicznej.

Dodatkowo powiększono i zracjonalizowano obszary przeznaczone pod zabudowę, zaktualizowano ustalenia dotyczące system infrastruktury, komunikacji, form ochrony przyrody oraz uszczegółowiono przeznaczenie terenów.

Całość ustaleń studium sporządzono zgodnie z aktualnymi przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY SZYDŁOWO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Kierunki zagospodarowania terenów

- Tereny leśne
- Tereny przeznaczone do zalesienia
- Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych
- Tereny rolne - grunty orne wysokich klas bonitacyjnych I-III
- Tereny rolne - grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI
- Tereny wód powierzchniowych śródlądowych
- Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej
- Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej
- Tereny zabudowy usługowej
- Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów
- Tereny eksploatacji powierzchniowej
- Tereny obsługi gospodarki rolnej
- Tereny obsługi gospodarki rybackiej
- Tereny zieleni urządzonej
- Tereny cmentarzy
- Tereny ogrodów działkowych
- Tereny zamknięte wojskowe

Zasoby i walory środowiska przyrodniczego

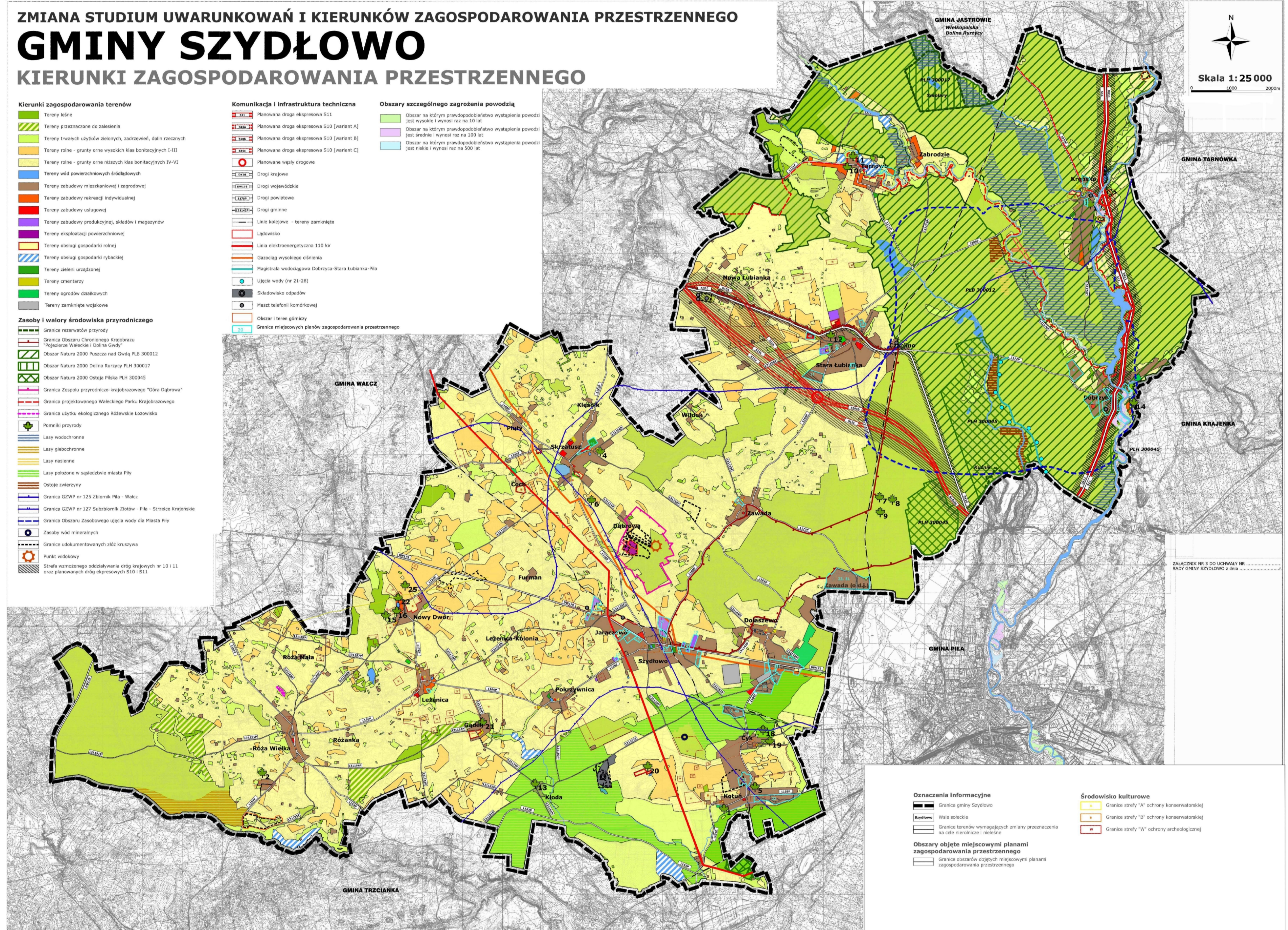
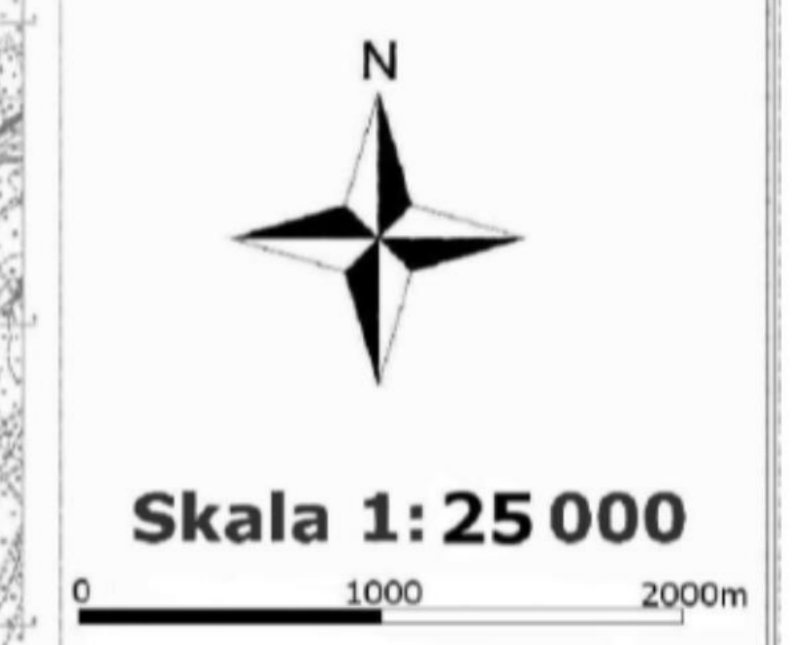
- Granice rezerwatów przyrody
- Granica Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy"
- Obszar Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLH 300012
- Obszar Natura 2000 Dolina Rurzycka PLH 300017
- Obszar Natura 2000 Ostoja Piłska PLH 300045
- Granica Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Góra Dąbrowa"
- Granica projektowanego Waleckiego Parku Krajobrazowego
- Granica użytku ekologicznego Różewskie Łozowisko
- Pomniki przyrody
- Lasy wodochronne
- Lasy glebochronne
- Lasy nasienne
- Lasy położone w sąsiedztwie miasta Piły
- Ostoje zwierziny
- Granica GZWP nr 125 Zbiornik Piła - Wałcz
- Granica GZWP nr 127 Subzbiornik Złotów - Piła - Strzelce Krajeńskie
- Granica Obszaru Zasobowego ujęcia wody dla Miasta Piły
- Zasoby wód mineralnych
- Granice udokumentowanych złóż kruszywa
- Punkt widokowy
- Strefa wzmoczonego oddziaływania dróg krajowych nr 10 i 11 oraz planowanych dróg ekspresowych S10 i S11

Komunikacja i infrastruktura techniczna

- Planowana droga ekspresowa S11
- Planowana droga ekspresowa S10 [wariant A]
- Planowana droga ekspresowa S10 [wariant B]
- Planowana droga ekspresowa S10 [wariant C]
- Planowane węzły drogowe
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linie kolejowe - tereny zamknięte
- Łądownisko
- Linia elektroenergetyczna 110 kV
- Gazociąg wysokiego ciśnienia
- Magistrala wodociągowa Dobrzyca-Stara Lubianka-Piła
- Ujęcia wody (nr 21-28)
- Składowisko odpadów
- Maszt telefonii komórkowej
- Obszar i teren górniczy
- Granica miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

- Obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat
- Obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat
- Obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 300 lat

GMINA TARNÓWKA

GMINA KRAJENKA

GMINA WAŁCZ

GMINA PIŁA

GMINA TRZCIANKA

ZALĄCZNIK NR 3 DO UCHWAŁY NR .....
RADY GMINY SZYDŁOWO z dnia .....

Oznaczenia informacyjne

- Granica gminy Szydłowo
- Wsię sołectwa
- Granice terenów wymagających zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne

Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

- Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Środowisko kulturowe

- Granice strefy "A" ochrony konserwatorskiej
- Granice strefy "B" ochrony konserwatorskiej
- Granice strefy "W" ochrony archeologicznej

**Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo**

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) Rada Gminy Szydłowo rozstrzyga, co następuje:

Nie uwzględnić uwag złożonych do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, według listy nieuwzględnionych uwag wniesionych do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo, stanowiącej załącznik nr 1 i nr 2 do rozstrzygnięcia.

**Lista nieuwzględnionych uwag
wniesionych do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Szydłowo**

Podstawa prawna: art. 11 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu
przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).

L.p.	Data wpływu uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Wójta Gminy Szydłowo
1	2	3	4	5	6
1.	23.07.2019	Ujęcie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego działek	78/6 i 78/9 Stara Łubianka	Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych oraz tereny rolne. Działki w strefie wzmożonego oddziaływania drogi krajowej	Uwaga nieuwzględniona., NIE OKREŚLONO W UWADZE PLANOWANEGO PRZEZNACZENIA DZIAŁEK
2.	04.09.2019	W aktualnie obowiązującym studium działki nr 191/1 i 191/2 przeznaczone są pod zabudowę. Dla w/w działek wydana została decyzja o warunkach zabudowy Nr IPGN.6730.97.2012.II	191/1, 191/2 Tarnowo	-	Uwaga nieuwzględniona Decyzja o warunkach zabudowy wygasła. Wydana była dla inwestycji polegającej na: budowie budynku mieszkalnego w gospodarstwie rolnym na potrzeby gospodarstwa agroturystycznego oraz zbiornika bezodpływowego i wiaty rekreacyjnej w Tarnowie na dz nr 191/1 i 191/2
3.	09.09.2019	1. W studium nie istnieje budynek mieszkalny na działce nr 377, teren oznaczony jest jako zabudowa usługowa.	377 i 375/6 nie określono obrębu, prawodopod obnie Skrzatusz	W studium tereny obsługi gospodarki rolnej	Uwagi nieuwzględnione. Uwagi dotyczące szkodliwości są bezprzedmiotowe.

		<p>2. Działalność usługowa firmy OKIBOATS jest szkodliwa dla ludzi.</p> <p>3. Wykazanie w projekcie zmiany studium zabudowy od wielu lat już istniejącej, na działce 377 i 375/6.</p> <p>4. Wnosimy o włączenie istniejącej zabudowy przy drodze Skrzatusz – Dąbrówka, która w studium nie istnieje natomiast w rzeczywistości stoi tam już sześć budynków mieszkalnych.</p> <p>5. Wnosimy o zmianę ustaleń polegających na tym, że teren naszej działki i działek przylegających będzie terenem mieszkalnym a nie przemysłowym</p>		<p>W studium tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI</p>	
4.	19.09.2019	Przeznaczenie działki pod zabudowę jednorodzinną	82/5 Dolaszewo	W studium tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI	Uwaga nieuwzględniona. Działka w przypadku wprowadzenia zabudowy nie stanowi kontynuacji struktur zabudowy wsi Dolaszewo.
5	20.09.2019	<p>1. Zastrzeżenia dotyczący formy ogłoszenia</p> <p>2. Zastrzeżenia dotyczące wywieszenia ogłoszenia na tablicy ogłoszeń w miejscowości Skrzatusz</p> <p>3. Wniosek o uznanie dyskusji publicznej w dniu 23.08.2019 r. za zbędną i nieważną</p> <p>4. Zmiana przeznaczenia terenów zabudowy na rolę</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>385/1 – 385/12 Skrzatusz</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>W studium tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej</p>	<p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa – tereny na których wydano już warunki zabudowy, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p>

	5. Nie przeznaczanie pod zabudowę gruntów rolnych ok 70 ha, w miejscowości Kotuń w kierunku m. Cyk	brak dokładnego wskazania – nr działek	Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej	Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa – tereny na których wydano już warunki zabudowy, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
	6. Wykazanie w projekcie studium, zabudowy istniejącej a pominiętej w projekcie studium	sześć posesji przy drodze Skrzatusz-Dąbrowa, trzech posesji na dz. nr 377, 375/6 i 375/5	W studium tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz tereny obsługi gospodarki rolnej	Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa
	7. Zaznaczenie na mapach do projektu studium gminnych dróg polnych w obrębie miejscowości Skrzatusz	-	-	Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa.
	8. Wprowadzenie na załącznik graficzny do studium wieży do naprowadzania samolotów przy miejscowości Dąbrowa	-	-	Nieuwzględniona uwaga. Projekt studium był uzgadniany z Lotnictwem Wojskowym i cywilnym. Nie wniesiono uwag do przesłanego projektu studium.
	9. Wykazanie w projekcie studium istniejącej gorzelni w m. Skrzatusz o bardzo szkodliwym działaniu biogazowni szkodliwym	-	W studium tereny obsługi gospodarki rolnej	Nieuwzględniona uwaga. Gorzelnia oraz biogazownia są oznaczone na rysunku studium jako tereny obsługi gospodarki rolnej. Realizacja obiektów oraz ocena szkodliwości jest ustana na podstawie przepisów odrębnych. Obiekty już istniejące.
	10. Zmiana przeznaczenia terenów zabagnionych przyległych do gorzelni i biogazowni w m. Skrzatusz na tereny – nieużytki cenne przyrodniczo	-	Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych	Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych
	11. Wycofanie dz. 406/2 jako złoża kopalin gdyż znajduje się za blisko zabudowy	406/2 Skrzatusz	Granice udokumentowanych złóż kopalin, granica zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Góra-	Nieuwzględniona uwaga. Złoża, które posiadają koncesję zgodnie z przepisami muszą zostać ujęte w studium.

		<p>12. Wprowadzenie do zapisów studium wymogu dotyczącego odległości sytuowania masztów telefonii komórkowej od zabudowy mieszkaniowej</p> <p>13. Dotyczy uzupełnienia nazwy rysunku do projektu zmiany studium pn. „Uwarunkowania”</p> <p>14. Zmiana przeznaczenia działki z zabudowy usługowej na mieszkaniową.</p>	-	-	Dąbrowa	<p>Nieuwzględniona uwaga. Odległości sytuowania masztów od zabudowy mieszkaniowej określają przepisy odrębne.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Stary obiekt użyteczności publicznej.</p>
6.	23.09.2019	<p>1. Uszczegółowienie rysunku studium – uczytelnienie bądź określenie brakującego kierunku przeznaczenia nieruchomości</p> <p>2. Zapisy tekstu studium odnośnie obszarów zalewowych</p> <p>3. Zapisy tekstu studium w zakresie ochrony konserwatorskiej</p>	101 i 102 Krępsko			<p>Nieuwzględniona uwaga. Nie ma możliwości w skali studium.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Działki znajdują się na obszarach na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, na których obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Zabudowa istniejąca MN</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowe</p>
			101 i 102 Krępsko			
			101 i 102 Krępsko			

7.	23.09.2019	1. Zmiana przeznaczenia działek z zabudowy mieszkaniowej na teren przeznaczony na działalność rolniczą.	383/2 i 384 Skrzatusz oraz grunty graniczące z działką nr 384 w kierunku miejscowość i Dąbrowa	Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej	Nieuwzględniona uwaga. Na tym obszarze planowana jest już zabudowa mieszkaniowa MN, obok zabudowa istniejąca.
		2. Ujęcie działek pod zabudowę usługowo-mieszkaniową	374/1 i 375/10 Skrzatusz	Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej	Nieuwzględniona uwaga. W studium zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.
		3. Ujęcie działek pod zabudowę usługowo-mieszkaniową	369, 368, 501, 500 i 499/3 Skrzatusz	dz. nr 500 i 499/3 - tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej dz. 369 i 501 - tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych, dz. 368 - tereny rolne, grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI	Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej
		4. Ujęcie działki pod zabudowę usługowo-mieszkaniową	220 Skrzatusz	Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej	Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.
		5. Ujęcie działek pod zabudowę usługowo-mieszkaniową	169/3 i 176 Skrzatusz	Tereny zabudowy usługowej.	Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny zabudowy usługowej.

Termin wyłożenia projektu studium do publicznego wglądu w dniach 24.07.2019 r. – 27.08.2019 r.

Termin składania uwag do projektu studium do dnia 20.09.2019 r.

**Lista nieuwzględnionych uwag
wniesionych do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Szydłowo**

**Podstawa prawna: art. 11 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu
przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).**

L.p.	Data wpływu uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Wójta Gminy Szydłowo
1	2	3	4	5	6
1.	02.09.2020	<p>1. Wykreślenie z projektu studium gruntów rolnych przeznaczonych pod zabudowę w obrębie wsi Skrzatusz na działce nr 385, obecnie podzielonej na kilka działek</p> <p>2. Nie przeznaczanie pod zabudowę mieszkaniową gruntów rolnych w obrębie miejscowości Kotuń w kierunku miejscowości Cyk, o powierzchni ok. 70 ha</p> <p>3. Wykazanie w projekcie studium znajdującej się w m. Skrzatusz gorzelni i biogazowni</p>	<p>Działka nr 385 obecnie działki nr 385/1, 385/2, 385/3, 385/4, 385/5, 385/6, 385/9 385/10, 385/11, 385/12,</p> <p>działki po prawej stronie drogi powiatowej pomiędzy miejscowościami Cyk i Kotuń</p> <p>działki nr 98/3, 98/4 w m. Skrzatusz</p>	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej.</p> <p>Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej</p> <p>Tereny obsługi gospodarki rolnej</p>	<p>Nieuwzględniona uwaga. Brak uzasadnienie dla proponowanej zmiany, gdyż inne tereny zabudowy mieszkaniowej MN, również sąsiadują z terenami rolniczymi. Obszary przyległe do działki przeznaczone są w studium na rozwój zabudowy mieszkaniowej. Nie zasadnym jest pozostawienie działki rolniczej wśród planowanej zabudowy mieszkaniowej MN.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Bezprzedmiotowa – tereny na których wydano już warunki zabudowy, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Gorzelnia oraz biogazownia są oznaczone na rysunku studium jako tereny obsługi gospodarki rolnej. Realizacja obiektów oraz ocena szkodliwości jest ustana na podstawie przepisów odrębnych. Obiekty już istniejące.</p>

		<p>4. Zmiana przeznaczenia terenów zabagnionych przyległych do gorzelnii i biogazowni w m. Skrzatusz na tereny – nieużytki cenne przyrodniczo</p> <p>5. Zmiana przeznaczenia działki nr 406/2 w m. Skrzatusz jako złoża kopalin</p> <p>8. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych, bezpośrednio przyległych do m. Skrzatusz pod zabudowę mieszkaniowo – usługową</p>	<p>-</p> <p>działka nr 406/2 w m. Skrzatusz</p> <p>dz. 220 w m. Skrzatusz</p> <p>dz. 500 w m. Skrzatusz</p>	<p>Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych</p> <p>Granice udokumentowanych złóż kruszywa</p> <p>Tereny rolne niższych klas bonitacyjnych IV-VI, Przylega do obszaru MN</p> <p>Tereny zabudowy mieszkaniowej</p>	<p>Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. Złoża, które posiadają koncesję zgodnie z przepisami muszą zostać ujęte w studium.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny rolne niższych klas bonitacyjnych IV-VI oraz teren zabudowy mieszkaniowej.</p>
2.	03.09. 2020	1. Zmiana przeznaczenia działek pod zabudowę mieszkaniowo-usługową lub mieszkaniowo - zagrodową	Działki nr 421/1 i 421/2 nie wskazano obrębu, prawdopodobnie Skrzatusz	Tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI	Nieuwzględniona uwaga. W studium tereny orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI.
3.	03.09.2020	<p>1. Przeznaczenie gruntów pod Odnawialne Źródła Energii w postaci paneli fotowoltaicznych, a do chwili lokalizacji farmy użytkowane rolniczo</p> <p>2. Przeznaczenie działek na grunty rolne</p>	<p>Działki nr 217, 218, 221, 222 w m. Skrzatusz</p> <p>działka nr 338 w m. Skrzatusz</p> <p>działki nr 369 i 501 w m. Skrzatusz</p> <p>działki nr 368, 367, 366, 365/2, 339, 341 w m. Skrzatusz</p> <p>działki nr 383/2, 384 w m. Skrzatusz</p>	<p>Tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI</p> <p>Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej</p> <p>Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych</p> <p>Grunty rolne niższych klas bonitacyjnych IV-VI</p> <p>Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej</p>	<p>Nieuwzględniona uwaga. Inwestor może wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla instalacji fotowoltaicznych. Nie ma konieczności ustalania w studium takich terenów.</p> <p>Nieuwzględniona uwaga. W studium teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej, obok zabudowa istniejąca MN.</p>

		3. Przeznaczenia terenu pod zabudowę mieszkaniowo - usługowa	działki nr 523, 524, 526 w m. Skrzatusz	Tereny rolne – grunty orne niższych klas bonitacyjnych IV-VI	Nieuwzględniona uwaga. Brak zasadności, działki stanowiłyby odrębną i oddaloną enklawę mieszkaniową, której lokalizacja niezgodna jest z zasadami zwartej struktury funkcjonalno – przestrzennej poprzez uzupełnienie istniejącej zabudowy .
--	--	--	---	--	---

Termin wyłożenia projektu studium do publicznego wglądu w dniach 08.07.2020 r. – 10.08.2020 r.

Termin składania uwag do projektu studium do dnia 02.09.2020 r.

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XXXVIII/417/2021

Rady Gminy Szydłowo

z dnia 24 września 2021 r.

**załącznik elektroniczny zawierający dane przestrzenne Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo**

Uzasadnienie

Gmina Szydłowo posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone uchwałą Nr XXIX/5/2001 Rady Gminy w Szydłowie z dnia 20 lutego 2001 r. Studium zostało opracowane na podstawie art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określającej nowe zasady oraz obowiązki kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, a także stosownie do przepisów art. 32 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy Szydłowo dokonał analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenił postępy w opracowaniu planów z uwzględnieniem decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy oraz wniosków, a przede wszystkim w zakresie zgodności posiadanego Studium z wymogami ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów odrębnych.

Obowiązujące studium wymaga dostosowania do wytycznych wynikających ze zmian w przepisach planistycznych oraz zmian w strukturze przestrzennej gminy w ostatnich latach.

W oparciu o wyniki ww. analizy Rada Gminy Szydłowo uchwałą Nr XXXIV/8/06 z dnia 27 lutego 2006r. przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium.

W przyjętych zmianach w polityce przestrzennej gminy kierowano się przede wszystkim zasadą zrównoważonego rozwoju, harmonijnym przemianom struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz racjonalnym wykorzystaniem zasobów gminy.

Wójt Gminy Szydłowo sporządził projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko; przeprowadził tryb formalny, wynikający z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów odrębnych.

W trybie sporządzenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Wójt Gminy Szydłowo rozpatrzył wnioski złożone przez instytucje oraz wnioski złożone przez organy opiniujące i uzgadniające projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W dniach od 8 lipca 2020 r. do 10 sierpnia 2020 r. w siedzibie Urzędu Gminy Szydłowo projekt zmiany Studium był wyłożony do publicznego wglądu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 11 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko wraz z możliwością wnoszenia uwag do 5 sierpnia 2020 r.

W dniu 30 lipca 2020 r. zorganizowano dyskusję publiczną nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie zmiany Studium i w prognozie oddziaływania na środowisko.

W trybie wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo wpłynęły uwagi złożone przez osoby fizyczne.

Przedstawiony projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo wraz z listą nieuwzględnionych uwag zawiera racjonalne cele rozwoju gminy, uwzględniając zagadnienia zawarte w dokumentach ponadlokalnych i przepisach obowiązującego prawa. Uchwalenie zmiany Studium jest uzasadnione wymogami merytorycznymi dalszego rozwoju miasta oraz formalnymi, jako dokumentu polityki przestrzennej gminy - wymaganego w trybie sporządzania oraz uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta, stanowiących przepisy prawa miejscowego.